

การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ
ของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

A DEVELOPMENT OF ACADEMIC ADMINISTRATION MODEL
IN VONGCHAVALITKUL UNIVERSITY

สงวนพงศ์ ชวนชม
SANGUANPONG CHUANCHOM

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา
มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

สาขาวิชาการบริหารอำนวยการศึกษาศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2545

ISBN 974-881-158-1

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ
ของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

A DEVELOPMENT OF ACADEMIC ADMINISTRATION MODEL
IN VONGCHAVALITKUL UNIVERSITY

สงวนพงศ์ ชวนชม
SANGUANPONG CHUANCHOM

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิตบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน 52448

วัน,เดือน,ปี 14 ก.ย. 2547

พ.ศ. 2545

ISBN 974-881-158-1

**A DEVELOPMENT OF ACADEMIC ADMINISTRATION MODEL
IN VONGCHAVALITKUL UNIVERSITY**

SANGUANPONG CHUANCHOM

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
DOCTOR OF PHILOSOPHY PROGRAM IN VOCATIONAL EDUCATION ADMINISTRATION
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

2002

ISBN 974-88115-8-1

COPYRIGHT 2002

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
นักศึกษา	สงวนพงศ์ ชวนชม
รหัสประจำตัว	40068100
ปริญญา	ครุศาสตรบัณฑิต สาขาศึกษาศาสตร์
สาขาวิชา	การบริหารอาชีวศึกษา
พ.ศ.	2545
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์	ศ.ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม	รศ.ดร.ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ดร.ณรงค์ พิมสาร

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการ และเพื่อพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล วิธีดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการ โดยใช้แบบสอบถาม รวบรวมข้อมูลจากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประกอบด้วยอาจารย์ประจำ จำนวน 105 คน และอาจารย์พิเศษ จำนวน 28 คน รวม 133 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรม SPSS-X ค่าสถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล โดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย (Delphi Technique) สอบถามผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน จากมหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 8 คน มหาวิทยาลัยของรัฐ 6 คน และมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล 7 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่ามัธยฐาน (Median) และหาค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range) ดำเนินการ 2 รอบได้คำตอบที่สอดคล้องกัน (Consensus) และขั้นตอนที่ 3 ทดสอบความเป็นไปได้ โดยคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย ซึ่งมีตำแหน่งตั้งแต่รองอธิการบดี คณบดี ผู้ช่วยคณบดี ผู้อำนวยการศูนย์/สำนัก และหัวหน้าสาขาวิชา จำนวน 31 คน ประเมินตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ในเชิงปฏิบัติเป็นขั้นตอนสุดท้าย การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารงานวิชาการในภาพรวม มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากทุกด้าน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ ด้านหลักสูตรและการสอน และด้านการส่งเสริมและควบคุมงานทางวิชาการ

2. มหาวิทยาลัยมีปัญหาการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย 2 ด้านคือ ด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ และด้านหลักสูตรและการสอน ส่วนด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง

3. การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันอยู่ในเกณฑ์สูงทุกด้าน ตั้งแต่ด้านหลักสูตรและการสอน ด้านการส่งเสริมและควบคุมงานทางวิชาการ และด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ

4. การทดสอบความเป็นไปได้ โดยคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย พบว่าสามารถนำไปปฏิบัติได้ทุกข้อ และสามารถนำไปปฏิบัติได้ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ ด้านหลักสูตรและการสอน และด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ ตามลำดับ

5. การเสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล จากผลการศึกษาที่ได้จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย ได้นำมาเสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

5.1 การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ควรแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับมหาวิทยาลัย ระดับคณะวิชาและระดับสาขาวิชา

5.2 การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ควรแบ่งเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 การบริหารงานวิชาการระดับมหาวิทยาลัย ได้แก่ คณะกรรมการสภามหาวิทยาลัย อธิการบดี รองอธิการบดี สภาวิชาการ คณบดี และผู้อำนวยการศูนย์และสำนัก กลุ่มที่ 2 การบริหารงานวิชาการระดับคณะวิชา ได้แก่ คณบดี รองคณบดี ผู้ช่วยคณบดี และหัวหน้าสาขาวิชา และกลุ่มที่ 3 การบริหารงานวิชาการระดับสาขาวิชา ได้แก่ หัวหน้าสาขาวิชา เลขาคณะ และคณาจารย์ ในการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการของแต่ละกลุ่ม มากน้อยจะแตกต่างกันตามตำแหน่ง บทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบและความเกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการแต่ละระดับ

5.3 กระบวนการบริหารงานวิชาการ ในแต่ละระดับ ประกอบด้วยงานวิชาการ 3 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการสอน ด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ และด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ

Thesis Title	A Development of Academic Administration Model in Vongchavalitkul University
Student	Ms. Sanguanpong Chuanchom
Student ID	40068100
Degree	Doctor of Philosophy
Programme	Vocational Education Administration
Year	2002
Thesis Advisor	Prof.Dr.Serm Sak Wisalaporn
Thesis Co-advisor	Assist.Prof.Dr.Preeyaporn Wonganutrohd Dr.Narong Primsarn

ABSTRACT

The purposes of this research was to study the state and problems of academic administration and to develop the academic administration model in Vongchavalitkul University. The procedure was divided into three steps. The first step was to study the general data about the state and problems of academic administration by using the questionnaires to collect data from the population and samples : 105 full-time employed lecturers and 28 part-time employed lecturers of Vongchavalitkul University. The total number of sample was 133. Data were analyzed by using the SPSS-X program. The Mean (\bar{X}), Standard Deviation (S.D.) were used for data analysis. The second step was to develop the academic administration model in Vongchavalitkul University by using the Delphi Technique and inquire the 21 experts ; 8 from Private Universities, 6 from Public Universities, and 7 from Vongchavalitkul University. The data was collected by using the questionnaires, and analyzed by using the Median and Interquartile range. It was tested 2 times after that there was a consensus among the experts. The third step was to ponder the practical application of the model by the administration committee of the university. The total number of committee was 31 which consisted of : Vice-Presidents, Deans, Deputy Deans, Assistant Deans, Division Directors, and Heads of Department. They assessed and examined the possibility and appropriateness of the model in the last step. The questionnaires were used to collect data. Percentage, the Mean (\bar{X}) and Standard Deviation (S.D.) were used as statistical devices for data analysis.

The findings of this research were as follows :

1. The overall state of academic administration. The university executed academic administration in the range "quite agreed" in academic activity management, curriculum and teaching, and academic support and control, respectively.

2. The problems of academic administration. Two slight problems were academic activity management and curriculum and teaching. In addition, the problem in academic support and control were moderately found.

3. The development of academic administration model in Vongchavalitkul University. The experts' opinions were highly associated with every statement : academic activity management, curriculum and teaching and academic support and control.

4. The practical application under final consideration by administration committee. This research was possible for every statement, that was 100%. The result of academic activity management was highest. Moreover, the result of curriculum and teaching and the result of academic support and control were high, respectively.

5. To create an associative model of academic administration in Vongchavalitkul University by using the Delphi Technique. The model was based on the opinions of experts' administration committee's.

5.1 The association in academic administration should be divided into 3 levels. They were : 1) the institutional level, 2) the faculty level and 3) the department level.

5.2 The association in academic administration should be divided into 3 groups. They were : 1) the institutional level which consisted of the committee of University Council, President, Vice-President, the Academic Council, Dean and Directors 2) the faculty level which consisted of Dean, Deputy Dean, Assistant Dean and Heads of Department 3) the department level which consisted of Heads of Department, secretaries and staff. Each group participated according to positions roles, responsibilities, and the relation to academic administration in each level.

5.3 The process of academic administration in each level consisted of 3 kinds of academic work ; curriculum and teaching, academic support and control and academic activity management.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์จาก ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ ราชบัณฑิต รองศาสตราจารย์ ดร.ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ และ ดร.ณรงค์ พิมสาร อาจารย์ควบคุมวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจ และช่วยตรวจสอบ แก้ไขวิทยานิพนธ์ ตลอดจนการปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ จนวิทยานิพนธ์นี้ สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงต่อ รศ.ดร.สมพร ไชยะ ดร.มัลย์ จีร์วัฒน์เกษตร์ และ ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำในการแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อให้วิทยานิพนธ์สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์मुख วงษ์ชวลิตกุล ผู้รับใบอนุญาตและอุปนายกสภามหาวิทยาลัย ท่านอาจารย์ปราวณี วงษ์ชวลิตกุล ที่ให้โอกาสและสนับสนุนให้ทุนการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.สงวน วงษ์ชวลิตกุล ผศ.ดร.สิทธิชัย เทวธีระรัตน์ ศาสตราจารย์ ดร.ธีระ รุญเจริญ ผศ.ดร.สุนันท์ ศลโกสุม และ ผศ.ดร.วรรณภา โพธิ์น้อย ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ และตรวจสอบแก้ไข เพื่อการปรับปรุงให้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีคุณภาพสูงสุด

ขอขอบพระคุณรองอธิการบดีมหาวิทยาลัยของรัฐ รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยเอกชน และผู้บริหารมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณ ดร.อุไรพรรณ เจนวาณิชยานนท์ รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ และคณาจารย์มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่อำนวยความสะดวกในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณเพื่อนคณาจารย์มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยเป็นอย่างดี ตลอดจนเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยทำวิจัยสำเร็จในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ – คุณแม่ ผู้เป็นที่เคารพยิ่ง รวมทั้งพี่ – น้อง ทุกคนที่ได้ให้ความรัก ให้กำลังใจ ให้การสนับสนุน และช่วยเหลือทุกด้านตลอดมา

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ และบุคคลที่ผู้วิจัยไม่ได้กล่าวไว้ในที่นี้ ที่ให้การสนับสนุน ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

คุณค่าและประโยชน์ใด ๆ ที่เป็นผลจากวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่คุณพ่อ – คุณแม่ และครู – อาจารย์ทุกท่าน ด้วยความเคารพยิ่ง

สงวนพงศ์ ชวนชม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	VI
สารบัญตาราง.....	VIII
สารบัญภาพ.....	X
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
1.3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	5
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	7
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
2.1 สภาพทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน.....	10
2.2 การบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.....	20
2.3 ปัจจัยที่เป็นเงื่อนไขต่อการบริหารงานวิชาการในระดับอุดมศึกษา.....	32
2.4 รูปแบบการบริหารงานวิชาการ.....	42
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ.....	92
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	99
ตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการ.....	99
ตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.....	104
ตอนที่ 3 การทดสอบความเป็นไปได้.....	106
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	109
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของอาจารย์ประจำ.....	110
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของอาจารย์พิเศษ.....	126
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เชี่ยวชาญ.....	134
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย.....	156
ตอนที่ 5 นำเสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.....	167

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	169
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	170
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	176
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	188
บรรณานุกรม.....	190
ภาคผนวก.....	200
ภาคผนวก ก	201
ภาคผนวก ข	207
ภาคผนวก ค	219
ภาคผนวก ง	227
ภาคผนวก จ	239
ภาคผนวก ฉ	249
ภาคผนวก ช	260
ภาคผนวก ซ	271
ภาคผนวก ฌ	273
ประวัติผู้เขียน.....	276

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 ประชากร (อาจารย์ประจำ).....	101
4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	110
4.2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ประจำที่มีต่อสภาพ การบริหารงานวิชาการโดยภาพรวม.....	112
4.3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ประจำที่มีต่อสภาพ การบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรและการสอน.....	112
4.4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ประจำที่มีต่อสภาพ การบริหารงานวิชาการด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ.....	115
4.5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ประจำที่มีต่อสภาพ การบริหารงานวิชาการด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ.....	117
4.6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ประจำที่มีต่อปัญหา การบริหารงานวิชาการโดยภาพรวม.....	119
4.7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ประจำที่มีต่อปัญหา การบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรและการสอน.....	119
4.8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ประจำที่มีต่อปัญหา การบริหารงานวิชาการด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ.....	121
4.9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ประจำที่มีต่อปัญหา การบริหารงานวิชาการด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ.....	122
4.10 ข้อเสนอแนะในการบริหารงานวิชาการของอาจารย์ประจำ.....	124
4.11 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (อาจารย์พิเศษ).....	127
4.12 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์พิเศษที่มีต่อสภาพ การบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรและการสอน.....	129
4.13 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์พิเศษที่มีต่อสภาพ การบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรและการสอน.....	129
4.14 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์พิเศษที่มีต่อสภาพ การบริหารงานวิชาการด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ.....	131
4.15 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์พิเศษที่มีต่อสภาพ การบริหารงานวิชาการด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ.....	132
4.16 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ผู้เชี่ยวชาญ).....	134
4.17 ร้อยละของคำตอบที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย ของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ การบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรและการสอน.....	136

สารบัญญัตินำ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.18 ร้อยละของคำตอบที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย ของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ.....	139
4.19 ร้อยละของคำตอบที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย ของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ.....	143
4.20 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของคำตอบในรอบที่ 2 ของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรและการสอน.....	147
4.21 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของคำตอบในรอบที่ 2 ของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ.....	149
4.22 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของคำตอบในรอบที่ 2 ของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ.....	153
4.23 ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวม ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย.....	156
4.24 ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของการประเมินการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรและการสอน ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย.....	157
4.25 ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย.....	160
4.26 ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย.....	164

สารบัญญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 แสดงถึงระบบปรับปรุงคุณภาพ P – D – C – A.....	18
2.2 ความหมายของหลักสูตรจากรูปธรรมจนถึงนามธรรม.....	27
2.3 แสดงภารกิจของอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาไทย.....	41
2.4 แสดงความแตกต่างของรูปแบบการเรียนการสอน.....	41
2.5 ความหมายของหลักสูตรจากรูปธรรมจนถึงนามธรรม.....	46
2.6 แสดงรูปการพัฒนาหลักสูตรของ Tyler.....	49
2.7 แสดงกระบวนการวางแผนและพัฒนาหลักสูตร.....	54
2.8 ความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนการสอนของ Lange.....	55
2.9 แสดงรูปแบบการเรียนการสอนของ Kibler.....	56
2.10 แสดงกระบวนการจัดการเรียนการสอนจากแนวคิดของ Bloom.....	56
2.11 แสดงรูปแบบการเรียนรู้ในโรงเรียนของ Bloom.....	57
2.12 ความเชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรและการสอนตามทฤษฎีแบบแยกเป็นสองส่วน.....	59
2.13 ความเชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรและการสอนตามทฤษฎีแบบประสานแน่น.....	59
2.14 ความเชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรและการสอนตามทฤษฎีแบบมีจุดร่วม.....	59
2.15 ความเชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรและการสอนตามทฤษฎีแบบวงจร.....	60
2.16 แสดงกระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับคณะกรรมการอนุญาตจัดตั้งสถาบัน การรับรองวิทยฐานะ และเปิดดำเนินการสาขาวิชาและการรับรองมาตรฐานสาขาวิชา สำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน.....	68
2.17 แสดงขั้นตอนการดำเนินงานในคณะกรรมการสอบไล่ภายนอก.....	71
2.18 แสดงระบบการประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัยเอกชน.....	83
2.19 ระบบและกลไกการควบคุมคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา ที่สถาบันการศึกษา พัฒนาขึ้น.....	85
2.20 องค์ประกอบหลักในการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา.....	86
3.1 ขั้นตอนการวิจัยการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัย วงษ์ชวลิตกุล.....	108
4.1 รูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.....	168

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาระดับอุดมศึกษา เป็นการศึกษาในระดับสูงที่มุ่งพัฒนาคนเพื่อเข้าสู่วิชาชีพต่าง ๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการพัฒนาประเทศ (วันชัย ศิริชนะ. 2540 : 3) การจัดการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเป็นการศึกษาในระบบที่ต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจและเทคโนโลยี ผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษามีบทบาทสำคัญต่อการบริหารการศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเป็นบุคคลสำคัญในการกำหนดทิศทางและดำเนินการตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย อันได้แก่ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการทางวิชาการและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (สากล จริยวิธานนท์. 2540 : 15) ซึ่งในการบริหารงานของมหาวิทยาลัยนั้น ควรมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำไปสู่คุณภาพ ประสิทธิภาพ และความเป็นเลิศทางวิชาการ (อดุลย์ วิริยเวชกุล. 2538 : 12) งานวิชาการถือเป็นหัวใจของการบริหารทุกอย่างในสถาบันอุดมศึกษาและเป็นที่ยอมรับว่างานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุด (ไพฑูริย์ สินลารัตน์. 2542 : 12) มาตรฐานและคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานทางวิชาการ ซึ่งประกอบด้วยงานด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การจัดส่งเสริมงานด้านวิชาการ รวมทั้งงานด้านการวัดและประเมินผล (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535 : 21)

การจัดการศึกษาของไทยในปัจจุบัน ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของบุคคล สังคมและประเทศ ยิ่งเมื่อต้องเผชิญกับกระแสความคาดหวังของสังคมที่จะให้มีการแบ่งปันในสังคมโลกด้วยแล้ว ก็ยิ่งเป็นความสับสน ความล้มเหลวและความล่าช้า ที่เป็นปัญหาของการศึกษามากขึ้น จากมุมมองหรือทรรศนะของบุคคลสำคัญ ๆ ต่าง ๆ ที่เห็นพ้องต้องกัน ทำให้กล่าวได้ว่า การศึกษาของไทยเรากำลังตกอยู่ในภาวะวิกฤตอย่างยิ่ง วิกฤตการศึกษาเกิดขึ้นในทุกระดับการศึกษา ซึ่งหมายรวมถึงระดับอุดมศึกษาด้วย (รุ่ง แก้วแดง. 2541 : 7) ซึ่ง จรัส สุวรรณเวลา (2539 : 12 - 13) ได้กล่าวถึงวิกฤตการณ์ด้านคุณภาพการศึกษาว่า คุณภาพการศึกษาในมหาวิทยาลัยได้เน้นเนื้อหาวิชามากกว่าการสร้างวิจรณ์ญาณและความคิดสร้างสรรค์มาตลอด บัณฑิตต้องชวนชวยสร้างคุณลักษณะและความสามารถเหล่านี้ขึ้นเอง ยิ่งกว่านั้นในระยะหลังนี้ จำนวนนิสิตนักศึกษาต้องรับเพิ่มมากขึ้น คุณภาพการศึกษายังด้อยลงไปอีก และมีแนวโน้มจะด้อยมากขึ้น บัณฑิตมีความเข้มข้นทางวิชาการต่ำกว่ามาตรฐานสากล ขาดความสามารถในการแสวงหาความรู้ใหม่ด้วยตนเอง ซึ่งจำเป็นมากสำหรับศาสตร์ที่ปรับเปลี่ยนและพัฒนาการเร็วเช่นในปัจจุบันและขาดคุณลักษณะที่จะเป็นอีกหลายประการเช่น วิจรณ์ญาณ การรอบรู้ การรู้ลึก เป็นต้น

จากการจัดลำดับมหาวิทยาลัยของประเทศในเอเชีย ซึ่งนิตยสารเอเชียวิกได้เสนอผลการจัดลำดับ โดยระบุชื่อมหาวิทยาลัย ที่ติดลำดับ 50 แห่ง ในนิตยสารตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 จนถึงปี พ.ศ. 2542 ปรากฏว่า มหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศไทย ติดลำดับเพียงไม่กี่แห่งและเป็นลำดับท้าย ๆ ด้วย ซึ่งการจัดลำดับดังกล่าวก่อให้เกิดกระแสวิพากษ์วิจารณ์ในหลายแง่มุม แต่นักวิชาการหลายท่านยอมรับว่าผลที่ได้จากการจัดลำดับ มหาวิทยาลัยของนิตยสารเอเชียวิก มีส่วนที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิรูปอุดมศึกษา (สุวิมล ว่องวานิช และ นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2542 : 5) ซึ่งใน ส่วนการประกันคุณภาพการศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการในเรื่องการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษามานานกว่า 3 ปี โดยได้ประกาศนโยบายและแนวทางในการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา ตั้งแต่วันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2539 และได้พัฒนาให้มีระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อเป็นเครื่องมือในการรักษามาตรฐานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาที่ยึดหลักความมีเสรีภาพทางวิชาการ และความมีอิสระในการบริหารของสถาบันโดยทบวงมหาวิทยาลัยได้ส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถาบันขึ้น เพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาแล้วทบวงมหาวิทยาลัยจัดให้มีกลไกตรวจสอบและประเมินผลระบบประกันคุณภาพทั้งในระดับสถาบันและระดับสาขาวิชา เพื่อให้ระบบประกันคุณภาพภายในสถาบันเป็นที่ยอมรับ (สงคราม เหลืองทองคำ. 2542 : 4 - 5)

วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยเอกชนเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยเอกชน พุทธศักราช 2512 และพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พุทธศักราช 2522 แก้ไขเพิ่มเติมเป็นฉบับที่ 2 พุทธศักราช 2535 และแก้ไขเพิ่มเติมเป็นฉบับที่ 3 พุทธศักราช 2542 มีทั้งประเภทวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยซึ่งอยู่ในกำกับดูแล และได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษาโดยคณะกรรมการ ซึ่งทบวงมหาวิทยาลัยแต่งตั้งขึ้น ในปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาเอกชนทั้งสองประเภทมีรวมทั้งหมด 50 แห่ง แบ่งเป็นประเภทวิทยาลัย 27 แห่ง เป็นประเภทมหาวิทยาลัย 22 แห่ง และสถาบัน 1 แห่ง (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2543 : 25) สถาบันอุดมศึกษาเอกชนทั้ง 50 แห่ง ได้จัดการศึกษาในระดับปริญญาตรี จนถึงปริญญาเอก เพื่อเป็นการแบ่งเบาภารกิจในด้านการจัดการศึกษาของรัฐ เพื่อกระจายโอกาสและความเสมอภาคไปสู่ภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศ โดยจัดการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบัณฑิตที่มีคุณภาพ อันจะนำไปสู่การพัฒนาสังคมและประเทศชาติ ในส่วนรวม ในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยมีสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เป็นผู้มีความสำคัญในขณะเดียวกัน

การจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ได้ยึดกรอบ นโยบาย กฎ ระเบียบ และมาตรฐานที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดทุกประการ ทั้งนี้ เพื่อให้ให้นักศึกษา ประชาชนและสังคม มีความมั่นใจในคุณภาพของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาเอกชน และในการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจะอยู่ในความควบคุมกำกับ ติดตามและประเมินผลจากทบวงมหาวิทยาลัย

อย่างไรก็ตาม แม้ว่ามหาวิทยาลัยเอกชนทุกแห่งมีกลไกการควบคุมหรือตรวจสอบ ประเมินผล ทั้งภายในและภายนอกสถาบันอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลเต็มที่ก็ตาม แต่ปัญหาด้านคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนก็ยังมีปัญหาและอุปสรรคสำคัญหลายประการ ซึ่ง จำเริญรัตน์ เจือจันทร์. (2543 : 4) ได้สรุปไว้ ดังนี้

1. ปัจจัยด้านนักศึกษา นักศึกษาที่เข้ามาต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ทำให้เกิดปัญหาในด้านการจัดการเรียนการสอน ส่งผลให้อัตราการสำเร็จของนักศึกษาต่ำลงหรือสำเร็จการศึกษา แต่คุณภาพไม่เป็นที่น่าพอใจ
2. ปัจจัยด้านอาจารย์ผู้สอน การได้มาซึ่งบุคคลที่ไม่เหมาะสม มาเป็นอาจารย์ก็เป็นปัญหาต่อคุณภาพการศึกษา ย่อมส่งผลต่อคุณภาพของบัณฑิต
3. ปัจจัยด้านหลักสูตร แม้หลักสูตรที่ใช้ในมหาวิทยาลัยเอกชน ผ่านกระบวนการจัดทำ และอนุมัติจากคณะกรรมการเปิดดำเนินการหลักสูตร แต่การแก้ไขหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน ไม่สามารถแก้ไขได้ ต้องผ่านกรรมการของทบวงมหาวิทยาลัย ทำให้การผลิตบัณฑิตไม่สอดคล้องกับตลาดแรงงาน

4. ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอน เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพบัณฑิต แม้ว่ามหาวิทยาลัยเอกชนมีการพัฒนาการเรียนการสอน โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาจากสถาบันของรัฐที่มีชื่อเสียง ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ อาจารย์พิเศษมุ่งบรรจุเนื้อหาทางวิชาการแก่นักศึกษามากเกินไป นักศึกษาไม่มีโอกาสได้ปรึกษาหรือซักถามอาจารย์พิเศษดังกล่าว ทำให้นักศึกษามีโอกาสน้อยที่จะพัฒนาความรู้ด้านวิชาการ ซึ่งส่งผลให้การเรียนการสอนไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์

ในทำนองเดียวกัน อุดลย์ วิริยเวชกุล (อ้างใน อานันท์ ปันยารชุน. 2537 : 8) ได้สรุป ปัญหาของสถาบันอุดมศึกษาไทย ทั้งของรัฐและเอกชน ไว้ดังนี้ : (1) ปัญหาด้านคุณภาพการศึกษาไม่ได้มาตรฐาน (2) ปัญหาด้านการเรียนการสอน (3) ปัญหาด้านหลักสูตร (4) ปัญหาด้านคุณภาพและการพัฒนาอาจารย์

ปัญหาดังกล่าวข้างต้นนั้น ได้ปรากฏในมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลเช่นกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของทบวงมหาวิทยาลัย เช่น การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรแต่ละครั้งจะต้องผ่านขั้นตอนต่าง ๆ ของทบวงมหาวิทยาลัย ทำให้เกิดความล่าช้าไม่ทันต่อสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลง และไม่สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาประเทศ ในขณะเดียวกันการจัดการเรียนการสอนนั้น มหาวิทยาลัยจัดการเรียนการสอน โดยเชิญอาจารย์พิเศษและผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันที่มีชื่อเสียงของรัฐมาสอนในบางรายวิชา ซึ่งการเรียนการสอนส่วนมากจะเน้นการบรรยาย และมุ่งเนื้อหาทางวิชาการมากเกินไป นักศึกษาไม่มีโอกาสได้ปรึกษาหารือ หรือซักถามอาจารย์พิเศษ นอกจากนั้นยังมีนักศึกษา มากจนเกินไปต่อห้องเรียน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพของบัณฑิต

และจากที่ประเทศไทยได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ.2542 และมีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ.2542 เป็นต้นมา มีผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอน ในระดับอุดมศึกษาหลายประการ อาทิ เช่น

1. ภาระหน้าที่ที่กว้างขวางขึ้นกว่าเดิม แม้จะมีการกล่าวถึงหน้าที่ของอุดมศึกษาที่จะให้บริการทางวิชาการแก่ บุคคลกลุ่มต่าง ๆ อยู่บ้าง แต่ก็ยังไม่ชัดเจนเท่ากับที่ได้มีการกำหนดเป็นหลักของการจัดการศึกษาไว้ (มาตรา 8) ว่าจะต้องเป็นการศึกษาตลอดชีวิต ให้สังคมมีส่วนร่วม และมีการพัฒนาเนื้อหาสาระอย่างต่อเนื่อง ซึ่งก็หมายความว่า สถาบันอุดมศึกษาจะต้องทำหน้าที่ในการให้การศึกษาแก่คนกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมไม่เฉพาะนักศึกษาปกติของมหาวิทยาลัยเท่านั้น นอกจากนี้ยังเน้นอีกว่า (มาตรา 28) หลักสูตรอุดมศึกษามีความมุ่งหมายเฉพาะที่จะพัฒนาวิชาการ วิชาชีพ ขั้นสูงและการค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาสังคมเป็นการให้ความสำคัญกับวิชาการ และองค์ความรู้มากยิ่งขึ้น

2. หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเป็นคนที่สมบูรณ์ หลักสูตรอุดมศึกษาเท่าที่ผ่านมามีส่วนใหญ่มุ่งเน้นที่การพัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพเป็นสำคัญ แต่พระราชบัญญัติใหม่นี้ ได้เน้นการอุดมศึกษาต้องยึดผู้เรียนเป็นสำคัญและในหลักสูตรจะต้องเน้นบูรณาการความรู้ด้านต่าง ๆ เข้าด้วยกันเพื่อความเป็นคนที่สมบูรณ์ในกระบวนการเรียนการสอนก็ต้องฝึกทักษะการคิด การจัดการ การเรียนจากประสบการณ์จริงเพื่อให้ผู้เรียนปฏิบัติได้ คิดเป็น เป็นต้น นอกจากนี้ยังเน้นให้ผู้สอน (มาตรา 30) สามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษาด้วย

3. กำหนดให้มีการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอย่างเป็นระบบ แม้สถาบันอุดมศึกษาจะมีเป้าหมายเพื่อคุณภาพอยู่แล้วแต่เท่าที่ผ่านมาก็ยังไม่มี การควบคุมคุณภาพอย่างเป็นระบบพอ ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ (มาตรา 47 - 51) ได้กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาต้องมีการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพจากภายนอก โดยมีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาเพื่อประเมินการศึกษาของแต่ละสถาบันการศึกษาพร้อมทั้งเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชนทราบ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 6-25)

จากสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารงานวิชาการดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความ สนใจที่จะศึกษาและพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ซึ่งผลจากการวิจัยจะเป็นข้อมูลที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัย
วงษ์ชวลิตกุล

1.2.2 เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

1.3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัย
วงษ์ชวลิตกุล ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 17 – 19) Blake and
others (1981 : 30) และ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2542 : 10 – 11) ซึ่งสรุปแนวคิดการบริหารงาน
วิชาการไว้ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 17 – 19) ได้สรุปแนวคิดการบริหารงานวิชาการว่า
ประกอบด้วย

1. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
2. ด้านการจัดบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน
3. ด้านการจัดสิ่งส่งเสริมงานด้านวิชาการ
4. ด้านการวัดและประเมินผล
5. ด้านการส่งเสริมและติดตามผลด้านวิชาการ

Blake and others (1981 : 30) ได้เสนอแนวคิดว่าการบริหารงานวิชาการในสถาบัน
อุดมศึกษาควรประกอบด้วยภารกิจต่อไปนี้

1. กำหนดนโยบายและแนวทางในการดำเนินงานด้านวิชาการของสถาบัน และจัดการ
บริหารเพื่อให้นโยบาย และแนวทางดังกล่าวบรรลุผลในทางปฏิบัติ

2. การสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนการสอน
3. การดำเนินการให้มีการสร้าง และพัฒนาหลักสูตร
4. การสร้างบรรยากาศที่สนับสนุนให้อาจารย์ทำผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ
5. การสนับสนุนและส่งเสริมงานบริการวิชาการแก่สถานศึกษาอื่น ๆ และชุมชน
6. การแสวงหา และจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรต่าง ๆ ให้แก่ทุกหน่วยงานที่อยู่

ในความรับผิดชอบ

7. การบริหารบุคคลฝ่ายวิชาการ
8. การประสานงานด้านกิจกรรมนักศึกษา
9. การประสานสัมพันธ์กับบุคคล สถาบัน หรือหน่วยงานภายนอกด้านวิชาการ

10. การสนับสนุน ส่งเสริม และทำนุบำรุง อาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ให้คงอยู่ในสภาพที่พร้อมจะให้บริการอยู่เสมอ

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2542 : 10 – 11) ได้เสนอแนวคิดว่าการบริหารงานวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา ควรประกอบด้วยภารกิจต่อไปนี้

1. หลักสูตรและการสอน ผู้บริหาร สถาบันอุดมศึกษา มีบทบาทสำคัญต่องานด้านหลักสูตรและการสอนเป็นอย่างยิ่ง เพราะหลักสูตรเป็นตัวกำหนดนโยบาย ทิศทาง ตลอดทั้ง แนวปฏิบัติด้านวิชาการ

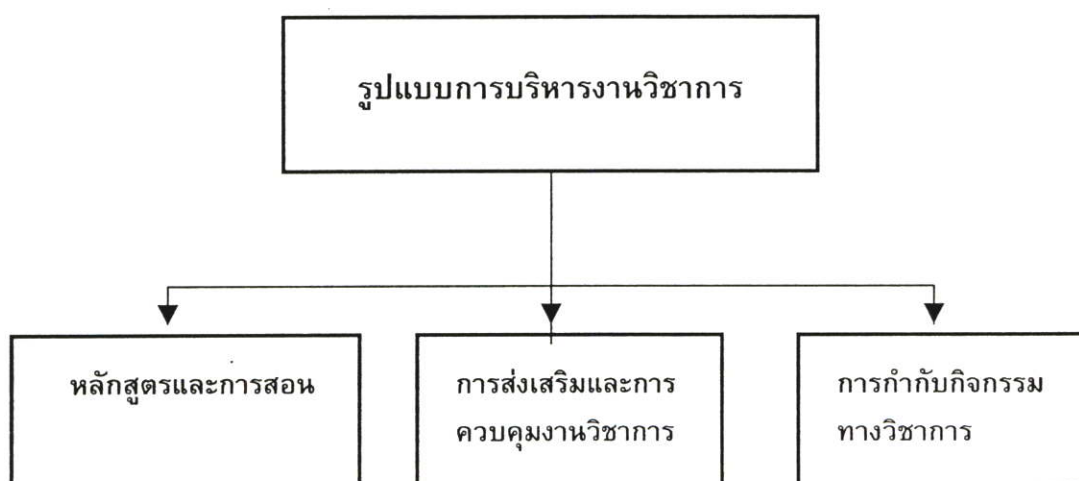
2. การส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ เป็นขั้นตอนสำคัญในการบริหารงานวิชาการ เพื่อให้ได้มาตรฐานของงานวิชาการ

3. การกำกับกิจกรรมทางวิชาการ เป็นขั้นตอนที่จะทำให้การบริหารงานมีมาตรฐานทางวิชาการ ซึ่งผู้บริหารจะต้องกำกับให้การบริหารงานวิชาการ ดำเนินการตามระเบียบ กฎเกณฑ์ที่วางไว้ และมีการตรวจสอบคุณภาพภายในอีกด้วย

จากแนวคิดและหลักการของนักวิชาการดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้สรุปและนำมาเป็นกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการ และรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

1. หลักสูตรและการสอน
2. การส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ
3. การกำกับกิจกรรมทางวิชาการ

ซึ่งกรอบแนวคิดการวิจัยสามารถแสดงได้ดังแผนภาพ

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 การวิจัยในครั้งนี้ มุ่งพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัย วงษ์ชวลิตกุล ในขอบข่ายงานวิชาการ 3 งาน คือ หลักสูตรและการสอน การส่งเสริมและควบคุมงาน วิชาการ และการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ ในหลักสูตรระดับปริญญาตรีและหลักสูตรระดับปริญญาโท ทุกคณะวิชาและสาขาวิชาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

1.4.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างในแต่ละขั้นตอนของการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัย วงษ์ชวลิตกุล

ประชากรในการศึกษา คือ ผู้บริหารมหาวิทยาลัย ประกอบด้วย รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ คณบดี รองคณบดี/ผู้ช่วยคณบดี หัวหน้าสาขาวิชา รวมถึงอาจารย์ ผู้สอนทุกคณะวิชา และอาจารย์พิเศษที่สอนในทุกคณะวิชาจำนวน 140 คน ในการศึกษาสภาพและ ปัญหาการบริหารงานวิชาการโดยใช้แบบสอบถาม นำผลที่ได้มาดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อให้ได้ผลสรุปของปัญหา

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ โดยใช้เทคนิค เดลฟาย (Delphi Technique) ใช้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 21 คน

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบความเป็นไปได้ของการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล โดยคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล จำนวน 31 คน

1.4.3 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยตัวแปร ดังนี้

1.4.3.1 หลักสูตรและการสอน

1.4.3.2 การส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ

1.4.3.3 การกำกับกิจกรรมทางวิชาการ

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1.5.1 การพัฒนา หมายถึง สภาพการณ์การดำเนินการของมหาวิทยาลัยฯ ที่มุ่งส่งเสริมให้ มหาวิทยาลัยดำเนินการตามภารกิจ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และส่งเสริมให้การดำเนินงานของมหาวิทยาลัย มีความก้าวหน้าและทันสมัยอยู่เสมอ

1.5.2 รูปแบบการบริหารงานวิชาการ หมายถึง โครงสร้างหรือองค์ประกอบในการบริหารงานวิชาการ ซึ่งมีกระบวนการในการดำเนินงานที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน เป็นการสะท้อนภาพและขั้นตอนการดำเนินงานในการบริหารงานวิชาการ ตั้งแต่ด้านหลักสูตรและการสอน ด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ และด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ ทั้งในระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท

1.5.3 สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการ หมายถึง สภาพที่เป็นอยู่จริง และปัญหาการบริหารงานวิชาการที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลใน 3 ด้าน ตั้งแต่ด้านหลักสูตรและการสอน ด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ และด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ

1.5.3.1 หลักสูตรและการสอน หมายถึง กิจกรรมทางวิชาการตั้งแต่การบริหารหลักสูตร การปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร การประเมินหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอน ตลอดจนการวัดและการประเมินผล ทั้งในระดับปริญญาตรี และในระดับบัณฑิตศึกษา ทุกสาขาวิชา

1.5.3.2 การส่งเสริมและควบคุมทางวิชาการ หมายถึง กิจกรรมทางวิชาการอันได้แก่ ดำเนินการช่วยเหลือ ส่งเสริม และพัฒนาการเรียนการสอน การส่งเสริมและสนับสนุน อาจารย์ผู้สอนให้พัฒนาตนเอง และการควบคุมกิจการทางวิชาการให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ เพื่อให้การบริหารงานวิชาการเป็นไปตามมาตรฐานอย่างมีคุณภาพ

1.5.3.3 การกำกับกิจกรรมทางวิชาการ หมายถึง การกำกับติดตามการดำเนินการ ทั้งการกำกับกิจกรรมด้านหลักสูตรและการสอน ด้านการส่งเสริมและควบคุมงานทางวิชาการ และด้านกำกับกิจกรรมมาตรฐานทางวิชาการ เพื่อให้การบริหารงานวิชาการเป็นไปอย่างมีคุณภาพ และมีมาตรฐานทางวิชาการ

1.5.4 อาจารย์ประจำ หมายถึง อาจารย์ผู้ปฏิบัติงานเต็มเวลา ผู้สอนรายวิชาในคณะวิชาต่าง ๆ และมีประสบการณ์การสอนตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป

1.5.5 อาจารย์พิเศษ หมายถึง อาจารย์ที่มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลเชิญมาสอนเป็นรายชั่วโมงหรือรายวิชาต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย มีประสบการณ์ 1 ปีขึ้นไป

1.5.6 หัวหน้าสาขาวิชา หมายถึง ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชานั้น ๆ และเป็นผู้ปฏิบัติงานเต็มเวลา มีประสบการณ์และมีคุณวุฒิปริญญาโทหรือเทียบเท่า

1.5.7 ผู้บริหารมหาวิทยาลัย หมายถึง ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าสาขา คณบดี รองคณบดี ผู้ช่วยคณบดี ผู้อำนวยการศูนย์/สำนักฯ รองอธิการบดี และอธิการบดี ในมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

1.5.8 ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญ และมีประสบการณ์ด้านการเรียนการสอน การวิจัยและการบริหารงานวิชาการในมหาวิทยาลัย เป็นผู้สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท หรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ และมีประสบการณ์การบริหารงานวิชาการหรือสอนในมหาวิทยาลัย มาไม่น้อยกว่า 4 ปี

1.5.9 ผู้ทรงคุณวุฒิ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการบริหารงานวิชาการ เป็นที่ยอมรับในแวดวงวิชาการ เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการระดับรองศาสตราจารย์ หรือวุฒิการศึกษาปริญญาเอก ในที่นี้หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1.5.10 การสนทนากลุ่ม (Focus Group) หมายถึง เป็นการรวบรวมข้อมูลแบบจัดกลุ่มสนทนาในประเด็นปัญหา เพื่อให้ได้คำตอบที่ดี มีเหตุผลชัดเจน และละเอียดที่สุด

1.5.11 คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย หมายถึง ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยที่มีตำแหน่งตั้งแต่ รองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการศูนย์ และสำนัก และหัวหน้าสาขาวิชา

1.5.12 เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) หมายถึง เป็นวิธีการรวบรวมคำตอบหรือความคิดเห็นที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่จะเป็นไปได้ในอนาคต โดยมุ่งลดผลกระทบทางด้านความคิดระหว่างกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้วยกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัย
วงษ์ชวลิตกุลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามหัวข้อ
ต่อไปนี้

- 2.1 สภาพทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
- 2.2 การบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
- 2.3 ปัจจัยที่เป็นเงื่อนไขต่อการบริหารงานวิชาการในระดับอุดมศึกษา
 - 2.3.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540
 - 2.3.2 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542
 - 2.3.3 แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540 – 2544)
 - 2.3.4 แนวคิดการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยไทย
- 2.4 รูปแบบการบริหารงานวิชาการ
 - 2.4.1 หลักสูตรและการสอน
 - 2.4.2 การส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ
 - 2.4.3 การกำกับกิจกรรมทางวิชาการ
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ

2.1 สภาพทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

2.1.1 ความเป็นมาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้รับอนุญาตให้จัดตั้งขึ้น ตามพระราชบัญญัติ
วิทยาลัยเอกชน พ.ศ. 2512 เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2513 การเกิดสถาบันอุดมศึกษา
เอกชน มาจากแนวคิดที่จะช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐ ในการจัดและให้บริการทางการศึกษาระดับ
อุดมศึกษาแก่ผู้ที่ต้องการศึกษาในระดับนี้ ซึ่งมีจำนวนมากและสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมี
จำนวนไม่เพียงพอที่จะให้บริการได้อย่างทั่วถึง (ประกอบ คูปรัดน์ และคณะ. 2533 : 2) เริ่มแรก
มี 6 สถาบัน คือ วิทยาลัยเกริก วิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ วิทยาลัยไทยสุริยะ
วิทยาลัยการพาณิชย์ และวิทยาลัยพัฒนา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ต่อมาได้พัฒนาไปตาม
ศักยภาพของแต่ละสถาบัน กล่าวคือ วิทยาลัยเกริก วิทยาลัยกรุงเทพและวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
ได้รับการเปลี่ยนสถานะเป็นมหาวิทยาลัย วิทยาลัยไทยสุริยะเปลี่ยนเป็นมหาวิทยาลัยศรีปทุม
วิทยาลัยการพาณิชย์เปลี่ยนเป็นมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ส่วนวิทยาลัยพัฒนาประสบปัญหา
ในการบริหารหลายด้านจึงเลิกกิจการไป (วัลลภ สุวรรณดีและคณะ. 2541 : 13 - 14)

แม้การก่อตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจะมีอุปสรรคและข้อกำหนดหลายประการ แต่ก็สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพจนเป็นที่ยอมรับของสังคม รัฐได้ผ่อนปรนกฎหมายและข้อกำหนดหลายประการทำให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนสามารถพัฒนาได้อย่างรวดเร็ว ปัจจุบันมีจำนวนสถาบันอุดมศึกษาเอกชนรวม 50 แห่ง (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2543 : 25) ในการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จัดตั้งขึ้นหลายรูปแบบ อาทิเช่น ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งเป็นนิติบุคคล ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งเป็นบุคคลธรรมดา และดำเนินการในรูปแบบของมูลนิธิ (ตั้งรายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ก.)

2.1.2 การดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

การดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2522 ฉบับปรับปรุงแก้ไข พ.ศ. 2535 กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนแต่ละแห่งต้องมีสภาสถาบัน ประกอบด้วยผู้บริหารสถาบัน คือ อธิการหรืออธิการบดี เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง กรรมการซึ่งรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยคำแนะนำของผู้รับใบอนุญาตไม่น้อยกว่า 5 คน แต่ไม่เกิน 11 คน และคณะกรรมการที่รัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกินกึ่งหนึ่งของจำนวนรวมของผู้บริหารสถาบันและกรรมการข้างต้น โดยที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนจะเปิดสอนในหลักสูตรที่ไม่แตกต่างจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ในขณะที่เดียวกันต้องเป็นหลักสูตรที่มีความหลากหลาย โดยเน้นจุดเด่นเฉพาะตัว คัดเลือกนักศึกษาที่มีความรู้ความสามารถเข้าเรียน และช่วยสร้างชื่อเสียงให้กับสถาบัน สอนภาคทฤษฎีควบคู่กับภาคปฏิบัติเพื่อให้นักศึกษาเรียนรู้จาก การปฏิบัติจริง เน้นสาขาวิชาที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีความพร้อมและสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ยังไม่ได้เปิดสอน เน้นการตอบสนองธุรกิจเอกชน อุตสาหกรรมตามท้องถิ่น ตลอดจนทันต่อการพัฒนาการเศรษฐกิจ เน้นเศรษฐกิจทันสมัยและการบริการ เน้นสายสังคมศาสตร์ในลักษณะของการประสมประสาน

พระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2522 ฉบับปรับปรุงแก้ไข พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชนฉบับนี้ได้กำหนดทั้งแนวทางการส่งเสริม และการควบคุมไว้ในหมวดต่าง ๆ ดังนี้ (วัลลภ สุวรรณดี และคณะ. 2541 : 40 - 43)

หมวดที่ 1 ว่าด้วยการจัดตั้งและเปิดดำเนินการสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในส่วนที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ประเภทของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เกณฑ์ในการจัดตั้งเกณฑ์ ข้อกำหนดของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน การเปิดดำเนินการสอนในทุกสาขาวิชาต้องได้รับอนุญาตก่อน การแบ่งส่วนงาน การจัดตั้งวิทยาเขต สาขาวิชา ซึ่งในภาพโดยรวมเป็นการควบคุมอย่างชัดเจน เช่น เงื่อนไขเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ในที่ดินและเนื้อที่ อย่างไรก็ตามได้มีบทบัญญัติในเชิงสนับสนุนเช่นกัน ดังระบุในเรื่องการยกเว้นภาษีอากร และค่าธรรมเนียมการโอนอสังหาริมทรัพย์ให้แก่สถาบันอุดมศึกษาเอกชน

หมวดที่ 2 ว่าด้วยคณะกรรมการสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนของหน่วยงานราชการถึง 4 คน และผู้ทรงคุณวุฒิที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งไม่น้อยกว่า 9 คน และไม่เกิน 12 คน โดยต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคเอกชนไม่น้อยกว่า 6 คน และต้องมีผู้แทนจากสถาบันอุดมศึกษาเอกชนอย่างน้อย 3 คน ในจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งนี้ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า มาตรการในหมวดนี้มีทั้งในลักษณะของการควบคุมและการส่งเสริมควบคู่กันไป โดยในส่วนของ การส่งเสริม อาจพิจารณาจากการกำหนดให้ผู้แทนของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเป็นคณะกรรมการสถาบันอุดมศึกษาเอกชน อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการชุดนี้มีหน้าที่ควบคุมกำกับเป็นส่วนใหญ่ บทบาทของคณะกรรมการในด้านการส่งเสริมอาจปรากฏในแนวทางการพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ที่ได้นำเข้าสู่การพิจารณา

หมวดที่ 3 ว่าด้วยการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนใน ส่วนที่ เกี่ยวกับการกำหนดให้มีสภาสถาบัน ประกอบด้วยผู้บริหารสถาบัน กรรมการที่รัฐมนตรีแต่งตั้ง โดยคำแนะนำของผู้รับใบอนุญาตและกรรมการจำนวนไม่เกินกึ่งหนึ่งของจำนวนรวมของ ผู้บริหารสถาบันและกรรมการที่รัฐมนตรีแต่งตั้งข้างต้น สภาสถาบันมีอำนาจหน้าที่ในการ กำหนดคุณสมบัติและหน้าที่ของผู้บริหารสถาบัน คณะกรรมการประจำคณะ คุณสมบัติของผู้ที่ จะเป็นอาจารย์ กล่าวได้ว่าหมวดนี้ เป็นหมวดที่ว่าด้วยการควบคุมเป็นส่วนใหญ่โดยเฉพาะ อย่างยิ่งได้กำหนดไว้ชัดเจนให้สภาสถาบันมีอำนาจหน้าที่ในการวางนโยบาย และควบคุมดูแล กิจกรรมทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน อย่างไรก็ตาม รัฐได้ส่งเสริมโดยให้อิสระในการ บริหารงานของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ให้สภาสถาบันมีอำนาจในการดำเนินการในหลาย ประการเพื่อความคล่องตัวของ การบริหาร แม้ว่าจะกำหนดให้มีผู้ทรงคุณวุฒิจากฝ่ายรัฐร่วมเป็น กรรมการในสภาสถาบันก็ตาม

หมวดที่ 4 ว่าด้วย ประกาศนียบัตร ปริญญา และเครื่องหมายวิทยฐานะ ในส่วนที่เกี่ยวกับการให้ปริญญาที่ต้องผ่านการรับรองวิทยฐานะก่อน วิธีการและเงื่อนไขในการ ขอรรับรองวิทยฐานะ เกณฑ์การให้ปริญญาเกียรตินิยม การให้ปริญญาเกิตติมศักดิ์ ลักษณะชนิด ประเภทและส่วนประกอบของครุฑวิทยฐานะ เห็นได้ว่าเป็นหมวดที่ว่าด้วยการควบคุมมากกว่า การส่งเสริม

หมวดที่ 5 ว่าด้วยทรัพย์สินและการบัญชี ในส่วนที่เกี่ยวกับทุนของสถาบัน อุดมศึกษาเอกชน การแบ่งประเภทและลักษณะของกองทุนต่าง ๆ โดยสรุปแล้ว พิจารณาได้ว่าเป็นการควบคุมการบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในด้านการเงินโดยตรง อย่างไรก็ตาม แม้ว่าผู้รับใบอนุญาตจะได้รับส่วนที่เหลือของรายได้ในการบริหารก็ตาม แต่มาตรา 61 ได้กำหนดเกณฑ์ของการจัดสรรไว้อย่างชัดเจน

หมวดที่ 6 ว่าด้วยการควบคุมสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในส่วนที่เกี่ยวกับ อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงาน การดำเนินการที่ต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการสถาบัน ก่อน การรับเงิน ทรัพย์สินจากบุคคลอื่นที่อาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ หรือขัดต่อศีลธรรม การดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่จะเป็นผลให้ทบวงมหาวิทยาลัยเข้าควบคุม

การเพิกถอนใบอนุญาตจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชน การถอดถอนอาจารย์ออกจากตำแหน่ง การสอบสวนพิจารณาโทษ และการถอดถอนผู้บริหารสถาบัน เห็นได้ว่าบทบัญญัติในส่วนนี้เป็นการควบคุมอย่างชัดเจน

หมวดที่ 7 ว่าด้วยการเลิกและการโอนกิจการสถาบันอุดมศึกษาเอกชน และ

หมวดที่ 8 ว่าด้วยบทกำหนดโทษ จัดได้ว่าเป็นสภาพบังคับของกฎหมายและมีลักษณะควบคุมอย่างชัดเจน

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (วิมล สุวรรณดี และคณะ. 2541 : 43) ได้สรุปไว้ดังนี้

การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาฉบับนี้ มีการกำหนดแผนงานหลักในส่วนที่ว่าด้วยการระดมสรรพกำลังเพื่อจัดการศึกษา โดยมีแนวคิดว่า ในระยะที่ผ่านมากลางทุนจัดการศึกษาส่วนใหญ่เป็นเงินงบประมาณแผ่นดิน ขาดการระดมสรรพกำลังและทรัพยากรจากส่วนต่าง ๆ ของประเทศ โดยเฉพาะจากเอกชน จึงควรมีการตั้งเป้าหมายให้รัฐเน้นการลงทุนการศึกษาขั้นพื้นฐาน และจัดการศึกษาในระดับและในพื้นที่ที่ภาคเอกชนไม่สนใจลงทุน พร้อมทั้งอุดหนุนเอกชน องค์กรเอกชน และองค์กรประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาหลังการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งได้แก่ การอาชีวศึกษาและการศึกษาวิชาชีพต่าง ๆ ในระดับอุดมศึกษา และควรให้เอกชนได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาและเห็นชอบร่วมกันในการจัดทำแผนปฏิบัติการจัดการศึกษาระดับต่าง ๆ โดยกำหนดแนวทาง/มาตรการ ที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับการศึกษาเอกชน สรุปได้ดังนี้

1. ให้รัฐปรับปรุงค่าเล่าเรียนทุกระดับการศึกษาให้สะท้อนต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนจากการลงทุนตามกลไกตลาด ควบคู่กับการให้ทุนการศึกษาและทุนกู้ยืมสำหรับผู้ด้อยโอกาสเพื่อความเสมอภาค

2. ให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการศึกษาเพิ่มขึ้นและลดบทบาทรัฐในการจัดการศึกษาให้น้อยลง โดย

- 2.1 ทบทวนบทบาทการบริหารจัดการศึกษาของรัฐเพื่อสร้างความมั่นใจให้เอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างเต็มที่ โดยยึดแนวทางการลงทุนจัดการศึกษาตามแนวนโยบายที่กำหนดไว้

- 2.2 ทบทวน ปรับปรุง แก้ไขกฎ ระเบียบการควบคุมของรัฐ ให้เอื้อต่อการส่งเสริมเอกชนในการลงทุนจัดการศึกษาและฝึกอบรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพดานค่าเล่าเรียน

- 2.3 ให้การช่วยเหลือสนับสนุนทางวิชาการและการเงินแก่เอกชน ด้วยการจัดหาแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ การจัดตั้งกองทุนอุดหนุน การจัดการศึกษาและการฝึกอบรมแก่เอกชน ฯลฯ เพื่อนำไปใช้ในการจัดตั้งสถานศึกษา การพัฒนาการศึกษาและการพัฒนาฝีมือแรงงาน

2.4 ปรับมาตรการด้านภาษี และมาตรการอื่น ๆ เพื่อจูงใจให้ภาคเอกชนร่วมดำเนินกิจกรรมหรือสนับสนุนกิจกรรมการศึกษาเพื่อสาธารณประโยชน์มากขึ้น เช่น การลดภาษีเงินได้แก่ผู้บริจาคเงินและทรัพย์สินเพื่อการศึกษา

2.5 สนับสนุนให้สถาบันการศึกษาเอกชนเพิ่มปริมาณการผลิตกำลังคนในสาขาที่ขาดแคลน โดยเฉพาะในสาขาที่ตลาดมีความต้องการสูง ได้แก่ สาขาวิศวกรรมศาสตร์ สาขาคอมพิวเตอร์ สาขาบัญชีและสาขาภาษาต่างประเทศ ฯลฯ

การศึกษาและวิเคราะห์กฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาเอกชน เห็นได้ว่า กฎหมายทั้งหมด มีลักษณะเป็นการควบคุมมากกว่าส่งเสริม การประกอบกิจการการศึกษาเอกชนถูกกำหนดตามเงื่อนไข ซึ่งแตกต่างจากสถานศึกษาของรัฐที่ไม่มีการควบคุมในลักษณะเดียวกัน แม้จะปฏิบัติภารกิจเดียวกัน ในกรณีที่บทบัญญัติหรือข้อกำหนดทางกฎหมาย ระบุเน้นการส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน แต่ไม่ได้มีการวางเงื่อนไขการกำกับที่เข้มงวดไว้ ทำให้การส่งเสริมนั้นไม่ได้เป็นไปอย่างเต็มที่ และไม่ได้ให้สิทธิเอกชนในการบริหารจัดการสถานศึกษาของตนได้อย่างอิสระ นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาถึงแผนระดับชาติ ไม่ว่าจะเป็นแผนการศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ หรือคำแถลงนโยบายของรัฐบาลสมัยต่าง ๆ ล้วนฉายให้เห็นภาพกว้างที่ไม่ได้เน้นมาตรการนำสู่การปฏิบัติที่จะประกันความมั่นคงหรือให้สิทธิแก่เอกชนอย่างแท้จริง ยกเว้นในรัฐบาลภายใต้การนำของนายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี ที่ได้ระบุถึงการส่งเสริมโรงเรียนเอกชนด้วยการให้นำระบบอุปถัมภ์การศึกษาที่ชัดเจน อย่างไรก็ตามหากการระบุแนวคิดและมาตรการส่งเสริมสถานศึกษาเอกชนไว้อย่างเด่นชัด แต่ไม่มีหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานำแผนและมาตรการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้นี้ไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม ก็ย่อมมีโอกาสเกิดผลในทางการปฏิบัติได้อย่างแท้จริง

2.1.3 คุณภาพและมาตรฐานด้านวิชาการของมหาวิทยาลัยเอกชน

2.1.3.1 คุณภาพการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยเอกชน ธนู กุลชล (2540 : 6) กล่าวถึง การบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาเอกชนว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นในการบริหารจัดการศึกษาที่มีคุณภาพในทุกระดับ เพื่อมุ่งสร้างและพัฒนาความเป็นคนที่สมบูรณ์ให้แก่ผู้เรียน ซึ่งถือเป็นการพัฒนาทรัพยากรบุคคล อีกทั้ง ยังทำให้ผู้ปกครองมีทางเลือกในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษาใกล้บ้าน นอกเหนือจากสถานศึกษาของรัฐ รัฐได้มอบให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนและทบวงมหาวิทยาลัยทำหน้าที่รับผิดชอบดูแลในด้านการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานเอกชน การจัดการศึกษาเอกชนเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป จะเห็นได้จากการที่มีผู้ปกครองให้ความสนใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษาเอกชน และผลผลิตของสถานศึกษาเอกชนก็ยังคงเป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงาน

คุณภาพการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ทบวงมหาวิทยาลัยมีกลไกในการควบคุมคุณภาพการจัดการศึกษา โดยกำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับมาตรฐานวิชาการ/คณะกรรมการสอบไล่ภายนอก จากบัญชีรายชื่อ

ผู้ทรงคุณวุฒิหรือบุคคลที่ได้รับการเห็นชอบจากทบวงมหาวิทยาลัยให้เป็นกรรมการดังกล่าว เพื่อทำหน้าที่ในการพิจารณาข้อสอบ และการประเมินผลการสอบ (การตัดเกรด) ทั้งนี้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนจะต้องทำรายงานเพื่อขอรับรองมาตรฐานการศึกษา และทำรายงานเพื่อประกอบการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาเสนอต่อทบวงมหาวิทยาลัยทุก ๆ 5 ปี หลังจากที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษาแล้วทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนแต่ละแห่งพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาจาก ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ การเรียนการสอน กิจกรรมการพัฒนานิสิตนักศึกษา การวิจัย การบริการทางวิชาแก่สังคม การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การบริหารและจัดการ การเงินและงบประมาณ และระบบและกลไกการประกันคุณภาพ

กล่าวโดยสรุป คุณภาพการจัดการศึกษาเอกชน จะเห็นได้จากการได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน ซึ่งรัฐจะเป็นผู้กำหนดแนวทางการดำเนินงานให้สถานศึกษาเอกชนเป็นผู้ปฏิบัติเพื่อการมีมาตรฐานเดียวกับสถานศึกษาของรัฐ การจัดการศึกษาเอกชนจะนำไปสู่การประสบความสำเร็จในการปฏิรูปการศึกษาได้มากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาผู้เรียน ผู้ปกครอง และประชาชนในท้องถิ่น ตลอดจนการได้รับการสนับสนุนทรัพยากรทางการจัดการศึกษาจากองค์กรภายนอก หากการร่วมกันพัฒนาการศึกษาเอกชนมีประสิทธิภาพ ก็จะมีแนวโน้มที่จะสามารถยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาเอกชนไปสู่ความเป็นเลิศและเป็นที่ยอมรับได้

2.1.3.2 มาตรฐานด้านวิชาการของมหาวิทยาลัยเอกชน

ปัญหาเรื่องคุณภาพและมาตรฐานของมหาวิทยาลัยเอกชน

ที่ยังไม่มีข้อยุติว่าสถานภาพทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยเอกชน มีคุณภาพมาตรฐานเป็นไปตามหลักสากลหรือไม่ เพราะเมื่อมีมหาวิทยาลัยเอกชนเพิ่มขึ้น มีการแข่งขันทั้งโดยทางตรงและโดยทางอ้อมมากขึ้น การเพิ่มขึ้นหรือการขยายตัวของมหาวิทยาลัยเอกชนในด้านปริมาณสถาบันและปริมาณนักศึกษาที่เข้ามาสู่สถาบัน การขยายตัวทางด้านปริมาณสถาบันและปริมาณนักศึกษา ทั้งในส่วนสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและของเอกชน ซึ่งอยู่ในการกำกับดูแลของทบวงมหาวิทยาลัย การขยายตัวดังกล่าวนี้ อาจเป็นการขยายตัวแบบไร้เอกภาพก่อให้เกิดปัญหาหลายประการและที่สำคัญที่สุดก็คือสถานภาพและมาตรฐานทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาเหล่านั้น การมีกฎระเบียบหรือข้อบังคับต่างกัน มีความเข้มงวดในการกำกับดูแลการบริหารงาน และมีมาตรฐานการศึกษาที่แตกต่างกัน ย่อมก่อให้เกิดปัญหาวิพากษ์วิจารณ์มากขึ้น (อดุลย์ วิริยเวชกุล, 2538 : 6 - 7) การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะการจัดการอุดมศึกษาโดยภาคเอกชน เป็นการจัดเตรียมคนให้มีความรู้ ให้มีความสามารถออกไปรับใช้สังคม เป็นการพัฒนาประเทศในภาพรวม ดังนั้น มาตรฐานการจัดการศึกษา จึงเป็นสิ่งสำคัญ และเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก เพราะการจัดการศึกษาที่ได้มาตรฐานหรือการจัดการตามเกณฑ์มาตรฐาน โดยเฉพาะการจัดตามเกณฑ์มาตรฐานของทบวงมหาวิทยาลัยหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐาน และมีมาตรฐานเท่าเทียมกันก็ย่อมส่งผลให้เกิดคุณภาพทางด้านวิชาการ

แก่บัณฑิตที่จบการศึกษาออกไป มิใช่บังเกิดผลเพียงแค่ปริมาณหรือจำนวนคนที่จบออกไปเท่านั้นแต่ต้องมีคุณภาพด้วย คุณภาพด้านวิชาการ จึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่มหาวิทยาลัยเอกชนต้องตระหนัก รับผิดชอบ และต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบหรือกฎหมาย ซึ่งรองรับสถานภาพของมหาวิทยาลัยเอกชนอย่างเคร่งครัด เพราะการปรับปรุงคุณภาพและมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง ถือได้ว่าเป็นจุดประสงค์ของการประกันคุณภาพด้านวิชาการ (Doherty. 1997 : 239) โดยต้องมีการพัฒนาตัวชี้บ่งชี้เป็นลำดับแรก

มาตรฐานทางวิชาการ หมายถึง สิ่งที่เป็นหลักสำหรับการเทียบหรือการกำหนด (ประนอม โอทกานนท์. 2532 : 10) ซึ่งทางทบวงมหาวิทยาลัยได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานกลางสำหรับการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา โดยที่มหาวิทยาลัยเอกชนก็ต้องยึดถือปฏิบัติตามกฎเกณฑ์นี้อย่างเคร่งครัด เกณฑ์ดังกล่าวนี้ใช้เป็นกรอบที่กำหนดหรือใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาทั่วประเทศ ทั้งสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและสถาบันอุดมศึกษาของเอกชน อนึ่งเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นต่อการวางแผนและการจัดการศึกษา เพราะช่วยชี้คุณภาพของการจัดการศึกษาในด้านต่าง ๆ และช่วยระบุถึงสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นเครื่องมือจัดสรรทรัพยากร เพื่อให้เกิดความเสมอภาคในการจัดการศึกษาของแต่ละระดับและแต่ละประเภท เกณฑ์มาตรฐานดังกล่าวนี้ มีหลายหน่วยงานได้พัฒนาขึ้นเพื่อใช้กำหนดนโยบายและการดำเนินงาน ดังที่ Leicester (1993 : 67 - 69) ได้กล่าวเสริมว่ามาตรฐานการศึกษาหรือมาตรฐานทางด้านวิชาการ (Academic Standards) เป็นประจักษ์พยานอยู่ที่ตัวสถาบันเอง (Self - Evidence) และได้เสริมแนวคิดด้านมาตรฐานทางวิชาการ อันเป็นลักษณะเด่นที่สัมพันธ์กับตัวสถาบันดังนี้ (จำเริญรัตน์ เจือจันทร์. 2543 : 52)

1. มาตรฐานทางวิชาการ เป็นทักษะทางวิชาการ (Academic Standards as Academic Skills) กล่าวคือนิสิตนักศึกษาต้องมีทักษะในด้านการวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และสามารถผสมผสานงานด้านวิชาการอย่างเป็นระบบ

2. มาตรฐานด้านวิชาการ เป็นเรื่องเกี่ยวกับระเบียบวินัยในทางวิชาการ (Academic Standards as Academic Discipline) หมายความว่า นิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา ไม่เพียงแต่เรียนรู้ด้านวิชาการเพียงอย่างเดียว แต่ต้องพัฒนาความเข้าใจรูปแบบเฉพาะในการแสวงหาความรู้เป็นลักษณะการมีระเบียบวินัยในตนเอง

3. มาตรฐานทางวิชาการ คือ การจัดการเรียนการสอนที่ดี (Academic Standards as Good Pedagogy) การจัดการเรียนการสอนที่ดีเป็นลักษณะปะทะสังสรรค์ระหว่างอาจารย์และนักศึกษา ก่อให้เกิดคุณภาพของการเรียนการสอน โดยที่นิสิตนักศึกษาไม่เพียงแต่ได้รับประสบการณ์ อันเป็นระดับการเรียนรู้เท่านั้น แต่ต้องสร้างความก้าวหน้าให้แก่งและเด่นดังทางด้านวิชาการ

4. มาตรฐานทางวิชาการคือคุณธรรมทางด้านวิชาการ (Academic Standards as Academic Virtues) เป็นลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างความมีวินัยในทางวิชาการ

(Academic Discipline) กับทักษะทางวิชาการ (Academic Skills) ซึ่งครอบคลุมถึง การเห็นคุณค่าและมีความเข้าใจด้านคุณค่า การแสวงหาวินัยที่มีระบบ การเห็นคุณค่าและสามารถนำคุณค่านั้นมาบูรณาการการเห็นคุณค่าและปฏิบัติเพื่อให้เกิดความมีเสรีภาพทางวิชาการ (Academic Freedom)

ส่วน King (1995 : 16 - 17) ได้กล่าวถึงคุณภาพและมาตรฐานที่กำหนดเป็นกรอบนิยามถึงลักษณะคุณภาพมาตรฐานที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมาย (Fitness for Purpose) โดยมองว่าคุณภาพนั้นมีปัญหาเกี่ยวข้องกับความหลากหลายของมหาวิทยาลัย (Diverse) น้อยกว่าคำว่า มาตรฐาน โดยให้เหตุผลว่า

1. มีลักษณะคุณภาพและมาตรฐานไม่เหมือนกันระหว่างระบบการศึกษาของอเมริกาและระบบอังกฤษ แต่มีลักษณะคล้ายกันทั้งสองอย่างระหว่างคำว่า Diversity และ Pluralism ตัวอย่างเช่น ในอังกฤษมีลักษณะเป็นรูปแบบกำหนดมาตรฐานยอดเยี่ยมในการให้ปริญญาทุกชนิด (Gold Standard)

2. ระบบอังกฤษให้ความสำคัญแก่ผู้นำ หรือผู้บริหารมหาวิทยาลัย (Institutional Leaders) ที่สนับสนุนลักษณะนโยบายความหลากหลาย จึงเป็นลักษณะกำหนดความเสมอภาคในการเรียนการสอน ตลอดถึงการประสาทปริญญา

3. มาตรฐานของสถาบันในประเทศอังกฤษ ในด้านเกียรติคุณชื่อเสียง (Reputation) ที่กำหนดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของผู้สำเร็จการศึกษา เป็นเรื่องสำคัญ

2.1.3.4 มหาวิทยาลัยเอกชนกับแนวคิดการพัฒนาคุณภาพ

มหาวิทยาลัยเอกชนกับแนวความคิดพัฒนาคุณภาพของ Edward Deming แนวคิดสำคัญเกี่ยวกับ การบริหารคุณภาพทั้งองค์กร ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในมหาวิทยาลัยเอกชน คือ แนวคิดเรื่อง Deming's 14 Points ของ Edward Deming ซึ่ง (Lewis & Smith. อ้างใน จำเริญรัตน์ เจือจันทร์. 2543 : 55 - 59) ได้กล่าวว่าการพัฒนาคุณภาพทำให้ลูกค้ามีความสุข มีความพึงพอใจ ไม่ว่าจะลูกค้าเหล่านั้น เป็นนิสิตนักศึกษาหรือผู้ปกครองของนิสิตนักศึกษา ศิษย์เก่า บรรดาอาจารย์ หรือแม้แต่คนงานระดับล่างในมหาวิทยาลัยก็ตาม ก็ถือว่าเป็นเป้าหมายแรกเริ่ม ในการทำให้เกิดคุณภาพในสถาบันอุดมศึกษา ฉะนั้นในการทำให้ลูกค้ามีความสุข มีความพึงพอใจโดยเฉพาะในด้านคุณภาพนั้น จำต้องมีการควบคุมระบบการปรับปรุงคุณภาพ โดยการใช้วงจร Plan - Do - Check - Act หรือเรียกว่าแผนภูมิ P - D - C - A ดังภาพที่ 2.1 ดังนี้

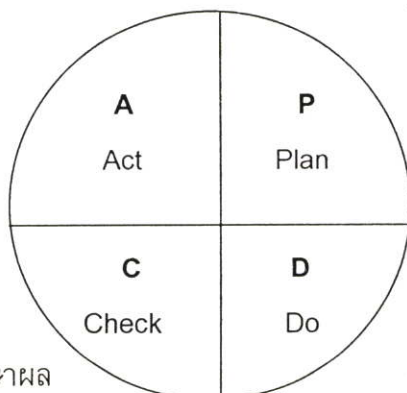
6. วางแผนปรับปรุง

7. ปรับปรุงมาตรฐาน

1. กำหนดนิยามระบบ

2. ประเมินสถานการณ์ปัจจุบัน

3. วิเคราะห์สาเหตุ

5. ตรวจสอบและศึกษาผล

4. นำไปทดลองปรับปรุงทฤษฎี

ภาพที่ 2.1 แสดงถึงระบบปรับปรุงคุณภาพ P - D - C - A

จากภาพประกอบข้างต้นมีส่วนประกอบที่สำคัญดังนี้

1. ส่วนที่อยู่ในขอบเขตของการวางแผน (Plan) คือ

1.1 การนิยามหรือการกำหนดระบบให้ชัดเจน (Define the System) ซึ่งอาจวาดออกให้เป็นแผนผังแสดงลักษณะการปฏิบัติ

1.2 การประเมินสถานการณ์โดยการเข้าถึงสถานการณ์ปัจจุบัน (Assess Current Situation)

1.3 การวิเคราะห์เหตุหรือมูลรากของสาเหตุ (Analysis the Cause)

2. ส่วนที่ต้องดำเนินการตามแผน (Do) ที่วางไว้คือ การทดลองใช้ทฤษฎีเพื่อปรับปรุงคุณภาพให้ดีขึ้น (Try-out Improvement)

3. ส่วนที่ต้องตรวจสอบ (Check) คือ การตรวจสอบและศึกษาผลลัพธ์ของคุณภาพ (Check and Study the Results)

4. ส่วนที่ต้องปฏิบัติและลงมือกระทำ (Act) คือ

4.1 การสร้างมาตรฐานในการปรับปรุงคุณภาพ (Standardize Improvement)

4.2 การวางแผนเพื่อปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (Plan for Continuous Improvement)

นอกจากแผนภูมิ P - D - C - A ของ Deming ซึ่งนำมาประยุกต์ใช้กับการบริหารคุณภาพทั้งองค์กร โดยเฉพาะในมหาวิทยาลัยเอกชนแล้ว ก็ยังมีหลักการที่เรียกว่า Deming's 14 Points ซึ่งสามารถนำมาใช้ในมหาวิทยาลัยเอกชน โดยเฉพาะใช้ในการพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพและการประกันคุณภาพด้านวิชาการ หลักการของ Edward Deming ที่เรียกว่า Deming's 14 Points นั้น (Lewis & Smith. 1994 : 22 - 113 ; Kaufman & Zahn. 1993 : 8) มีดังนี้

หลักการข้อที่ 1 เป็นหลักการปรับปรุงด้านหลักสูตรการศึกษา การบริการและการบริหารโดยมีจุดประสงค์คือ การเพิ่มคุณภาพของนักศึกษาให้มีศักยภาพและเข้าสู่สังคมได้ทุกรูปแบบ

หลักการข้อที่ 2 เป็นหลักการนำเอาหลักปรัชญาหรือแนวคิดใหม่มาประยุกต์ใช้ เพราะว่าการบริหารจัดการในระดับอุดมศึกษา ต้องตื่นตัวต่อลักษณะท้าทายอยู่เสมอโดยเฉพาะการเรียนรู้และความรับผิดชอบรวมทั้งลักษณะของผู้หน้าที่ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

หลักการข้อที่ 3 เป็นหลักการที่พยายามลดการพึ่งพาการตรวจสอบหรือทดสอบจากองค์กรภายนอก แต่พยายามสร้างคุณภาพลงไปให้หลักสูตรและการบริหารการศึกษา พยายามสร้างหลักสูตรการเรียน ซึ่งทำให้คุณภาพเด่นชัดในตัวนักศึกษา

หลักการข้อที่ 4 เป็นหลักการที่ยุติการให้รางวัลลักษณะเชิงธุรกิจ แต่พยายามสร้างวิธีการลดต้นทุนการผลิต และพยายามเข้าถึงผู้สนับสนุนหรือผู้ตอบสนอง (Supplier) โดยพยายามสร้างความสัมพันธ์ในระยะยาว บนพื้นฐานความจงรักภักดีและมีสัมพันธ์ภาพต่อสถาบัน

หลักการข้อที่ 5 เป็นหลักการที่พิสูจน์การปรับปรุงระบบว่าด้วยเรื่องคุณภาพของหลักสูตรและการบริการเพื่อปรับปรุงคุณภาพให้ดีกว่าเดิม

หลักการข้อที่ 6 เป็นหลักการที่จัดให้มีสถาบันให้การศึกษาและฝึกอบรมโดยจัดให้มีการศึกษาและฝึกอบรมอาจารย์ในคณะ ฝึกอบรมด้านการบริการ ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ รวมทั้งฝึกอบรมนักศึกษาซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของสถาบันอุดมศึกษา

หลักการข้อที่ 7 เป็นหลักการบ่งบอกเป้าหมายในการเสนอแนะหรือแนะนำเป็นลักษณะช่วยเหลือประชาชนให้ใช้กระบวนการ เทคนิควิธี การใช้อุปกรณ์เครื่องจักร วัสดุอุปกรณ์เพื่อนำมาใช้ให้คุ้มค่าที่สุด ผู้นำระดับคณะกิติ ผู้นำสถาบันกิติ รวมทั้งเจ้าหน้าที่และตัวนักศึกษาเองก็จำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงทั้งหมด

หลักการข้อที่ 8 เป็นหลักการที่มุ่งขจัดความกลัวออกไปให้หมดเพื่อว่าทุกคนได้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพให้กับมหาวิทยาลัย พยายามสร้างสิ่งแวดล้อมให้เกิดโดยพยายามกระตุ้นให้นิสิตนักศึกษาซึ่งก็คือประชาชน ได้พูดได้แสดงออกอย่างอิสระ

หลักการข้อที่ 9 เป็นหลักการสร้างขึ้นเพื่อทำลายอุปสรรค ซึ่งอาจเกิดขึ้นระหว่างภาควิชาและหลักสูตร ระหว่างฝ่ายวิชาการกับฝ่ายบริหาร เจ้าหน้าที่รวมทั้งนักศึกษาด้วย ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง อาทิ ฝ่ายที่สอน ฝ่ายวิจัย ฝ่ายบริการนักศึกษา ฝ่ายบริการด้านโภชนาการ ฝ่ายบัญชีต้องร่วมมือกันทำงานเป็นทีมโดยพัฒนากลยุทธ์ด้านความร่วมมือระหว่างกลุ่ม และรายบุคคลให้เกิดคุณภาพอย่างแท้จริง

หลักการข้อที่ 10 เป็นหลักการที่พยายามจะดึงเอาจุดเด่นของสถาบัน ข้อแนะนำ และเป้าหมายการดำเนินงานมาใช้ทำให้เกิดความสมบูรณ์และเกิดนวัตกรรมใหม่ (Innovation) ในการผลิต เป็นหลักการเพิ่มปริมาณการลงทะเบียนของนักศึกษา และลดเปอร์เซ็นต์ค่าใช้จ่าย

หลักการข้อที่ 11 เป็นหลักการที่พยายามทำให้เกิดลักษณะเด่นทางด้านมาตรฐาน โดยสร้างให้เกิดแก่คณะวิชา สร้างให้เกิดแก่ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ นิสิตนักศึกษา เช่น อาจเพิ่มคะแนนทดสอบ 10% แต่ในขณะที่เดียวกันก็สามารถรักษาการตกรอก (Dropout) ได้ 15% และก็สามารถ

รักษามาตรฐานทางด้านวิชาการไว้ได้เหมือนเดิมทุกประการ

หลักการข้อที่ 12 เป็นหลักการที่ขจัดบุคคลหรือขจัดอุปสรรคที่จะมาบั่นทอนคณะวิชา ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่รวมทั้งตัวนิสิตนักศึกษา ซึ่งภูมิใจในผลงานที่ทำอย่างสุดความสามารถ กล่าวคือต้องรักษาคนที่มีคุณภาพเอาไว้มากกว่าการรักษาปริมาณ หรือการมีจำนวนคนมาก แต่ไร้คุณภาพ

หลักการข้อที่ 13 เป็นหลักการที่สร้างการศึกษาให้หลากหลาย และเน้นการปรับปรุงตนเองให้เกิดขึ้นแก่ทุกคน

หลักการข้อที่ 14 เป็นหลักการพยายามรักษายุคคนไว้ในระบบเพื่อได้ทำงานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง โดยถือว่าการเปลี่ยนแปลงก็เป็นงานด้านการพัฒนาชนิดหนึ่งของทุกคน

2.2 การบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

2.2.1 การบริหารงานวิชาการ

2.2.1.1 ความหมายและความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถาบันการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษา พิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการเป็นสำคัญ ผลงานด้านวิชาการจะเป็นสิ่งบ่งชี้ให้เห็นถึงมาตรฐานและคุณภาพของสถาบันศึกษานั้น ๆ ว่าอยู่ในระดับใด นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

Lee and Vanhorn (1983 : 6) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการวางแผนด้านต่าง ๆ โดยการหาวิธีการบริหารเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการบริหาร อุดมศึกษา Sergiovanni and others (1987 : 267 - 268) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการจะเกี่ยวข้องกับการตั้งปรัชญาการศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ จัดทำโครงการศึกษาต่าง ๆ การประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตร การสร้างบรรยากาศในสถานศึกษา และการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน สมิตร์ คุณากร (2518 - 157) ได้ให้ความหมายของคำว่าวิชาการไว้ว่า งานวิชาการภายในโรงเรียนหาได้มีความหมายแคบ ๆ อย่างที่เข้าใจทั่ว ๆ ไป ถึงการเรียนการสอนในห้องเท่านั้นไม่ แต่หมายถึงกิจกรรมทุกสิ่งทุกอย่างภายในโรงเรียนที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และการศึกษาของเด็ก ภิญโญ สาธร (2526 : 324) ได้ให้ความเห็นว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนนักเรียน ให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพที่สุด ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 16) ได้ให้ความหมายถึงการบริหารสถานศึกษาโดยมีการจัดกิจกรรมทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน และอนุศักดิ์ สมิตสันต์ (2540 : 2) ให้ความหมายว่าการบริหารงานวิชาการ

หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกประเภทในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา การปรับปรุง กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน หลักสูตร และรวมทั้งการพัฒนาครู เพื่อนำผลแห่งการพัฒนาทั้งหลายทั้งปวงนั้นมาเอื้ออำนวยและปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนได้ผลดี มีประสิทธิภาพสูงสุด

ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นการดำเนินการเกี่ยวกับการเรียนการสอนโดยตรง เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผลการศึกษา มีคุณภาพ ดังนั้นไม่ว่ากิจกรรมใดที่สัมพันธ์กับการเรียนการสอนและทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ถือว่างานเหล่านั้นเป็นงานในขอบเขตหน้าที่ของผู้บริหารในด้านวิชาการทั้งสิ้น (กิติมา ปรีดีติลก. 2532 : 57) งานวิชาการเป็นหัวใจของสถาบันการศึกษาทุกระดับไม่ว่าจะเป็น มหาวิทยาลัย วิทยาลัย หรือโรงเรียน การที่จะดูว่าสถาบันใดมีมาตรฐาน ก็มักเอาผลงานทางวิชาการเป็นสำคัญ งานวิชาการจะสัมฤทธิ์ผลเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับบทบาทของผู้บริหารว่าจะเอาจริงเอาจังกับการบริหารงานวิชาการเพียงใด และบุคลากรในสถานศึกษาที่มีความรู้ความเข้าใจในงานวิชาการมากน้อยแค่ไหน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารในการเตรียมการเพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษาเกิดความพร้อมอย่างทั่วถึงกันก่อน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานอย่างจริงจัง และเพื่อให้การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาได้บรรลุวัตถุประสงค์ (อำภา บุญช่วย. 2537 : 1) งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานทางวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตรการจัดโปรแกรมการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา และเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา ซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องทางตรงหรือทางอ้อมก็อยู่ที่ลักษณะของงานนั้น (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535 : 17) และ นางเยาว์ ธาราศรีสุทธิ (2529 : 8) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นงานหลักและงานหัวใจของโรงเรียน เนื่องจากจุดประสงค์อันดับแรกในการจัดตั้งโรงเรียนขึ้นมาก็เพื่อจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาเด็กนั่นเอง ส่วนงานอื่น ๆ นั้น เป็นงานสนับสนุนให้งานวิชาการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากการศึกษา Smith and other (อ้างใน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535 : กล่าวไว้ว่า ในด้านการใช้เวลาในการบริหารและการให้ความสำคัญของงานในสถานศึกษา งานในความรับผิดชอบของผู้บริหาร โดยแยกออกเป็น 7 ประเภท พบว่า

1. การบริหารงานวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 40
2. งานบริหารบุคลากร ได้แก่ ครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่คิดเป็นร้อยละ 20
3. งานบริหารกิจการนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 20

4. งานบริหารการเงิน คิดเป็นร้อยละ 5
5. งานบริหารอาคารสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 5
6. งานบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน คิดเป็นร้อยละ 5
7. งานบริหารทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 5

นอกจากนี้ Miller. (1965 : 175) ยังกล่าวว่า งานวิชาการเป็นหัวใจของสถานศึกษาที่สำคัญมากที่สุด คือการจัดโปรแกรมการเรียนการสอนรวมทั้งการวัดผลด้วยสรุปได้ว่า ความสำคัญของงานวิชาการเป็นงานหลักที่ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการเพื่อจัดการเรียนการสอน และการทำงานกิจกรรมทุกชนิดเพื่อปรับปรุงและพัฒนา นักเรียนในโรงเรียนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ

2.2.1.2 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา

ความสำเร็จของสถานศึกษาอยู่ที่การบริหารงานวิชาการและงานวิชาการมีขอบข่ายกว้างขวางครอบคลุมภารกิจของสถานศึกษา นักการศึกษาหลายคนได้เสนอไว้แตกต่างกันดังนี้

กิติมา ปรีดีติลล (2532 : 58) ได้กล่าวถึงขอบข่ายด้านวิชาการไว้เป็นการใหญ่ คือ แผนปฏิบัติงานด้านวิชาการ หลักสูตรและการสอน การจัดการเรียนการสอน สื่อการสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล สอดคล้องกับ Campell and Other (ปรีชา บุญอมรัตน์. 2532 : 9 ; อ้างใน Campell and others. 1972 : 173) ที่ได้กล่าวถึงขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการว่าเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการวางแผนการดำเนินงานและการประเมินผลโปรแกรมการศึกษาในด้านการวางจุดมุ่งหมายเฉพาะของสถานศึกษา การวางโครงการของการเรียนการสอน หลักสูตรและการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร การจัดและการเลือกสื่อการเรียนและอุปกรณ์การสอน การประเมินผลการสอน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 17-19) ได้เสนอแนวคิดไว้ว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา มีขอบข่ายดังนี้

1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน
2. การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนในสถานศึกษาดำเนินไปด้วยดี และสามารถปฏิบัติได้
3. การจัดการบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และการส่งเสริมการจัดหลักสูตรและโปรแกรมการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ
4. การวัดและการประเมินผล กระบวนการ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในด้านการตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการเรียน

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2542 : 10-11) ได้สรุปแนวคิดการบริหารงานวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วยภารกิจ 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านหลักสูตรและการสอน มีความเชื่อมโยงกันในหลายทรรคนะ

1.1 ทรรศนะแบบแยกเป็นสองส่วน

1.2 ทรรศนะแบบประสานแน่น

1.3 ทรรศนะแบบมีจุดร่วม

2. ด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ ซึ่งงานด้านนี้จะขึ้นอยู่กับบุคคลหรือผู้บริหารที่บริหารงานวิชาการไม่มีระเบียบหรือแนวปฏิบัติที่ชัดเจน ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องคิดและสร้างงานขึ้นเอง งานที่งานนี้ได้แก่ การส่งเสริมงานวิชาการให้แก่อาจารย์ผู้สอนให้มีความรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และการควบคุมให้งานวิชาการมีมาตรฐานทางวิชาการ

3. การกำกับกิจกรรมทางวิชาการ หมายถึง การติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนงานโครงการ และงานทำกับกิจกรรมทางวิชาการ ให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับตามเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อให้การบริหารงานวิชาการมีคุณภาพและมีมาตรฐานทางวิชาการ

Blake and others (1981 : 30) ได้เสนอแนวคิดว่าการบริหารวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา ควรประกอบไปด้วยภารกิจต่อไปนี้

1. กำหนดนโยบายและแนวทางในการดำเนินงานด้านวิชาการของสถาบัน และจัดการบริหารเพื่อให้นโยบายและแนวทางดังกล่าวบรรลุผลในทางปฏิบัติ

2. การสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนการสอน

3. การดำเนินการให้มีการสร้างและพัฒนาหลักสูตร

4. การสร้างบรรยากาศที่สนับสนุนให้อาจารย์ได้ทำผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ

5. การสนับสนุนและส่งเสริมงานบริการวิชาการแก่สถาบันการศึกษาอื่น

6. การแสวงหาและจัดสรรงบประมาณ และทรัพยากรต่าง ๆ ให้แก่ทุก

หน่วยงานที่อยู่ในความรับผิดชอบ โดยผ่านกระบวนการที่ถูกต้องสมเหตุผล

7. การบริหารบุคคลฝ่ายวิชาการ

8. การประสานงานด้านกิจกรรมนักศึกษา

9. การประสานสัมพันธ์กับบุคคล สถาบันหรือหน่วยงานภายนอกในด้าน

วิชาการ

10. การสนับสนุน ส่งเสริม และทำนุบำรุงอาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ให้คงอยู่ในสภาพที่พร้อมจะให้บริการอยู่เสมอ

อนุกัตติ สมิตสันต์ (2540. 21-22) ได้สรุปแนวคิดการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาว่า จำแนกงานออกเป็น 3 ลักษณะ

1. การจัดกระบวนการบริหารงานวิชาการ ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจของงานบริหารที่จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพต่องานวิชาการ กระบวนการบริหารงานวิชาการได้แก่ การวางแผนงานวิชาการ การติดตามผลการปฏิบัติตามแผนงานและโครงการ และการประเมินผลเป็นการประเมินระบบงานหรือแผนงานที่วางไว้

2. การจัดและพัฒนางานวิชาการได้แก่ การจัดทำแผนการสอนของโรงเรียนคือการพัฒนาหลักสูตรสู่การปฏิบัติ การจัดทำโครงการสอน การวัดและประเมินผล การจัด

กิจกรรมเสริมหลักสูตร และจัดห้องสมุด การจัดสื่อการสอน คู่มือการสอน ตลอดจนปัจจัย
เกื้อหนุนอื่น

3. การส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการหมายถึง การส่งเสริมงานทางวิชาการ
ตลอดจนการควบคุมงานให้มีคุณภาพ การจัดห้องเรียนให้สอดคล้องกับรายวิชา การส่งเสริมงาน
วิชาการให้ครบ มีความรู้เพิ่มเติมและพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา

จะเห็นได้ว่างานวิชาการเป็นงานสำคัญ เป็นงานหลักในการบริหารสถานศึกษา
และครอบคลุมงานต่าง ๆ อย่างกว้างขวางเพราะงานวิชาการมีจุดมุ่งหมายที่จะสร้างผู้เรียนให้
เป็นคนที่มีความรู้ มีความรู้และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนั้น การบริหารงานวิชาการอย่างมี
ประสิทธิภาพจะส่งผลต่อการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพต่อไป

2.2.1.3 หลักและกระบวนการบริหารงานวิชาการ

Bruce (อ้างใน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535 : 21) กล่าวว่าไว้ว่า
การบริหารงานวิชาการมีหลักการบริหาร 2 ประการดังนี้

2.2.1.3.1 หลักแห่งประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การได้
ผลผลิตเพิ่มขึ้นโดยไม่เพิ่มการลงทุนนั่นคือ นักศึกษาสามารถสำเร็จการศึกษาตามกำหนดของ
หลักสูตรโดยไม่ลาออกกลางคัน เรียนเกินเวลาหรือเรียนช้ากว่ากำหนด

2.2.1.3.2 หลักแห่งประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ผลผลิต
ได้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ นั่นคือ นักศึกษามีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้
ความสามารถ ทักษะและการจัดการได้

หลักการบริหารงานวิชาการคือหลักแห่งประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั่นเอง

2.2.2 การบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลเป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สังกัดทบวง
มหาวิทยาลัย เปิดดำเนินการเมื่อ ปี พ.ศ. 2527 จัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในหลักสูตร
ระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโท โดยมีปณิธานมหาวิทยาลัยคือ “จริยธรรมนำปัญญา”

2.2.2.1 การจัดการศึกษา

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา หลักสูตรระดับ
ปริญญาตรี 7 หลักสูตร ใน 6 คณะวิชา 20 สาขาวิชา ทั้งหลักสูตร 4 ปี และหลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี
คือหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต บริหารธุรกิจบัณฑิต เศรษฐศาสตรบัณฑิต วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต
อุตสาหกรรมศาสตรบัณฑิต นิเทศศาสตรบัณฑิต และสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต (หลักสูตร
5 ปี) ส่วนระดับบัณฑิตศึกษา ได้เปิดสอนระดับปริญญาโท 3 หลักสูตร คือ ศึกษาศาสตร-
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ
งานวิศวกรรม และหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (MBA)

2.2.2.2 ศักยภาพและความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน

2.2.2.2.1 ศักยภาพและความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปหรือวิชาพื้นฐาน ได้จัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด โดยจัดแบ่งเป็นกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และภาษา โดยมีสำนักวิชาศึกษาทั่วไป ซึ่งมีสถานภาพเทียบเท่าคณะเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการสอน (คู่มือการศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล. 2542 : 23)

2.2.2.2.2 มหาวิทยาลัยฯ จัดให้มีคณะวิชาต่าง ๆ ที่เป็นหน่วยงานจัดการเรียนการสอนในวิชาชีพพร้อมทั้งหมด 7 คณะวิชา กับ 1 สำนักวิชา ดังนี้

1. คณะนิติศาสตร์
2. คณะบริหารธุรกิจ
3. คณะเศรษฐศาสตร์
4. คณะวิศวกรรมศาสตร์
5. คณะนิเทศศาสตร์
6. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
7. บัณฑิตวิทยาลัย (ทำหน้าที่ประสานงานจัดการศึกษาระดับปริญญาโท)
8. สำนักศึกษาทั่วไป (จัดการเรียนการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไประดับปริญญาตรี)

2.2.2.3 ภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

มหาวิทยาลัยฯ ได้ปฏิบัติภารกิจหลัก 4 ประการ ประกอบด้วย ภารกิจด้านการสอนและการผลิตบัณฑิต การวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไทย และยังสามารถดำเนินการภารกิจทางด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอีกด้วย

2.2.2.4 การแบ่งส่วนงานของมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยฯ แบ่งส่วนงาน ดังนี้

สภามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

อธิการบดี

รองอธิการบดี ซึ่งแบ่งออกเป็นฝ่ายต่าง ๆ 4 ฝ่าย คือ

1. รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
2. รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร
3. รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา
4. รองอธิการบดีฝ่ายแผนและพัฒนา

คณบดี 7 ตำแหน่ง

1. คณบดีคณะนิติศาสตร์
2. คณบดีคณะบริหารธุรกิจ
3. คณบดีคณะเศรษฐศาสตร์
4. คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์
5. คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
6. คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
7. คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

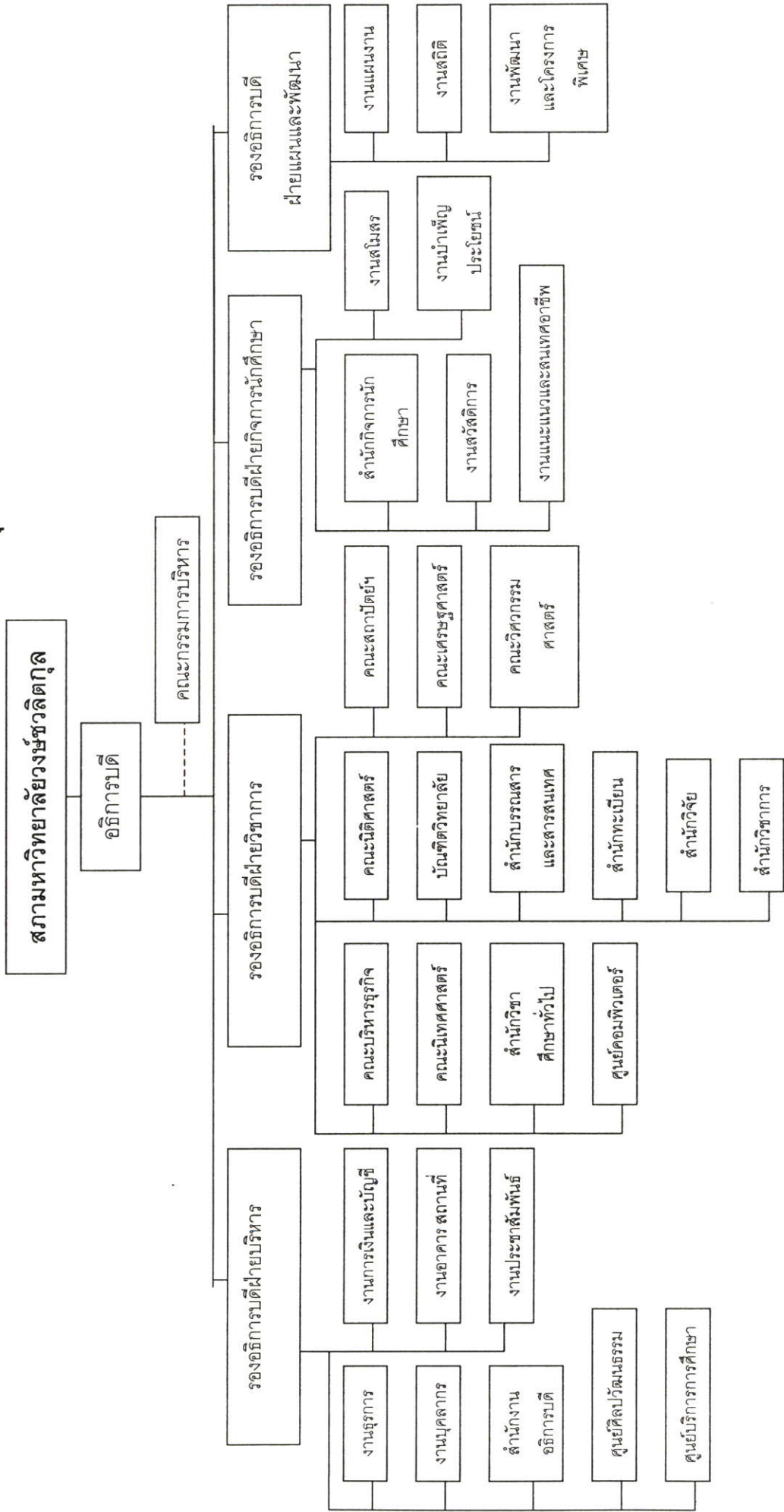
ผู้อำนวยการศูนย์/สำนัก 12 ตำแหน่ง (เทียบเท่าคณบดี)

1. ผู้อำนวยการสำนักบรรณสารและสารสนเทศ
2. ผู้อำนวยการสำนักวิจัย
3. ผู้อำนวยการสำนักวิชาศึกษาทั่วไป
4. ผู้อำนวยการศูนย์ศิลปวัฒนธรรม
5. ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาการภาษาและวิเทศสัมพันธ์
6. ผู้อำนวยการสำนักกิจการนักศึกษา
7. ผู้อำนวยการศูนย์คอมพิวเตอร์
8. ผู้อำนวยการสำนักทะเบียนและวัดผลการศึกษา
9. ผู้อำนวยการสำนักอธิการบดี
10. ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษา
11. ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ
12. ผู้อำนวยการสำนักประกันคุณภาพ

2.2.2.5 การบริหารงานภายในมหาวิทยาลัย มีคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัย

คณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการวิชาการ เป็นแกนนำในการบริหารจัดการ จะมีการประชุม คณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยปีละ 6 ครั้ง ส่วนคณะกรรมการชุดอื่น ๆ จะประชุมเดือนละ 1 ครั้ง

โครงสร้างการบริหารมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

ภาพที่ 2.2 โครงสร้างการบริหารมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

2.2.2.6 ขั้นตอนในการดำเนินการบริหารงานวิชาการ

มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล บริหารงานวิชาการอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของทบวงมหาวิทยาลัย โดยมีขั้นตอนการบริหารงานสรุปได้ ดังนี้ (ทบวงมหาวิทยาลัยและสมาคมอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย. 2539 : ภาคผนวก)

1. การกำกับดูแลในเรื่องของการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ทบวงมหาวิทยาลัยมีเกณฑ์การพิจารณาการขอจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยยึดถือนโยบายเรื่องความมั่นคงและคุณภาพมาตรฐานทางวิชาการเป็นสำคัญ กำหนดเกณฑ์ให้มหาวิทยาลัยเอกชนปฏิบัติภารกิจ ตั้งแต่ด้านการสอน การผลิตบัณฑิต การวิจัย การให้บริการทางวิชาการ แก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
2. การกำกับดูแลในการเปิดสอนหลักสูตรในระดับต่าง ๆ เมื่อมหาวิทยาลัยเอกชนได้รับอนุญาตจัดตั้งแล้ว เมื่อจะเปิดดำเนินการสอนในหลักสูตรหรือสาขาวิชาต่าง ๆ ในระดับใดก็ตาม ต้องผ่านการพิจารณาจากทบวงมหาวิทยาลัย เพื่อกำกับดูแลคุณภาพและมาตรฐานทางวิชาการตั้งแต่ต้น ทั้งด้านศักยภาพ ความพร้อมในเรื่องหัวหน้าสาขาวิชา อาจารย์ประจำ ทั้งในเรื่องคุณวุฒิ จำนวนอัตราส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษา อาคารสถานที่ ห้องสมุดและหนังสือ ตามเกณฑ์ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด ด้านหลักสูตรต้องสอดคล้องกับเกณฑ์ของทบวงมหาวิทยาลัยจึงจะได้รับอนุญาตให้เปิดสอนในหลักสูตรดังกล่าวได้ ถ้ามหาวิทยาลัยเอกชนใดได้รับความเห็นชอบให้เปิดดำเนินการสาขาวิชาใดแล้วไม่เปิดดำเนินการภายในสามปีการศึกษา ให้ถือว่าความเห็นชอบสาขานั้นสิ้นสุด
3. การกำกับดูแลคุณภาพมาตรฐานทางวิชาการ เมื่อได้รับอนุญาตให้เปิดสอนในหลักสูตรหรือสาขาวิชาใดไปแล้วก็ต้องผ่านกระบวนการพิจารณาเพื่อให้การรับรองมาตรฐานการศึกษา การจัดการศึกษาในหลักสูตรหรือสาขานั้น ๆ อีกชั้นหนึ่ง โดยมีคณะกรรมการสอบไล่ภายนอก ที่ทางทบวงมหาวิทยาลัยแต่งตั้งขึ้น ซึ่งเป็นกลไกในการกำกับดูแลมาตรฐานการวัดผลทั้งข้อสอบและผลสอบและรายงานผลต่อทบวงมหาวิทยาลัยทุกภาคการศึกษา เมื่อดำเนินการทุกขั้นตอนตามเกณฑ์มาตรฐานครบถ้วนแล้ว ทบวงมหาวิทยาลัยจึงให้การรับรองมาตรฐานการศึกษา หลักสูตรหรือสาขาวิชา ภายหลังจากที่หลักสูตรหรือสาขาวิชานั้น ๆ ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษาไปแล้ว 5 ปี ต้องผ่านการประเมินคุณภาพอีกทุก ๆ 5 ปี

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าทบวงมหาวิทยาลัยได้มีกระบวนการ กลไกในการกำกับดูแลมาตรฐานทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเอกชนอย่างใกล้ชิด โดยตลอดตั้งแต่การจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

2.2.2.7 โครงสร้างหลักสูตรระดับปริญญาตรี

มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล จัดประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนในหลักสูตรปริญญาตรีตามโครงสร้างหลักสูตรที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด ดังนี้ (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2542 : 3 – 4)

1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (General Education) หมายถึง วิชาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจธรรมชาติตนเอง ผู้อื่น และสังคม เป็นผู้ใฝ่รู้ สามารถคิดอย่างมีเหตุผล สามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสาร ความหมายได้ดี มี คุณธรรม ตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมทั้งของไทยและของประชาคมนานาชาติ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต และดำรงตนอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี

หมวดวิชาศึกษาทั่วไปเดิมใช้ชื่อว่า วิชาพื้นฐานทั่วไป นับตั้งแต่เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรปริญญาตรี พ.ศ.2517 จนถึง พ.ศ.2532 จึงได้เปลี่ยนชื่อเป็นหมวดวิชาศึกษาทั่วไป เพื่อให้สื่อความหมายสอดคล้องกับปรัชญาและลักษณะของเนื้อหาวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป และเพื่อไม่สับสนกับหมวดวิชาเฉพาะในกลุ่มวิชาพื้นฐาน ซึ่งเป็นพื้นฐานวิชาชีพ (มัทกานต์ โอพารรัตน์มณี. 2544 : 1)

วิจิตร ศรีสอาน ได้ให้ความหมายว่า วิชาศึกษาทั่วไปเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นพลเมืองดี มีความรู้ และมีคุณธรรม เป็นการศึกษาที่จำเป็นสำหรับทุกคน (วิจิตร ศรีสอาน. 2518 : 79)

สถาบันอุดมศึกษาอาจจัดวิชาศึกษาทั่วไปในลักษณะจำแนกเป็นรายวิชาหรือลักษณะบูรณาการใด ๆ ก็ได้ โดยผสมผสานเนื้อหาวิชาที่ครอบคลุมสาระของกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ภาษา และกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ ในสัดส่วนที่เหมาะสม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของวิชาศึกษาทั่วไป โดยให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต

สำหรับการจัดวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลในทุกสาขาวิชา ทุกหลักสูตร มีลักษณะจำแนกเป็นรายวิชาอยู่ในกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ภาษา และกลุ่มวิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ โดยมีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต (คู่มือการศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล. 2543 : 112 – 128)

สำหรับการจัดวิชาศึกษาทั่วไปในหลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) ซึ่งรับผู้สำเร็จระดับอนุปริญญาเข้าศึกษา ต้องวิเคราะห์ว่าหลักสูตรที่ผู้สมัครเข้าศึกษาได้ศึกษามา นั้น กำหนดรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปมากน้อยเพียงใด และจะได้รับการยกเว้นรายวิชาที่ได้ศึกษามาแล้วในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรือระดับอนุปริญญา ทั้งจำนวนหน่วยกิตของรายวิชาที่ได้รับการยกเว้นดังกล่าว เมื่อนับรวมกับรายวิชาที่จะศึกษาเพิ่มเติมในหลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) ต้องไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต (ทบทวมหาวิทยาลัย. 2543 : 93 – 94)

จากการสรุปรายงานวิจัยของ เสริมศรี ไชยศรี และคณะ (2543 : 12 – 13) พบว่า ในการจัดโปรแกรม “วิชาแกนบังคับทั่วไป” หรือ วิชาการศึกษาทั่วไปนั้น มหาวิทยาลัย หรือ สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่ได้มีเป้าประสงค์ที่จะจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนในลักษณะที่มีการบูรณาการระดับต่าง ๆ ปัจจุบันการจัดการศึกษาทั่วไปเป็นการจัดการเรียนรู้แบบแยกส่วน

(Fragmented Learning) หรือการเรียนรู้เฉพาะเรื่องมากเกินไป การจัดหลักสูตรสหวิทยาการ (Interdisciplinary Curriculum) ซึ่งเน้นการบูรณาการเป็นทางเลือกสำคัญสำหรับการจัดการศึกษาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป นอกเหนือจากการจัดสอนแบบแยกวิชาเช่นที่เป็นอยู่ หลักสูตรระดับปริญญาตรีในประเทศไทยปัจจุบันให้น้ำหนักของโครงสร้างหลักสูตรในส่วนวิชาหมวดศึกษาทั่วไปประมาณ 1 ใน 3 ของโครงสร้างทั้งหมด (ประมาณ 30 หน่วยกิต) และจัดไว้ให้ผู้เรียนเรียนในชั้นปีที่ 1 และปีที่ 2 เป็นส่วนใหญ่ อันที่จริงควรมีการพัฒนาบางวิชา (โดยเฉพาะวิชาที่จะมีลักษณะสหวิทยาการ) ให้เป็นวิชาระดับสูงสำหรับเรียนในปีท้าย ๆ ของการศึกษา วิชาในหมวดศึกษาทั่วไปที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียน โดยเฉพาะในส่วนที่เป็นวิชาที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาหรือวัฒนธรรมท้องถิ่นหรือชาติ ควรจัดให้มีการเรียนการสอนบางส่วนที่ใช้สื่อภาษาสากล ซึ่งจะทำให้เกิดการศึกษาแลกเปลี่ยนกันได้อย่างกว้างขวางมากขึ้นในประชาคมโลก

2. หมวดวิชาเฉพาะ หมายถึง วิชาแกน วิชาเฉพาะด้าน วิชาพื้นฐานวิชาชีพ และวิชาชีพที่มุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติงานได้ โดยมีจำนวนหน่วยกิตดังนี้ (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2542 : 4)

1. หลักสูตรปริญญาตรี (4 ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า 84 หน่วยกิต
2. หลักสูตรปริญญาตรี (5 ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า 114 หน่วยกิต
3. หลักสูตรปริญญาตรี (ไม่น้อยกว่า 6 ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า 174 หน่วยกิต
4. หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) ให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า 42 หน่วยกิต

สถาบันอุดมศึกษาอาจจัดหมวดวิชาเฉพาะในลักษณะวิชาเอกเดี่ยว วิชาเอกคู่ หรือวิชาเอกและวิชาโทก็ได้ โดยวิชาเอกต้องมีจำนวนหน่วยกิต ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต และวิชาโทต้องมีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต ในกรณีที่จัดหลักสูตรแบบวิชาเอกคู่ต้องเพิ่มจำนวนหน่วยกิตของวิชาเอกอีกไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต และให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 150 หน่วยกิต

โครงสร้างหลักสูตรส่วนนี้เป็นส่วนที่สร้างความรู้เฉพาะทางให้กับผู้เรียน ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพในอนาคต ด้วยสภาพสังคมและเศรษฐกิจยุคใหม่ ลักษณะงานอาจเปลี่ยนแปลงไป ผู้เรียนต้องพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนหรือประยุกต์ใช้ความรู้ ความคิด และทักษะต่าง ๆ ที่เรียนรู้ไปให้ได้ การเรียนวิชาเอกเดี่ยวอาจปิดกั้นโอกาสในการหางานทำของบัณฑิต การเรียนวิชาเอกคู่หรือวิชาเอกและโท จึงน่าจะมีความสำคัญมากกว่า

การจัดเนื้อหาสาระในส่วนวิชาเฉพาะเท่าที่เป็นอยู่ส่วนใหญ่อีกจะเป็นลักษณะเน้นเฉพาะสาขาวิชา (Discipline – Based Program) มีความพยายามที่จะจัดการเรียนการสอน

เพื่อให้เกิดองค์รวมแห่งการเรียนรู้ไม่น้อยมาก ในขณะที่สังคมเรียกร้องให้ผู้จบการศึกษาในระดับปริญญา สามารถใช้มุมมองได้หลายมิติในการคิด และการทำงาน ดังนั้นภายในหลักสูตรวิชาเอกหนึ่ง ควรที่จะต้องมีรายวิชาบางวิชาที่ส่งเสริมการบูรณาการความรู้ความคิด เช่น วิชาสัมมนา การทำโครงการ (Project) และส่งเสริมวิชาที่มีคณาจารย์จากหลายวิชามาร่วมกันจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์หลากหลาย (เสริมศรี ไชยศร. 2543 : 13) การจัดวิชาเฉพาะด้านตามแนว พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 สิ่งที่ต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลง คือ เรื่องของการจัดการเรียนการสอนในทุกๆรายวิชาที่จะต้องสอดแทรกเนื้อหาสาระหรือทักษะที่จำเป็นที่ผู้เรียนควรรู้ในการเรียนเนื้อหาเฉพาะด้าน ในแต่ละวิชานั้น ในขณะที่เดียวกันการสอนเนื้อหาสาระเฉพาะด้านในวิชานั้น ๆ ก็จำเป็นต้องใช้วิธีการที่จะทำให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างลุ่มลึก และพัฒนาความรู้ความเข้าใจ ความสามารถในหลักวิชาอย่างแท้จริง ไม่ใช่เป็นการเรียนเพื่อจำไปสอบเท่านั้น

3. วิชาเลือกเสรี (Electives) หมายถึง วิชาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ตามที่ตนเองถนัดหรือสนใจ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนรายวิชาใด ๆ ในหลักสูตรระดับปริญญาตรีตามที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด โดยให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

สถาบันอุดมศึกษาอาจยกเว้นหรือเทียบโอนหน่วยกิตรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะและหมวดวิชาเลือกเสรี ให้กับนักศึกษาที่มีความรู้ที่สามารถวัดมาตรฐานได้ เพื่อให้สามารถเทียบโอนหน่วยกิตระหว่างสถาบันได้ในทุกชั้นปี (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2542 : 4)

หลักสูตรปัจจุบัน ผู้เรียนมีโอกาสได้เลือกเรียนวิชาที่สนใจหรือวิชาที่อาจเสริมสมรรถภาพหรือศักยภาพเฉพาะด้านของผู้เรียนได้จำกัดมาก ส่วนใหญ่จัดไว้ให้เพียง 3 – 9 หน่วยกิตเท่านั้น และหลายสถาบันวิชาเลือกเสรี กลายเป็นวิชาบังคับที่จำเป็นต้องเรียน เพื่อจะได้เรียนวิชาบังคับในโครงสร้าง ส่วนวิชาเฉพาะด้านได้ จากกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคม เช่นในปัจจุบันการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจที่กว้างขวาง น่าจะเป็นการสนองความต้องการส่วนบุคคลและสังคมดีขึ้น

2.2.2.8 โครงสร้างหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล จัดการศึกษาในระดับปริญญาโท 3 หลักสูตร คือ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการงานวิศวกรรม และหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (MBA) โดยกำหนดโครงสร้างหลักสูตรตามแนวทางของทบวงมหาวิทยาลัย ดังนี้ (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2542 : 3)

โครงสร้างหลักสูตรปริญญาโท ให้มีจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต โดยแบ่งการศึกษาเป็น 2 แผนคือ

แผน ก เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์ การศึกษาดูตามแผน ก มี 2 แบบคือ

แบบ ก (1) ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต สถาบันอุดมศึกษาอาจกำหนดให้เรียนรายวิชาเพิ่มเติมหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นก็ได้ โดยไม่นับหน่วยกิต แต่จะต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด

แบบ ก (2) ทำวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต และศึกษางานรายวิชาอีกไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

แผน ข เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการศึกษางานรายวิชา โดยไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์แต่ต้องมีการค้นคว้าอิสระ ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต และไม่เกิน 6 หน่วยกิต

ในการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยทั้งสามหลักสูตรนั้น หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการงานวิศวกรรม เปิดเฉพาะแผน ก ส่วนอีกสองหลักสูตรคือ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต เปิดให้นักศึกษาเลือกเรียนทั้งแผน ก และแผน ข

2.3 ปัจจัยที่เป็นเงื่อนไขต่อการบริหารงานวิชาการในระดับอุดมศึกษา

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัยที่เป็นเงื่อนไขต่อการบริหารงานวิชาการในระดับอุดมศึกษา ดังนี้

2.3.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 ได้บัญญัติเรื่องสิทธิเสมอกันของบุคคลในการรับโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี โดยที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคเอกชน ชุมชน และสังคม มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อบรม และตามมาตรา 81 ให้กำหนดให้รัฐ จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาของชาติ เพื่อปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง สังคม การศึกษาค้นคว้าวิจัยในศิลปวิทยาการด้านต่าง ๆ (ทบทวมหาวิทยาลัย. 2543 : 1)

จากสาระบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ดังกล่าว ได้ส่งผลให้มีการตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เพื่อเป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารและจัดการศึกษาของประเทศ ตามพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว มาตรา 32 ได้กำหนดให้กระทรวงศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีองค์กรหลักทางการอุดมศึกษา คือคณะกรรมการอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับแผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมแห่งชาติ การสนับสนุนทรัพยากร การติดตาม การตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งการทำหน้าที่ดังกล่าวคำนึงถึงความเป็นอิสระและความเป็นเลิศทางวิชาการ ตามกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งและกฎหมายที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ รวมถึงหน้าที่ให้ความเห็นหรือคำแนะนำแก่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรี และมาตรา 75 ได้กำหนดให้จัดตั้ง

สำนักงานปฏิรูปการศึกษาเป็นองค์กรมหาชน ทำหน้าที่เสนอแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ โดยคำนึงถึงความเห็นของประชาชน เพื่อนำไปประกอบการพิจารณาด้วย

2.3.2 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ในหมวด 3 และหมวด 4 ได้กำหนดให้มีระบบการศึกษา และแนวการจัดการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งมีผลทำทบวงมหาวิทยาลัยต้องดำเนินการปฏิรูปการเรียนการสอน และจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาภายใต้เงื่อนไขระยะเวลาที่กำหนด และจากกระแสโลกาภิวัตน์และการแข่งขันทางเศรษฐกิจในสังคมนานาชาติมีมากขึ้น การผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถ มีความคิดสร้างสรรค์ และมีคุณสมบัติตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและประเทศชาติ เพื่อให้เป็นไปตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 การบริหารงานวิชาการในระดับอุดมศึกษาจะต้องมีการปฏิรูปดังนี้

1. หลักสูตรระดับอุดมศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีผลทำให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำเป็นต้องปฏิรูปการศึกษาโดยการพัฒนาเนื้อหาสาระ และกระบวนการเรียนการสอนโดยเฉพาะการพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอนให้ทันต่อสภาพการณ์ เพื่อสนองตอบความต้องการของบุคคลและสังคม ทั้งสาระของหลักสูตรทั้งที่เป็นวิชาการและวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม โดยที่หลักสูตรการศึกษาในระดับอุดมศึกษายังมีความมุ่งหมายเฉพาะที่จะพัฒนาวิชาการ วิชาชีพชั้นสูง และการค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ และพัฒนาสังคม ซึ่งแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษามีการพัฒนาหลักเกณฑ์และรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรที่พึงประสงค์ในระดับอุดมศึกษา ดังนี้ (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2544 : 7 - 8)

1. ให้มีการส่งเสริมและการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนที่หลากหลาย เพื่อตอบสนองความเป็นอุดมศึกษาเพื่อมวลชน
2. ให้มีการประกันคุณภาพของทุกหลักสูตร โดยพัฒนาตั้งบ่งชี้มาตรฐานคุณภาพของหลักสูตร ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
3. กระบวนการเรียนรู้ การค้นคว้าและวิพากษ์วิจารณ์เนื้อหาสาระ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การใช้ภาษาที่มีประสิทธิภาพ การนำเสนอเนื้อหาที่ทันสมัย เชื่อมโยงเนื้อหาสาระระหว่างสาขาวิชา มีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การเรียนและปฏิบัติในสถานการณ์จริง มีความเป็นประชาธิปไตย และให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน
4. การบริหารจัดการหลักสูตร ในการขออนุมัติหลักสูตรนั้นต้องกำหนดเป็นนโยบายและแนวทางปฏิบัติ ให้หลักสูตรที่ได้เสนอไว้สามารถนำไปพัฒนาได้ ควรลดขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตร สถาบันอุดมศึกษาต้องมีการสนับสนุนให้มีการสร้างและพัฒนา

หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

5. การส่งเสริมการวิจัย ให้ความสำคัญของการวิจัยในสถาบัน การจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมการวิจัย ส่งเสริมให้หลักสูตรเป็นการวิจัย รวมทั้งเพิ่มพูนทักษะในการวิจัย

6. ความเป็นสากล การจัดการศึกษา เพื่อสร้างองค์ความรู้ที่เป็นสากลหรือนานาชาติ

7. ความร่วมมือในการผลิตบัณฑิต การใช้สถาบันที่มีความพร้อมเป็นแกนนำในการจัดทำหลักสูตร มีระบบประกันคุณภาพหลักสูตร และมีระบบการตรวจสอบและติดตามประเมินผลหลักสูตร เพื่อเป็นหลักประกันว่าบัณฑิตที่สำเร็จออกไปมีคุณภาพตามที่ต้องการ

2. การเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กล่าวไว้ชัดเจนว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ” (มาตรา 22) การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะคิด การจัดการการเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา การจัดการกิจกรรมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง (มาตรา 24) มีความมุ่งหมายเฉพาะที่จะพัฒนาวิชาการ วิชาชีพชั้นสูง และการค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ และพัฒนาสังคม (มาตรา 28) และมาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา จากโครงการวิจัยเอกสารเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา ซึ่ง สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2544 : 11) ได้สรุปการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษาดังนี้

ระดับปริญญาตรี

1. กลวิธีการปฏิรูปการเรียนรู้

1.1 ปรับเปลี่ยนกระบวนการของครูจากการป้อน เป็นการจัดการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต

1.2 ใช้ประโยชน์จากแหล่งความรู้และศักยภาพที่มีอยู่แล้วของสถาบัน ประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม ทำให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน

1.3 สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และความรู้ที่เป็นประโยชน์ร่วมกัน

2. กลยุทธ์การปฏิรูปการเรียนการสอน

1.1 ด้านผู้เรียน จัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.2 ด้านผู้สอน เห็นความจำเป็นของหลักการผู้เรียนเป็นสำคัญ

เปลี่ยนบทบาทจากผู้ป้อนเป็นผู้สนับสนุน ชี้แนะ และอำนวยความสะดวก (Facilitators) กำหนด

ภาระงานที่เหมาะสมและชัดเจน

2.3 ด้านการเรียนการสอน จัดรูปแบบและวิธีการเรียนการสอนที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติ เนื้อหาและระดับของผู้เรียน ลดการบรรยาย เน้นกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาผู้เรียน จัดกระบวนการพัฒนาทักษะและเทคนิคการสอนของอาจารย์ ให้สามารถดำเนินการสอนตามหลักการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้มีการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนมากขึ้น

2.4 ด้านหลักสูตร จัดหลักสูตรที่หลากหลายตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียนมากขึ้น หลักสูตรมีความยืดหยุ่น มีความทันสมัยเนื่องจากได้รับการพัฒนาและปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ

2.5 ด้านผู้บริหาร ต้องให้ความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น มีการวางแผนกลยุทธ์ทางด้านวิชาการ และกำหนดนโยบายในการจัดการเรียนการสอนอย่างชัดเจน ส่วนตัวผู้บริหารต้องได้รับการพัฒนาทักษะด้านการจัดการและเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) อย่างต่อเนื่อง ซึ่งมุ่งเน้นการจัดการเชิงคุณภาพมากกว่าเชิงปริมาณ

2.6 ด้านสภาพแวดล้อม สถาบันอุดมศึกษาต้องมีการจัดการด้านสภาพแวดล้อม ซึ่งจะเอื้อต่อการปฏิรูปการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ภายในสถาบันอุดมศึกษา เช่น ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ และหน่วยงานที่พัฒนาการเรียนการสอน เช่น ศูนย์ช่วยเหลือด้านการเรียน ศูนย์ผลิตสื่อการเรียนการสอน เป็นต้น ทั้งนี้ เป็นการช่วยเหลือให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดีขึ้น และเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดนิสัยในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2.7 ด้านบริหารและการจัดการ สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งมีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ การจัดระบบการบริหารจัดการที่เหมาะสม การจัดการเกี่ยวกับงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ระดับบัณฑิตศึกษา

1. กลยุทธ์การปฏิรูปการเรียนการสอน

1.1 ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างองค์ความรู้ ส่งเสริมให้มีการวิจัย ค้นคว้า เกี่ยวกับการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาอย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง

1.2 ยุทธศาสตร์การสร้างกระแส เผยแพร่ความรู้ที่ค้นพบจากการวิจัย จนเป็นกระแสของการพัฒนาการเรียนการสอน

1.3 ยุทธศาสตร์การฝึกอบรม อบรมและประชุมทางวิชาการในลักษณะต่าง ๆ เพื่อให้ผู้สอนระดับบัณฑิตศึกษาได้เรียนรู้และพัฒนาตน

1.4 ยุทธศาสตร์การประกันคุณภาพเชิงเปรียบเทียบ สถาบันควรมีกระบวนการดูแลคุณภาพในทุกระดับขั้นตอนของการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาภายในสถาบัน และในขณะเดียวกันควรเน้นการประกันคุณภาพในเชิงเปรียบเทียบ เพื่อยกระดับคุณภาพของบัณฑิตให้สูงเทียบเท่าระดับมาตรฐานสากล

1.5 ยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยที่มีฐานการวิจัยการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยทุกด้านควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของการวิจัย ตั้งแต่การกำหนดนโยบายการพัฒนา การสอน และการบริหารจัดการ และมีทิศทางปรับเปลี่ยนโดยก้าวเข้าสู่การเป็นมหาวิทยาลัย วิจัย

2. เจ็อนไขนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลง

กระบวนการเรียนการสอนขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญดังนี้ คือ 1) ด้านตัว ผู้สอน 2) ด้านผู้เรียน 3) ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน 4) ด้านสิ่งแวดล้อม และบรรยากาศที่ สนับสนุนและเอื้อต่อการเรียนรู้ 5) ด้านการบริหารจัดการที่กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลง 6) ด้านงบประมาณที่สนับสนุน และ 7) ด้านนโยบายของสถานศึกษา สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ ทิศทางหรือนโยบายของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนการสอนใน ระดับบัณฑิตศึกษา

3. การประเมินผลผู้เรียนระดับอุดมศึกษา

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 มาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การ สังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียน การสอน ตามความเหมาะสมของแต่ละรูปแบบการเรียน จากโครงการศึกษาวิจัยเอกสารเกี่ยวกับ การปฏิรูปการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา ซึ่ง สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ (2544 : 23-24) ได้สรุปแนวคิดและหลักการประเมินผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา ดังนี้

1. การประเมินผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องกำหนดผลการ เรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนอย่างชัดเจน และออกแบบการสอนที่สอดคล้องกับผลการเรียน รู้ พร้อมทั้งบูรณาการวิธีการประเมินที่หลากหลายไว้ในการสอนด้วย

2. การประเมินช่วยทำให้ผู้สอนเกิดการเปลี่ยนแปลง นำไปสู่การ กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนมากขึ้น

3. การพิจารณาคุณภาพเชิงเทคนิคของการประเมินให้รอบคอบและ ครอบคลุม

4. ทฤษฎีใหม่ของการประเมิน (The Alternative Approach) มี ลักษณะเป็นพหุมิติ เน้นสติปัญญาและความแตกต่างระหว่างบุคคล

5. การประเมินแนวใหม่ (Alternative assessment) มีคุณลักษณะ สำคัญคือ มุ่งเน้นการบูรณาการระหว่างการประเมินและการสอนเข้าด้วยกัน โดยมีรูปแบบการ ประเมินที่หลากหลายแทรกในการเรียนการสอน ผู้เรียนจะมีการตื่นตัว มีส่วนร่วมในกระบวน การประเมิน สามารถประเมินตนเองและสะท้อนกลับ โดยคาดหวังให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะและ ความสามารถที่จะใช้ในชีวิตจริงหรือสถานการณ์จริง (Authentic Situation)

การวัดและการประเมิน ต้องเน้นทั้งกระบวนการและผลงานโดยวัดอย่างต่อเนื่อง เป็นการประเมินโดยเน้นการพัฒนาการของผู้เรียน มีเทคนิคการประเมินที่หลากหลาย เน้นการมีส่วนร่วม เน้นปฏิสัมพันธ์ของผู้เกี่ยวข้องโดยรอบตัวของผู้เรียน มุ่งเน้นการประเมินตามเป้าหมายของหลักสูตร

2.3.3 แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544)

ทบวงมหาวิทยาลัยได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) ให้เป็นส่วนหนึ่งของแผนการศึกษาแห่งชาติ ที่สอดคล้องสนองตอบต่อแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544)

จากการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาอุดมศึกษา ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 – 2539) พบว่า ในด้านปัญหาอุปสรรคเป็นปัญหาอุปสรรคที่ต่อเนื่องมาตั้งแต่แผนฯ 6 คือ ปัญหาด้านความคล่องตัวในการบริหารทั้งการบริหารทั่วไป การบริหารงบประมาณและการบริหารงานบุคคล แต่ปัญหาที่นับเป็นปัญหาวิกฤตของแผนที่ 7 คือ ปัญหาการขาดแคลนอาจารย์ และประการสำคัญคือ การไม่สามารถสร้างบุคลากรใหม่ทดแทนบุคลากรอาวุโสที่กำลังจะเกษียณราชการได้ ดังนั้นการเร่งปรับปรุงระบบบริหาร โดยการนำสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ออกนอกระบบเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องเร่งดำเนินการ (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2540 : 8)

1. ยุทธศาสตร์หลักของการพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา

จากกระแสความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ประกอบกับผลการพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 – 2539) จึงจำเป็นที่จะต้องปรับยุทธศาสตร์ของการพัฒนาอุดมศึกษาเพิ่มเติมจากแผนอุดมศึกษาระยะยาว (15 ปี) ทั้งนี้ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถปรับตัวให้เป็นผู้นำทางความคิดและเป็นแหล่งทรัพยากรทางปัญญาของสังคมได้ ยุทธศาสตร์หลักที่สำคัญประกอบด้วย (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2540 : 8 – 9)

1.1 การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษา และความเป็นเลิศทางวิชาการ (Quality and Excellence)

1.2 การขยายโอกาสการเข้าสู่อุดมศึกษาระดับอุดมศึกษา และความเท่าเทียมกันของโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษา (Access and Equity)

1.3 การเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารอุดมศึกษา และระบบการตรวจสอบ (Efficiency and Accountability)

1.4 ความสอดคล้องของผลผลิตของอุดมศึกษากับความต้องการของสังคม ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพและทันการ (Relevance and Delivery)

1.5 การพัฒนาความเป็นสากลของอุดมศึกษาไทย และการเปิดสู่ภูมิภาค (Internationalization and Regionalization)

1.6 ส่งเสริมภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมในการจัดอุดมศึกษาและการใช้การบริหารจัดการแบบเอกชน ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ (Privatization and Corporatization)

2. เป้าหมายของการพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544)

1. การรับนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ มีสัดส่วนนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ต่อนักศึกษาสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์เป็น 50 : 50

2. กระจายการรับนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐประเภทจำกัดรับ โดยวิธีการรับแบบโควต้าเป็นร้อยละ 50 ของนักศึกษาที่รับได้ในแต่ละปีการศึกษา

3. รับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และสาขาวิชาชีพอื่น ๆ เพิ่มร้อยละ 15 ต่อปี สำหรับสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์อื่น ๆ เพิ่มได้ไม่เกินร้อยละ 5 ต่อปี กรณีบัณฑิตศึกษาให้ขยายได้ตามความพร้อม โดยเน้นสาขาวิชาที่ขาดแคลน

4. สัดส่วนคณาจารย์สูงสุดของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ปริญญาเอก : โท : ตรี เท่ากับ 3.0 : 6.5 : 0.5

3. กลยุทธ์ และมาตรการของแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) ดังนี้ (ทบทวมหาวิทยาลัย. 2540 : 18 – 30)

3.1 ด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา และความเป็นเลิศทางวิชาการ

3.2 ด้านการขยายโอกาสเข้าสู่การศึกษาระดับอุดมศึกษา และความเท่าเทียมของโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษา

3.3 ด้านประสิทธิภาพการบริหารอุดมศึกษา และระบบการตรวจสอบ

3.4 ด้านผลผลิตของอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ และทันการ

3.5 ด้านความเป็นสากลของอุดมศึกษาไทย และการเปิดสู่ภูมิภาค

3.6 ด้านความมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของภาคเอกชน และการใช้การบริหารจัดการแบบเอกชน ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ผ่านมา เป็นแผนของทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่งใช้เป็นแนวทางในการกำกับการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ของทบวงมหาวิทยาลัยให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษามีลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ (ทบทวมหาวิทยาลัย. 2543 : 187)

1. เป็นแผนที่ถ่ายทอดแนวนโยบาย หรือทิศทางการพัฒนาอุดมศึกษา จากแผนระยะยาว โดยกำหนดเป้าหมายการพัฒนาเป็นระยะ ๆ ตามศักยภาพของสถาบันอุดมศึกษาและทรัพยากร

2. เป็นแผนที่กำหนดโครงการที่ดำเนินการไว้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะ การเปิดหลักสูตรใหม่ การจัดตั้งคณะวิชา/ภาควิชาของมหาวิทยาลัย

3. เป็นแผนที่กำหนดเป้าหมาย การจัดการศึกษาระดับและสาขาต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจน เช่น เป้าหมายจำนวนนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา เป้าหมายด้านงบประมาณ เป็นต้น

2.3.4 แนวคิดการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยไทย

จากความเปลี่ยนแปลงและความจำเป็นต่าง ๆ ทั้งในระดับภูมิภาคเอเชียและระดับประเทศทำให้เห็นชัดเจนว่า อุดมศึกษาจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากโดยเฉพาะทางด้านวิชาการ เท่าที่เป็นมานั้นอุดมศึกษาไทยจะเน้นการสอนนักศึกษาเป็นหลัก และเป็นการสอนโดยอาจารย์ แต่ไม่ได้เน้นการสร้างองค์ความรู้ด้านการวิจัย คำนคว้า แต่ในอนาคตการสอนต้องเน้นการสร้างองค์ความรู้และการวิจัยเพื่อแข่งขันกับต่างประเทศได้มากขึ้น

งานวิชาการซึ่งถือได้ว่าเป็นหัวใจของสถาบันอุดมศึกษา เพราะสถาบันอุดมศึกษาเป็นสถาบันทางวิชาการ ทำหน้าที่ในการผลิตผลงานทางวิชาการ การสร้างนักวิชาการ และการใช้ผลงานวิชาการให้เกิดประโยชน์กับสังคมเป็นหลักสำคัญ

แนวคิดในการปรับเปลี่ยนทิศทางของงานวิชาการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 นั้น ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2542: 15) ได้สรุปไว้ดังนี้

1. การปรับเปลี่ยนทิศทางของงานวิชาการ

ในมาตรา 22 กล่าวไว้ว่า “การจัดการศึกษา ต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ”

นอกจากแนวคิดที่ว่าผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้แล้ว พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 24 ยังกล่าวไว้อีกว่า

“การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

(2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

(3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น วิชาการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

(4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

(5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

(6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

ในมาตรา 6 ข้อย่อย 6 สะท้อนให้เห็นว่า กระบวนการทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาจะต้องเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก โดยเฉพาะเปลี่ยนไปตามหลักการการศึกษาที่ว่า ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้โดยที่สถาบันอุดมศึกษาจัดสาระและติดตามการสอนให้สอดคล้องกับผู้เรียน ให้ผู้เรียนรู้จักคิด จัดการประยุกต์ความรู้ ปฏิบัติให้รู้ ผสมผสานความรู้และใช้การวิจัยเป็น นอกจากนี้ยังเพิ่มเติมไว้ในมาตรา 28 และมาตรา 30 ว่า

“หลักสูตรการศึกษาระดับต่าง ๆ รวมทั้งหลักสูตรการศึกษาสำหรับบุคคลตามมาตรา 10 วรรคสอง วรรคสามและวรรคสี่ต้องมีหลากหลาย ทั้งนี้ให้จัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ

สาระของหลักสูตรทั้งที่เป็นวิชาการและวิชาชีพต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงามและความรับผิดชอบต่อสังคม

สำหรับหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา นอกจากคุณลักษณะในวรรคหนึ่งและวรรคสองแล้ว ยังมีความมุ่งหมายเฉพาะที่พัฒนาวิชาการ วิชาชีพชั้นสูงและการค้นคว้าวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาสังคม” (มาตรา 28)

“ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ..... ให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา”

มาตรา 30 ซึ่งหมายความว่า ผู้สอนจะต้องมีการวิจัยค้นคว้าอยู่เสมอ เพื่อจะทำให้ผู้เรียนมีความทันสมัยอยู่ตลอดเวลา จริงอยู่แม้ระดับอุดมศึกษาจะมีข้อกำหนดในเรื่องของเสรีภาพทางวิชาการ แต่ก็จะไม่อยู่ในฐานะที่จะดำเนินการผิดกฎหมาย โดยเฉพาะสาระของกฎหมายที่เน้นความเหมาะสมสมบูรณ์ของกิจกรรมทางการศึกษาที่ควรจะเป็น

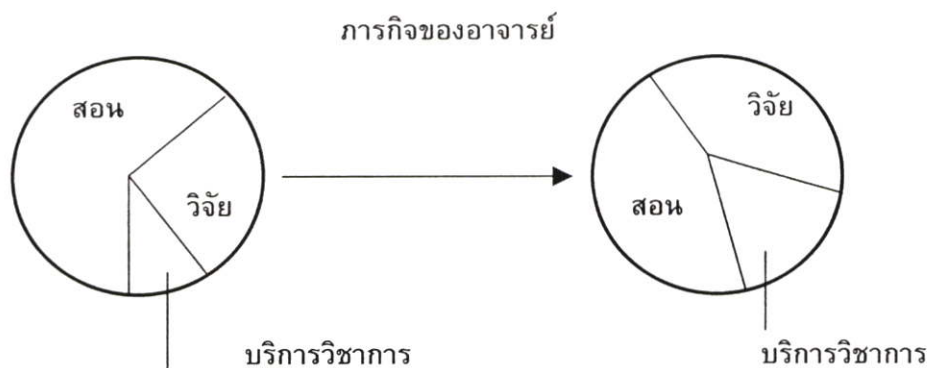
โดยเหตุนี้จึงเห็นได้ชัดเจนว่ากระบวนการทางวิชาการของการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่มีความจำเป็นจะต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปในทิศทางของการสร้าง การประยุกต์ การวิจัยและการส่งเสริมให้มีกระบวนการของการสร้างความรู้ขึ้นในสังคมไทยของเรามากยิ่งขึ้น

2. แนวทางการดำเนินงานทางวิชาการ

แนวทางการดำเนินงานทางวิชาการ ต้องเน้นไปที่การสร้างและการพัฒนางานวิชาการในสังคมวิชาการของไทย การผลิตและการพัฒนาผลงานทางวิชาการ ในที่นี้ต้องครอบคลุมในทุกกิจกรรมของสถาบัน และเป็นภาระของทุกกลุ่มคนในสถาบัน ไม่ว่าจะเป็น

คณาจารย์ นิสิตนักศึกษา และผู้บริหาร ซึ่งแนวทางในการดำเนินงานวิชาการ ดังนี้ (ไพฑูริย์ สีนลาร์ตน์. 2542 : 16 – 19)

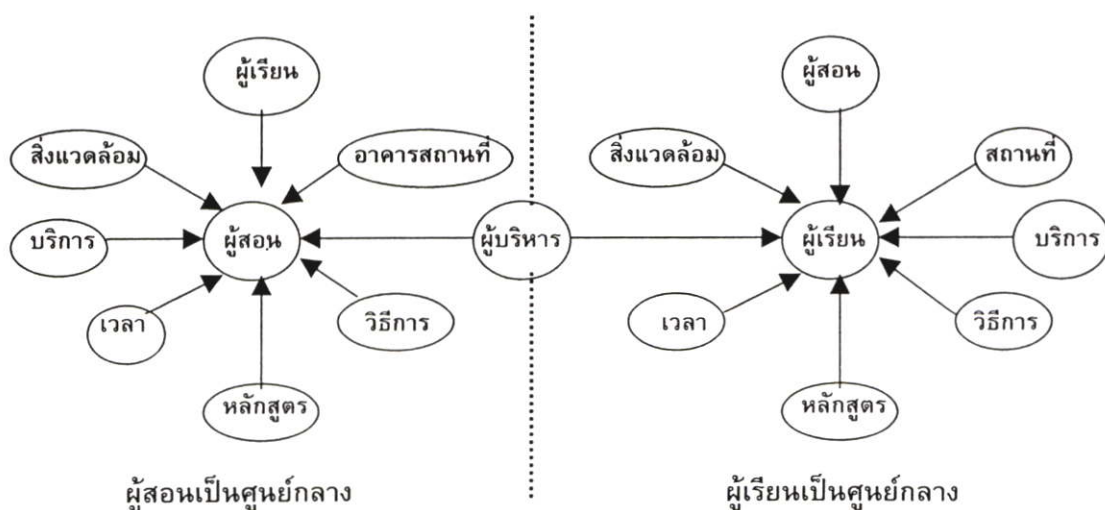
2.1 เน้นการสร้างองค์ความรู้เป็นภาระหลัก สถาบันอุดมศึกษาของไทยจึงต้องกำหนดเป็นนโยบายให้ชัดเจน ที่จะส่งเสริมให้มีงานวิจัยขึ้นในสถาบัน และมีงานวิจัยใหม่ ๆ ในสาขาที่สถาบันเปิดสอนอยู่ การวิจัยควรเป็นเงื่อนไขของการรับคณาจารย์ การเลื่อนขั้นและพัฒนาอาจารย์ สถาบันควรเน้นการแสดงผลงานวิจัยเป็นเรื่องหลัก ภาพเปลี่ยนแปลงในเชิงภารกิจของอาจารย์ต้องเปลี่ยนไปจากเดิม

ภาพที่ 2.3 แสดงภารกิจของอาจารย์ สถาบันอุดมศึกษาไทย

2.2 ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต สถาบันอุดมศึกษาจะต้องปรับเปลี่ยนภาระหน้าที่ใหม่ให้เข้าใจว่า เป็นหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาในฐานะเป็นแหล่งความรู้ และวิชาการที่ลึกและกว้างกว่าแหล่งความรู้อื่น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2.3 การเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ การสอนในอดีตถือว่าผู้สอนมีความสำคัญ ผู้สอนจึงกำหนดเป้าหมาย เกณฑ์มาตรฐานทุกอย่าง ผู้เรียนจะเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ รูปแบบของหลักสูตรต้องออกแบบให้มีความหลากหลายตามความพร้อม ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน

ภาพที่ 2.4 แสดงความแตกต่างของรูปแบบการเรียนการสอน

2.4 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีอย่างจริงจัง อุดมศึกษาไทยจำเป็นต้องมีการส่งเสริม การเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้มากขึ้น การให้ผู้เรียนได้มีความรู้ด้านเทคโนโลยีเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ นั้น ผู้เรียนจะได้เห็นจากเทคโนโลยี

2.5 การสร้างระบบเครือข่ายให้มากขึ้น การพัฒนางานวิชาการในปัจจุบันของสถาบันอุดมศึกษา เห็นได้ชัดเจนว่ามีลักษณะต่างคนต่างทำ ทำให้วิชาการไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร การมีความร่วมมือ (Partnership) และการมีเครือข่ายซึ่งกันและกัน (Network) ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง

2.6 การคิดและพัฒนาในระดับนานาชาติ ข้อจำกัดของการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของไทยคือ การคิดและพัฒนาที่ยังมองในระดับท้องถิ่น (Local) และในระดับประเทศ (National) อยู่ ซึ่งก็เป็นความจำเป็นที่เหมาะสม แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องคิดวางแผนและพัฒนาให้เข้าสู่นานาชาติด้วย การสร้างจิตสำนึกนานาชาตินั้นมีความจำเป็นต้องสร้างควบคู่ไปกับจิตสำนึกของความเป็นท้องถิ่นควบคู่กันไป

2.7 การพัฒนาระบบการตรวจสอบผลงาน และการประกันคุณภาพวิชาการ สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมียุทธศาสตร์ตรวจสอบทางวิชาการ นั่นคือเป็นกระบวนการสนับสนุนส่งเสริมกระตุ้นและพัฒนา ให้อาจารย์ได้สร้างผลงานมากขึ้น และสร้างอย่างมีคุณภาพขึ้นไปเรื่อย ๆ ด้วย การมีระบบ Peer Evaluation มีระบบ External Evaluation และการที่มีการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพัฒนาเผยแพร่ในวงวิชาการอย่างเป็นระบบอีกด้วย

2.4 รูปแบบการบริหารงานวิชาการ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการพัฒนา รูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลในลักษณะงาน 3 ด้านคือ ด้านหลักสูตรและการสอน ด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ และด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ

2.4.1 ด้านหลักสูตรและการสอน

2.4.1.1 ด้านหลักสูตร

หลักสูตรมีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาทุกระดับเพราะเป็นตัวกำหนดหรือกรอบของแนวปฏิบัติที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุตามความมุ่งหมายที่วางไว้

“หลักสูตร” เป็นคำศัพท์ทางการศึกษาที่คนส่วนใหญ่คุ้นเคยและมีผู้ให้ความหมายไว้มากมายและแตกต่างกันออกไป ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 3) ได้สรุปความหมายของหลักสูตรที่มีผู้กล่าวถึงและใช้กันมากมี 5 ประการ

1. หลักสูตรคือรายวิชาหรือเนื้อหาวิชาที่เรียน (Curriculum as Subjects and Subject Matter)
2. หลักสูตรคือจุดหมายที่ผู้เรียนพึงบรรลุ (Curriculum as Objectives)
3. หลักสูตรคือแผนสำหรับจัดโอกาสการเรียนรู้หรือประสบการณ์ที่คาดหวังแก่นักเรียน (Curriculum as Plans)
4. หลักสูตรคือประสบการณ์ทั้งปวงของผู้เรียนที่จัดโดยโรงเรียน (Curriculum as Learner's Experiences)
5. หลักสูตรคือกิจกรรมการศึกษาที่จัดให้กับผู้เรียน (Curriculum as Education Activities)

ความหมายของหลักสูตรที่ผู้กล่าวถึงและใช้กันมากมี 5 ประการดังกล่าวข้างต้น ใช้ตัวย่อว่า “SOPEA”

1. หลักสูตรคือรายวิชาหรือเนื้อหาวิชาที่เรียน (Curriculum as Subjects and Subject Matter)

หลักสูตรในความหมายนี้เป็นการมองว่าหลักสูตรคือรายวิชาหรือเนื้อหาที่จัดเตรียมไว้ให้ผู้เรียนในระดับการศึกษาในระดับหนึ่งหรือสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง เช่น มองหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) ว่าเป็นเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวกับกลุ่มทักษะ (ภาษาไทยและคณิตศาสตร์) กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพ และกลุ่มประสบการณ์พิเศษ หรือมองหลักสูตรนิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรว่าเป็นชุดวิชาหรือรายการวิชาต่าง ๆ ที่จัดสอนเพื่อให้ผู้เรียนสำเร็จการศึกษาในสาขาวิชานั้น ๆ เป็นต้น

หลักสูตรในความหมายนี้ได้เป็นที่ยอมรับตั้งแต่ในอดีต และยังคงเข้าใจกันอยู่ในปัจจุบัน ผู้ที่ให้ความหมายของหลักสูตรในลักษณะนี้ ได้แก่

Bobbitt (1918 : 42) ได้ให้ความหมายว่า “หลักสูตรคือรายการของสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กและเยาวชนต้องทำและมีประสบการณ์ด้วยวิธีการพัฒนาความสามารถในการทำสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวให้ดี เพื่อสามารถดำรงชีวิตในวัยผู้ใหญ่ได้”

Good (1973 : 157) ได้ให้ความหมายว่า “หลักสูตรคือกลุ่มรายวิชาที่จัดไว้ อย่างมีระบบ หรือลำดับวิชาที่บังคับสำหรับการจบการศึกษา หรือเพื่อรับประกาศนียบัตรในสาขาวิชาหลัก ๆ”

2. หลักสูตรคือจุดหมายที่ผู้เรียนพึงบรรลุ (Curriculum as Objectives)
- นักการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรบางกลุ่มได้ใช้จุดหมายและจุดประสงค์ที่ผู้เรียนพึงบรรลุเป็นฐานในการวางแผนหลักสูตร ดังนั้นหลักสูตรในความหมายของคนกลุ่มนี้จึงหมายถึงสิ่งที่นักเรียนต้องเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อให้บรรลุจุดหมายและจุดประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ ดังจะเห็นได้จากความหมายของหลักสูตรที่ Lavatelliet al. (1972 : 1 - 2) ให้ไว้ว่า “เป็นชุดของการเรียนและประสบการณ์สำหรับเด็กซึ่งโรงเรียนวางแผนไว้ เพื่อให้

เด็กบรรลุถึงจุดหมายของการศึกษา”

Johnson (1971 : 25) เป็นนักการศึกษาอีกผู้หนึ่งที่ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า “หลักสูตรเกี่ยวข้องกับสิ่งที่ไม่เฉพาะกับสิ่งที่นักเรียนจะต้องกระทำในสถานการณ์การเรียนรู้เท่านั้น แต่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เขาจะต้องเรียนรู้ (หรือไม่สามารถทำได้) อันเป็นผลมาจากสิ่งที่เขากระทำด้วย หลักสูตร ได้แก่ สิ่งที่เป็นผลตามมาไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้น..... หลักสูตรเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความคาดหวังหรือความตั้งใจ และถ้าจะกล่าวให้เฉพาะลงไปอีกก็คือ มันเกี่ยวกับผลการเรียนรู้ที่ตั้งใจเอาไว้ และมุ่งหวังจะให้บรรลุโดยผ่านทางการสอน นั่นคือ ผ่านทางประสบการณ์ที่จัดให้ ผ่านทางสิ่งที่เกิดขึ้นและสิ่งที่ผู้เรียนจะกระทำ”

3. หลักสูตรคือแผนสำหรับจัดโอกาสการเรียนรู้หรือประสบการณ์ที่คาดหวังแก่นักเรียน (Curriculum as Plans)

ความหมายของหลักสูตรในลักษณะแผนสำหรับจัดโอกาสการเรียนรู้หรือประสบการณ์ที่คาดหวังแก่นักเรียนนี้จะเน้นแสดงเกี่ยวกับจุดหมายหรือวัตถุประสงค์ การออกแบบหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ (คือการสอน) และการประเมินผล เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ปฏิบัติ โดยมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และพฤติกรรมตามที่กำหนดในหลักสูตร แผนนี้ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งหรือกลุ่มบุคคลหนึ่ง ๆ นอกจากนี้ หลักสูตรในลักษณะแผนนี้ยังอาจหมายถึงกลุ่มของแผนย่อยต่าง ๆ ที่ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสการเรียนรู้หรือประสบการณ์ที่คาดหวังด้วย นักการศึกษาที่ให้ความหมายของหลักสูตรตามแนวคิดนี้ได้แก่

Saylor & Alexander (1974 : 6) ซึ่งได้กล่าวถึงความหมายหลักสูตรว่า “เป็นแผนสำหรับจัดโอกาสการเรียนรู้ให้แก่บุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เพื่อบรรลุเป้าหมายหรือจุดหมายที่วางไว้โดยมีโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบ” ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Taba (1962 : 10 - 11) ที่กล่าวว่า “หลักสูตรคือแผนการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยจุดประสงค์และจุดหมายเฉพาะ การเลือกและการจัดเนื้อหา วิธีการจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล”

สำหรับในประเทศไทย ได้มีนักศึกษาให้ความหมายของหลักสูตรในลักษณะนี้ ดังจะเห็นได้จากที่สุมิตร คุณากร (2523 : 2) กล่าวว่า “หลักสูตรหมายถึงโครงการให้การศึกษเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีมีความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะสอดคล้องกับความมุ่งหมายทางการศึกษาที่กำหนดไว้”

สวัสดิ์ ประทุมราช และคณะ (2521 :1) กล่าวว่า “หลักสูตรคือแผนหรือแนวทางการจัดการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียนที่ชี้แนะให้ผู้บริหารการศึกษา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้จัดประสบการณ์ทั้งหมดตามที่หลักสูตรกำหนด เพื่อให้เยาวชนหรือพลเมืองของประเทศได้พัฒนาตนเองทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และคุณสมบัติอันพึงประสงค์ตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของชาติ”

กรมวิชาการ (2521 : 1) กล่าวว่า “หลักสูตรหมายถึงข้อกำหนดว่าด้วยจุดหมายแนวทางวิธีการและเนื้อหาสาระในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และพฤติกรรมตามที่กำหนดในจุดมุ่งหมายของการศึกษา”

ข้าราชการ (2531 : 6) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่าคือ “แผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อแสดงถึงจุดหมาย การจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรม และมวลประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามจุดหมายที่ได้กำหนดไว้”

4. หลักสูตรคือประสบการณ์ทั้งปวงของผู้เรียนที่จัดโดยโรงเรียน

(Curriculum as Learner's Experiences)

ความหมายของหลักสูตรในลักษณะประสบการณ์ทั้งปวงของผู้เรียนที่โรงเรียนจัดให้ นี้ ได้เกิดขึ้นเป็นระยะใกล้ ๆ กับความหมายของหลักสูตรในลักษณะรายวิชาหรือเนื้อหาสาระ Caswell and Campbell (1935 : 69) ได้ยอมรับแนวความคิดของหลักสูตรในลักษณะนี้ จากการสังเกตที่พบว่าการสอนที่เน้นเนื้อหาวิชาในตำราเรียนไม่ประสบความสำเร็จ Caswell and Campbell. ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับหลักสูตรนี้ในหนังสือ Curriculum Development ซึ่งตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 1935 โดนให้ความหมายของหลักสูตรในโรงเรียนว่า “เป็นหลักสูตรที่ประกอบด้วยประสบการณ์ทุกอย่างที่จัดให้แก่เด็กโดยอยู่ในความดูแลและการสอนของครู” ซึ่งในระยะต่อมาได้มีหนังสือที่พิมพ์เผยแพร่หลายเล่มใช้ความหมายของหลักสูตรในลักษณะนี้ นักการศึกษาที่มีแนวคิดเกี่ยวกับความหมายของหลักสูตรว่าเป็นประสบการณ์ทั้งปวงของผู้เรียนที่จัดโดยโรงเรียนได้แก่

Neagley and Evans (1967 : 2) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า “คือประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดเพื่อช่วยให้นักเรียนได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ตามความสามารถของนักเรียน”

Wheeler (1974 : 11) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า “เป็นประสบการณ์การเรียนรู้ซึ่งโรงเรียนหรือสถานการศึกษาจัดให้แก่ผู้เรียน”

ส่วน Crow (1980 : 250) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรในลักษณะนี้แต่กว้างกว่าของ Wheeler (1974 : 2) เขากล่าวว่า “หลักสูตรเป็นประสบการณ์ที่นักเรียนได้รับทั้งภายในและภายนอกของโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนมีการพัฒนาด้านร่างกาย สังคม ปัญญา และจิตใจ”

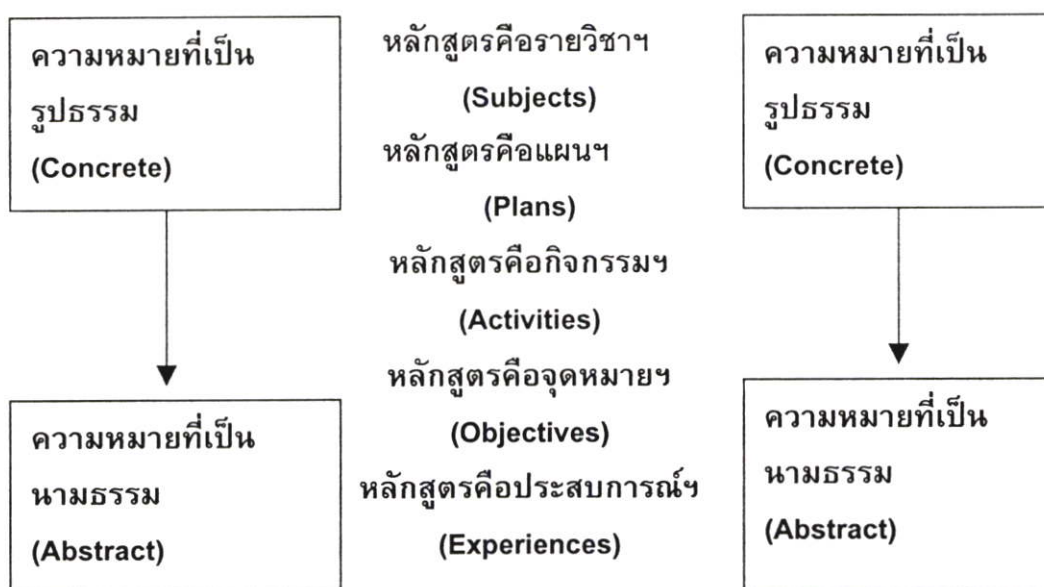
ในปัจจุบัน นักการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรได้ให้ความสำคัญต่อความหมายของหลักสูตรในลักษณะการจัดประสบการณ์ต่าง ๆ แก่ผู้เรียนมากขึ้น บุคคลเหล่านี้เห็นว่าเด็กควรได้รับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และปัญญา การเรียนการสอนควรจัดให้สนองความต้องการและความสนใจที่แตกต่างกันของเด็กแต่ละคน ดังนั้นครูจึงควรสอนหรือจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้กระทำจนเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ และมีการพัฒนาการตามที่ได้กำหนดไว้ มิใช่เน้นสอนตามเนื้อหาสาระในรายวิชาต่าง ๆ

5. หลักสูตรคือกิจกรรมการศึกษาที่จัดให้กับผู้เรียน (Curriculum as Education Activities)

(Curriculum as Education Activities)

ความหมายของหลักสูตรในลักษณะกิจกรรมทางการศึกษาที่จัดให้กับผู้เรียนนี้จะมองหลักสูตรในแง่ของกิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดให้ผู้เรียนได้มีความรู้ ประสบการณ์ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร นักการศึกษาที่ให้ความหมายของหลักสูตรในลักษณะนี้ได้แก่ Shaver and Berlak (1968 :9) ซึ่งกล่าวว่า “หลักสูตรคือกิจกรรมที่ครูจัดให้นักเรียนได้เล่นเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้” (Trump and Miller อ้างใน สัจด์ อุทรานันท์. 2532 : 12) กล่าวว่า “หลักสูตรคือกิจกรรมการเรียน การสอนชนิดต่าง ๆ ที่เตรียมการไว้ และจัดให้แก่เด็กนักเรียนโดยโรงเรียนหรือระบบโรงเรียน”

จากความหมายของหลักสูตรทั้ง 5 กลุ่มนี้ ผู้เขียนมีความเห็นได้ว่าหลักสูตรมีความหมายตั้งแต่ที่เป็นรูปธรรมจนถึงนามธรรม ดังนี้

ภาพที่ 2.5 ความหมายของหลักสูตร จากรูปธรรมจนถึงนามธรรม
ที่มา : ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 9)

พงษ์ศักดิ์ อิทธิศิริเวทย์ (2538 : 28) ได้กล่าวว่า หลักสูตรเป็นองค์ประกอบของการศึกษาที่ทำหน้าที่กำหนดลักษณะของเป้าหมาย โดยเป็นตัวกำหนดคุณลักษณะต่าง ๆ ที่จำเป็นที่จะช่วยให้ผู้เรียนบรรลุถึงความต้องการของปรัชญาการศึกษา กล่าวคือ เมื่อปรัชญาการศึกษา กำหนดความมุ่งหวังที่จะให้ผู้เรียนเป็นบุคคลเช่นไรแล้ว หลักสูตรจะกำหนดเป็นรายละเอียดต่อไปว่าการที่ผู้เรียนจะเป็นไปตามความมุ่งหวังนั้นได้ ผู้เรียนจะต้องประกอบด้วยคุณสมบัติเช่นไร ต้องมีความสามารถและต้องรอบรู้ในสิ่งใดบ้าง เช่นถ้าตั้งปรัชญาการศึกษาว่า การศึกษาคือชีวิตคือมุ่งหวังให้การศึกษากลายเป็นเครื่องมือสำหรับการดำเนินชีวิตในสังคมต่อไป โดยจะมีความสามารถอะไร มีทักษะแบบไหน เรียนรู้อะไร ดังนั้นส่วนประกอบหลักที่เป็นพื้นฐานสำคัญของหลักสูตรจึงมี 2 ส่วนคือ

1. จุดมุ่งหมาย เป็นส่วนกำหนดคุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่พึงปรารถนาที่จะให้เกิดแก่ผู้เรียน หรือเป็นการกำหนดพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ต้องการปลูกฝังให้แก่ผู้เรียน เช่น ความคิด ความเข้าใจ ความมีเหตุผล วิจารณ์ญาณ ทักษะที่ดี เป็นต้น

2. เนื้อหา เป็นส่วนที่กำหนดสาระหรือรายละเอียดของประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม เพื่อใช้ป็นสิ่งเร้าหรือเครื่องมือชักนำให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ และใช้ประโยชน์ในชีวิตภายภาคหน้าสืบต่อไป

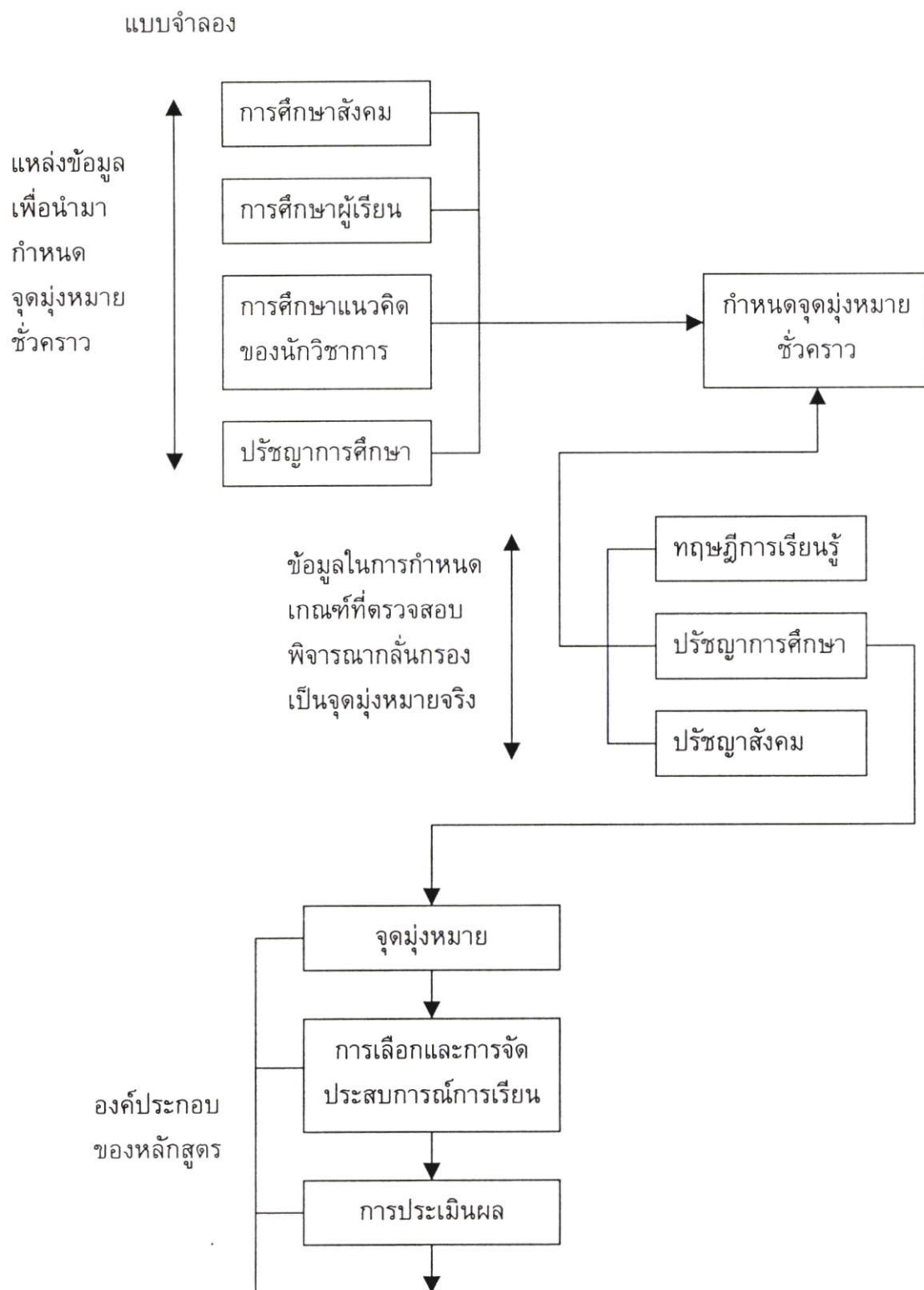
ไพศาล หวังพานิช (2535 : 11 - 15) กล่าวว่า หลักสูตรที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติย่อมต้องสอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาที่ยึดถือเสมอ ทั้งนี้ก็เพราะทั้งปรัชญาการศึกษาและหลักสูตรล้วนแต่เป็นเป้าหมายของการศึกษาทั้งสิ้น เพียงแต่ว่าปรัชญาการศึกษาเป็นเป้าหมายที่เป็นความมุ่งหวังหรือความปรารถนาจะให้เกิดขึ้น ส่วนหลักสูตรเป็นเป้าหมายในการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุถึงความมุ่งหวังนั้น เมื่อปรัชญาการศึกษาเปลี่ยนไปหลักสูตรก็ต้องเปลี่ยนตาม เพื่อกำหนดคุณลักษณะของผู้เรียนขึ้นใหม่ให้สอดคล้องกับความคิดใหม่ที่ยึดถืออยู่นั้น ชำรง บัวศรี (2533 : 9) ได้ย้ำว่าหัวใจของการศึกษาคือ หลักสูตรถ้าปราศจากหลักสูตรเสียแล้วการจัดการศึกษาย่อมดำเนินไปไม่ได้ ซึ่งสอดคล้องกับซมพันธ์ุ กุญชร ณ อยุธยา (2530 : 13) ที่กล่าวว่าหลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา การจัดการศึกษาจะสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับหลักสูตร ซึ่งเปรียบเสมือนเครื่องชี้แนะแนวทางโดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา จำเป็นต้องเน้นทั้งในด้านความรู้ทางวิชาการและการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการพัฒนาสังคมและประเทศชาติเนื่องจากสภาพสังคมและวิทยาการต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา หลักสูตรการศึกษาทุกหลักสูตรจึงไม่สามารถที่จะใช้ได้อย่างถาวรตลอดไป จำเป็นต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้มีความทันสมัย เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบันอยู่เสมอ ดังคำกล่าวที่ว่า “ไม่มีหลักสูตรการศึกษาใดที่เหมาะสมและใช้ได้ตลอดไปกับสังคมทุกสังคม” หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ “หลักสูตรหนึ่งย่อมเหมาะสมกับสังคมหนึ่งในช่วงเวลาหนึ่งเท่านั้น” (ประพิมพ์พรรณ โชคสุวัฒน์กุล และคณะ. 2534 : 88) หลักสูตรที่ดีควรเป็นหลักสูตรที่สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ มีทัศนคติที่จะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ดังนั้นหลักสูตรที่ใช้ในสถาบันอุดมศึกษาเมื่อได้ใช้ครบวงจรของหลักสูตรแล้วควรจะได้มีการประเมินเพื่อสำรวจข้อดีและข้อบกพร่อง ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ในการใช้หลักสูตรนั้นให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม (ซมพันธ์ุ กุญชร ณ อยุธยา. 2530 : 44)

2.4.1.1.1 การพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือการจัดหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานอยู่เลย การพัฒนาหลักสูตรจะรวมไปถึงการผลิตเอกสารต่าง ๆ สำหรับผู้เรียนด้วย (Saylor and Alexander. 1973 : 7) และการพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development) เป็นกระบวนการเช่นเดียวกับการสร้างหลักสูตรและมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดกับการสร้างหลักสูตร ในสถานการณ์จริงการพัฒนา

หลักสูตรกับการสร้างหลักสูตรเป็นกระบวนการดำเนินไปพร้อม ๆ กัน (ชมพันธ์ ฤกษ์ธร ณ อยุธา. 2530 : 29) ดังนั้นการพัฒนาหลักสูตรสามารถทำได้ 2 ลักษณะด้วยกัน คือปรับปรุงหลักสูตรแล้วขั้นต่อไปคือ การนำหลักสูตรไปใช้ในสถาบันอุดมศึกษา และเมื่อใช้ไปได้ระยะหนึ่ง ก็จะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขต่อไปอีก เป็นวัฏจักรไปเรื่อย ๆ ในการพัฒนาหลักสูตรมีนักการศึกษาหลายท่านได้เสนอรูปแบบการพัฒนาหลักสูตร ดังนี้

Tyler (1970 : 4 - 128) ได้เสนอขั้นตอนที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตร คือการกำหนดจุดมุ่งหมายทางการศึกษา จุดมุ่งหมายเหล่านี้ควรจะระบุทั้งพฤติกรรมของผู้เรียน และเนื้อหา จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้นั้นจะเป็นเกณฑ์ในการเลือกเนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผล ขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรที่ Tyler เสนอนั้น เป็นกระบวนการที่เรียกว่า “วิธีการจุดมุ่งหมาย” (Means - end Process) นั่นคือ ทุกขั้นตอนของการจัดการศึกษา เป็นแนวทางหรือวิธีการ (Means) ที่จะนำไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางของการศึกษาหรือจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้นั้นเอง สำหรับการเลือกจุดมุ่งหมายของการศึกษานั้น ไทเลอร์ได้เสนอไว้ว่าควรที่จะเลือกมาจากแหล่งต่าง ๆ 3 แหล่งด้วยกันคือ จากการศึกษาตัวผู้เรียนเอง จากการศึกษาสังคมนอกสถานศึกษา และข้อเสนอแนะของนักวิชาการ เมื่อได้จุดมุ่งหมายทางการศึกษา ซึ่งอาจมีจำนวนมากมากเกินไปเกินกว่าที่จะบรรจุในหลักสูตรได้ทั้งหมด นักพัฒนาหลักสูตรจำเป็นจะต้องเลือกจุดมุ่งหมายเฉพาะที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับผู้เรียน โดยใช้หลักปรัชญาและจิตวิทยาเป็นเครื่องช่วยในการกลั่นกรองจุดมุ่งหมายเหล่านั้น ต่อจากนั้นจึงถึงขั้นการเลือกประสบการณ์การเรียน การจัดประสบการณ์การเรียนและการประเมินผล ดังภาพที่ 2.6

ภาพที่ 2.6 แสดงรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของ Tyler
ที่มา : วิชัย วงษ์ใหญ่. (2537 : 11)

Taba (1962 : 12) ได้เสนอขั้นตอนในการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้เป็นระบบและมีประสิทธิภาพไว้ 7 ขั้นตอน คือ การวิเคราะห์ความต้องการ ตั้งวัตถุประสงค์ เลือกเนื้อหาวิชา รวบรวมเนื้อหาให้เป็นระบบ เลือกประสบการณ์การเรียนรู้ จัดประสบการณ์ในการเรียนรู้ ตั้งเกณฑ์การประเมินผล จะประเมินผลอะไรและวิธีใด

จากการศึกษาของ จูไรรัตน์ สมสุข (2537 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรปริญญาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ สายวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ โปรแกรมวิทยาศาสตร์การศึกษา (การฝึกและการจัดการศึกษา) พุทธศักราช 2535 ของวิทยาลัยพลศึกษา ผลการวิจัยพบว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ตั้งไว้มีขอบข่ายกว้างขวางมากมาย และคาดหวังสูงเกินไป เป็นการยากที่จะหาแนวทางให้บรรลุผลได้ มณฑนา เหมชะญาติ (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการจัดการด้านวิชาการของฝ่ายวิชาการวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร คือ อาจารย์มีจำนวนจำกัดทำให้ต้องรับภาระด้านการสอนมาก และทัศนีย์ ศิริวัฒน์ (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ผลการวิจัยพบว่าบางวิชาในหลักสูตรมหาวิทยาลัยรามคำแหงไม่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า หลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา หลักสูตรเป็นตัวกำหนดทิศทาง วัตถุประสงค์ของหลักสูตรจะเป็นตัวกำหนดแนวทางให้ผู้สอนได้ดำเนินการเพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการ

2.4.1.1.2 การบริหารหลักสูตร

การบริหารวิชาการในสถานศึกษา ประกอบด้วยงานหลายอย่าง สิ่งสำคัญของงานด้านวิชาการ คือ หลักสูตรเป็นตัวกำกับงานของวิชาการ แม้ว่าหลักสูตรปัจจุบันจะใช้หลักสูตรระดับชาติที่เป็นแบบเดียวกันก็ตาม แต่ความสามารถในการนำหลักสูตรไปใช้ในแต่ละสถานศึกษาจะแตกต่างกันไป การจัดโปรแกรมการศึกษาของแต่ละสถานศึกษาขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างของสถานศึกษานั้น เช่น บุคลากร งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ แม้กระทั่งผู้เรียนก็มีส่วนที่จะทำให้การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดโปรแกรมการศึกษาเป็นไปตามจุดมุ่งหมาย ผู้บริหารและบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาต้องรู้จักและเข้าใจการบริหารหลักสูตรให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ความรับผิดชอบของผู้บริหาร มีตั้งแต่การสนับสนุน ส่งเสริมและการกำกับดูแลในด้านหลักสูตร การสนับสนุนในด้านบุคลากร งบประมาณ อุปกรณ์ ส่วนในด้านการดูแล ก็คือ การมุ่งพัฒนาคุณภาพของงานเป็นสำคัญ ดุษฎี พงศ์ศาสตร์ (2535 : 41 - 42) มีความเห็นว่า หลักสูตรมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารในสถาบันอุดมศึกษา เพราะงานวิชาการเป็นงานหลักของสถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหารต้องใช้หลักสูตรเป็นตัวกำหนดนโยบาย ทิศทาง ตลอดจนทั้งแนวปฏิบัติทางด้านวิชาการและต้องสามารถบริหารหลักสูตรให้เข้ากับสภาพแวดล้อม เช่น บุคลากร อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียน รวมทั้งให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนได้อย่างดีด้วย ดังนั้น การทำความเข้าใจกับหลักสูตรอย่างกระจ่างชัดแจ้ง จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารพึงกระทำเพื่อจะได้ไม่เดินหลงทาง

การบริหารหลักสูตร หมายถึง กระบวนการหรือกิจกรรมที่บุคคลร่วมมือกันดำเนินการโดยมีเครื่องมือ คือ หลักสูตร ซึ่งเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษาในอันที่จะเตรียมผู้เรียนให้เกิดความรู้ ทักษะ ทศนคติและประสบการณ์ที่ดีในการดำเนินและดำรงชีวิตในสังคมของตนได้อย่างถูกต้องและเป็นสมาชิกที่มีประสิทธิภาพ (นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. 2525 : 159) สันต์ ธรรมบำรุง (2532 : 197) มีความเห็นว่า การบริหารหลักสูตรเป็นการบริหารงานทางด้านวิชาการหรือการนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งเปรียบเสมือนการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีและมีประสิทธิภาพที่สุด และ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2543 : 25) ได้ให้ความหมายของการบริหารหลักสูตรว่า หมายถึง การวางแผน การควบคุม กำกับดูแล การจัดระบบข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โครงการวิชาการที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตรและการสอนโดยสอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียน ตามลักษณะธรรมชาติ การเรียนรู้และตอบสนองเจตนาารมณ์ของหลักสูตร

ขอบเขตการบริหารหลักสูตร

การบริหารหลักสูตร มีขอบเขตที่จะต้องดำเนินงานในด้านต่าง ๆ หลายด้านด้วยกัน มีนักการศึกษาและนักพัฒนาหลักสูตรหลายคนได้เสนอไว้แตกต่างกันในรายละเอียด เช่น วิชัย วงษ์ใหญ่ (2526 : 195 - 202) ให้ความเห็นว่า การวางแผนการใช้หลักสูตรให้บรรลุเป้าหมายต้องดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. การเตรียมวางแผนงานเพื่อการใช้หลักสูตรใหม่ ประกอบด้วย การวิเคราะห์หลักสูตรการนำหลักสูตรมาปรับ การจัดหาวัสดุประกอบหลักสูตร การจัดเตรียมงบประมาณ การเตรียมบุคลากร
2. การจัดเตรียมอบรมผู้สอนเพื่อใช้หลักสูตรใหม่ ประกอบด้วย การอบรมเชิงปฏิบัติการ การวิเคราะห์ปัญหาของหลักสูตร การสร้างโครงการสอน ประมวลการสอน การเลือกและจัดประสบการณ์การเรียนรู้
3. การจัดอาจารย์เข้าสอน ต้องสอนโดยยึดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นหลัก และจัดประสบการณ์ให้ครบถ้วนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นสำคัญ
4. การจัดตารางสอน ต้องคำนึงถึงการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ ระดับความยากง่าย ช่วงการเรียนรู้ต้องเหมาะสมกับผู้เรียน รวมทั้งการใช้ห้องเรียน
5. การจัดบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียน ประกอบด้วย การจัดทำแผนการสอน เอกสารและสื่อการสอน
6. การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร ใช้หลักการประชาสัมพันธ์แก่ผู้เรียน ผู้สอน และผู้บริหาร โดยใช้สื่อต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ เป็นต้น
7. การจัดสภาพแวดล้อมและการเลือกโครงการกิจกรรมเสริมหลักสูตร ประกอบด้วย การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา เช่น การจัดสภาพห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษาอื่น ๆ ด้วย การจัดสภาพแวดล้อม

นอกห้องเรียน เช่น การฝึกงานในสถานประกอบการ เป็นต้น

8. การประเมินผลการใช้หลักสูตรและการปรับปรุงหลักสูตร ประเมินตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่วางไว้อย่างชัดเจน

สังัด อุทรานันท์ (2532 : 262 - 269) กล่าวถึง ขอบเขตการบริหารหลักสูตรไว้ 3 ประการคือ ประการที่ 1 งานบริหารและบริการหลักสูตร ซึ่งจะเกี่ยวกับงานเตรียมบุคลากร การจัดอาจารย์เข้าทำการสอนตามหลักสูตร การบริหารและบริการวัสดุหลักสูตร การบริหารหลักสูตรภายในสถานศึกษา ประการที่ 2 งานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร ประกอบด้วย การปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่น จัดทำแผนการเรียนการสอน จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ประการที่ 3 งานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ประกอบด้วย การติดตามผลการใช้หลักสูตร การนิเทศการศึกษาและการตั้งศูนย์บริการเพื่อสนับสนุนการใช้หลักสูตร

บทบาทของผู้บริหารในด้านหลักสูตร

ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำการใช้หลักสูตร จำเป็นต้องมีบทบาทและหน้าที่ในการใช้หลักสูตร ดังที่ ดุษฎี พงศ์ศาสตร์ (2535 : 43) กล่าวไว้ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตร ผู้บริหารจะต้องทำความเข้าใจหลักสูตรโดยละเอียดถี่ถ้วน กระจ่างชัดทุกแง่มุมจนมีความสามารถดังนี้

1. แลออกมาเป็นแนวปฏิบัติได้
2. กำหนดผู้รับผิดชอบได้
3. ชี้แจงแนะนำผู้สอนได้

2. ชักนำและวางมาตรการให้ผู้สอนสนใจหลักสูตร จุดเริ่มต้นของการเรียนการสอนทุกรายอยู่ที่หลักสูตร ไม่ใช่อยู่ที่แบบเรียนของรายวิชานั้น ๆ หน้าที่โดยตรงและจำเป็นอย่างยิ่งของผู้บริหารคือจะต้องชี้ชวน ชักนำให้ผู้สอนหันมาสนใจทำความเข้าใจหลักสูตรให้ได้โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้สอนทุกคนจะต้องเข้าใจ หลักการ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างแจ่มแจ้ง จึงจะทำให้การเรียนการสอนในรายวิชานั้น ๆ มีคุณภาพและประสิทธิผลตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร และเป็นการทำงานที่ไม่หลงทางด้วย เพราะมองจุดมุ่งหมายและหลักการอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น ผู้บริหารจะต้องวางมาตรการหรือแนวทางปฏิบัติเพื่อการนี้ให้ได้ตามกลวิธีของตนเอง

3. ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารต้องเป็นคนแรกในสถานศึกษาที่ทราบความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง แกไขหลักสูตรซึ่งมีมาอยู่เสมอ โดยเอกสารคำสั่ง ประกาศและระเบียบต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักสูตร รีบทำความเข้าใจการเปลี่ยนแปลงนั้น จะต้องขยายความและตีความให้ชัดเจน กำหนดแนวปฏิบัติและชี้แจงให้ผู้เกี่ยวข้องทราบโดยเร็วเพื่อจะได้ดำเนินการให้ถูกต้องทันทั่วทั้ง

4. ควบคุม ดูแลและติดตามผลการใช้หลักสูตร ผู้บริหารต้องเอาใจใส่ สอดส่องดูแลช่วยเหลือ สนับสนุนส่งเสริมอาจารย์ให้ดำเนินตามแนวปฏิบัติที่วางไว้ ขณะเดียวกัน

ติดตามผลด้วยการสังเกต หรือกำหนดวิธีการเป็นเอกสารหลักฐานอื่นใดตามความเหมาะสมกับแนวปฏิบัติที่วางไว้

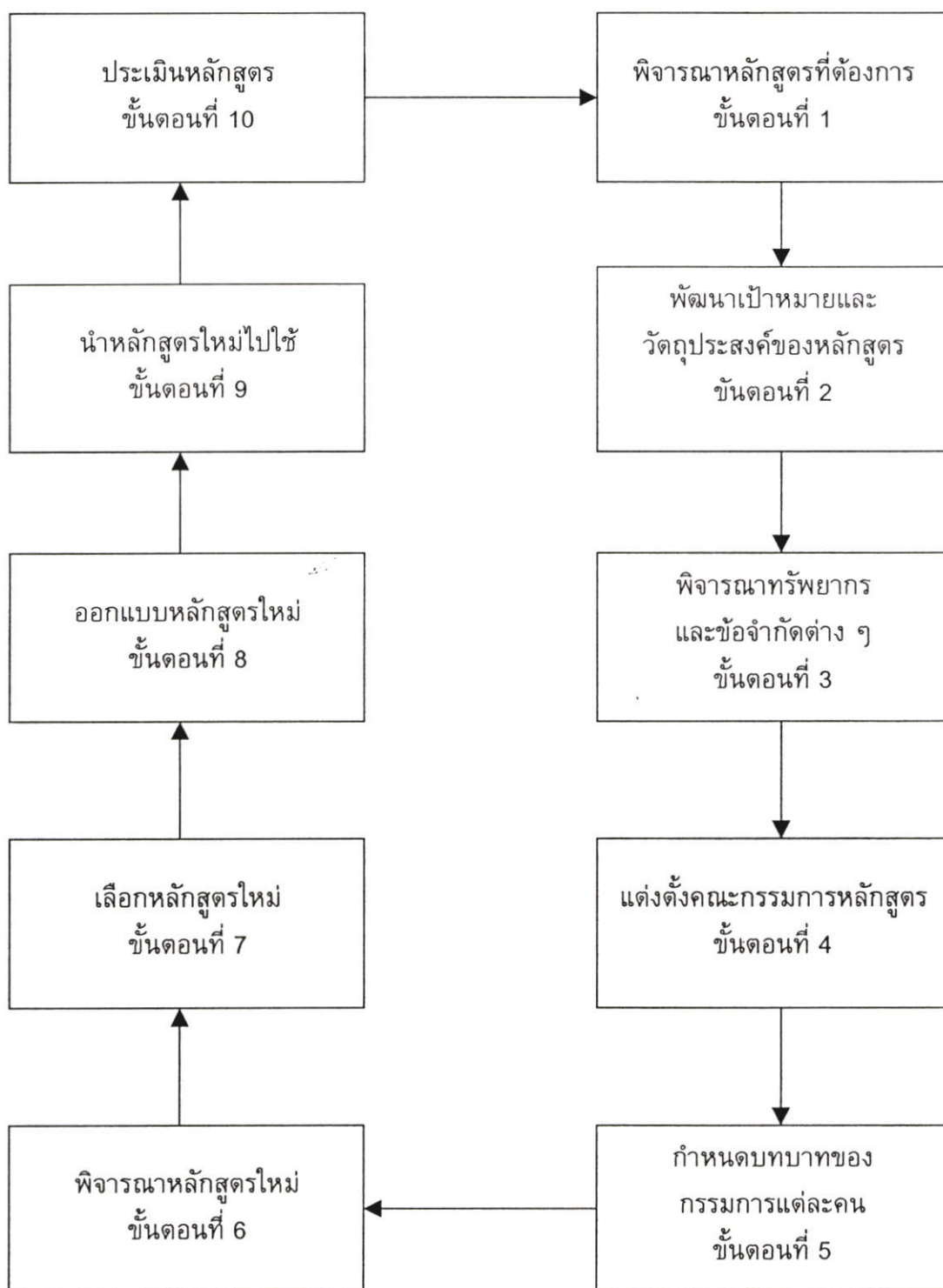
สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ มีบทบาทสำคัญต่องานหลักสูตรและการสอนเป็นอย่างยิ่งเพราะหลักสูตรเป็นตัวกำหนดนโยบายทิศทาง ตลอดทั้งแนวปฏิบัติด้านวิชาการดังปรากฏในภาพประกอบที่ 2.6 ดังนี้

2.4.1.1.3 การประเมินหลักสูตร

การประเมินหลักสูตร คือการรวบรวมและศึกษาข้อมูลรวมถึง การวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อตรวจสอบหลักสูตรและตัดสินใจว่าหลักสูตรมีคุณค่าบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2543 : 33)

การประเมินหลักสูตร เป็นขั้นตอนสำคัญในการพัฒนาหลักสูตร ข้อบกพร่องหรือความผิดพลาดอาจจะเนื่องมาจากสาเหตุและปัจจัยต่าง ๆ เช่น การออกแบบหลักสูตร อาจไม่เหมาะสมกับความต้องการของบุคคลและสังคมเป็นต้น ถ้าไม่มีการประเมินหลักสูตรก่อนการนำหลักสูตรไปใช้ อาจจะเป็นภาระที่ยุ่งยากมากสำหรับผู้เรียน การประเมินหลักสูตรแบ่งเป็น 3 ระยะคือ ระยะแรก ได้แก่ การประเมินหลักสูตรก่อนนำหลักสูตรไปใช้ ระยะที่ 2 คือ การประเมินหลักสูตรระหว่างการดำเนินการใช้หลักสูตร และระยะที่ 3 คือ การประเมินหลักสูตรภายหลังการใช้หลักสูตรครบกระบวนการ

กระบวนการวางแผนและพัฒนาหลักสูตร

ภาพที่ 2.7 แสดงกระบวนการวางแผนและพัฒนาหลักสูตร
ที่มา : สิทธิชัย ศรีไสย์. (2539 : 4)

2.4.1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

จุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา เป็นกระบวนการจัดการเกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนของอาจารย์ และกิจกรรมการเรียนการสอนของนักศึกษา นับตั้งแต่การดูแลเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อม การสอน การพัฒนาเทคนิคการสอน การนิเทศและการบริการสื่อการสอน รวมไปถึงการวัดผล และประเมินผลการศึกษา การกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับผู้สอนผู้เรียน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การวิจัยและส่งเสริมวิชาการ และการจัดกิจกรรมนักศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสูงสุด

ความหมายของการจัดการเรียนการสอน (Instruction)

จากจุดมุ่งหมายดังกล่าวข้างต้น การเรียนการสอนเป็นขั้นตอนของการนำหลักสูตรไปแปลงสู่การปฏิบัติ โดยการจัดปัจจัยต่าง ๆ ภายในสถาบันการศึกษาให้เอื้อต่อการนำหลักสูตรไปใช้ และการดำเนินการสอนของอาจารย์ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนจึงหมายถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนกับการสอน

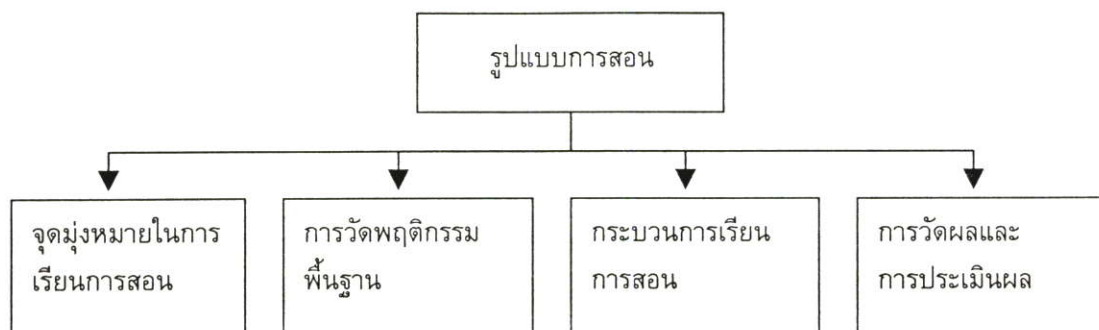
จากความหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนดังกล่าว ได้มีนักวิชาการหลายท่านเสนอแนวคิดของความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนการสอน ได้แก่ Lange (1967 : 4) ดังภาพที่ 2.8

<p style="text-align: center;">การเรียน (Learning)</p>	<p style="text-align: center;">การเรียนการสอน (Instruction)</p>	<p style="text-align: center;">การสอน (Teaching)</p>
--	---	--

ภาพที่ 2.8 ความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนการสอนของ Lange

ที่มา : Lange (1967 : 4)

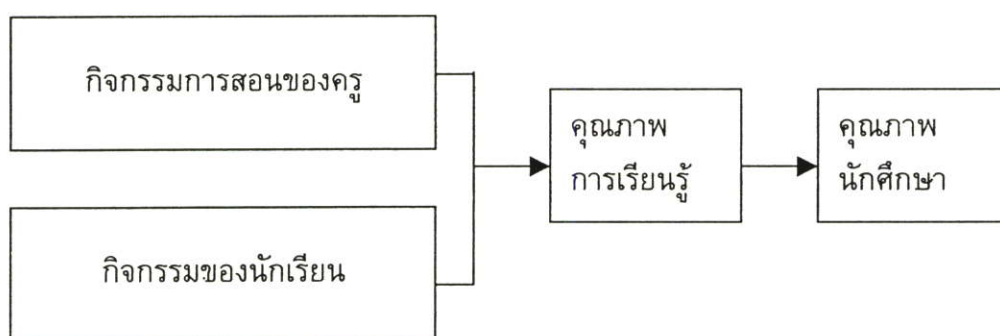
ส่วน Kibler (1970 : 44 - 53) ได้เสนอรูปแบบการสอนโดยทั่วไป ประกอบด้วย (1) จุดมุ่งหมายในการเรียนการสอน (2) การวัดพฤติกรรมพื้นฐาน (3) กระบวนการเรียนการสอน (4) การวัดผลและการประเมินผล ดังแสดงในภาพที่ 2.9

ภาพที่ 2.9 แสดงรูปแบบการเรียนการสอนของ Kibler

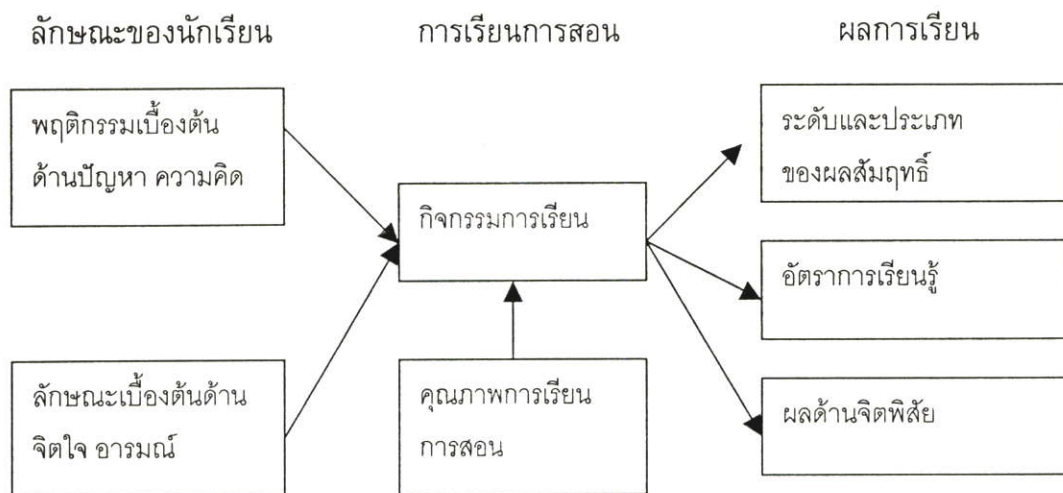
ที่มา : Kibler. (1970 : 44 - 53)

นอกจากนี้ Bloom (1976 : 108) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน สรุปได้ว่า พฤติกรรมด้านปัญญา ความคิด ลักษณะเบื้องต้น ด้านอารมณ์ และคุณภาพการเรียนการสอน อธิบายความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ร้อยละ 50, 25 และ 25 ตามลำดับ ส่วนพฤติกรรมเบื้องต้น ด้านปัญหาความคิดและลักษณะเบื้องต้น ด้านจิตใจ อารมณ์ สามารถรวมกันอธิบายความแปรปรวนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ร้อยละ 65 เมื่อรวมความแปรปรวนทั้ง 3 ด้าน อธิบายความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ร้อยละ 90 Bloom อธิบายว่า คุณภาพการเรียนจะครอบคลุมการชี้แนะนักเรียน การมีส่วนร่วมของผู้เรียน การเสริมแรง การให้ข้อมูลย้อนกลับและการแก้ไขข้อบกพร่องแก่ผู้เรียน ส่วนกิจกรรมการเรียนการสอนและคุณภาพการเรียนการสอนจะปรากฏออกมาเป็นระดับและประเภทของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อัตราการเรียนรู้และผลทางจิตพิสัย ผลที่เกิดขึ้นจากการเรียนทั้ง 3 นี้ถือได้ว่าเป็นคุณภาพของผู้เรียน ดังภาพที่ 2.10 และ 2.11 ดังนี้

ภาพที่ 2.10 แสดงกระบวนการจัดการเรียนการสอนจากแนวคิดของ Bloom

ที่มา : Bloom. (1976 : 108)

ภาพที่ 2.11 แสดงรูปแบบการเรียนรู้ในโรงเรียนของ Bloom
 ที่มา : Bloom. (1976 : 135)

2.4.1.2.1 สภาพการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา

Henderson and Henderson (1974 : 12 - 27) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์หลัก 4 ประการของสถาบันอุดมศึกษาคือ การบุกเบิกแสวงหาความรู้ในสาขาวิชาการต่าง ๆ เพื่อความเป็นเลิศ การถ่ายทอดความรู้ การใช้วิทยาการให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม และการทำนุบำรุงส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม และจากวัตถุประสงค์ดังกล่าวคือ แนวทางของการทำหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษา 4 ประการ คือ หน้าที่การศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบในรูปของการวิจัย หน้าที่ในการสอนทั้งในวัยเรียนและบุคลากรประจำการ หน้าที่ในการบริการวิชาการแก่สังคม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การเรียนการสอนจะต้องเน้นความเป็นมนุษย์ในสถาบันอุดมศึกษามากขึ้น คือ ให้ความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา ควรจะส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีนิสัยในการศึกษาหาความรู้อยู่เป็นนิจ ฝึกฝนให้เป็นผู้ยึดมั่นในการแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี การสืบทอดพัฒนาคุณภาพให้เป็นผู้ใฝ่รู้และใฝ่สันติ (Hutchins. 1978 : 119)

การเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ (1) คุณสมบัติของครูเหมาะสม (2) สมรรถภาพของครู ซึ่งประกอบด้วย ความรู้ของครู พฤติกรรมการสอนของครู (3) ผลการสอนของครู ได้แก่ การพัฒนาด้านสติปัญญา และอารมณ์ของนักเรียน เป็นต้น (Ryan and Cooper. 1975 : 130 - 131) ทั้งสามส่วนนี้ เป็นสิ่งที่มีความสอดคล้องสัมพันธ์กันอย่างมากในกระบวนการเรียนการสอน ความอยู่รอดของสถาบันอยู่ที่คุณภาพงานสอนนี้เอง (Genova and others. 1976 : n.d.) และอาจารย์ก็เห็นว่างานสอนเป็นงานที่สำคัญที่สุด (Aleamoni. 1984 : 95)

องค์ประกอบที่สำคัญ 3 ส่วนของการสอนนั้น Reigeluth and Merrill (1983 : 13) อธิบายว่า ได้แก่ เงื่อนไขหรือสภาพวิธีการสอนและผลที่เกิดขึ้น ที่ได้รับ เงื่อนไขเป็นปัจจัยที่ส่งผลถึงวิธีการในการเรียนการสอน และมีความสำคัญในการจะนำไปสู่ความสำเร็จที่แตกต่างกัน ภายใต้เงื่อนไขต่าง ๆ ผลที่เกิดขึ้นเป็นผลที่ได้รับจากวิธีการสอนวิธีใดวิธีหนึ่ง ภายใต้สภาพการณ์

อย่างใดอย่างหนึ่ง ผลที่มุ่งหวังจากการสอนคือ ประสิทธิภาพ (Efficiency) ของการเรียนการสอน ประสิทธิภาพของการเรียนการสอน (Effectiveness) และความชื่นชมยินดี (Appeal)

กระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนจบการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ต้องมีการจัดระบบในการเรียนการสอน ดังนี้

1. การเรียนการสอนภาคทฤษฎี ได้แก่ การเรียนรายวิชาต่าง ๆ ที่อยู่ใน โครงสร้างของหลักสูตรซึ่งจัดหมวดหมู่เนื้อหาสาระของรายวิชาในแต่ละหลักสูตร ได้แก่ หมวดวิชาความรู้พื้นฐานทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะด้าน และหมวดวิชาเลือกเสรีดังได้กล่าวมาแล้ว

2. การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เป็นหัวใจของการผลิตบัณฑิตหลังจากที่เรียน ภาคทฤษฎีแล้ว นักศึกษาจะออกฝึกสอนหรือเรียกว่า การฝึกประสบการณ์วิชาชีพซึ่งจะช่วยให้ เข้าใจสภาพที่เป็นจริงนอกชั้นเรียนและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงเมื่อจบไปประกอบอาชีพแล้ว (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู. 2529 : 2 - 3 ; สายหยุด จำปาทอง. 2530 : 20 - 24)

จากการศึกษาพฤติกรรมการทำงานของครูแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรก งานสอนซึ่งแยกโดยตรงและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ลักษณะที่ สอง เป็นงานที่ต้องทำเป็นประจำและงานอื่น ๆ ที่เป็นหน้าที่ของสถาบันการศึกษา (Cypher and Willower. 1984 : 12 - 14 ; ครูสุภา. 2532 : 75 - 88) การจัดการเรียนการสอนของครูเป็น งานหลักที่มีความสำคัญมาก จึงมีการศึกษากันว่าพฤติกรรมใดที่สัมพันธ์กับการสอนที่มี ประสิทธิภาพ จากการศึกษาของ Borich (1988 : 8 - 11) พบว่าการนำเสนอที่ชัดเจน การสอน ที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้ตามจุดมุ่งหมาย คือ ความสามารถในการสอน มีความสามารถในการ สื่อสาร (Smith and Land. 1981 : n.d.) ส่วน Brophy and Good (1986 : 214 - 229) ยืนยันว่า พฤติกรรมการสอนที่ดีของครูจะส่งผลถึงการเรียนของนักเรียนได้

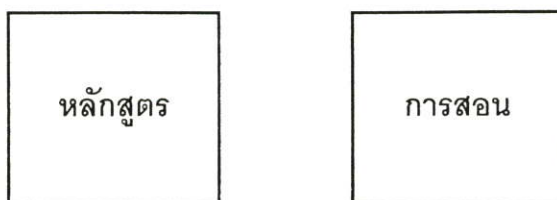
ความเชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรและการสอน

หลักสูตร (Curriculum) กับการสอน (Instruction) มีความเชื่อมโยงกันในหลาย ลักษณะ ทรรศนะต่าง ๆ ที่แสดงความเชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรและการสอน (Streuner and Tuyman. 1994 อ้างใน เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. 2542 : 5 - 7) มีดังนี้

1. ทรรศนะแบบแยกเป็นสองส่วน (Dualistic View)

การพิจารณาความเชื่อมโยงของหลักสูตรและการสอนตามทรรศนะนี้ถือว่าการสอนเป็นส่วนหนึ่งและหลักสูตรก็เป็นอีกส่วนหนึ่ง ผู้สอนเป็นคนกลุ่มหนึ่งและผู้สร้างหลักสูตร ก็เป็นคนอีกกลุ่มหนึ่ง

ความเชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรและการสอนตามทรรศนะนี้ แสดงเป็นแผนภาพ ได้ดังนี้

ภาพที่ 2.12 ความเชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรและการสอนตามทฤษฎีแบบแยกเป็นสองส่วน

2. ทฤษฎีแบบประสานแน่น (Interlocking View)

การพิจารณาความเชื่อมโยงของหลักสูตรและการสอนตามทฤษฎีนี้ ถือว่าหลักสูตรและการสอนเป็นสิ่งที่ผูกติดกันแน่นหรือประสานกันแน่น หลักสูตรและการสอนเป็นสิ่งที่บูรณาการเข้าด้วยกัน

ความเชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรและการสอนตามทฤษฎีนี้ แสดงเป็นแผนภาพได้ดังนี้

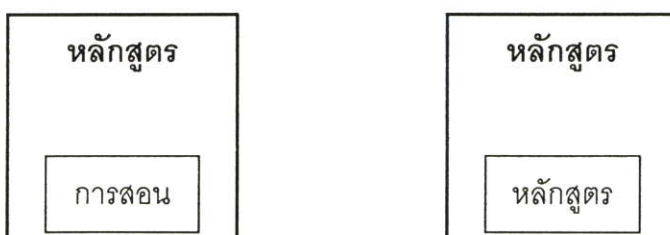

ภาพที่ 2.13 ความเชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรและการสอนตามทฤษฎีแบบประสานแน่น

3. ทฤษฎีแบบมีจุดร่วม (Concentric View)

การพิจารณาความเชื่อมโยงหลักสูตรและการสอนตามทฤษฎีนี้ พิจารณาใน 2 มุมมอง โดยที่มุมมองแรกถือว่าการสอนเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร หรือการสอนเป็นระบบย่อย (Subsystems) ของหลักสูตร อีกมุมมองหนึ่งถือว่าหลักสูตรเป็นส่วนหนึ่งของการสอน หรือหลักสูตรเป็นระบบย่อยของการสอน

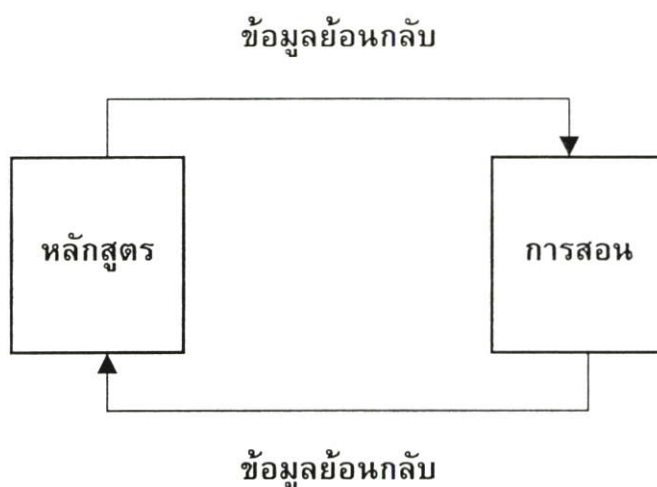
การเชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรและการสอนตามทฤษฎีนี้ แสดงเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 2.14 ความเชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรและการสอนตามทฤษฎีแบบมีจุดร่วม

4. ทรรศนะแบบวงจร (Cyclical View)

การพิจารณาความเชื่อมโยงของหลักสูตรและการสอนตามทรรศนะนี้ ถือว่าหลักสูตรและการสอนเป็นข้อมูลย้อนกลับของซึ่งกันและกัน นั่นคือหลักสูตรเป็นข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ให้แก่การสอน ในขณะที่เดียวกันการสอนก็เป็นข้อมูลย้อนกลับให้แก่หลักสูตร ความเชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรและการสอนตามทรรศนะนี้แสดงเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 2.15 ความเชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรและการสอนตามทรรศนะแบบวงจร

จากทรรศนะทั้งสี่ที่กล่าวมาแล้วนี้ จะเห็นได้ว่าแต่ละทรรศนะพิจารณาความเชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรและการสอนในแง่มุมที่ต่างกัน ทรรศนะที่แตกต่างกันที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยหลักสูตร

2.4.1.3 แนวทางและวิธีการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตร พ.ศ.2542 ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

ทบวงมหาวิทยาลัย โดยคณะกรรมการสถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้กำหนด “แนวทางและวิธีการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตร พ.ศ.2542 ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน” เพื่อที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนจะได้ใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรของตนเอง เป็นการเปิดโอกาสให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีอิสระ เกิดความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ สามารถดำเนินการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีมาตรฐานในระดับสากล สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาประเทศและสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร ให้ทันต่อความก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2542 : 1) ซึ่งกำหนดไว้ดังนี้

1. ให้สภาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแต่งตั้ง “คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษา สาขาวิชา.....” มีอำนาจหน้าที่พิจารณาปรับปรุงหลักสูตร โดยจะต้อง

รักษามาตรฐานทางวิชาการและสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฯ ของทบวงมหาวิทยาลัย แล้วให้เสนอหลักสูตรที่ปรับปรุงเพื่อขอความเห็นชอบจากสภาสถาบัน ก่อนส่งให้ทบวงมหาวิทยาลัยพิจารณา ให้การรับรองหลักสูตรปรับปรุงต่อไป

2. การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่ปรับปรุงดังกล่าว จะดำเนินการได้เมื่อทบวงมหาวิทยาลัยรับทราบ และให้การรับรองหลักสูตรปรับปรุงนั้นแล้ว

3. องค์ประกอบของ “คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษา สาขาวิชา.....” ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิจากบัญชีรายชื่อของทบวงมหาวิทยาลัย และผู้ทรงคุณวุฒิภายในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในอัตราส่วน 3 ต่อ 2

คุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิของทบวงมหาวิทยาลัยต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่าในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์เกี่ยวข้อง และมีผลงาน/ประสบการณ์ตรงสาขา หรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าระดับรองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้น หรือที่สัมพันธ์เกี่ยวข้อง

หลักสูตรที่ขอปรับปรุง ต้องการผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่มีรายชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิของทบวงมหาวิทยาลัย ให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเสนอรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับผู้ทรงคุณวุฒิของทบวงมหาวิทยาลัย เพื่อจะได้พิจารณาให้ความเห็นชอบเพิ่มเติมในบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิของทบวงมหาวิทยาลัย

4. การปรับปรุงหลักสูตรต้องสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฯ ของทบวงมหาวิทยาลัยในระดับปริญญา นั้น ตลอดจนหลักเกณฑ์ของทบวงมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กฎทบวง ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย แนวทางการดำเนินงาน ข้อปฏิบัติและหนังสือเวียนในหัวข้อของหลักสูตรที่ต้องการปรับปรุงดังต่อไปนี้

- 4.1 ชื่อหลักสูตร
- 4.2 ชื่อปริญญา
- 4.3 หน่วยงานที่รับผิดชอบ
- 4.4 ปรัชญา และ/หรือวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
- 4.5 กำหนดการเปิดสอน
- 4.6 คุณสมบัติผู้เข้าศึกษาและหลักเกณฑ์การคัดเลือก
- 4.7 ระบบการศึกษา
- 4.8 ระยะเวลาการศึกษา
- 4.9 การลงทะเบียนเรียน
- 4.10 การวัดผลและการสำเร็จการศึกษา
- 4.11 โครงสร้างหลักสูตร
 - 1) จำนวนหน่วยกิตรวม
 - 2) โครงสร้างหมวดวิชาที่เป็นองค์ประกอบของหลักสูตร
 - 3) การจัดรหัส และหน่วยกิต รายวิชา

4) แผนการศึกษา

5) คำอธิบายรายวิชา

5. การขอรับรองหลักสูตรที่ปรับปรุง ให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนกรอกแบบฟอร์ม “การขอปรับปรุงหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน” (สสอ.03) โดยส่งแบบฟอร์มพร้อมกับหนังสือขอรับรองหลักสูตรปรับปรุงมายังทบวงมหาวิทยาลัย

2.4.2 การส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ

การส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการเป็นขั้นตอนสำคัญในการบริหารงานวิชาการ เพื่อให้ได้มาตรฐานของงานวิชาการ ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมสนับสนุน ควบคุม ปรับปรุง พัฒนาและประเมินผลงานด้านวิชาการ ซึ่ง อรรถัย บุญช่วย (2542 : 12 – 13) อ้างใน กิติมา ปริดีติลล (2532 : 50 – 52) ได้สรุปไว้ดังนี้

2.4.2.1 สนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานทางวิชาการ กำหนด จุดมุ่งหมายและนโยบายที่เหมาะสมกับสถานศึกษา สร้างความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการของผู้เรียนกับจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา จัดหน่วยงานให้สามารถดำเนินงานตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ สรรหาคัดเลือกบุคลากรที่มีความรับผิดชอบทางวิชาการ จัดสรรเวลาและสถานที่ให้แก่ กิจกรรมการเรียนการสอน จัดสร้างวัสดุ อุปกรณ์และสถานที่ติดต่อสื่อสาร สร้างความสัมพันธ์กับ ชุมชนเพื่อทราบความต้องการของชุมชนและจัดวางเป้าหมายได้ถูกต้อง นอกจากนี้ยังต้องมีการ รวบรวมวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนด้วย

2.4.2.2 ส่งเสริมงานวิชาการและจัดบรรยากาศทางวิชาการ ผู้บริหารควร สนับสนุนที่จะให้การปฏิบัติงานด้านวิชาการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น กิจกรรมที่ควรจัดเพื่อสนองและ เสริมบรรยากาศทางวิชาการ ได้แก่

2.4.2.2.1 จัดตั้งคณะทำงานทางวิชาการ อาจเป็นอาจารย์ที่สอนวิชา เดียวกัน

2.4.2.2.2 ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชุมนุม ชมรมหรือสมาคมทางวิชาการ เพื่อปรึกษาและเผยแพร่งานวิชาการให้กว้างขวางขึ้น

2.4.2.2.3 ส่งเสริมให้มีการจัดทำหนังสือวารสารเผยแพร่หรือมีการ ประชุมสัมมนาค้นคว้าวิจัยอยู่เสมอ

2.4.2.2.4 ส่งเสริมให้ผู้สอนมีความรู้และวุฒิสูงขึ้น โดยให้โอกาสในการ ศึกษาต่อหรือเข้ารับการอบรมเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ และเพื่อจะได้นำความรู้ไปเผยแพร่แก่ผู้เรียน

2.4.2.2.5 การเรียนในห้องเรียนควรจัดให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย ของสถานศึกษา เช่น การแบ่งกลุ่มผู้เรียนตามความสามารถ ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล หรือแบ่งแบบคละ การจัดอาจารย์เข้าสอนควรคำนึงถึงความสามารถ ความถนัดและวุฒิของ

ผู้สอน รวมทั้งวิธีการที่มีส่วนส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ เช่น จัดอาจารย์ที่ปรึกษา จัดอาจารย์ประจำวิชาหรือจัดอาจารย์สอนเป็นทีม นอกจากนี้ในการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้แสดงความคิดเห็นหรือริเริ่มสิ่งใหม่ ควรจะได้กระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปให้ทุกคน ถึงแม้ผู้บริหารจะเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถทำงานโดยลำพังได้ ดังนั้น จึงควรให้ผู้ร่วมงานมีอิสระเสรีทางความคิดและการเรียนการสอน ซึ่งเรียกว่าเสรีภาพทางวิชาการ ผู้บริหารควรกระทำอย่างยิ่งในการให้เสรีภาพทางวิชาการแก่ผู้ร่วมงาน โดยเฉพาะอาจารย์ผู้สอน

การส่งเสริมงานทางด้านวิชาการมิใช่หมายถึง การเรียนการสอนในห้องเรียน เท่านั้น แต่ยังรวมหมายถึงกิจกรรมทุกอย่างภายในโรงเรียนที่จะช่วยส่งเสริมให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ดังนั้น ผู้ที่มีบทบาทและหน้าที่สำคัญในการส่งเสริมงานทางวิชาการมากที่สุดได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรทำงานอย่างมีเป้าหมาย และมีการวางแผนด้วย การส่งเสริมครูและนักเรียนให้ดำเนินการไปตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร ดังนี้ (อนุศักดิ์ สมิตสันต์. 2540 : 79 – 80)

1. การส่งเสริมครู

1.1 การประชุมครู ผู้บริหารควรจัดประชุมปรึกษาหารือเรื่องวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการจัดการเรียนการสอน ซึ่งอาจเกิดจากการปรึกษาหารือของสมาชิกที่เข้าประชุม การแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ ซึ่งกันและกัน การหยิบยกปัญหาขึ้นมาพิจารณาไปสู่การเรียนรู้ที่เพิ่มพูนขึ้น เป็นการแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารมีความสนใจและเห็นความสำคัญทางด้านวิชาการ

1.2 การจัดห้องสมุดหรือมุมเอกสารสำหรับครู

การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรในแต่ละครั้ง ย่อมทำให้ครูกังวลใจไม่น้อยว่าจะสอนได้ดีได้อย่างไร โดยเฉพาะครูในโรงเรียนที่ห่างไกล ยังไม่มีแหล่งที่จะใช้ศึกษาค้นคว้า ครูจึงขาดที่พึ่ง ครูจะสอนได้สอดคล้องกับความต้องการของหลักสูตรควรจะเป็นผู้ที่มีความรู้ ความคิดที่ก้าวหน้า ทันต่อเหตุการณ์ สามารถสอนและมีวิจารณ์ญาณในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์ต่อชีวิตจริงของผู้เรียนได้ด้วยตนเอง สิ่งที่ทำไม่ได้โดยง่ายลำบากก็คือ การมีห้องสมุดที่รวบรวมเอกสารต่าง ๆ ให้ครูได้ศึกษา อ่านหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ไม่เพียงแต่เอกสารทางการศึกษาเท่านั้น ควรมีเอกสาร ตำราและวารสารต่าง ๆ ที่มีคุณค่า นอกเหนือจากทางการศึกษาด้วย เพื่อให้ครูได้มีการปรับตนเองให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว สิ่งเหล่านี้จะเป็นที่พึ่งใกล้ตัวครูที่จะให้บริการได้สะดวก

1.3 การเยี่ยมชมการสอนของครูอื่น

การส่งเสริมอีกวิธีหนึ่งซึ่งทำได้ไม่ยากก็คือ การให้ครูได้มีโอกาสดูการสอนของครูคนอื่น ๆ ทั้งในและนอกโรงเรียน การเปลี่ยนบรรยากาศไปเยี่ยมชมการสอนของผู้อื่นบ้าง หรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน จะช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ที่จะนำมาเพื่อปรับปรุงการสอนของตนเอง และเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ก้าวหน้าหรือพัฒนามากขึ้น

1.4 การส่งเสริมความรู้ ประสบการณ์และวิถีสอนของครู

ปัจจัยที่จะส่งเสริมให้มีการนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างบรรลุผล

ในโรงเรียนต่าง ๆ ในแต่ละห้องที่มีความแตกต่างกันมาก มีการได้เปรียบเสียเปรียบ ครูก็เป็นปัจจัยหนึ่ง ครูที่เรียนจบและเป็นครูสอนแล้ว แต่ไม่ได้รับการอบรมต่อ ความรู้ก็อยู่เพียงแค่นั้น จนล้าหลังมาก ดังนั้น ผู้บริหารควรจัดให้ครูได้มีโอกาสเข้ารับการอบรม ดูงาน หรือศึกษาต่อเพื่อเพิ่มพูนความรู้และเลื่อนวิทยฐานะ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่องานการสอนของครู รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมให้เป็นสมาชิกสมาคมต่าง ๆ ที่ครูจะได้รับประโยชน์และนำมาปรับปรุงการปฏิบัติงานของตน ซึ่งเป็นการส่งเสริมขวัญและกำลังใจด้วย

2. การส่งเสริมผู้เรียน

ตามปกติครูผู้สอนย่อมมีหน้าที่สอนหรือส่งเสริมทางวิชาการแก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะ มีเจตคติ ค่านิยม และการจัดการ อันนำไปสู่จุดหมายปลายทางที่หลักสูตรต้องการ การส่งเสริมทางด้านวิชาการแก่ผู้เรียน ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมทั้งเป็นรายบุคคลและกลุ่ม

เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2520 : 107) กล่าวว่า กิจกรรมทางวิชาการได้แก่ ชุมนุมทางวิชาการต่าง ๆ เช่น ชุมนุมวิทยาศาสตร์ ชุมนุมภาษาอังกฤษ เป็นต้น ซึ่งสถานศึกษาจะจัดกิจกรรมได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความพร้อมของสถานศึกษา เช่น ขนาด สถานที่ จำนวนวัสดุอุปกรณ์ และสถานศึกษา ไม่ควรหลีกเลี่ยงการจัดกิจกรรมโดยเน้นการเรียนการสอนในห้องเรียนอย่างเดียว ส่วน ภิญโญ สาธร (2523 : 410 – 411) กล่าวว่า กิจกรรมนักเรียน หมายถึง บรรดากิจกรรมร่วมหรือนอกหลักสูตรทั้งหลายที่ให้การศึกษานอกห้องเรียน ปริมาณและคุณภาพของกิจกรรมนักเรียนมีเพียงใดขึ้นอยู่กับสถานศึกษาแต่ละแห่ง และความสามารถของนักเรียนแต่ละคน ทั้งนี้อาศัยความสามารถของผู้บริหาร พันัส หันนาคินท์. (2524 : 219 – 220) ได้กล่าวว่า สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมขึ้นเพื่อมุ่งต่อความเจริญของนักเรียนและโรงเรียน จะได้รับประโยชน์ร่วมกันคือ

1. กิจกรรมเป็นเครื่องส่งเสริมนักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น ความเป็นผู้นำ ความสามัคคี สุขภาพทางกายและจิตใจ การติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ เป็นต้น
2. กิจกรรมทำให้หลักสูตรสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพราะบทเรียนได้ทดลองตามความสนใจและความสามารถของตน
3. กิจกรรมช่วยเหลือการบริหารงานของโรงเรียน คือก่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างครูและนักเรียนดีขึ้น
4. กิจกรรมมีส่วนช่วยเหลือชุมชน เช่น กิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่าง ๆ

จากผลการวิจัยของ จรียา เสถบุตร และคนอื่น ๆ (2526 : 65) ที่พบว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนมีอิทธิพลต่อความสัมฤทธิ์ผลด้านวิชาการ จึงกล่าวได้ว่า การจัดกิจกรรมทางวิชาการมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

นอกเหนือจากจัดกิจกรรมทางวิชาการแล้ว การส่งเสริมผู้เรียนกระทำได้ดังนี้ (อนุศักดิ์ สมิตสันต์. 2540 : 81 – 82)

1. การส่งเสริมทักษะกระบวนการ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ครูควรยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง กล่าวคือ ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรม โดยฝึกให้ผู้เรียนได้ผ่านขั้นตอนกระบวนการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอเป็นประจำจนเป็นนิสัย ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีทักษะกระบวนการอันเป็นจุดเน้นของหลักสูตร

2. การพิจารณาตัดสินผลการเรียนที่เป็นธรรม สถานศึกษาต้องหาวิธีการที่จะช่วยทำให้การวัดผลและประเมินผลมีประสิทธิภาพและยุติธรรมแก่ผู้เรียน

3. การประสานงานและการใช้ประโยชน์จากวิทยากรท้องถิ่น

จุดมุ่งหมายที่แท้จริง ของการเรียนการสอนมิได้จำกัดอยู่แต่ในห้องเรียนเท่านั้น การสอนที่ถูกต้องควรให้ผู้เรียนมีโอกาสที่จะสัมผัสกับชีวิตจริงนอกห้องเรียน หรือนอกโรงเรียน ได้พบปะกับบุคลากร ผู้รู้ หรือวิทยากรในท้องถิ่น เพื่อจะได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ มากขึ้น โดยไม่จำกัดว่าจะต้องเรียนรู้จากครูเท่านั้น ทั้งนี้ เพราะผู้เรียนจะต้องเรียนรู้กับโลกภายนอกมากขึ้น หลังจากที่ตนจบการศึกษาไปแล้ว ดังนั้น เพื่อให้การจัดการศึกษาสอดคล้องกับสภาพชีวิตและสังคม จึงควรจัดการศึกษาที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนได้ศึกษาจากสภาพชีวิตจริง ซึ่งก็สอดคล้องกับหลักการของการจัดการศึกษาที่ว่าการศึกษาเพื่อพัฒนาชีวิตและสังคม

4. การยกย่องเกียรติคุณ

สถานศึกษาควรแสดงให้ผู้เรียนเห็นว่า ผู้ที่กระทำความดีจะมีผู้มองเห็นและให้กำลังใจอยู่เสมอ เพื่อเป็นขวัญกำลังใจให้กับผู้กระทำดี การยกย่องชมเชย ให้รางวัล อาจกระทำได้หลายวิธี แล้วแต่ความเหมาะสม แต่การยกย่องชมเชยหรือการให้รางวัลไม่ควรเฉพาะเจาะจงแต่การเรียนเท่านั้น แต่ควรให้ครอบคลุมในหลาย ๆ ด้าน เช่น ความสามารถทางดนตรี การช่วยเหลือผู้อื่นที่ตกทุกข์ได้ยาก การแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ฯลฯ การยกย่องชมเชย หรือการยกย่องเกียรติคุณ ถ้าทำให้ถูกต้องเหมาะสมก็จะเป็นส่วนหนึ่งในการปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้องให้กับผู้เรียน

ในการส่งเสริมและติดตามผลในด้านวิชาการเพื่อให้ได้มาตรฐานของงานวิชาการนั้น ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 20) ได้สรุปว่า ผู้บริหารควรมีการส่งเสริม ปรับปรุง พัฒนา และประเมินผลงานด้านวิชาการ ดังนี้

1. ส่งเสริมให้ครูอาจารย์ได้ปรับปรุงตนเองด้านวิชาการ
2. สนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานทางวิชาการ ได้แก่ การกำหนดจุดมุ่งหมายและนโยบายที่เหมาะสมกับโรงเรียน และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้
3. ริเริ่มและสร้างสรรค์ในการปรับปรุงงานด้านวิชาการ
4. จัดบรรยากาศทางวิชาการในสถานศึกษา เช่น การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทางด้านวิชาการ
5. จัดให้มีคณะกรรมการที่ปรึกษาทางวิชาการ

6. จัดตั้งคณะทำงานวิชาการขึ้น ลักษณะของคณะอาจจัดรวมกันเป็นคณะครูในแผนกเดียวกันมาร่วมกันทำงานแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
7. ส่งเสริมให้มีการเข้าร่วมประชุม สัมมนา ฝึกอบรม เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้และเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ
8. ส่งเสริมให้จัดตั้งชุมนุม หรือชุมนุมทางวิชาการ เพื่อจัดกิจกรรมและเผยแพร่งานด้านวิชาการ
9. ส่งเสริมให้ศึกษาต่อเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ

2.4.3 การกำกับกิจกรรมทางวิชาการ

งานวิชาการ เป็นงานหลักของสถานศึกษา บุคคลทั่วไปมักจะตั้งความมุ่งหวังกับงานวิชาการไว้ค่อนข้างสูง ไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครอง ผู้บริหารจากส่วนราชการต้นสังกัด ประชาชน ผู้คนในชุมชนที่สถานศึกษานั้นตั้งอยู่ และครูอาจารย์ในสถานศึกษาเองก็ตาม การกำกับกิจกรรมทางวิชาการเป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้การบริหารงานมีมาตรฐานทางวิชาการ ทบวงมหาวิทยาลัยเป็นผู้ดูแลคุณภาพทางวิชาการของมหาวิทยาลัยทุกแห่ง ด้วยวิธีอันมีดี หลักสูตร ซึ่งทบวงมหาวิทยาลัยเห็นว่าเมื่อเปิดสอนแล้วน่าจะมีคุณภาพ นอกเหนือจากการควบคุมโดยวิธีการนี้แล้ว ทบวงมหาวิทยาลัยยังออกระเบียบปฏิบัติอื่น ๆ ให้เป็นกรอบในการดำเนินการของมหาวิทยาลัย ถึงแม้ว่าทบวงมหาวิทยาลัยจะไม่กำกับและตรวจสอบคุณภาพทางวิชาการของมหาวิทยาลัย แต่มหาวิทยาลัยก็ควรถือเป็นการกิจและความรับผิดชอบในการพัฒนาและรักษาคุณภาพทางวิชาการ (จรัส สุวรรณเวลา และคณะ. 2540 : 133)

2.4.3.1 การกำกับกิจกรรมทางวิชาการด้านหลักสูตรและการสอน

ในการควบคุม กำกับกิจกรรมทางวิชาการ ทางด้านหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนนั้น ฉันทวิทย์ สุชาติานนท์ (2539 : ภาคผนวก) ได้สรุปกระบวนการซึ่งเป็นกลไกในการตรวจสอบและประเมินคุณภาพโดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

1. การกำกับดูแลในเรื่องการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีประเด็นสำคัญประกอบด้วย
 - (1) ด้านผู้รับใบอนุญาต อาจเป็นบุคคลธรรมดาหรือเป็นนิติบุคคลก็ได้
 - (2) ด้านกายภาพ มีข้อกำหนดเรื่องชื่อสถาบัน เครื่องหมาย วัตถุประสงค์ กรรมสิทธิ์ที่ดิน (มหาวิทยาลัยต้องมีที่ดิน 100 ไร่ขึ้นไป ถ้าเป็นวิทยาลัยต้องมีขั้นต่ำ 6 - 8 ไร่)
 - (3) ด้านหลักสูตร ต้องพิจารณากำกับดูแลในด้านศักยภาพความพร้อม ในด้านการเรียนการสอน มาตรฐานหลักสูตร บุคลากร (เช่น ต้องประกอบด้วยผู้บริหารสถาบัน หัวหน้าสาขาวิชา อาจารย์ประจำและแผนพัฒนาอาจารย์) รวมทั้งมาตรฐานการรับนักศึกษาในระดับต่าง ๆ และการวัดและประเมินผล
 - (4) ด้านการเงิน ต้องแสดงจำนวนทุนประเดิมและทรัพย์สิน แสดงบัญชี

รับจ่าย ในระยะ 5 ปี แสดงอัตราค่าเล่าเรียน ค่าบำรุง ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ

2. การกำกับดูแลคุณภาพและมาตรฐานทางวิชาการการครอบคลุมถึง

(1) มาตรฐานทางวิชาการด้านหลักสูตรต้องมีโครงสร้างประกอบด้วย

3 หมวดวิชาใหญ่ ๆ คือ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิชาเฉพาะ วิชาเลือกเสรี

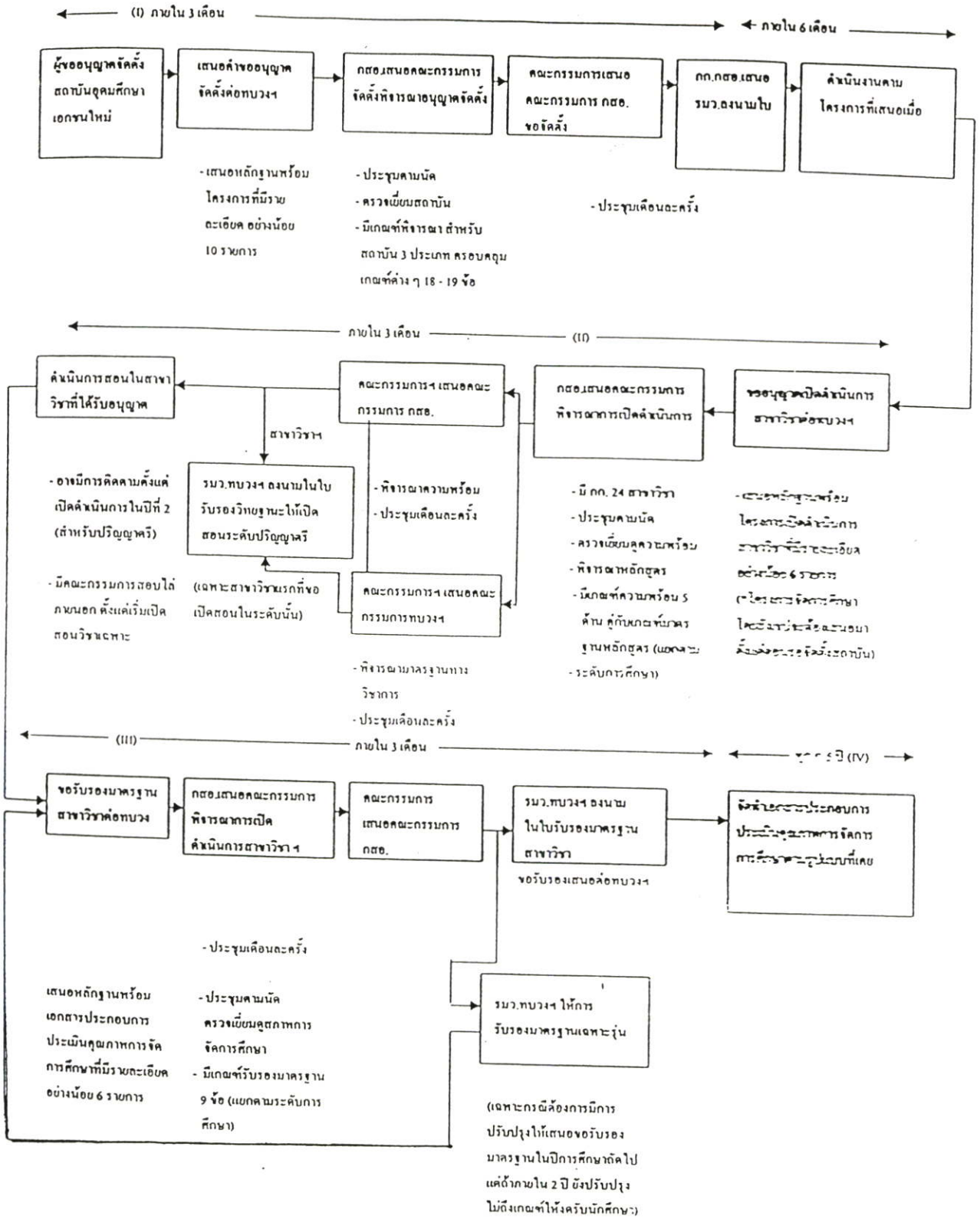
(2) ความพร้อมซึ่งแสดงถึงศักยภาพที่เปิดสอน ประกอบไปด้วยความพร้อมด้านหัวหน้าสาขา อาจารย์ประจำ สัดส่วนอาจารย์ 1 คน ต่อนักศึกษา 20 คน มีความพร้อมด้านอาคารสถานที่ เช่น ห้องบรรยาย ห้องสัมมนา ห้องสมุดที่มีตำรามาตรฐาน ห้องสมุดมีสัดส่วนความกว้างคิดเป็นร้อยละ 20 เป็นต้น

3. การกำกับดูแลมาตรฐานในเรื่องการรับรองมาตรฐาน มีเกณฑ์และเงื่อนไขดังนี้

(1) เงื่อนไขบังคับก่อน ต้องพิจารณาได้ว่าได้ปฏิบัติตามที่ได้แจ้งความประสงค์ไว้ในคราวขอเปิดดำเนินการหรือไม่

(2) คุณภาพมาตรฐานทางวิชาการในด้านการจัดการเรียนการสอนมีองค์ประกอบที่ต้องพิจารณาในด้านบุคลากร ได้แก่หัวหน้าสาขา ต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดและต้องสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอน ด้านอาจารย์ประจำซึ่งต้องมีสัดส่วน 1 ต่อ 20 มีอาคารสถานที่ที่ประกอบด้วยห้องบรรยาย ห้องสัมมนา และห้องสมุดต้องมีหนังสือเพิ่มขึ้น

อนึ่งเมื่อได้รับการรับรองมาตรฐานแล้ว ต่อจากนั้นมหาวิทยาลัยเอกชนต้องจัดทำเอกสารประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา ตามรูปแบบที่เคยทำเพื่อขอรับรองมาตรฐาน โดยทำเสนอทบวงซ้ำอีกทุก 5 ปี ขั้นตอนในการจัดตั้ง การตรวจ และประเมินคุณภาพเพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษาแสดงเป็นภาพที่ 2.16 ดังนี้

ภาพที่ 2.16 แสดงกระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับคณะกรรมการอนุญาตจัดตั้งสถาบันการรับรองวิทยฐานะและเปิดดำเนินการสาขาวิชา และการรับรองมาตรฐานสาขาวิชาสำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
ที่มา : ฉันทวิทย์ สุชาติานนท์. (2539 : ภาคผนวก)

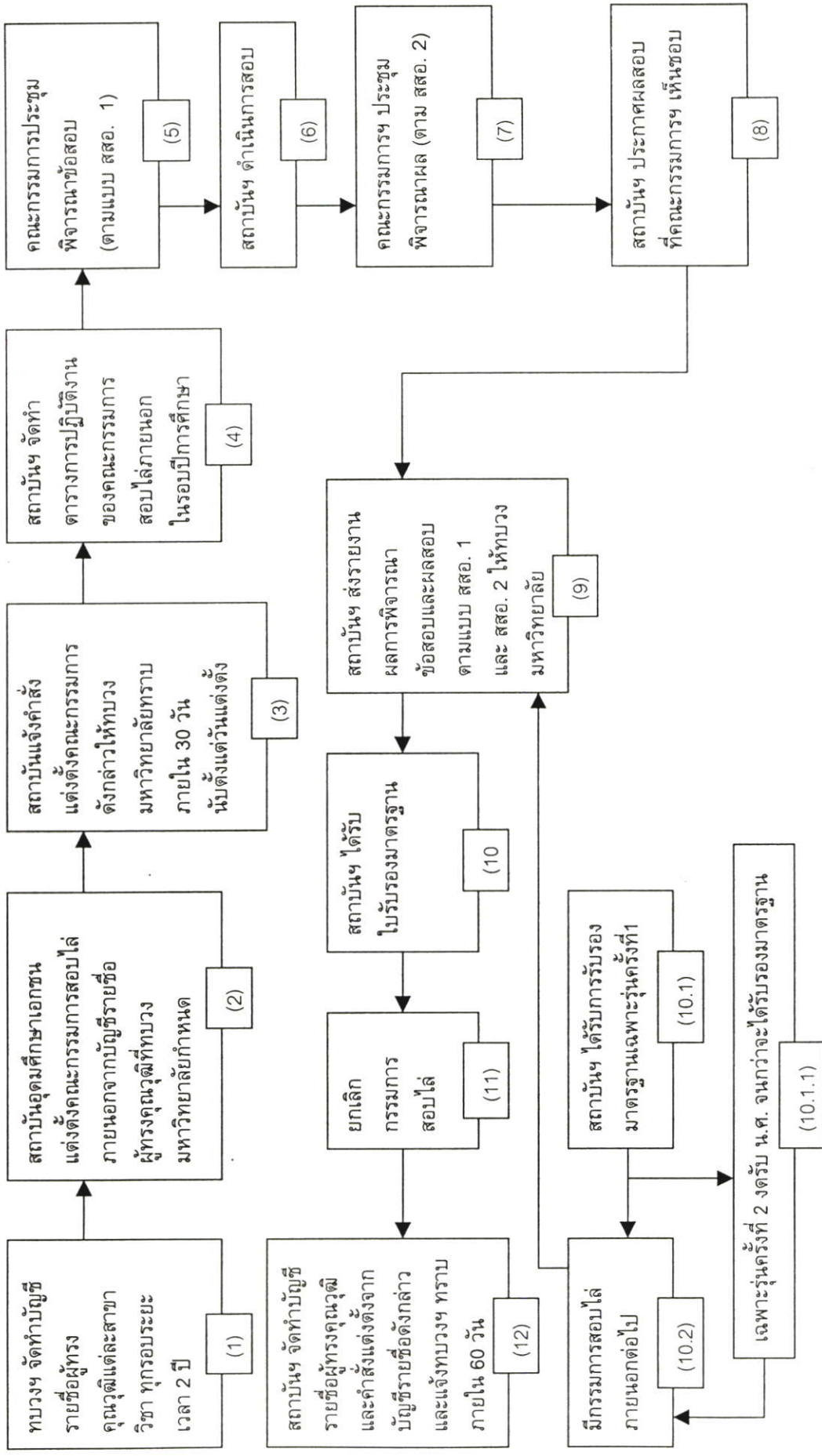
อนึ่งการตรวจสอบและประเมินผลคุณภาพทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเอกชนที่มีความสำคัญประการหนึ่งก็คือ มหาวิทยาลัยเอกชนทุกแห่งต้องมีคณะกรรมการสอบไล่ภายนอก ซึ่งเป็นคณะกรรมการที่ตรวจสอบและประเมินคุณภาพทางวิชาการที่ทบวงมหาวิทยาลัยแต่งตั้งขึ้น ตามพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชนพุทธศักราช 2522 (แก้ไขเพิ่มเติมพุทธศักราช 2535) มาตรา 25 และ 48 (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2538ข. : 1 - 9) เพื่อดูแลการออกข้อสอบ การวัดและประเมินผล โดยเฉพาะคณะกรรมการชุดนี้ดูแลคุณภาพและมาตรฐานวิชาเฉพาะด้านหรือวิชาเอกตั้งแต่มหาวิทยาลัยได้รับอนุญาตให้เปิดดำเนินการตามหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติแล้ว คณะกรรมการชุดนี้จะประชุมกัน ทุกภาคการศึกษาและรายงานให้ทบวงทราบ (ฉันทวิทย์ สุชาติานนท์. 2539 : ภาคผนวก) โดยมีขั้นตอนในการกำกับดูแลปฏิบัติการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. ในการประชุมครั้งแรกที่ประชุมจะเลือกกรรมการคนใดคนหนึ่งขึ้นเป็นประธานกรรมการ และให้ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเป็นเลขานุการของที่ประชุม การประชุมคณะกรรมการสอบไล่ภายนอก ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสอบไล่ภายนอกทั้งคณะ จึงเป็นองค์ประชุม
2. คณะกรรมการฯ พิจารณาข้อสอบและผลสอบของแต่ละรายวิชาในส่วนที่เป็นหมวดวิชาเฉพาะ อันประกอบด้วยวิชาแกน วิชาเฉพาะด้าน วิชาพื้นฐานวิชาชีพ และวิชาชีพ โดยไม่พิจารณาข้อสอบและผลสอบของรายวิชาแกนร่วมและรายวิชาเอกของสาขาวิชาที่ได้รับรองมาตรฐานการศึกษาแล้ว และสถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้นำมาจัดสอน
3. คณะกรรมการฯ พิจารณาข้อสอบและผลสอบของแต่ละรายวิชาเฉพาะหลักสูตรหรือสาขาวิชาที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้รับอนุญาตให้เปิดดำเนินการแล้วและยังไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษาหรือได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษาเฉพาะรุ่น
4. คณะกรรมการฯ พิจารณาข้อสอบให้ครอบคลุมเนื้อหาของหลักสูตรในแต่ละรายวิชาก่อนที่จะดำเนินการสอบประจำภาคทุกครั้ง ทั้งนี้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนต้องแนบเค้าโครงรายวิชา ข้อสอบกลางภาค และหรือ การวัดผลอย่างอื่นเสนอประกอบการพิจารณาด้วย
5. คณะกรรมการฯ พิจารณาผลสอบแต่ละรายวิชาตามข้อ 4 ที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนนำเสนอคณะกรรมการสอบไล่ภายนอก พิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนประกาศผลสอบทุกครั้ง
6. คณะกรรมการฯ พิจารณาข้อสอบและหรือผลสอบแต่ละรายวิชาที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเสนอ เพื่อให้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขข้อสอบและหรือผลสอบของแต่ละรายวิชาเหล่านั้น
7. ข้อสอบและหรือผลสอบของแต่ละรายวิชาที่คณะกรรมการสอบไล่ภายนอกให้ความเห็นชอบแล้ว คณะกรรมการฯ ลงนามกำกับไว้เป็นหลักฐานตามแบบที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนกำหนด

8. คณะกรรมการฯ ยึดถือคะแนนที่เป็นผลสอบปลายภาคในแต่ละภาค การศึกษาของรายวิชาต่าง ๆ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 เป็นเกณฑ์และหากมีรายวิชาใด ไม่อาจ ปฏิบัติตามเกณฑ์ดังกล่าวได้ คณะกรรมการฯ อาจอนุโลมหรือผ่อนผันให้ได้ตามสมควรแก่กรณี

9. สถาบันอุดมศึกษาเอกชนรายงานผลการพิจารณาข้อสอบ และหรือ ผลสอบ คณะกรรมการสอบไล่ภายนอกสาขาวิชานั้น ๆ ตามแบบรายงานผลการพิจารณาข้อสอบหรือตาม แบบ สสอ.1 และแบบรายงานผลการพิจารณาผลสอบ หรือ สสอ.2 ที่แนบท้ายประกาศทบวงฯ เรื่อง เกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลการศึกษาหลักสูตรที่ไม่สูงกว่าปริญญาตรีของ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ.2538 ต่อทบวงมหาวิทยาลัยทุกภาคการศึกษาก่อนที่จะมีสอบ ปลายภาคของภาคการศึกษาถัดไป (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2538ข. : 7 - 8)

เพื่อให้เห็นขั้นตอนการดำเนินงานของคณะกรรมการสอบไล่ภายนอก ซึ่งทบวง มหาวิทยาลัยกำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัยเอกชน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และคุณภาพ ดังแสดงเป็นภาพที่ 2.17 (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2538ข. : ภาคผนวก) ดังนี้

ภาพที่ 2.16 แสดงขั้นตอนการดำเนินงานในคณะกรรมการสอบไล่ภายนอก

ที่มา : ทบวงมหาวิทยาลัย (2538 ข : ภาคผนวก)

2.4.3.2 การกำกับกิจกรรมทางวิชาการด้านมาตรฐานการศึกษา

สำหรับหลักเกณฑ์การพิจารณารับรองมาตรฐานการศึกษา และการพิจารณาประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาสาขาวิชา หลักสูตรอุดมศึกษาที่ไม่สูงกว่าปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ.2533 (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2543 : 72 – 76) ซึ่งทบวงมหาวิทยาลัยได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ดังนี้

1. เงื่อนไขบังคับก่อน

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนจะขอรับรองมาตรฐานการศึกษาหลักสูตรระดับอุดมศึกษาที่ไม่สูงกว่าปริญญาตรีในสาขาวิชาใด ให้ยื่นคำขอต่อทบวงมหาวิทยาลัย หลังจากที่ได้เปิดสอนสาขาวิชานั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปีการศึกษา และต้องยื่นก่อนที่จะมีผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชานั้นไม่น้อยกว่าสองปีการศึกษา โดยจัดทำเอกสารประกอบการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาในสาขาวิชานั้น และในระดับนั้นตามแบบ ทม.5 และแบบ ทม.6 ท้ายกฎทบวงฉบับที่ 6 (พ.ศ.2525) ออกตามความในพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ.2522

2. การรับรองมาตรฐานการศึกษา

2.1 ทบวงมหาวิทยาลัยจะให้การรับรองมาตรฐานการศึกษาสาขาวิชาในหลักสูตรระดับอุดมศึกษาที่ไม่สูงกว่าปริญญาตรีแก่สถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยมีแนวทางการพิจารณาดังนี้

2.1.1 การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ.2522 และเงื่อนไขที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดให้ปฏิบัติ

2.1.2 การปฏิบัติตามแนวทางการพิจารณาขอเปิดดำเนินการสาขาวิชา และการพิจารณาหลักสูตรระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ.2531 และฉบับที่ 2 พ.ศ.2533 รวมทั้งเงื่อนไขในการอนุญาตให้เปิดดำเนินการสาขาวิชาในสาขาวิชาที่ขอรับรองมาตรฐานการศึกษา

2.1.3 การปฏิบัติตามเงื่อนไขและข้อเสนอแนะในการรับรองมาตรฐานการศึกษาในปีการศึกษาที่ผ่านมา โดยเฉพาะสาขาวิชาที่ขอรับรองมาตรฐานการศึกษา

2.1.4 การบริหารงานทางวิชาการ ต้องจัดให้มีคณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการวิชาการที่เรียกชื่ออย่างอื่น เพื่อทำหน้าที่บริหารงานวิชาการในคณะอย่างมีประสิทธิภาพ ตามมาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ.2522

2.1.5 การคัดเลือกนักศึกษา ให้มีวิธีการคัดเลือกผู้มีสิทธิสมัครเข้าศึกษา เพื่อให้ได้นักศึกษาที่มีคุณภาพเหมาะสม

2.1.6 คณาจารย์ ต้องจัดให้มีคณาจารย์และบุคลากรในสาขาวิชาที่ขอรับรองมาตรฐานฯ ดังนี้

2.1.6.1 หัวหน้าสาขาวิชาหรือหัวหน้าภาควิชา ต้องเป็น อาจารย์ประจำปฏิบัติงานเต็มเวลาที่มีประสบการณ์ และมีวุฒิปริญญาโทหรือเทียบเท่าขึ้นไปใน สาขาวิชานั้น ๆ หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน

2.1.6.2 อัตราส่วนอาจารย์ประจำต่อนักศึกษา ต้องจัดให้มี อัตราส่วนอาจารย์ประจำต่อนักศึกษาในแต่ละสาขาวิชาที่ขอรับรองมาตรฐานการศึกษา ดังต่อไปนี้

(1) วิทยาศาสตร์การแพทย์ และสาขาวิชา
ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ	ไม่น้อยกว่า 1:8
(2) เกษศาสตร์	ไม่น้อยกว่า 1:8
(3) วิศวกรรมศิลป์ และประยุกต์ศิลป์	ไม่น้อยกว่า 1:8
(4) วิศวกรรมศาสตร์	ไม่น้อยกว่า 1:20
(5) สถาปัตยกรรมศาสตร์ และ
การผังเมือง	ไม่น้อยกว่า 1:8
(6) เกษตรศาสตร์ ป่าไม้ และประมง	ไม่น้อยกว่า 1:20
(7) คณิตศาสตร์ และวิทยาการ
คอมพิวเตอร์	ไม่น้อยกว่า 1:20
(8) มนุษยศาสตร์ ปรัชญา และศาสนา	ไม่น้อยกว่า 1:25
(9) สังคมศาสตร์ และพฤติกรรมศาสตร์	ไม่น้อยกว่า 1:25
(10) พาณิชยศาสตร์ และบริหารธุรกิจ	ไม่น้อยกว่า 1:25
(11) สื่อสารมวลชน และวารสารศาสตร์	ไม่น้อยกว่า 1:25
(12) ธุรกิจบริการ	ไม่น้อยกว่า 1:25
(13) นิติศาสตร์	ไม่น้อยกว่า 1:50

อาจารย์ประจำ หมายถึง บุคคลผู้ได้รับอนุญาตเป็นอาจารย์ ประจำที่ปฏิบัติงานเต็มเวลา มีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีตรง หรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่ได้รับ อนุญาตให้เปิดดำเนินการ

2.1.6.3 อัตราส่วนอาจารย์ประจำกับอาจารย์พิเศษต่อนักศึกษา จะต้องจัดให้มีอัตราส่วนอาจารย์ประจำกับอาจารย์พิเศษต่อนักศึกษาในสาขาวิชาที่ขอรับรอง มาตรฐานการศึกษาไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของอัตราส่วนตามกลุ่มสาขาวิชาในข้อ 2.1.6.2

2.1.6.4 สัดส่วนคณาจารย์ประจำ ให้พัฒนาสัดส่วน คณาจารย์ประจำ ปริญญาเอก : ปริญญาโท : ปริญญาตรี = 2.5 : 5.5 : 2.0 ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการฯ ที่เกี่ยวข้องพิจารณาตามความเหมาะสม

2.1.6.5 ภาระงานของอาจารย์ประจำ ให้อาจารย์ประจำมี ภาระงานสอนดังนี้

- (1) หัวหน้าสาขาวิชา สอนไม่เกิน 9 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

(2) อาจารย์สอนวิชาทฤษฎีและวิชาปฏิบัติภาคปกติ ไม่ควรเกินกว่า 3 รายวิชาต่อภาคการศึกษาปกติ

สำหรับสาขาวิชาที่มีการสอนภาคปกติให้นับชั่วโมงสอนวิชาปฏิบัติ 2-3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เท่ากับสอนวิชาทฤษฎี 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

2.1.6.6 การคิดหน่วยกิต

(1) รายวิชาที่ใช้เวลาบรรยาย (ภาคทฤษฎี) หรืออภิปรายปัญหา 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ตลอดหนึ่งภาคการศึกษาปกติไม่น้อยกว่า 15 ชั่วโมง ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

(2) รายวิชาที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลอง (ภาคปฏิบัติ) 2 หรือ 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ตลอดหนึ่งภาคการศึกษาปกติ ระหว่าง 30 ถึง 45 ชั่วโมง ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

(3) การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนาม (การฝึกงานอาชีพ) ที่ใช้เวลาฝึก 3-6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ตลอดหนึ่งภาคการศึกษาปกติ ระหว่าง 45-90 ชั่วโมง ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

2.1.6.7 เจ้าหน้าที่อื่น ๆ ต้องจัดให้เจ้าหน้าที่เพียงพอที่จะดำเนินการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนนั้นได้อย่างมีมาตรฐาน

2.1.7 การจัดการเรียนการสอน ต้องจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตรที่ทบวงมหาวิทยาลัยได้ให้ความเห็นชอบแล้ว และจัดทำคู่มือการสอนของอาจารย์ พร้อมทั้งรายชื่อหนังสือหรือตำราที่ใช้ประกอบการสอนในแต่ละรายวิชาอย่างครบถ้วน

2.1.8 การวัดและประเมินผลการศึกษา ให้มีคณะกรรมการสอบไล่ภายนอกในแต่ละสาขาวิชาที่เปิดสอน ทำหน้าที่ให้คำแนะนำและให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนให้มีมาตรฐานที่เหมาะสมและสอดคล้องกับหลักสูตรตามแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับคณะกรรมการสอบไล่ภายนอก หลักสูตรระดับไม่สูงกว่าปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

2.1.9 ห้องสมุด จะต้องจัดให้มีห้องสมุด บรรณารักษ์ เจ้าหน้าที่ ตำราเรียน หนังสืออ้างอิง ที่นั่ง ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ อย่างเพียงพอ ดังนี้

2.1.9.1 ห้องสมุดต้องกว้างขวางเพียงพอ เจียบสงบ และมีจำนวนที่นั่งในห้องสมุดคิดเป็นร้อยละ 20 ของจำนวนนักศึกษาที่รับเข้าศึกษา

2.1.9.2 ต้องมีบรรณารักษ์ วุฒิน้อยยิปริญญาตรีทางบรรณารักษศาสตร์ และเจ้าหน้าที่อย่างเพียงพอ เพื่ออำนวยความสะดวกอย่างมีประสิทธิภาพให้แก่คณาจารย์และนักศึกษา

2.1.9.3 ให้มีหนังสือตำราประกอบการเรียนการสอน ดังนี้

(1) ตำรามาตรฐาน 1 ชื่อเรื่อง จำนวนไม่น้อยกว่า 3 เล่ม สำหรับนักศึกษาไม่เกิน 30 คน เมื่อมีนักศึกษาเพิ่มขึ้นให้จัดหาตำรามาตรฐานให้ได้สัดส่วนกับ

นักศึกษา และให้มีหนังสืออ้างอิง 2 ชื่อเรื่อง

(2) ในกรณีที่ไม่มีตำราที่ตรงกับรายวิชาที่เปิดสอน ต้องมีหนังสืออ้างอิงประกอบอย่างน้อย 3 ชื่อเรื่อง

(3) จัดให้มีวารสารทางสาขาที่เปิดสอน หรือทางสาขาวิชาที่สัมพันธ์กันอย่างน้อย 5 ชื่อเรื่อง

(4) หนังสือตำราที่จำเป็นเฉพาะสาขาวิชาที่มีได้ระบุไว้ในแนวทางนี้ ให้พิจารณากำหนดตามความเหมาะสม

2.1.10 อุปกรณ์การศึกษา ต้องจัดให้มีอุปกรณ์การสอนทั่วไปประจำห้องบรรยาย ห้องเรียนต่าง ๆ และอุปกรณ์พื้นฐานสำหรับการเรียนการสอนในแต่ละสาขาวิชาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติครบถ้วนตามหลักสูตร และเพียงพอกับจำนวนนักศึกษาที่เข้าเรียนแต่ละครั้ง

สำหรับอุปกรณ์การศึกษาเฉพาะสาขาวิชาที่มีได้ระบุไว้ในแนวทางนี้ ให้พิจารณากำหนดให้เพียงพอและเหมาะสมตามแต่ละสาขาวิชานั้น ๆ

2.1.11 การฝึกงานเฉพาะสาขาวิชา จะต้องจัดให้มีพื้นฐานและ/หรือสถานที่สำหรับฝึกปฏิบัติงาน พร้อมทั้งเครื่องมืออุปกรณ์อย่างครบถ้วนตามหลักสูตร

2.1.12 อาคารสถานที่ ต้องจัดให้มีห้องเรียนของนักศึกษา ห้องทำงานของอาจารย์ รวมทั้งอาคารสถานที่อื่นจำเป็นต่อการเรียนการสอนในแต่ละสาขาวิชาที่เปิดสอน และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ อย่างเพียงพอ ตามเกณฑ์มาตรฐานของทบวงมหาวิทยาลัย รวมทั้งมีสภาพและบรรยากาศเหมาะสมกับการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา และถูกสุขลักษณะ

2.2 ทบวงมหาวิทยาลัยจะจัดให้การรับรองมาตรฐานการศึกษาเฉพาะรุ่นในสาขาวิชาที่ปรากฏว่ามีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงหรือพัฒนามาตรฐานการศึกษาให้สูงขึ้น โดยมีเงื่อนไขให้ปรับปรุงได้ไม่เกิน 2 ปีการศึกษา และให้มีการพิจารณาเป็นรายปี หากไม่สามารถปรับปรุงการจัดการศึกษาให้มาตรฐานการศึกษาดีขึ้นตามเงื่อนไข ให้เสนอคำแนะนำรัฐมนตรีสั่งการตามมาตรา 74 แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ.2522

3. การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา

ทบวงมหาวิทยาลัยจะทำการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาในสาขาวิชาที่ได้ให้การรับรองมาตรฐานการศึกษาแล้ว ตามกฎทบวง ฉบับที่ 6 และฉบับที่ 17 ออกตามความในพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ.2522 โดยใช้แนวทางการพิจารณาตามที่กำหนดในข้อ 2

หลักเกณฑ์การพิจารณารับรองมาตรฐานการศึกษา และการพิจารณาประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาสาขาวิชา หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ.2534 (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2543 : 77 – 81) ซึ่งทบวงมหาวิทยาลัยได้กำหนดไว้ดังนี้

1. เงื่อนไขบังคับก่อน

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนจะขอรับรองมาตรฐานการศึกษาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ให้ยื่นคำขอต่อทบวงมหาวิทยาลัย ดังนี้

(1) หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต ให้ยื่นหลังจากที่ได้เปิดสอนในสาขาวิชานั้นแล้ว และต้องยื่นก่อนที่จะมีผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชานั้นไม่น้อยกว่าหนึ่งภาคการศึกษา

(2) หลักสูตรระดับปริญญาโท ให้ยื่นหลังจากได้เปิดสอนในสาขาวิชานั้นแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งภาคการศึกษา และต้องยื่นก่อนที่จะมีผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชานั้นไม่น้อยกว่าหนึ่งปีการศึกษา

(3) หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ให้ยื่นหลังจากที่ได้เปิดสอนในสาขาวิชานั้นแล้ว และต้องยื่นก่อนที่จะมีผู้สำเร็จการศึกษาสาขาวิชานั้นไม่น้อยกว่าหนึ่งภาคการศึกษา

(4) หลักสูตรระดับปริญญาเอก ให้ยื่นหลังจากได้เปิดสอนในสาขาวิชานั้นแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งภาคการศึกษา และต้องยื่นก่อนที่จะมีผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชานั้นไม่น้อยกว่าสองปีการศึกษา

โดยจัดทำเอกสารประกอบการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาในสาขาวิชานั้น และในระดับนั้นตามแบบที่กำหนดในกฎทบวง

2. การรับรองมาตรฐานการศึกษา

2.1 ทบวงมหาวิทยาลัยจะให้การรับรองมาตรฐานการศึกษาสาขาวิชาในหลักสูตรระดับสูงกว่าปริญญาตรีแก่สถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยมีแนวทางการพิจารณา ดังนี้

2.1.1 ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน และเงื่อนไขที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดให้ปฏิบัติ

2.1.2 ต้องปฏิบัติตามแนวทางการพิจารณาการขอเปิดดำเนินการสาขาวิชา และการพิจารณาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ.2534 รวมทั้งเงื่อนไขในการอนุญาตให้เปิดดำเนินการสาขาวิชาในสาขาวิชาที่ขอรับรองมาตรฐานการศึกษา

2.1.3 ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขและข้อเสนอแนะในการรับรองมาตรฐานการศึกษาในปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะสาขาวิชาที่ขอรับรองมาตรฐานการศึกษา

2.1.4 การบริหารงานทางวิชาการต้องจัดให้มีคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบวางนโยบาย บริหารงานวิชาการ ควบคุมมาตรฐานและประสานงานการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.5 จำนวนนักศึกษา ต้องรับนักศึกษาเป็นจำนวนไม่เกินกว่าที่ได้รับอนุมัติจากทบวงมหาวิทยาลัย

2.1.6 การคัดเลือกนักศึกษา ให้มีวิธีการคัดเลือกผู้มีสิทธิสมัครเข้าศึกษา เพื่อให้ได้นักศึกษาที่มีคุณภาพที่เหมาะสมตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรในแต่ละระดับของทบวงมหาวิทยาลัย

2.1.7 หลักสูตร ต้องจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตร มีแผนกำหนดการศึกษาและแผนการบริหารหลักสูตรที่ทบวงมหาวิทยาลัยได้ให้ความเห็นชอบแล้ว

2.1.8 คณาจารย์

(1) ต้องจัดให้มีคณาจารย์ประจำทำหน้าที่หัวหน้าสาขาวิชา และอาจารย์บัณฑิตศึกษาในสาขาวิชาที่เปิดสอน ซึ่งมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในข้อ 2.1.10 เป็นจำนวนอย่างน้อย 5 คน และ

(ก) หลักสูตรปริญญาโท ให้มีอาจารย์คุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่าอย่างน้อย 1 คน

(ข) หลักสูตรปริญญาเอก ให้มีอาจารย์คุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่าอย่างน้อย 3 คน

(2) สัดส่วนคุณวุฒิอาจารย์ประจำ ให้มีสัดส่วนอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่าต่อปริญญาโทหรือเทียบเท่า ไม่น้อยกว่า 1 : 3 สำหรับหลักสูตรปริญญาโท และไม่น้อยกว่า 1 : 1 สำหรับหลักสูตรปริญญาเอก

(3) อัตราส่วนอาจารย์ประจำต่อนักศึกษา ต้องจัดให้มีอัตราส่วนอาจารย์ประจำต่อนักศึกษาแต่ละสาขาวิชาที่ขอรับรองมาตรฐานการศึกษาทั้งแผนซึ่งต้องทำวิทยานิพนธ์ และแผนซึ่งไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์เท่ากันคือ 1 ต่อ 10 โดยให้รวมทั้งนักศึกษาปกติ และนักศึกษาทดลองเรียน

(4) อาจารย์ผู้หนึ่งควรควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาไม่เกิน 5 คน ในกรณีที่มีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเป็นผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ต้องมีอาจารย์ประจำเป็นผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม 1 คน

อาจารย์ประจำ หมายถึง บุคคลผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นอาจารย์ประจำที่ปฏิบัติงานเต็มเวลา มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโทตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่ได้รับอนุญาตให้เปิดดำเนินการ

2.1.9 ภาระงานสอน อาจารย์ประจำ 1 คน ให้ทำการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาไม่เกิน 6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือ 2 รายวิชาต่อภาคการศึกษา และหากจะทำการสอนในระดับปริญญาตรีด้วย ให้ทำการสอนได้ทั้งระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษารวมกันไม่เกิน 9 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือ 3 รายวิชาต่อภาคการศึกษา

2.1.10 คุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอน ผู้สอบวิทยานิพนธ์ และผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษาต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

(1) หลักสูตรปริญญาโท

(ก) อาจารย์ผู้สอนและผู้สอบวิทยานิพนธ์ ต้องเป็นผู้ได้รับปริญญาเอกหรือเทียบเท่าในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หากมีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาเอก ต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ หรือเป็นผู้มีผลงานวิจัยเพิ่มเติมนอกเหนือจากงานวิจัยที่เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา หรือเป็นผู้ชำนาญพิเศษในสาขาวิชานั้น

(ข) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ต้องเป็นผู้ได้รับปริญญาเอกหรือเทียบเท่าในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และมีผลงานวิจัยเพิ่มเติม นอกเหนือจากงานวิจัยที่เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา หากมีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาเอกต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ หรือเป็นผู้ชำนาญพิเศษในสาขาวิชานั้น

(2) หลักสูตรปริญญาเอก

(ก) อาจารย์ผู้สอนและผู้สอบวิทยานิพนธ์ ต้องเป็นผู้ได้รับปริญญาเอกหรือเทียบเท่าในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และมีผลงานวิจัยเพิ่มเติม นอกเหนือจากงานวิจัยที่เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา หากมีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาเอกต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ หรือเป็นผู้ชำนาญพิเศษในสาขาวิชานั้น

(ข) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ต้องเป็นผู้ได้รับปริญญาเอกหรือเทียบเท่าในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และมีผลงานวิจัยเพิ่มเติม นอกเหนือจากงานวิจัยที่เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา หากมีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาเอกต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้น

2.1.11 การคิดหน่วยกิต

(1) รายวิชาภาคทฤษฎีที่ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปรายปัญหา 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือไม่น้อยกว่า 15 ชั่วโมง ตลอดหนึ่งภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

(2) รายวิชาภาคปฏิบัติที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลอง 2 ถึง 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือตั้งแต่ 30 ถึง 45 ชั่วโมง ตลอดหนึ่งภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

(3) การฝึกงานหรือฝึกภาคสนามที่ใช้เวลาฝึก 3 ถึง 6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือตั้งแต่ 45 ถึง 90 ชั่วโมง ตลอดหนึ่งภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

(4) การค้นคว้าอิสระ งานภาคนิพนธ์หรือวิทยานิพนธ์ที่ใช้เวลาการศึกษาค้นคว้า 3 ถึง 4 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือตั้งแต่ 45 ถึง 60 ชั่วโมง ตลอดหนึ่งภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

2.1.12 การจัดการเรียนการสอน ต้องจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตรที่ทบวงมหาวิทยาลัยได้ให้ความเห็นชอบแล้ว

2.1.13 การวัดและประเมินผล

(1) วิทยานิพนธ์ ให้มีคณะกรรมการที่สถาบันอุดมศึกษานั้นแต่งตั้ง ประกอบด้วยผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกสถาบันอุดมศึกษาเอกชน และผู้ทรงคุณวุฒิที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด ทำหน้าที่วัดและประเมินวิทยานิพนธ์และการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้าย

(2) การสอบประมวลความรู้ ให้มีคณะกรรมการที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนนั้นแต่งตั้ง และมีผู้ทรงคุณวุฒิที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดร่วมเป็นกรรมการ ทำหน้าที่วัดและประเมินการสอบประมวลความรู้ข้อเขียนและ/หรือปากเปล่า ในสาขาวิชาเอกและสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง โดยเปิดโอกาสให้นักศึกษาสอบได้ในภาคการศึกษาแรกที่มีโอกาสจะสำเร็จการศึกษา

2.1.14 ห้องสมุด ให้มีห้องสมุดสำหรับการศึกษาค้นคว้า และจัดให้มีหนังสือและวารสารทางสาขาวิชาที่ขอเปิดสอน และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องทั้งด้านปริมาณและคุณภาพที่เหมาะสมกับระดับชั้น

2.1.15 อุปกรณ์การศึกษา ให้มีอุปกรณ์การศึกษาที่จำเป็นต่อการเรียนการสอนทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(1) ภาคทฤษฎี ให้มีอุปกรณ์การสอนที่จำเป็นประจำห้องบรรยาย ห้องเรียน และโสตทัศนอุปกรณ์อื่น ๆ สำหรับการเรียนการสอนแต่ละสาขาวิชา และเพียงพอกับจำนวนนักศึกษาที่เข้าเรียนในแต่ละครั้ง

(2) ภาคปฏิบัติหรือสถานที่ฝึกงาน ให้มีห้องปฏิบัติการทดลองรวมหรือแยกเฉพาะในบางสาขาวิชาที่กำหนดไว้ โดยจะต้องมีอุปกรณ์การศึกษาที่จำเป็นต่อการเรียนการสอนในภาคปฏิบัติให้เพียงพอและเหมาะสม

สำหรับอุปกรณ์การศึกษาเฉพาะสาขาวิชาที่มีได้ระบุไว้ในหลักเกณฑ์นี้ให้พิจารณากำหนดให้เพียงพอและเหมาะสมตามแต่ละสาขาวิชานั้น

2.1.16 อาคารสถานที่ ต้องประกอบด้วยห้องต่าง ๆ อย่างเพียงพอ เช่น ห้องบรรยาย ห้องสัมมนา ห้องปฏิบัติการ ห้องศึกษาค้นคว้า สำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ห้องทำงานของอาจารย์บัณฑิตศึกษา และห้องอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

3. การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา

ทบวงมหาวิทยาลัยจะทำการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาในสาขาวิชาที่ได้ให้การรับรองมาตรฐานการศึกษาแล้ว ทุกระยะเวลา 5 ปี นับแต่วันที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษานั้น โดยใช้หลักเกณฑ์การพิจารณาตามที่กำหนดในข้อ 2

2.4.3.3 การกำกับกิจกรรมทางวิชาการด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

การตรวจสอบคุณภาพด้านวิชาการภายในสถาบันอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัย เอกชนนั้น ถือว่ามีความสำคัญมาก เพราะมหาวิทยาลัยเอกชนเมื่อกล่าวโดยสถานภาพแล้ว มีศักยภาพ มีเกียรติมีความพร้อมสูงกว่าระดับวิทยาลัย ไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาการ ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านอาจารย์ และจำนวนนักศึกษาเป็นต้น แม้ว่าวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยเอกชนแตกต่างกันโดยชื่อหรือแตกต่างกันโดยสถานภาพอื่น ๆ แต่ในสถานภาพทางด้านวิชาการแล้วก็จัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาเหมือนกัน แต่การรักษาสถานภาพความเป็นมหาวิทยาลัยในด้านวิชาการ หรือด้านอื่น ๆ ให้คงเดิมหรือดีกว่าเดิมหรือไม่นั้น มหาวิทยาลัยเอกชนต้องให้ความสำคัญในเรื่อง การตรวจสอบภายในเหมือนการตรวจสอบภายในด้านการเงินของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย ซึ่งส่วนใหญ่ เป็นนักศึกษาที่ได้รับทุนการศึกษาจากญี่ปุ่นหรือสวีเดน เป็นต้น (Connelly. 1997 : 40) โดยได้มีการตรวจสอบว่า เงินที่ใช้ไปในการศึกษานั้นมีประจักษ์พยานที่ปรากฏออกมาเป็นคุณภาพของนักศึกษาหรือคุ้มค่างับเงินที่จ่ายไปหรือไม่ (Connelly. 1997 : 41) แต่สถาบันอุดมศึกษาเอกชน เน้นที่การตรวจสอบคุณภาพภายในด้านวิชาการเท่านั้น เพราะการตรวจสอบภายในด้านวิชาการเป็นหลักประกันได้ว่างานด้านวิชาการหรือด้านอื่น ๆ มีคุณภาพหรือไม่ นอกจากนี้การตรวจสอบภายในสถาบันจะเป็นการเตรียมพร้อมเพื่อการตรวจสอบมาตรฐาน (Accountability) และเป็นการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีคุณภาพสูงขึ้น (Hinett & Knight. 1996 : 3) หากทุกสิ่งทุกอย่างมีความพร้อมและมีคุณภาพ การบริหารงานในทุกด้านเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลก็ย่อมติดตามมา ฉะนั้นการตรวจสอบคุณภาพภายในจึงแสดงบทบาทสำคัญมาก ในด้านการเป็นตัวกรอบกำหนดการประกันคุณภาพในระดับชาติ (National Quality Assurance Framework) ของสถาบันและแสดงบทบาทสำคัญในแง่ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสถาบันเองเป็นลักษณะการปรับปรุงหรือประเมินตนเอง การตรวจสอบคุณภาพภายในด้านวิชาการจึงเป็นกระบวนการที่นำมาใช้ในมหาวิทยาลัยเอกชน ประเด็นการตรวจสอบคุณภาพภายในนี้ Norman Jackson ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมคุณภาพในระดับอุดมศึกษาของประเทศอังกฤษ (Jackson. 1996 : 37 - 39) ได้ทำการสำรวจสถาบันอุดมศึกษาในประเทศอังกฤษ จำนวน 25 สถาบัน และได้กำหนดนิยามคุณลักษณะที่ได้รับจากการแจกแบบสอบถาม ว่าการตรวจสอบภายในควรมีคุณลักษณะ ดังนี้

1. การตรวจสอบภายในเป็นระเบียบวิธีปฏิบัติการตรวจสอบโดยอิสระ
2. การตรวจสอบคุณภาพด้านวิชาการภายใน มีพื้นฐานมาจากคำว่าการกระทำ เหตุผลที่ทำ สิ่งที่ทำนั้นประสบความสำเร็จตามที่คาดหวังไว้ และสามารถพิสูจน์สิ่งที่กำลังทำอยู่
3. เป็นลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ และพิสูจน์ว่าความคาดหวังนั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์
4. เป็นลักษณะการตรวจสอบซ้ำแล้วซ้ำอีก เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า

ความคาดหวังนั้น เป็นไปตามที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบ

5. สร้างเป็นเกณฑ์ และเป็นรูปแบบที่จะใช้เป็นประจักษ์พยาน เพื่อใช้เปรียบเทียบและประเมินผล

ต่อมาจึงได้กำหนดเป็นรูปแบบเชิงสังกัป ในการกำกับดูแลตนเองของสถาบันอุดมศึกษาของประเทศอังกฤษ (Jackson. 1996 : 50)

จากคุณลักษณะนี้จึงเห็นได้ชัดว่าการตรวจสอบคุณภาพเป็นกระบวนการประเมินตนเอง (Self - Assessment) ในระดับภายในสถาบัน (Brennan. 1995 : 6) ที่นำมาใช้เพื่อเปิดเผยลักษณะกระบวนการจัดการด้านคุณภาพที่เป็นระบบ (Systematic Quality Management Process) ทั้งยังเป็นกระบวนการทำให้เกิดความมั่นใจหรือความเชื่อมั่นว่าการทำงานด้านวิชาการเป็นไปตามที่คาดหวังไว้และการตรวจสอบอาจเป็นลักษณะตรวจสอบและควบคุมซึ่งเรียกว่า กระบวนทัศน์ในการควบคุม (Control Paradigm) และการตรวจสอบในลักษณะการเปลี่ยนแปลงกระบวนการ โดยการทำให้สาธารณชนเป็นผู้ตัดสิน (Public Justification) ซึ่งเรียกว่ากระบวนทัศน์ในการเพิ่มคุณภาพ (Enhancement Paradigm) ทางวิชาการ (Withers. 1995 : 40 - 41) การตรวจสอบภายในดังกล่าวข้างต้นต้องมีรูปแบบที่แน่นอน แต่รูปแบบที่แน่นอนต้องขึ้นอยู่กับธรรมชาติและวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยเอกชนที่ทำการตรวจสอบภายในนั้นด้วย จำเริญรัตน์ เจือจันทร์ (2543 : 65 – 66) ได้สรุปรูปแบบการตรวจสอบภายใน ซึ่งมี 2 รูปแบบหลัก ๆ ดังนี้ คือ

1. รูปแบบปฏิบัติเพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านวิชาการ (Academic Quality Audit Practice Model)

2. รูปแบบปฏิบัติเพื่อตรวจสอบการปฏิบัติงานในระดับภาควิชา (Departmental Review Audit Practice Model)

รูปแบบปฏิบัติเพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านวิชาการ ประกอบไปด้วยลักษณะภาคปฏิบัติ ดังนี้

1. รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการหรือคณะกรรมการประกันคุณภาพระดับสูง เป็นผู้กำหนดขอบเขต วัตถุประสงค์ รูปแบบและผลลัพธ์ของการตรวจสอบเช่น อาจกำหนดหัวข้อเพื่อตรวจสอบ

2. การยื่นบันทึกหรือการยกประเด็นขึ้นมาอธิบาย ซึ่งอาจให้คณบดีหรือผู้ประสานงานเป็นผู้อธิบายเพื่อสร้างความเชื่อมั่นว่าผู้ตรวจสอบได้เข้าใจสิ่งที่คาดหวังไว้

3. กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อการตรวจสอบซึ่งอาจกระทำเป็นลักษณะข้อตกลง

4. รายละเอียดข้อมูลที่ได้รับจากการตรวจสอบต้องนำมาวิเคราะห์และประเมินผล หากข้อมูลไม่ชัดเจน อาจให้ผู้ถูกตรวจสอบ (Auditee) อธิบายรายละเอียดเพิ่มเติมได้

5. การเตรียมต้นฉบับรายงานการตรวจสอบซึ่งอาจให้ผู้ได้รับการตรวจสอบเข้าไปมีส่วนร่วมได้

6. พิมพ์รายงานการตรวจสอบ พร้อมกับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

7. แสดงผลการปฏิบัติการ ซึ่งอาจเป็นผลย้อนกลับโดยคณะกรรมการอาจ กลับมาตรวจสอบใหม่

รูปแบบปฏิบัติเพื่อตรวจสอบการปฏิบัติงานในระดับภาควิชาเป็นรูปแบบ การตรวจสอบ มุ่งเน้นที่กิจกรรมด้านวิชาการในระดับภาควิชา โดยเป็นการประเมินว่าภาควิชา ยัง คงรักษาหรือปรับปรุงคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ จึงต้องมีกลไกการ ประเมินที่แน่นอน รูปแบบปฏิบัติสำหรับการตรวจสอบการปฏิบัติงานของภาควิชา ประกอบด้วย 6 ประเด็นดังนี้

1. การประเมินตนเอง โดยเก็บรวบรวมเอกสาร หลักฐานแสดงการทำงาน
2. มีคณะทำงานอิสระซึ่งชำนาญในขอบเขตที่ตรวจสอบไปตรวจเยี่ยมภาควิชา
3. อภิปรายซักถามถึงกิจกรรมที่บ่งบอกถึงการประเมินตนเอง
4. เตรียมต้นฉบับเพื่อเสนอเป็นรายงานและรายงานประเด็นที่พบ ประเด็นที่

ต้องพัฒนา

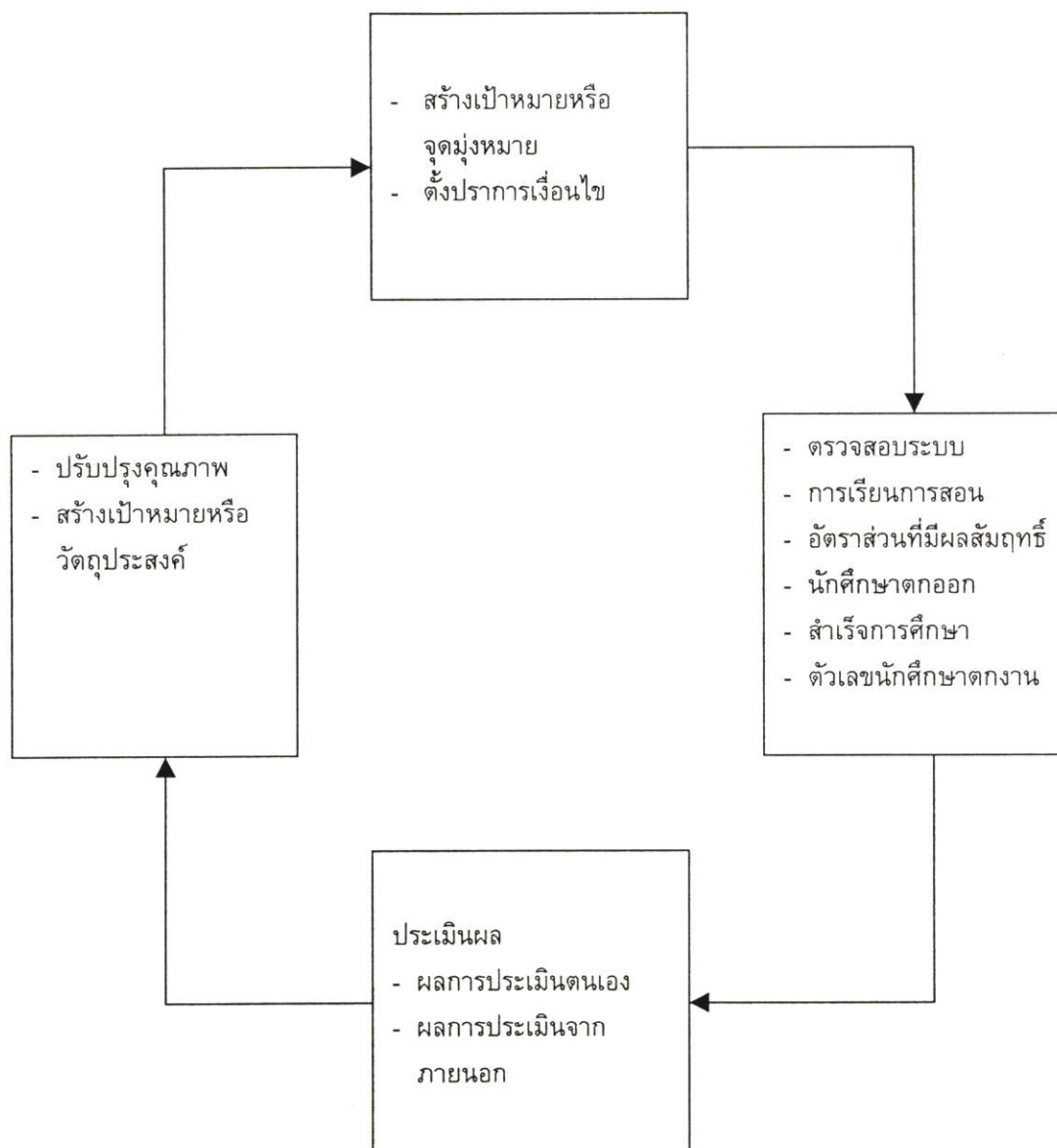
5. รายงานผลที่เป็นกระบวนการตรวจสอบ ไปยังคณะกรรมการประกัน คุณภาพในระดับสูง (Senior Quality Assurance Committee)

6. แสดงผลการปฏิบัติการ

แต่ประเด็นการตรวจสอบภายในอยู่ที่ว่า สิ่งที่ควรตรวจสอบ สิ่งที่เป็นลักษณะ เด่นชัดให้มีการตรวจสอบ และสิ่งที่เป็นจุดมุ่งหมายของอุดมศึกษาที่จำต้องเรียนรู้และเข้าใจ และนำมาเป็นแนวทางในการตรวจสอบ ประเด็นนี้ Knight. (1995 : 25 - 26) เสนอว่าต้องเริ่ม ศึกษาจุดมุ่งหมายของอุดมศึกษาเสียก่อน เมื่อทราบจุดมุ่งหมายของอุดมศึกษาแล้ว จึงสามารถ ประเมินผลภายในได้ และได้เสนอประเด็นด้านจุดมุ่งหมายอุดมศึกษาที่ควรนำมาเป็นแนวทาง การประเมิน 4 ประการ คือ

1. อุดมศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อจัดประสบการณ์ด้านวิชาศึกษาทั่วไป เพื่อสร้าง ให้เกิดคุณค่าภายในตัวนักศึกษา
2. เพื่อเตรียมนักศึกษาให้มีความรู้เชิงสร้างสรรค์ (Creation) สามารถประยุกต์ ความรู้ที่เรียนมา (Application) และสามารถแยกแยะความรู้ที่รู้ซ้ำได้ (Dissemination)
3. เพื่อเตรียมนักศึกษาให้มีความรู้เฉพาะด้าน
4. เพื่อเตรียมนักศึกษาได้งานทำ

ดังนั้น Knight กล่าวว่า หากประเมินผลการเรียนรู้ในสถาบันอุดมศึกษา ก็ควร ประเมินในประเด็นเนื้อหาที่สถาบันอุดมศึกษาได้จัดการเรียนการสอน เพื่อจุดประสงค์ดังกล่าวนี้ ซึ่งเรียกว่าการประกันคุณภาพภายในสถาบัน (Internal Quality Assurance) และเพื่อให้เห็นเป็น รูปธรรมสอดคล้องกับแนวความคิดเรื่องการประกันคุณภาพภายในสถาบัน Vroeijenstijn (Vroeijenstijn. 1995 :130) จึงได้เสนอแนวคิดเป็นลักษณะแสดงกระบวนการที่สัมพันธ์กัน ดังนี้

ภาพที่ 2.18 แสดงกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถาบัน

จากทฤษฎีการตรวจสอบคุณภาพภายในนี้จะเห็นว่า หากกิจกรรมด้านวิชาการภายในมหาวิทยาลัยเอกชน มีความมั่นคง มีความแข็งแกร่ง เป็นลักษณะเหมือนปรากฏทางวิชาการแล้วก็ไม่จำเป็นต้องเกรงกลัวต่อการตรวจสอบของคณะกรรมการจากภายนอก เช่น คณะกรรมการสอปลั่ภายนอก หรือคณะกรรมการอื่น ๆ จากทบวงมหาวิทยาลัยอีกต่อไป

2.4.3.4 นโยบาย แนวทางและวิธีการประกันคุณภาพระดับอุดมศึกษาของ ทบวงมหาวิทยาลัย

ทบวงมหาวิทยาลัยได้ประกาศนโยบายและแนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพ การศึกษาระดับอุดมศึกษาเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2539 เพื่อเป็นแนวทางในการประกันคุณภาพ การศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา (Quality assurance) เป็นการกำหนดให้มีระบบ และกลไกในการควบคุม (Control) ตรวจสอบ (Audit) และการประเมิน (Assess) การดำเนินงาน ในแต่ละองค์ประกอบคุณภาพ (Quality Factor) ตามดัชนีบ่งชี้ (Index) ที่กำหนด เพื่อเป็นหลัก ประกันแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนให้ความมั่นใจว่าคณะวิชา /สถาบันนั้น ๆ สามารถให้ ผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพ และพร้อมสำหรับการประเมินคุณภาพและรับรองมาตรฐาน จากภายนอก สำหรับแนวทางในการควบคุม ตรวจสอบและประเมินคุณภาพของทบวง มหาวิทยาลัยในกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษามีดังนี้ (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2544 : 4 – 12)

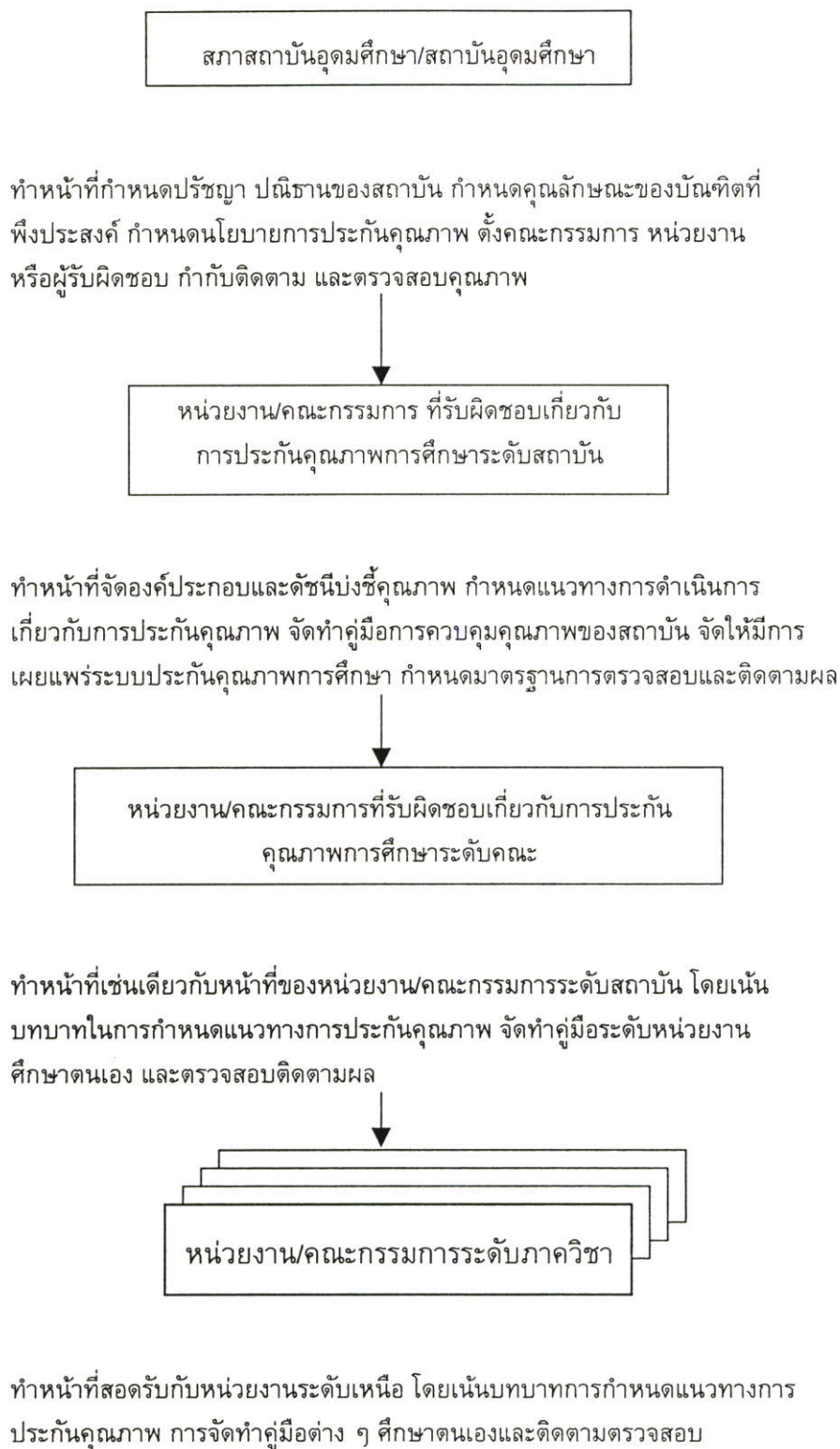
1. การควบคุมคุณภาพการศึกษา

การควบคุมคุณภาพการศึกษาเป็นการจัดให้มีระบบและกลไกในแต่ละองค์ ประกอบของคุณภาพ เพื่อกำกับการดำเนินงานของสถาบันให้ได้ผลตามดัชนีวัดคุณภาพ โดยมี ขั้นตอนดังนี้

1.1 การสร้างระบบและกลไกการควบคุมคุณภาพ

คณะวิชา/สถาบันอุดมศึกษา ดำเนินการจัดระบบและกลไกการควบคุม คุณภาพภายในขึ้นโดยยึดปรัชญาและ/หรือปณิธานของสถาบัน องค์ประกอบของคุณภาพและ ดัชนีบ่งชี้คุณภาพที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดเป็นแนวทางในการจัดทำระบบและกลไก

กลไกการควบคุมคุณภาพที่สำคัญ คือ หน่วยงานและ/คณะกรรมการ ที่รับผิดชอบการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งอาจจะจัดตั้งในระดับสถาบันและระดับคณะวิชา โดยให้มีบทบาทหน้าที่และความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นภายในสถาบันตามระบบ ดังในภาพที่ 2.19

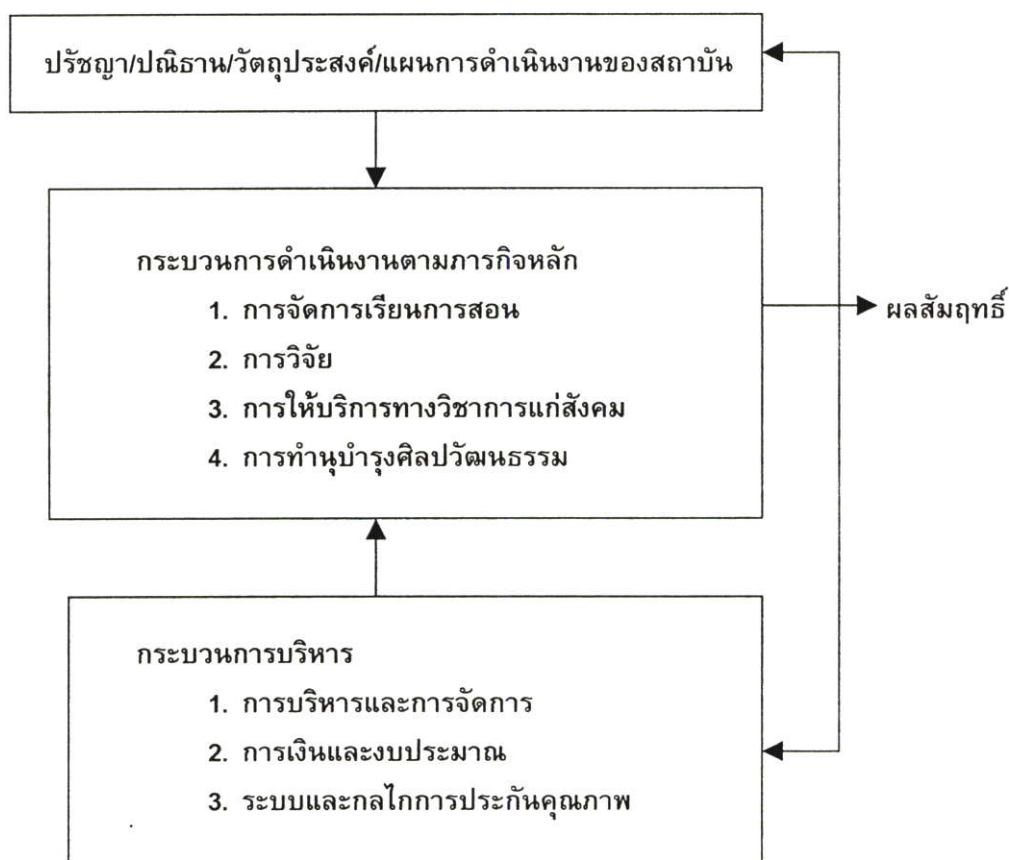
ภาพที่ 2.19 ระบบและกลไกการควบคุมคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่สถาบันการศึกษาพัฒนาขึ้น

1.2 การพัฒนาระบบคุณภาพ

การเลือกระบบคุณภาพ สถาบันอุดมศึกษาอาจพัฒนาระบบคุณภาพที่เหมาะสมกับลักษณะของสถาบันของตน และเป็นระบบที่สามารถตรวจสอบและอ้างอิงได้ หรือพิจารณาเลือกระบบคุณภาพที่เป็นสากล แต่ไม่ว่าจะเป็นระบบที่พัฒนาขึ้นเองหรือเป็นระบบสากล จะต้องเป็นกระบวนการบริหารจัดการคุณภาพที่มีการวางแผน มีการดำเนินการควบคุม ตรวจสอบ ประเมิน และปรับปรุงตามองค์ประกอบของคุณภาพที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง

1.3 องค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพ

องค์ประกอบของคุณภาพและดัชนีบ่งชี้คุณภาพ ไม่ว่าสถาบันอุดมศึกษาจะเลือกระบบคุณภาพใด จะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบหลักในการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา ดังภาพที่ 2.20

ภาพที่ 2.20 องค์ประกอบหลักในการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา

ดังนั้น การควบคุมคุณภาพภายในสถาบันอุดมศึกษาจะต้องจัดระบบกลไกการควบคุมคุณภาพการศึกษา โดยอาศัยองค์ประกอบของคุณภาพและดัชนีบ่งชี้คุณภาพที่สอดคล้องกับองค์ประกอบหลักดังกล่าว คณะกรรมการทบวงมหาวิทยาลัยในคราวประชุมครั้งที่ 5/2541 เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2541 และคณะรัฐมนตรี ในคราวประชุมเมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2543 จึงมีมติเห็นชอบกับองค์ประกอบของคุณภาพและดัชนีบ่งชี้คุณภาพดังต่อไปนี้

องค์ประกอบที่ 1 : ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์และแผนดำเนินงาน

สถาบันอุดมศึกษาพึงกำหนดปรัชญา ปณิธาน และวัตถุประสงค์ของสถาบันให้สอดคล้องกับภารกิจหลักของสถาบัน และมีแผนดำเนินการที่ชัดเจนเพื่อให้บรรลุปรัชญา ปณิธาน และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

1.1 ปรัชญา ปณิธาน และวัตถุประสงค์

สถาบันอุดมศึกษามีการกำหนดปรัชญา ปณิธานและวัตถุประสงค์ของสถาบันไว้ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานของสถาบัน

1.2 แผนงาน

สถาบันอุดมศึกษามีการวางแผนการศึกษาให้สอดคล้องกับปรัชญา ปณิธาน และวัตถุประสงค์ของสถาบัน มีการดำเนินงานตามแผน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนด

1.3 การประเมินแผนงานและโครงการ

สถาบันอุดมศึกษาพึงประเมินแผนงานและโครงการเป็นระยะ ๆ มีการปรับปรุงแผนงานและโครงการให้สอดคล้อง และทันต่อความเปลี่ยนแปลง

องค์ประกอบที่ 2 : การเรียนการสอน

สถาบันอุดมศึกษาพึงจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ มีความพร้อมเกี่ยวกับหลักสูตร อาจารย์ กระบวนการเรียนการสอน นักศึกษา และปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน

2.1 หลักสูตร

สถาบันอุดมศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรที่เปิดสอนทุกหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการทางด้านวิชาการและวิชาชีพ มีการประเมินหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ มีการบริหารหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

2.2 อาจารย์

สถาบันอุดมศึกษามีระบบการสรรหา พัฒนา และธำรงรักษาไว้ซึ่งอาจารย์ที่มีคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ คุณธรรมและจริยธรรม มีการกำหนดภารกิจของอาจารย์ไว้ชัดเจน และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน

2.3 กระบวนการเรียนการสอน

สถาบันอุดมศึกษามีการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ มีการทำแผนการสอน การเตรียมการสอน การทำรายละเอียดชุดวิชา การใช้นวัตกรรมในการสอน การประเมินผลการเรียน และการประเมินการสอนของอาจารย์

2.4 นักศึกษา

สถาบันอุดมศึกษามีการจัดระบบการคัดเลือกนักศึกษา และระบบติดตามผลการศึกษานักศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ มีการประเมินผลคุณภาพของบัณฑิตทั้งที่ศึกษาต่อ และที่เข้าทำงาน

2.5 การวัดและประเมินผล

สถาบันอุดมศึกษามีการวัดและประเมินผลการเรียนอย่างเป็นระบบ และได้มาตรฐานตามหลักการวัดและประเมินผล

2.6 ปัจจัยเกื้อหนุน

สถาบันอุดมศึกษาพึงจัดปัจจัยเกื้อหนุนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ มีอาคารสถานที่ที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอนในหลายรูปแบบ เช่น แบบกลุ่มใหญ่ กลุ่มเล็ก และแบบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง มีห้องสมุด ตำรา หนังสือ วารสาร ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ มีเครื่องคอมพิวเตอร์สื่อการเรียนการสอน และวัสดุอุปกรณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการสืบค้น และเสาะแสวงหาความรู้จากทั้งภายในและภายนอกประเทศ มีอาณาบริเวณและบรรยากาศที่เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์และการใฝ่รู้ ใฝ่เรียนของนิสิตนักศึกษา

องค์ประกอบที่ 3 : กิจกรรมการพัฒนานิสิตนักศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาพึงกำหนดแผนงานและโครงการในการพัฒนานิสิตนักศึกษา เพื่อเสริมสร้างความเจริญงอกงามในด้านต่าง ๆ นอกเหนือจากการเรียนรู้ในห้องเรียน

3.1 กิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของนิสิตนักศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาพึงจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาให้มีความเจริญงอกงามในด้านสติปัญญา ร่างกาย จิตใจ และสังคม มีกิจกรรมปลูกฝังนักศึกษาให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย รักประชาธิปไตย รู้จักอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีคุณธรรมและจริยธรรม มีความรับผิดชอบต่อนอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม

3.2 ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา

สถาบันอุดมศึกษาพึงพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษาให้มีประสิทธิภาพ เพื่อใช้กลไกนี้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนานิสิตนักศึกษาในด้านต่าง ๆ

3.3 การให้บริการแนะนำเกี่ยวกับอาชีพ

สถาบันอุดมศึกษาพึงจัดให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบ เกี่ยวกับการให้คำปรึกษาในด้านการประกอบอาชีพ ตลอดถึงการให้บริการช่วยเหลือในการจัดหางานทำแก่นิสิต

นักศึกษา

องค์ประกอบที่ 4 : การวิจัย

สถาบันอุดมศึกษาพึงกำหนดนโยบายและแผนงานในการสนับสนุน และส่งเสริมงานวิจัยเพื่อให้เกิดประโยชน์ในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ การพัฒนาการเรียนการสอนและการพัฒนาประเทศ

4.1 นโยบาย แผนงานการวิจัย

สถาบันอุดมศึกษามีนโยบาย แผนงาน และระบบการสนับสนุนงานวิจัย เพื่อการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ การพัฒนาการเรียนการสอน และการนำไปใช้เพื่อการพัฒนาประเทศ

4.2 ทรัพยากรเพื่อการสนับสนุนการวิจัย

สถาบันอุดมศึกษาพึงจัดหาทรัพยากรให้เพียงพอต่อการส่งเสริมการวิจัยตามนโยบาย และแผนงานการวิจัยของสถาบัน มีการเสาะแสวงหาทรัพยากรจากหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน

4.3 ผลงานการวิจัย

สถาบันอุดมศึกษามีการพัฒนาฐานข้อมูลการวิจัยที่สามารถเผยแพร่ และถ่ายทอดองค์ความรู้สู่สังคม มีการเผยแพร่ผลงานการวิจัยในวารสารวิชาการซึ่งเป็นที่ยอมรับทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีระบบการถ่ายทอดความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมประเทศ

องค์ประกอบที่ 5 : การบริการทางวิชาการแก่สังคม

สถาบันอุดมศึกษาพึงกำหนดวัตถุประสงค์ แผนงาน และการดำเนินงานเพื่อให้บริการทางวิชาการแก่สังคม

5.1 วัตถุประสงค์และแผนงาน

สถาบันอุดมศึกษามีวัตถุประสงค์และแผนงาน และโครงการเพื่อให้บริการทางวิชาการแก่สังคม

5.2 การดำเนินงาน

สถาบันอุดมศึกษามีการดำเนินงานบริการทางวิชาการแก่สังคมให้สอดคล้องกับพันธกิจของสถาบัน มีการประเมินผลการดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพและประสิทธิผล

องค์ประกอบที่ 6 : การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

สถาบันอุดมศึกษาพึงกำหนดวัตถุประสงค์และแผนงานการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และมีการดำเนินการตามวัตถุประสงค์และแผนงานที่กำหนดไว้

- 6.1 วัตถุประสงค์และแผนงาน
สถาบันอุดมศึกษามีวัตถุประสงค์ แผนงานและโครงการเพื่อทำนุบำรุง
ศิลปวัฒนธรรม
- 6.2 การดำเนินงาน
สถาบันอุดมศึกษามีการดำเนินงานทางด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
ตามวัตถุประสงค์และแผนงานที่กำหนดไว้ มีการประเมินผลการดำเนินงานเป็นระยะ ๆ เพื่อเพิ่ม
พูนประสิทธิภาพและประสิทธิผล

องค์ประกอบที่ 7 : การบริหารและจัดการ

สถาบันอุดมศึกษาพึงจัดวางระบบการบริหารที่มีความคล่องตัว มีความสามารถ
ในการปรับเปลี่ยนระบบ มีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีในการบริหารมาใช้ มีโครงสร้างและ
ระบบที่สนับสนุนภารกิจหลัก ซึ่งได้แก่การสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่สังคม และ
การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมอย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพ

7.1 โครงสร้างและระบบการบริหาร

สถาบันอุดมศึกษามีการกำหนดโครงสร้าง และระบบการบริหารที่
สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และพันธกิจของสถาบัน มีระบบการสรรหา พัฒนา และประเมิน
ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารของสถาบันอุดมศึกษามีภาวะผู้นำ วิสัยทัศน์ ความรู้ความ
สามารถ ประสบการณ์และคุณธรรม จริยธรรม

7.2 อำนาจหน้าที่ของบุคลากร

สถาบันอุดมศึกษามีการกำหนดอำนาจหน้าที่และขอบข่ายงาน (Job
Description) ของบุคลากรแต่ละตำแหน่งอย่างชัดเจน

7.3 ระบบการคัดเลือกบุคลากร

สถาบันอุดมศึกษามีระบบการสรรหา พัฒนา และธำรงรักษาไว้ซึ่งบุคลากร
ที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ มีการประเมินบุคลากรและพิจารณาความดีความชอบอย่างยุติ
ธรรมและเปิดเผย

7.4 ระบบข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ

สถาบันอุดมศึกษามีการจัดวางระบบข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อการดำเนิน
งาน การวางแผน และการตัดสินใจ

7.5 การมีส่วนร่วมในการบริหาร

สถาบันอุดมศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหาร มีการจัด
ระบบเพื่อให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนและการตัดสินใจในภารกิจที่สำคัญของสถาบัน

องค์ประกอบที่ 8 : การเงินและงบประมาณ

สถาบันอุดมศึกษาพึงระดมทรัพยากรการเงินจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของสถาบัน มีการจัดสรรงบประมาณ ประเมินผลการใช้งบประมาณ และตรวจสอบการเงินและงบประมาณอย่างเป็นระบบ

8.1 แหล่งเงินงบประมาณ

สถาบันอุดมศึกษา มีการแสวงหาทรัพยากรการเงินจากแหล่งต่าง ๆ นอกเหนือจากงบประมาณแผ่นดิน

8.2 การจัดสรรและการตรวจสอบ

สถาบันอุดมศึกษามีระบบการจัดสรร การวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย และการตรวจสอบการเงินและงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบที่ 9 : ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ

สถาบันอุดมศึกษาพึงพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาขึ้น เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถาบัน

9.1 การประกันคุณภาพภายใน

สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาระบบและกลไกในการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งประกอบด้วยระบบการควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพและการประเมินคุณภาพ

9.2 การประกันคุณภาพภายนอก

สถาบันอุดมศึกษาจัดระบบประกันคุณภาพที่เอื้ออำนวยต่อการตรวจสอบและการประเมินคุณภาพโดยหน่วยงานภายนอก

2. การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

การตรวจสอบคุณภาพภายในเป็นกระบวนการหนึ่งของการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินการประกันคุณภาพ และเพื่อให้ทราบถึงปัญหาอุปสรรคในการหาทางปรับปรุงแก้ไข การตรวจสอบคุณภาพการศึกษามีแนวทางดังนี้ คณะวิชา/สถาบัน/ทบวงมหาวิทยาลัย แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพเพื่อทำหน้าที่ศึกษาวิเคราะห์ว่า คณะวิชา/สถาบัน มีระบบและกลไกกำกับการควบคุมคุณภาพ ตลอดจนได้นำระบบและกลไกดังกล่าวไปดำเนินการและปรากฏผลการดำเนินการเป็นที่ประจักษ์ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงคุณภาพให้ดียิ่งขึ้น

ทั้งนี้การศึกษาวิเคราะห์จะใช้รายงานการศึกษาตนเอง (self-study report) ของสถาบันพร้อมทั้งหลักฐานเอกสารต่าง ๆ ตลอดจนการตรวจเยี่ยมหน่วยงานภายในคณะวิชา/สถาบัน ประกอบเข้าด้วยกัน

3. การประเมินคุณภาพการศึกษา

การประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการต่อเนื่องจากการตรวจสอบคุณภาพ แต่ทั้งนี้จะเน้นการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการดำเนินงานของคณะวิชา/สถาบัน กับดัชนีบ่งชี้คุณภาพในทุกองค์ประกอบของคุณภาพว่า การดำเนินงานเป็นไปตามเกณฑ์และมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดมากน้อยเพียงไร โดยจัดเป็นระดับของการบรรลุเป้าหมาย

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ

นภดล อุซชิน (2536 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การนำเสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาโครงสร้างการบริหารงานวิชาการ ภารกิจการบริหารงานวิชาการและนำเสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการ พบว่า ด้านโครงสร้างในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนกำหนดให้มีสายงานหลักและสายงานที่ปรึกษา ผู้บริหารโรงเรียนมีอำนาจสูงสุดในการบังคับบัญชา และมอบอำนาจหน้าที่ กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ ให้ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวด หัวหน้างาน และครูลงไปตามลำดับ โรงเรียนได้ยึดนโยบายการจัดการศึกษาจากหน่วยเหนือ และสภาพความต้องการจำเป็นของโรงเรียนและชุมชน มีการกำหนดแผนปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ ด้านภารกิจในการบริหารงานวิชาการ มีการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงานอย่างสอดคล้อง จุดมุ่งหมายของหลักสูตร นำหลักสูตรมาใช้โดยตระหนักถึงความต้องการของนักเรียน สภาพสังคมและชุมชน ในการจัดการเรียนการสอนมุ่งให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทางวิชาการ และกิจกรรมอิสระให้สามารถพัฒนาตนเองได้ โรงเรียนส่งเสริมให้ครูอบรมหาความรู้ในสาขาวิชาที่สอน มีการนิเทศในด้านการบริหารทั่วไป การนิเทศงานวิชาการ โรงเรียนส่งเสริมและกระตุ้นให้มีการใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างจริงจัง โรงเรียนส่งเสริมให้ห้องสมุดเป็นศูนย์ในการศึกษาค้นคว้า ในการแนะแนว โรงเรียนจัดหาข้อมูลสนเทศและจัดกิจกรรมเพื่อช่วยให้นักเรียนมีข้อมูลสำหรับการตัดสินใจในการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ โรงเรียนกำหนดแนวทางปฏิบัติงานชัดเจน มีปฏิทินในการเตรียมงาน การประเมินผลแจ้งให้ครูทราบ มีผู้ประสานงานเพื่อให้การดำเนินงานมีความเรียบร้อย ให้มีการวิเคราะห์ผลและการประเมินผลการเรียน สรุปผลแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนางานวิชาการต่อไป และรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่นำเสนอ

เน้นประเด็นการจัดโครงสร้างการบริหารที่ให้การพัฒนาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น มีคณะกรรมการและสายงานที่ปรึกษา ในส่วนภารกิจการบริหารงานวิชาการ มีจุดเน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน จัดให้มีการใช้สื่อการสอนและเทคโนโลยีทางการศึกษามากขึ้น

พงษ์ศักดิ์ อินทรามะ (2537 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนส่วนใหญ่มีการดำเนินงานทั้ง 9 ด้าน ดังนี้

1. ส่งเสริมให้ครูศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรด้วยตนเอง มีการปรับแผนการสอน เพื่อนำไปใช้ให้เหมาะสมกับท้องถิ่น และติดตามประเมินผลครูเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้
 2. ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามเนื้อหาของบทเรียน แต่ยืดหยุ่นตามสภาพของท้องถิ่น และให้ครูจัดทำบันทึกการสอนล่วงหน้าก่อนการสอนทุกครั้ง
 3. จัดหาสื่อการเรียนการสอนโดยซื้อด้วยเงินงบประมาณ ครูมีการใช้สื่อตามจำนวนวัสดุและสื่อที่มีอยู่ และจัดห้องบริการสื่อการเรียนการสอนอย่างมีระบบ
 4. มีการวัดผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ในสมุดประจำชั้น (ป. 02) และนำผลการวัดไปใช้ปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนปกติ
 5. จัดห้องสมุดเป็นเอกเทศ โดยมีครูทำหน้าที่บรรณารักษ์ประจำ และมีการให้บริการบำรุงรักษาและซ่อมแซมอย่างเป็นระบบ
 6. ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้นิเทศภายใน โดยสร้างเครื่องมือสำหรับใช้ในการนิเทศ และให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการนิเทศภายในโรงเรียนด้วย
 7. ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนงานวิชาการ โดยใช้ข้อมูลปัญหาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีการควบคุมกำกับและประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผน
 8. จัดกิจกรรมส่งเสริมการสอน โดยให้นักเรียนได้ปฏิบัติและครูมีส่วนร่วม โดยผู้บริหารเป็นผู้ประเมินกิจกรรมที่จัด
 9. มีการสำรวจปัญหา ความต้องการจำเป็นในการจัดส่งครูเข้าอบรม พร้อมทั้งส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมที่หน่วยงานอื่นจัดและประเมินผล เมื่อกลับมาปฏิบัติงานหลังการฝึกอบรม ส่วนปัญหาการบริหารงานวิชาการ มีผู้ระบุในระดับมาก มีดังนี้คือ
 1. ขาดแคลนครูที่มีความชำนาญเฉพาะกลุ่มประสบการณ์
 2. ขาดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้รับผิดชอบห้องสมุดโดยเฉพาะ
- ชัยวัฒน์ เจียมสุขสุจิตต์ (2538 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4 พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง กรมสามัญศึกษา ได้แก่ การขาดระบบการจัดครูเข้าสอน ครูไม่เพียงพอในการจัดการเรียนการสอนตามแผนการเรียน การขาดการส่งเสริมสนับสนุนในการใช้การสอนแบบต่าง ๆ การจัดช่วงเวลาเรียนให้เหมาะสมกับลักษณะวิชา การขาดการวิเคราะห์ข้อสอบและการจัดทำคลังข้อสอบ
- สุวัฒน์ แสนทวี (2538 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี โดยศึกษาถึงสภาพและปัญหาในการบริหารงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี ส่วนใหญ่ได้กำหนดโครงสร้างการบริหารงานวิชาการอย่างเป็นทางการ มีการกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบ บุคลากรในสายงานวิชาการอย่างเป็นทางการ ลายลักษณ์อักษร มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน โรงเรียนต่าง ๆ มีการจัดหาหลักสูตรและเอกสาร หลักสูตรเพียงพอ และครูส่วนใหญ่ศึกษาหาความรู้เรื่องหลักสูตร

โดยการศึกษาจากเอกสารด้วยตนเอง โรงเรียนสนับสนุนให้ครูปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน โดยการส่งครูเข้ารับการอบรม ในส่วนปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาเรื่องสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล โรงเรียนมีปัญหาด้านห้องสมุด ปัญหาหนังสือสำหรับการอ่านและการค้นคว้าที่ไม่เพียงพอ

สมคิด ศิลป์ประกอบ (2538 : ภาคผนวก) ได้วิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยครู พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาโทและปริญญาตรีมากเกินเกณฑ์ และมีตำแหน่งทางวิชาการต่ำกว่าเป้าหมายของกรมการฝึกหัดครู หนังสือตำราในห้องสมุดส่วนมากมีจำนวนต่ำกว่าเกณฑ์ งบประมาณเฉลี่ยรายหัวของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาในระดับปริญญาตรีได้รับต่ำกว่าของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาศึกษาศาสตร์ ครุศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษาที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

วิทยาลัยครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จัดกิจกรรมการบริหารวิชาการในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาอาจารย์ได้มาก ส่วนการพัฒนาบุคลากรและการบริการห้องสมุดและเทคโนโลยี จัดได้น้อยกว่าด้านอื่น ๆ การจัดกิจกรรมการบริหารทั้ง 5 ด้านของวิทยาลัยครูให้ผลดีตามวัตถุประสงค์เป็นส่วนใหญ่ แต่มีวิทยาลัยครูบางแห่งที่มีปัญหา และอุปสรรคในการพัฒนาอาจารย์และบุคลากรทางด้านการเรียนการสอน การแสวงหาแหล่งทุนและความช่วยเหลือจากภายนอกมาปรับปรุงการบริการห้องสมุดและเทคโนโลยีต่าง ๆ

สุพัตรา ไหลสกุล (2539 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชุมพร พบว่าสภาพที่ผู้ให้สัมภาษณ์ระบุสูงสุดในแต่ละด้าน ได้แก่ (1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร มีการใช้หลักสูตรของกรมวิชาการ โดยปรับกิจกรรมการเรียนการสอน มีการสนับสนุนการใช้หลักสูตร โดยให้ความรู้แก่ครู และจัดหาเอกสารหลักสูตรให้มีการประเมินผลการใช้หลักสูตร แต่ไม่ได้นำไปใช้ (2) ด้านการจัดการเรียนการสอน มีการเตรียมการสอนโดยจัดทำตารางสอนและแผนการสอน จัดครูเข้าสอนตามความถนัด ส่งเสริมการสอนโดยจัดบริการสื่อ และจัดสอนซ่อมเสริมแบบตัวต่อตัว มีการประเมินผลการเรียนตามระเบียบ โดยจัดทำเป็นสถิติ แผนภูมิ และนำผลไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน (3) ด้านการจัดแหล่งความรู้และสิ่งสนับสนุน แหล่งความรู้ที่นำมาใช้ มีทั้งประเภทบุคคลและสถานที่ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน โดยมีการประสานแหล่งความรู้เพื่อขอความร่วมมือในการใช้เอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่อมีจำนวนเพียงพอและมีคุณภาพ มีสถานที่ระบบจัดเก็บรักษาและระบบบริการ (4) ด้านการจัดการนิเทศการศึกษา มีการวางแผนดำเนินการนิเทศภายใน โดยจัดประชุมชี้แจงให้ความรู้ มีการประเมินผลการนิเทศ และประสานงานกับหน่วยงานภายนอก เพื่อขอความร่วมมือและคำแนะนำ

ปัญหาการบริหารงานวิชาการที่มีผู้ระบุความถี่สูงสุดในแต่ละด้าน ได้แก่ มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการใช้หลักสูตรไม่เพียงพอ สอนไม่ได้ผลเท่าที่ควร ขาดสถานที่จัดเก็บรักษาสื่อ และการนิเทศภายในไม่เป็นระบบ

ชัยเนตร ไวยคณี (2539 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดกรมสามัญศึกษาในส่วนกลาง พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ กรมสามัญศึกษา ในส่วนกลาง มีปัญหา คือ การปฏิบัติตามแผนงานวิชาการ ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ครูไม่ปรับปรุงและพัฒนาการสอน วิชาเลือกไม่สามารถเปิดได้หลากหลาย การจัดช่วงเวลาเรียนไม่เหมาะสมกับลักษณะวิชา การจัดช่วงเวลาเรียนไม่เหมาะสม ไม่สามารถเปิดกิจกรรมให้หลากหลาย สื่อการสอนไม่เพียงพอ แผนพัฒนาบุคลากรไม่ชัดเจน นักเรียนขาดความรับผิดชอบในการแก้ผลการเรียน และขาดแนวปฏิบัติในด้านการประเมินผลงานวิชาการ

ชมพู แก้วปัญญา (2539 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า (1) โครงสร้างการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยแห่งชาติ ยังไม่ได้จัดเป็นระบบชัดเจน การปฏิบัติจึงยังไม่ได้ดำเนินการครบถ้วน โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างได้ให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการมีความต้องการเน้นด้านนี้ในระดับมาก (2) เพื่อให้การบริหารงานวิชาการ เป็นไปตามหลักการและนำไปสู่ประสิทธิภาพของการดำเนินการในมหาวิทยาลัยแห่งชาติ โครงสร้างการจัดองค์กร การบริหารงานวิชาการประกอบด้วย สภามหาวิทยาลัย อธิการบดี รองอธิการบดี ฝ่ายวิชาการ คณะกรรมการวิชาการ คณะบดี คณะกรรมการประจำคณะ และหัวหน้าภาควิชา รูปแบบการบริหารงานวิชาการควรประกอบด้วย (2.1) การบริหารที่ต้องเน้นและให้ความสำคัญด้านวิชาการเป็นพิเศษ และถือว่า การบริหารด้านอื่นเป็นส่วนสนับสนุนวิชาการ โดยอาศัยความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง เสรีภาพและความเป็นเลิศทางวิชาการ รูปแบบการบริหารงานวิชาการต้องสอดคล้องกับหลักวิชาการและสอดคล้องกับนโยบายของรัฐ ที่จะก่อให้เกิดการประสานงานอย่างมีประสิทธิภาพ และความเป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติ (2.2) การดำเนินการบริหารงานวิชาการต้องเน้นการดำเนินการเพื่อพัฒนาและสร้างเสริมความรู้ในวิชาชีพชั้นสูงของสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพนักศึกษา และปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานวิชาการให้มีความเหมาะสม (2.3) โครงสร้างของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเป็นลักษณะโครงสร้างหลักที่มีสายการบังคับบัญชาสายเดียวและลดหลั่นกันไปตามลำดับ แต่มีความสัมพันธ์กันทั้งในแนวดิ่งและแนวนอน สามารถประสานงานกันได้ตลอด เป็นโครงสร้างที่มีความสัมพันธ์กันในด้านวิชาการ และมีการกำหนดอำนาจหน้าที่ชัดเจน เน้นการบริหารโดยคณะกรรมการ

สุนทร วิไลลักษณ์ (2540 : ภาคผนวก) ได้วิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ตามทัศนะของครูใน 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมส่งเสริมวิชาการ และการวัดผลประเมินผล พบว่า

1. ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษา มีประสบการณ์ในการทำงานและมีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

2. ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษา มีประสบการณ์ในการทำงาน และมีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมไม่แตกต่างกัน

อรทัย บุญช่วย (2542 : ภาคผนวก) ได้วิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยการศึกษาการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ ใน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การบริหารวิชาการ และการพัฒนาอาจารย์ และศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษา ใน 4 ด้าน คือ

หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการบริการทางวิชาการ พบว่า

1. ผู้บริหารและอาจารย์มีความเห็นว่า สภาพการบริหารวิชาการของมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยรวมทั้ง 5 ด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านการบริหารวิชาการที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. นักศึกษามีความเห็นว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ในแต่ละด้านและโดยรวมทั้ง 4 ด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ที่มีต่อสภาพการบริหารวิชาการของมหาวิทยาลัยรามคำแหงในแต่ละด้านและโดยรวมทั้ง 5 ด้าน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ที่สังกัดคณะต่างกัน ที่มีต่อสภาพการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยรามคำแหงในแต่ละด้านและโดยรวมทั้ง 5 ด้าน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่สังกัดคณะต่างกัน ที่มีต่อสภาพการบริหารวิชาการของมหาวิทยาลัยรามคำแหงในแต่ละด้าน และโดยรวมทั้ง 4 ด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ยกเว้นด้านหลักสูตร พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน

อิศเรศ พิพัฒน์มงคลพร (2542 : ภาคผนวก) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาอาจารย์ในมหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า รูปแบบการพัฒนาอาจารย์ในมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าเหมาะสมสอดคล้องกัน และอาจารย์เห็นว่าสามารถนำไปปฏิบัติได้ประกอบด้วย องค์ประกอบสำคัญ 3 ประการคือ

1. โครงการและกิจกรรมพัฒนาอาจารย์ ปรัชญาและความมุ่งหมายควรเน้นให้อาจารย์ตระหนักถึงความจำเป็นในการทำงานร่วมกัน การพัฒนาศักยภาพของตนเองเพื่อการปฏิบัติภารกิจด้านการสอน การวิจัย การสร้างผลงานทางวิชาการ โดยอาศัยความสามารถทางภาษาและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เนื้อหาในการพัฒนาอาจารย์เน้นความรู้เกี่ยวกับการสอน การวิจัย การให้บริการชุมชน การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม การใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ การอุดมศึกษา และความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยขอนแก่น กิจกรรมพัฒนาอาจารย์ควรเน้นการพัฒนาจริยธรรมควบคู่กับการให้ความรู้ใหม่ ๆ ที่ได้จากการวิจัยโดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง โดยใช้สถานที่

ภายในมหาวิทยาลัยและขอการสนับสนุนทางการเงินจากมหาวิทยาลัย

3. การพัฒนาหน่วยงาน และหน่วยสนับสนุน ควรมีนโยบายที่ชัดเจนสามารถปฏิบัติได้จริง ทันท่วงที กำหนดเป็นลายลักษณ์อักษรโดยอาจารย์และผู้บริหาร ห่วงสุมุดควรเน้นด้านจำนวน ความทันสมัย ระบบการสืบค้นข้อมูลที่กว้างขวางรวดเร็ว การสื่อสารภายในมหาวิทยาลัยเน้นรายละเอียดความชัดเจน และการเพิ่มความหลากหลายของช่องทางในการสื่อสาร การบริหารมหาวิทยาลัย คณะ และภาควิชาควรเน้นความร่วมมือ แลกเปลี่ยนความรู้กับสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ ระบบเสริมสร้างกำลังใจควรเน้นการให้รางวัลแก่อาจารย์ที่ปฏิบัติภารกิจดีเด่น การพิจารณาความดีความชอบควรเน้นความรับผิดชอบในภารกิจของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย การเขียนและพิมพ์เอกสารทางวิชาการ การสร้างชื่อเสียง การสร้างงานใหม่ ๆ อาคารสถานที่ควรเน้นความสวยงาม ความสะดวกสบาย และจำนวนเพียงพอต่อความต้องการของอาจารย์ การบริการควรเน้นความรวดเร็วในการบริการเครื่องโสตทัศนูปกรณ์ สนับสนุนการจัดประชุมทางวิชาการ หรือการสัมมนาในระดับประเทศ

4. การดำเนินงานของหน่วยส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอน การบริหาร หน่วยงาน ควรเป็นหน่วยงานกลางโดยมีอาจารย์จากคณะต่าง ๆ เป็นกรรมการดำเนินงาน แนวทางในการดำเนินงานควรกำหนดนโยบายให้ชัดเจน มีการจัดทำแผนพัฒนาอาจารย์ระยะยาว (5 ปี) จัดกิจกรรมตามความต้องการของอาจารย์ และจัดหางบประมาณในการจัดกิจกรรมจากแหล่งอื่น ๆ ภารกิจหลักเน้นการจัดทำโครงการพัฒนาอาจารย์ ประสานงานกับคณะต่าง ๆ จัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่ความรู้ ข่าวสาร รวบรวมเอกสาร สื่อต่าง ๆ ทางด้านการเรียนการสอน คิดค้นเทคโนโลยี วิธีสอน ให้คำปรึกษาและศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน การประเมินผล การสอน การสรรหาคณะกรรมการของหน่วยงานส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอนเน้นการสรรหาจากผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการเรียนการสอนทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

จำเริญรัตน์ เจือจันทร์ (2543 : ภาคผนวก) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพด้านวิชาการของมหาวิทยาลัยเอกชน พบว่า การพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพด้านวิชาการของมหาวิทยาลัยเอกชน ได้ดัชนีบ่งชี้คุณภาพด้านวิชาการที่พึงประสงค์อยู่ในระดับต่าง ๆ จำนวน 194 ดัชนีดังนี้

1. ดัชนีบ่งชี้คุณภาพด้านปัจจัยนำเข้า : ด้านนักศึกษา มีดัชนีบ่งชี้คุณภาพอยู่ในระดับดี จำนวน 19 ดัชนี และอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 ดัชนี ด้านอาจารย์ มีดัชนีบ่งชี้คุณภาพอยู่ในระดับดีมาก จำนวน 1 ดัชนี และอยู่ในระดับดี จำนวน 26 ดัชนี ด้านหลักสูตร มีดัชนีบ่งชี้คุณภาพอยู่ในระดับดีมาก จำนวน 8 ดัชนี และอยู่ในระดับดี จำนวน 20 ดัชนี ด้านทรัพยากรและอุปกรณ์ที่ใช้ในการสนับสนุนการเรียนการสอน มีดัชนีบ่งชี้คุณภาพอยู่ในระดับดี จำนวน 13 ดัชนี ด้านอาคารสถานที่ มีดัชนีบ่งชี้คุณภาพอยู่ในระดับดี จำนวน 19 ดัชนี

2. ดัชนีบ่งชี้คุณภาพด้านกระบวนการผลิต : ด้านการเรียนการสอน มีดัชนีบ่งชี้คุณภาพอยู่ในระดับดีมาก จำนวน 5 ดัชนี และอยู่ในระดับดีจำนวน 15 ดัชนี ด้านการวิจัยมีดัชนีบ่งชี้คุณภาพอยู่ในระดับดี จำนวน 9 ดัชนี ด้านการรักษามาตรฐาน มีดัชนีบ่งชี้คุณภาพอยู่ในระดับดี

จำนวน 21 ดัชนี ด้านการบริหารจัดการและการควบคุมคุณภาพมีดัชนีบ่งชี้คุณภาพอยู่ในระดับดีมาก จำนวน 2 ดัชนี และอยู่ในระดับดี จำนวน 11 ดัชนี

3. ดัชนีบ่งชี้คุณภาพด้านผลผลิต : ด้านพุทธิพิสัยมีดัชนีบ่งชี้คุณภาพอยู่ในระดับดี จำนวน 5 ดัชนี ด้านจิตพิสัย มีดัชนีบ่งชี้คุณภาพอยู่ในระดับดี จำนวน 13 ดัชนี ด้านทักษะการปฏิบัติมีดัชนีบ่งชี้คุณภาพอยู่ในระดับดี จำนวน 6 ดัชนี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ในครั้งนี้ ได้ดำเนินการในลักษณะการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการ

ตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ

ตอนที่ 3 ทดสอบความเป็นไปได้

ขั้นตอนในการวิจัยปรากฏดังภาพที่ 3.1

ตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการ ในตอนที่ 1 มี 4 ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ 1 ศึกษาปัจจัยที่เป็นเงื่อนไขต่อการบริหารงานวิชาการในระดับอุดมศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารดังนี้

- 1.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540
- 1.2 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542
- 1.3 แผนพัฒนาการศึกษาระดับอนุบาล ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540 – 2544)
- 1.4 แนวคิดการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยไทย

ชั้นที่ 2 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ในการบริหารงานวิชาการ ซึ่งผู้วิจัยศึกษาจากเอกสาร ตำรา บทความ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดรูปแบบในการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

ชั้นที่ 3 ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

ชั้นที่ 4 ศึกษาแบบการบริหารงานวิชาการวิชาการในมหาวิทยาลัยไทย

ชั้นที่ 1 และ ชั้นที่ 2 ในตอนที่ 1 ศึกษาจากเอกสาร และได้เสนอรายละเอียดไว้ในบทที่ 2 สำหรับชั้นที่ 3 และชั้นที่ 4 ได้ดำเนินการดังนี้

ขั้นที่ 3 ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล โดยมีวิธีการศึกษาดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ เพื่อสรุปสภาพรวมและปัญหาการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล เพื่อนำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม

2. สำรวจสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งคำถามครอบคลุมสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการ ในขอบข่ายงาน 3 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการสอน ด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ และด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ ซึ่งดำเนินการดังนี้

2.1 ประชากร ได้แก่ อาจารย์ประจำและอาจารย์พิเศษที่สอนในมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ใน (ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2543) จำแนกออกเป็น

2.1.1 กลุ่มผู้บริหารระดับสูง ได้แก่ รองอธิการบดี คณบดี และผู้อำนวยการศูนย์/สำนัก จำนวน 11 คน

2.1.2 กลุ่มผู้บริหารระดับกลาง ได้แก่ รองคณบดี ผู้ช่วยคณบดี จำนวน 8 คน

2.1.3 กลุ่มผู้บริหารระดับต้น ได้แก่ หัวหน้าสาขาวิชา และเลขานุการคณะวิชา ทุกคณะวิชา จำนวน 15 คน

2.1.4 กลุ่มคณาจารย์ ได้แก่อาจารย์ผู้สอน จำนวน 71 คน

2.1.5 อาจารย์พิเศษ จำนวน 35 คน

การกำหนดประชากรนั้น อาจารย์จะต้องมีประสบการณ์การสอนในมหาวิทยาลัย 1 ปีขึ้นไป และเป็นอาจารย์ผู้สอนเต็มรายวิชาในคณะวิชาต่าง ๆ การศึกษาครั้งนี้ศึกษาจากประชากรทั้งหมด รายละเอียดของประชากรปรากฏดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ประชากร

สถานภาพ	ประชากร
รองอธิการบดี	1
ผู้อำนวยการศูนย์/สำนัก	5
คณบดี	5
รองคณบดี/ผู้ช่วยคณบดี	8
หัวหน้าสาขาวิชา	9
เลขานุการคณะวิชา	6
อาจารย์ผู้สอน	71
อาจารย์พิเศษ	35
รวม	140

2.2 เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถาม 2 ฉบับ สำหรับอาจารย์ประจำและอาจารย์พิเศษ

2.2.1 แบบสอบถาม สำหรับอาจารย์ประจำ (ฉบับที่ 1) แบ่งออกเป็น

4 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงาน
วิชาการของมหาวิทยาลัย จำนวน 50 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงาน
วิชาการของมหาวิทยาลัย จำนวน 38 ข้อ

ลักษณะของคำถามในตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นแบบมาตราส่วน
ประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) โดยผู้วิจัยได้กำหนดน้ำหนัก
ดังนี้

5 หมายถึง	ผู้ตอบเห็นว่าการปฏิบัติมากที่สุด
หรือมีปัญหามากที่สุด
4 หมายถึง	ผู้ตอบเห็นว่าการปฏิบัติมาก
หรือมีปัญหามาก
3 หมายถึง	ผู้ตอบเห็นว่าการปฏิบัติปานกลาง
หรือมีปัญหাপานกลาง
2 หมายถึง	ผู้ตอบเห็นว่าการปฏิบัติน้อย หรือมีปัญหาน้อย
1 หมายถึง	ผู้ตอบเห็นว่าการปฏิบัติน้อยที่สุด
หรือมีปัญหาน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงาน
วิชาการและข้อเสนอแนะ

2.2.2 แบบสอบถามสำหรับอาจารย์พิเศษ (ฉบับที่ 2) แบ่งออกเป็น
3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของ
มหาวิทยาลัย จำนวน 25 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอ
เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัย

2.2.3 การสร้างเครื่องมือ สร้างโดยนำข้อมูลจากการศึกษาในตอน
ที่ 1 – ตอนที่ 3 มาเป็นกรอบและแนวทางในการกำหนดขั้นตอนและกิจกรรมของการบริหาร
งานวิชาการ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างพิจารณาถึงสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของ
มหาวิทยาลัย

2.2.4 การหาค่าคุณภาพของเครื่องมือ (ฉบับที่ 1 อาจารย์ประจำ) ประกอบด้วย

2.2.4.1 การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยได้นำ
แบบสอบถามที่สร้างขึ้น ให้อาจารย์ควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ ผู้วิจัย
ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิง
โครงสร้าง (Construct validity) และเชิงเนื้อหา (Content validity) ของข้อคำถาม ตลอดจน
ภาษาที่ใช้ ทั้งนี้เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สามารถรวบรวมข้อมูลได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของ
การวิจัย ต่อจากนั้นได้นำมาปรับปรุง แก้ไขก่อนนำไปใช้จริง

2.2.4.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำไป
ทดลอง (Try – out) กับอาจารย์ประจำ (อาจารย์ผู้สอน) ของมหาวิทยาลัยหัวเฉียว -
เฉลิมพระเกียรติ จำนวน 50 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์อัลฟา
(Cronbach. 1984 : 160) โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์คำนวณ ผลปรากฏดังนี้ แบบสอบถาม
ฉบับที่ 1 อาจารย์ประจำมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .8821 ค่าความเชื่อมั่นด้านหลักสูตรและ
การสอน .8937 ค่าความเชื่อมั่นด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ .9668 และค่าความ
เชื่อมั่นด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ .9492

สำหรับแบบสอบถามฉบับที่ 2 อาจารย์พิเศษ นั้น พัฒนามาจาก
แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ประจำ (ฉบับที่ 1) โดยเลือกเฉพาะข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับ
อาจารย์พิเศษ

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลดังนี้

2.3.1 แบบสอบถามฉบับที่ 1 อาจารย์ประจำ ผู้วิจัยแจกและเก็บแบบสอบถาม จำนวน 105 ชุด ได้รับกลับคืน จำนวน 105 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามที่แจกไปทั้งหมด

2.3.2 แบบสอบถามฉบับที่ 2 อาจารย์พิเศษ ผู้วิจัยแจกและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 35 ชุด ได้รับกลับคืนจำนวน 35 ชุด เป็นแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ 7 ชุด เหลือแบบสอบถามที่นำมาวิเคราะห์ จำนวน 28 ชุด คิดเป็นร้อยละ 80 ของแบบสอบถามที่แจกไปทั้งหมด

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลจากแบบสอบถามฉบับที่ 1 อาจารย์ประจำ และแบบสอบถามฉบับที่ 2 อาจารย์พิเศษ มาคำนวณโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSS-X (Statistical Package for the Social Science – Version X) หาค่าร้อยละ หาค่าเฉลี่ย (Mean) และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ก่อนที่จะพิจารณาเลือกประเด็นคำตอบไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาต่อไป

2.4.1 การกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมาย ค่าเฉลี่ย (Mean) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50-5.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติมากที่สุด หรือมีปัญหาในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50-4.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก หรือมีปัญหาในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50-3.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติปานกลาง หรือมีปัญหาในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50-2.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย หรือมีปัญหาในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อยที่สุด หรือมีปัญหาน้อยที่สุด

2.4.2 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัย ในแบบสอบถามฉบับที่ 1 สำหรับอาจารย์ประจำ และแบบสอบถามฉบับที่ 2 สำหรับอาจารย์พิเศษ มาจัดกลุ่มสนทนา (Focus group discussion) (พันธทิพย์ รามสูตร. 2540 : 14) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วยคณบดีของทุกคณะวิชา และผู้อำนวยการสำนักศึกษาทั่วไป จำนวน 7 คน ซึ่งผู้วิจัยเลือกอย่างเจาะจง โดยมีคุณสมบัติคือ เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารงานหรือการบริหารงานวิชาการในมหาวิทยาลัยไม่น้อยกว่า 5 ปี

2.4.3 การดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) นั้น ผู้วิจัย จัดกลุ่มสนทนาโดยให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 ท่าน ร่วมกันพิจารณาประเด็นปัญหาการบริหารงาน วิชาการในขอบข่ายงาน 3 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการสอน ด้านการส่งเสริมและควบคุมงาน วิชาการ และด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ ซึ่งเป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 เพื่อนำข้อมูลเป็นส่วนหนึ่งไปกำหนดรูปแบบการบริหารงานวิชาการของ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

ขั้นที่ 4 การศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยไทย ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ของมหาวิทยาลัยไทย
2. สัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi – structure) ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยไทย จำนวน 10 คน โดยแยกเป็นผู้บริหาร จากมหาวิทยาลัยของรัฐ 5 คน และมหาวิทยาลัยเอกชน 5 คน

ผู้วิจัยนำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนที่ 1 จากการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) และการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - structured) มาบูรณาการ กำหนดเป็นรูปแบบการบริหารงานวิชาการ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาต่อไป

ตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล การวิจัยในตอนนี้ใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique)

2.1 การเลือกผู้เชี่ยวชาญ การศึกษาในขั้นตอนนี้ใช้เทคนิคเดลฟาย ได้เลือกผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 21 คน เป็นผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 6 คน ผู้เชี่ยวชาญ จากมหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 8 คน และผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล จำนวน 7 คน โดยพิจารณาเลือกจากเกณฑ์ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเป็นคุณสมบัติเบื้องต้นของผู้เชี่ยวชาญไว้ดังนี้

1. เป็นผู้มีความรู้ไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท หรือตำแหน่งทางวิชาการตั้งแต่ รองศาสตราจารย์ขึ้นไป
2. ปฏิบัติหรือเคยปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของคณะวิชา หรือมหาวิทยาลัย โดยเคยดำรงตำแหน่งไม่น้อยกว่าหัวหน้าภาควิชา มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า 4 ปี ในมหาวิทยาลัยของรัฐหรือมหาวิทยาลัยเอกชน

2.2 เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถามรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ซึ่งได้จากตอนที่ 1 จากการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) และจากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยไทย มาบูรณาการกำหนดเป็นรูปแบบการบริหารงานวิชาการ และนำแบบสอบถามดังกล่าวไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity) และเชิงเนื้อหา (Content validity) ของข้อคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้ ต่อจากนั้นได้นำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริงคือเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาต่อไป

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ ดำเนินการโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งการวิจัยในขั้นนี้ เป็นการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการให้เหมาะสม โดยการรวบรวมข้อมูลความคิดเห็น ตามกระบวนการวิจัยแบบเทคนิคเดลฟาย โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 21 คน ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ และนำคำตอบมาคำนวณหาค่าร้อยละ ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ส่งไปที่นายกสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย เพื่อขออนุญาตจากสมาคมอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย เพื่อขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูลในส่วนของมหาวิทยาลัยเอกชน

2. ขอนหนังสือจากมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในส่วนของมหาวิทยาลัยของรัฐ

รอบที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลโดยทางไปรษณีย์ในส่วนผู้เชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัยของรัฐ และมหาวิทยาลัยเอกชน และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองในส่วนผู้เชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ในรอบนี้ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 27 ฉบับ

รอบที่ 2 ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญและขอให้ส่งคืนทางไปรษณีย์ในส่วนของผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัยของรัฐ และมหาวิทยาลัยเอกชน ส่วนผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลนั้น ผู้วิจัยแจกและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง ในรอบนี้ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 21 ฉบับ

รอบที่ 3 ผู้วิจัยได้นำค่ากลางของคำตอบทั้งหมดของผู้เชี่ยวชาญ ในแต่ละข้อ แสดงไว้ในเครื่องหมาย * และแสดงค่า I.R. และส่งไปให้ผู้เชี่ยวชาญทบทวนคำตอบอีกครั้งหนึ่ง

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถามฉบับที่ 3 สำหรับผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

2.4.1 รอบที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการคำนวณหาค่าร้อยละของคำตอบที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับข้อความในข้อคำถาม โดยคัดเลือกข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยร้อยละ 80 ขึ้นไป นำมาสร้างแบบสอบถามในรอบที่ 2

2.4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญ ตั้งแต่รอบที่ 2 ขึ้นไป ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ดังนี้

1. ค่ามัธยฐาน (Median) กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาไว้ดังนี้

ค่ามัธยฐานระหว่าง 4.50 - 5.00 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับข้อความนั้นในระดับมากที่สุด

ค่ามัธยฐานระหว่าง 3.50 - 4.49 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับข้อความนั้นในระดับมาก

ค่ามัธยฐานระหว่าง 2.50 - 3.49 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับข้อความนั้นในระดับปานกลาง

ค่ามัธยฐานระหว่าง 1.50 - 2.49 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับข้อความนั้นในระดับน้อย

ค่ามัธยฐานระหว่าง 1.00 - 1.49 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับข้อความนั้นในระดับน้อยที่สุด

การพิจารณาข้อความเพื่อนำไปพัฒนารูปแบบที่เหมาะสม จะใช้ข้อความที่มีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป

2. ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range) การพิจารณาความ

สอดคล้องกันของคำตอบ มีเกณฑ์แสดงความสอดคล้องกันดังต่อไปนี้

ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระหว่าง 0.01 - 0.99 แสดงว่า คำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามมีความสอดคล้องกันสูงมาก

ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระหว่าง 1.00 - 1.99 แสดงว่า คำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามมีความสอดคล้องกันสูง

ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระหว่าง 2.00 - 2.99 แสดงว่า คำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามมีความสอดคล้องกันต่ำ

ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระหว่าง 3.00 ขึ้นไป แสดงว่า คำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามไม่มีความสอดคล้องกัน

การพิจารณาข้อความเพื่อนำไปพัฒนารูปแบบที่เหมาะสม จะใช้ข้อความที่มีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ 0 - 1.99 ลงมา

ตอนที่ 3 การทดสอบความเป็นไปได้

การวิจัยในตอนนี้ เป็นการประเมินความเป็นไปได้ของการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล โดยนำผลจากตอนที่ 2 มาสร้างแบบสอบถาม และให้คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยประเมินความเป็นไปได้ก่อนนำไปใช้จริง

3.1 กลุ่มผู้ประเมิน ได้แก่ คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล จำนวน 31 คน ซึ่งประกอบด้วย รองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการศูนย์/สำนัก รองคณบดี ผู้ช่วยคณบดี และหัวหน้าสาขาวิชา ประเมินความเป็นไปได้ในการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ไปใช้ได้จริง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามในรอบที่ 3 สำหรับผู้เชี่ยวชาญนำมาให้คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย นำไปประเมินความเป็นไปได้ก่อนนำไปใช้จริง

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยแจกและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 31 ชุด ให้คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย และได้รับคืนจำนวน 31 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามที่แจกไปทั้งหมด

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ในแบบสอบถามฉบับที่ 4 สำหรับคณะกรรมการบริหารนั้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ หาค่าเฉลี่ย (Mean) และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อประเมินความเป็นไปได้ในการนำการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลไปใช้

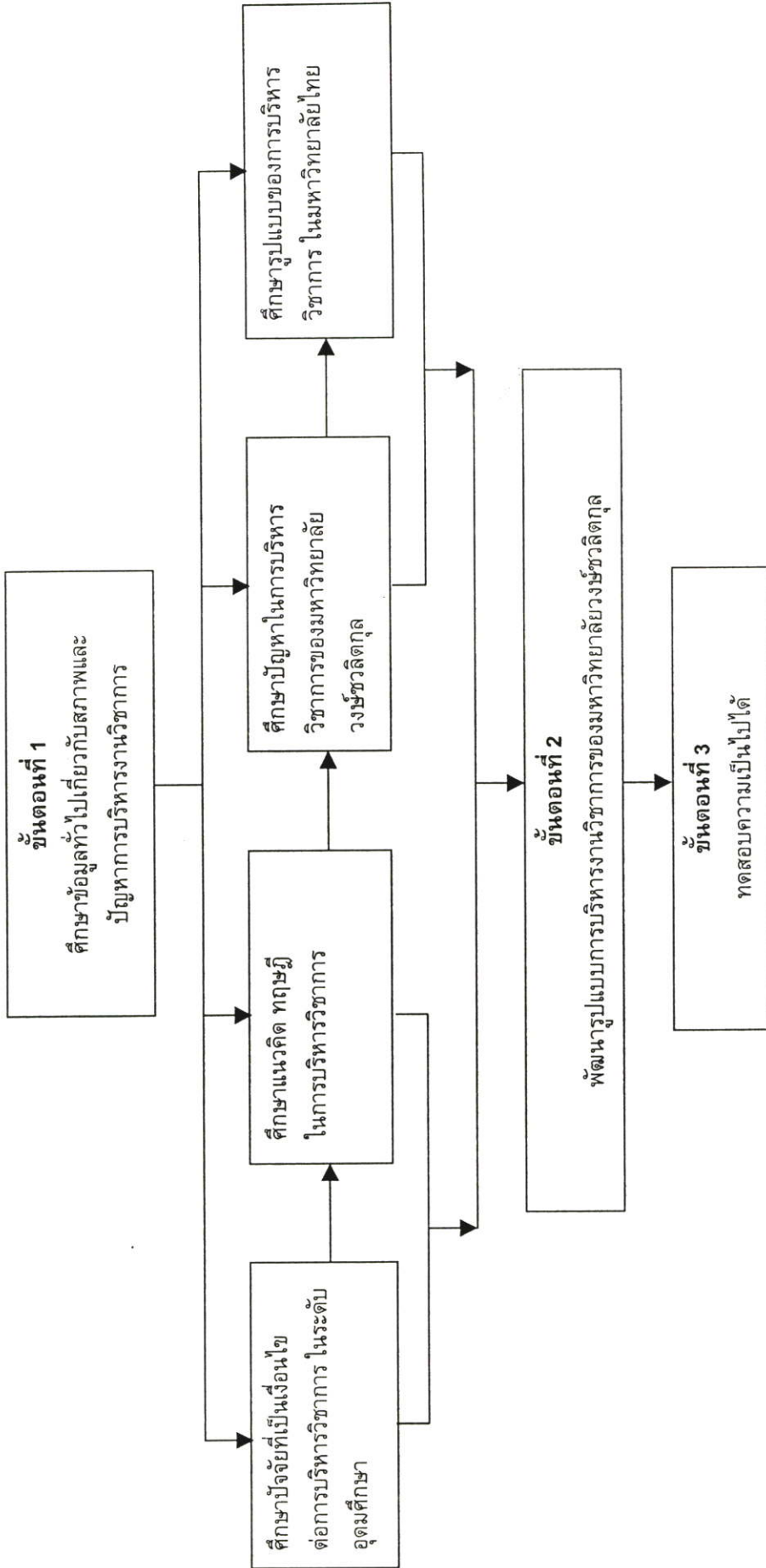
เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย (Mean) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้
 ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 – 5.00 หมายถึง สามารถนำไปปฏิบัติได้ในระดับมากที่สุด
 ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 – 4.49 หมายถึง สามารถนำไปปฏิบัติได้ในระดับ
 ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 – 3.49 หมายถึง สามารถนำไปปฏิบัติได้ในระดับ
 ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 – 2.49 หมายถึง สามารถนำไปปฏิบัติได้ในระดับ
 ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.49 หมายถึง สามารถนำไปปฏิบัติได้ในระดับ

3.5 การเสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ผู้วิจัยนำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่สอดคล้องกัน (Consensus) และผลจากการประเมินความเป็นไปได้จากคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย มาเป็นองค์ประกอบในการเสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ดังนี้

รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่เสนอมีองค์ประกอบดังนี้

1. ระดับของการบริหารงานวิชาการ
2. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ
3. กระบวนการในการบริหารงานวิชาการ
4. กิจกรรมการบริหารงานวิชาการ

ขั้นตอนในการวิจัย

ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการวิจัย การพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของอาจารย์ประจำและอาจารย์พิเศษ เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของคณะกรรมการบริหาร ในการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการ และตรวจสอบความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการบริหารวิชาการไปใช้

3.1 รอบที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย กับประเด็นข้อความต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้นำมากำหนดเป็นรูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

3.2 รอบที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล วิเคราะห์ค่าตอบโดยหาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range) ในแต่ละข้อ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลว่า สามารถนำไปปฏิบัติได้ในระดับมากน้อยเพียงใด

ตอนที่ 5 การนำเสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล โดยการสังเคราะห์กิจกรรมการบริหารงานวิชาการ ในตอนที่ 3 และตอนที่ 4

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดของอาจารย์ประจำ เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของอาจารย์ประจำ จำนวน 105 คน เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการปรากฏผลในตารางที่ 4.1 – ตารางที่ 4.6 ส่วนปัญหาการบริหารงานวิชาการ ปรากฏผลในตารางที่ 4.7 – ตารางที่ 4.9 และตารางที่ 4.10 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและแนวทางในการแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการของอาจารย์ประจำ

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (อาจารย์ประจำ)

สภาพ	อาจารย์ประจำ (n = 105)	ร้อยละ (%)
1. เพศ		
ชาย.....	52	49.52
หญิง.....	53	50.48
2. อายุ		
21 – 30 ปี	41	39.04
31 – 40 ปี	50	47.62
41 – 50 ปี	10	9.52
51 – 60 ปี	2	1.91
มากกว่า 60 ปี.....	2	1.91
3. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	24	22.86
ปริญญาโท	74	70.48
ปริญญาเอก	7	6.66
4. ประสบการณ์ในการทำงาน		
ต่ำกว่า 5 ปี.....	38	36.19
6 – 10 ปี	54	51.42
11 – 15 ปี	3	2.86
16 – 20 ปี	7	6.67
มากกว่า 21 ปี.....	3	2.86

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

สถานภาพ	อาจารย์ประจำ (n = 105)	ร้อยละ (%)
5. ตำแหน่งของท่านในการทำงาน		
อาจารย์.....	71	67.62
หัวหน้าสาขา.....	9	8.57
ผู้ช่วยคณบดี.....	5	4.76
รองคณบดี.....	3	2.86
เลขานุการคณะ.....	6	5.71
ผู้อำนวยการศูนย์ / สำนัก.....	5	4.76
คณบดี.....	5	4.76
รองอธิการบดี.....	1	0.96
6. สังกัดคณะวิชา		
สำนักศึกษาทั่วไป.....	19	18.09
นิเทศศาสตร์.....	9	8.57
บริหารธุรกิจ.....	26	24.76
เศรษฐศาสตร์.....	7	6.68
วิศวกรรมศาสตร์.....	28	26.67
สถาปัตยกรรมศาสตร์.....	6	5.72
นิติศาสตร์.....	4	3.81
บัณฑิตวิทยาลัย.....	3	2.85
อื่น ๆ	3	2.85
รวม	105	100

จากตาราง 4.1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นอาจารย์ประจำ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 50.47 รองลงมาเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 49.52

ด้านอายุ อาจารย์ประจำส่วนใหญ่ อายุ 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.61 รองลงมา คือ อายุ 21 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.04

ด้านระดับการศึกษา อาจารย์ประจำส่วนใหญ่ จบการศึกษาในระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 70.48 รองลงมา จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 22.86

ด้านประสบการณ์ในการทำงาน อาจารย์ประจำส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 51.42 รองลงมา มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.19

ด้านตำแหน่งในการทำงาน อาจารย์ประจำส่วนใหญ่มีตำแหน่งอาจารย์ คิดเป็นร้อยละ 67.62 รองลงมา เป็นหัวหน้าสาขา คิดเป็นร้อยละ 8.57

ด้านสังกัดคณะวิชา อาจารย์ประจำที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นอาจารย์ประจำ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 26.67 รองลงมาเป็นอาจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 24.76

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ประจำที่มีต่อสภาพการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล โดยในภาพรวม (n = 105)

สภาพการบริหารงานวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ		สภาพปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
ด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ	4.15	.78	มาก
ด้านหลักสูตรและการสอน	3.64	.87	มาก
ด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ	3.62	.87	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.80	.84	มาก

จากตาราง 4.2 พบว่าอาจารย์ประจำมีความเห็นว่า มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านปรากฏว่า ด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.15$) รองลงมา ด้านหลักสูตรและการสอน ($\bar{X} = 3.64$) และด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ ($\bar{X} = 3.62$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ประจำ ที่มีต่อสภาพการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ด้านหลักสูตรและการสอน (n = 105)

สภาพการบริหารงานวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ		สภาพปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
ด้านหลักสูตรและการสอน			
1. มหาวิทยาลัยจัดพิมพ์เอกสารและคู่มือเกี่ยวกับหลักสูตรออกเผยแพร่.....	3.98	.88	มาก
2. มหาวิทยาลัยได้กำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ก่อนกำหนดหลักสูตรและการสอน.....	3.72	.83	มาก
3. มหาวิทยาลัยมีการบริหารหลักสูตรอย่างเป็นระบบ.....	3.63	.78	มาก

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

สภาพการบริหารงานวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ		สภาพปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
4. มหาวิทยาลัยมีนโยบายในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสาขาวิชาต่าง ๆ ทุก ๆ 5 ปี.....	3.98	.90	มาก
5. มหาวิทยาลัยกำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารและพัฒนาหลักสูตร.....	3.66	.99	มาก
6. มหาวิทยาลัยกำหนดให้ทุกคณะวิชาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยสอดคล้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ และตลาดแรงงาน.....	4.03	.81	มาก
7. มหาวิทยาลัยสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษา อาจารย์ผู้สอนและผู้ใช้บัณฑิตเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร.....	3.14	1.11	ปานกลาง
8. มหาวิทยาลัยมีระบบติดตามและประเมินผลหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง.....	3.36	1.04	ปานกลาง
9. มหาวิทยาลัยเชิญวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้ และเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร.....	3.43	1.02	ปานกลาง
10. มหาวิทยาลัยได้จัดเตรียมงบประมาณในการดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างเพียงพอ.....	3.33	.91	ปานกลาง
11. มหาวิทยาลัยนำผลจากการประเมินและติดตามบัณฑิตมาปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอน...	3.09	.90	ปานกลาง
12. มหาวิทยาลัยจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับปรัชญา ปณิธาน และวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยและคณะวิชา.....	3.67	.92	มาก
13. มหาวิทยาลัยจัดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชาโดยคำนึงถึงคุณวุฒิ และประสบการณ์ของผู้สอน...	3.86	.81	มาก
14. มหาวิทยาลัยจัดให้มีจำนวนอาจารย์ประจำที่เหมาะสม และสอดคล้องกับภาระงาน.....	3.27	.96	ปานกลาง
15. มหาวิทยาลัยจัดการเรียนการสอน โดยบูรณาการความรู้ในวิชาศึกษาทั่วไป และวิชาชีพ.....	3.50	.76	มาก
16. มหาวิทยาลัยกำหนดให้อาจารย์ผู้สอนทุกคน จัดทำแผนการสอน โครงการสอน ทุกภาคการศึกษา.....	4.70	.46	มากที่สุด

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

สภาพการบริหารงานวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ		สภาพปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
17. มหาวิทยาลัยจัดสภาพแวดล้อมและปัจจัยเกื้อหนุน (อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องสมุด อุปกรณ์และสื่อการสอน) เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	3.15	92	ปานกลาง
18. มหาวิทยาลัยจัดการเรียนการสอน ที่สอดคล้องกับ ความสนใจ และความถนัดของผู้เรียนแต่ละบุคคล.....	3.28	.84	ปานกลาง
19. มหาวิทยาลัยจัดให้มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อ พัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ.....	3.99	.86	มาก
20. มหาวิทยาลัยกำหนดหลักเกณฑ์ชัดเจนเกี่ยวกับการ วัดและประเมินผล.....	3.89	.93	มาก
21. มหาวิทยาลัยกำหนดให้มีการประเมินการสอนของ อาจารย์ทุกภาคการศึกษา.....	4.69	.49	มากที่สุด
22. มหาวิทยาลัยนำข้อมูลจากการประเมินการสอนของ อาจารย์มาปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิ- ภายยิ่งขึ้น.....	3.70	.89	มาก
23. มหาวิทยาลัยกำหนดให้อาจารย์ผู้สอน จัดทำสรุปรายงานการสอน ทุกภาคการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน.....	3.33	1.07	ปานกลาง
24. มหาวิทยาลัยกำหนดให้ทุกคณะวิชา มีการจัดฝึก ประสบการณ์วิชาชีพให้นักศึกษา.....	3.59	.91	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.64	0.87	มาก

จากตาราง 4.3 พบว่า อาจารย์ประจำมีความเห็นว่า มหาวิทยาลัยได้มีการปฏิบัติ เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร และการสอนโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$) เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อปรากฏว่า มีข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ข้อ คือ ข้อ 16 มหาวิทยาลัยกำหนดให้อาจารย์ผู้สอนทุกคนจัดทำแผนการสอน โครงการสอน ทุกภาคการศึกษา ($\bar{X} = 4.70$) และข้อ 21 มหาวิทยาลัยกำหนดให้มีการประเมินการสอนของ อาจารย์ทุกภาคการศึกษา ($\bar{X} = 4.69$) ข้อที่อยู่ในระดับมาก จำนวน 13 ข้อ ข้อที่อยู่ในระดับ ปานกลาง จำนวน 9 ข้อ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ข้อ 11 มหาวิทยาลัยนำผลจากการ ประเมินและติดตามบัณฑิตมาปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.09$) ข้อ 7 มหาวิทยาลัยสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษา อาจารย์ผู้สอนและผู้ใช้บัณฑิต เพื่อนำข้อมูล

มาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X} = 3.14$) และข้อ 17 มหาวิทยาลัยจัดสภาพแวดล้อมและปัจจัยเกื้อหนุน (อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องสมุด อุปกรณ์สื่อการสอน) เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 3.15$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ประจำที่มีต่อสภาพการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ (n = 105)

สภาพการบริหารงานวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ		สภาพปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
ด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ			
1. มหาวิทยาลัยมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์ศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น.....	4.41	.65	มาก
2. มหาวิทยาลัยมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์ทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น.....	3.59	1.00	มาก
3. มหาวิทยาลัยมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์เขียนเอกสารคำสอน และแต่งตำราเรียนในแต่ละรายวิชา.....	3.99	.93	มาก
4. มหาวิทยาลัยมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์เข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ โดยมีเงินประจำตำแหน่งให้.....	4.16	.89	มาก
5. มหาวิทยาลัยมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์ทำงานวิจัย เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ โดยจัดสรรงบประมาณให้.....	3.95	.88	มาก
6. มหาวิทยาลัยมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์ศึกษาดูงาน ทั้งในและต่างประเทศ.....	2.75	.95	ปานกลาง
7. มหาวิทยาลัยมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์เข้าร่วมสัมมนาทั้งภายในและภายนอกสถานที่.....	3.79	.79	มาก
8. มหาวิทยาลัยจัดหาหนังสือและตำราให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าตามเกณฑ์มาตรฐานของทบวงมหาวิทยาลัย.....	3.56	.87	มาก

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

สภาพการบริหารงานวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ		สภาพปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
9. มหาวิทยาลัยจัดหาอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิตรงตามสาขาวิชาในระดับปริญญาตรี : ปริญญาโท ปริญญาเอก ตามสัดส่วนที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด.....	3.72	.77	มาก
10. มหาวิทยาลัยจัดหาอาจารย์ประจำต่อจำนวนนักศึกษาในแต่ละสาขาวิชา ตามที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด.....	3.58	.91	มาก
11. มหาวิทยาลัยมีระบบคัดเลือกนักศึกษาในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท.....	2.69	.97	ปานกลาง
12. มหาวิทยาลัยส่งเสริมให้ทุกคณะวิชา จัดบริการทางวิชาการแก่สังคมอย่างสม่ำเสมอ.....	3.88	.84	มาก
13. มหาวิทยาลัยจัดกิจกรรมนักศึกษา และกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงามแก่นักศึกษา.....	3.64	.93	มาก
14. มหาวิทยาลัยจัดห้องเรียนให้สอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ในแต่ละรายวิชา.....	3.10	.89	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.62	0.87	มาก

จากตาราง 4.4 พบว่าอาจารย์ประจำมีความเห็นว่ามหาวิทยาลัยมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$) เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อปรากฏว่า มีข้อที่อยู่ในระดับมาก จำนวน 11 ข้อ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือข้อ 1. มหาวิทยาลัยมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์ศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น ($\bar{X} = 4.41$) และข้อ 4. มหาวิทยาลัยมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์เข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ โดยมีเงินประจำตำแหน่งให้ ($\bar{X} = 4.16$) ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 4 ข้อ ซึ่งมีข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือข้อ 11. มหาวิทยาลัยมีระบบคัดเลือกนักศึกษาในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท ($\bar{X} = 2.69$) และข้อ 6. มหาวิทยาลัยมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์ศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศ ($\bar{X} = 2.75$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ประจำ ที่มีต่อสภาพการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ (n = 105)

สภาพการบริหารงานวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ		สภาพปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
ด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ			
1. มหาวิทยาลัยกำหนดให้ทุกคณะวิชาจัดทำแผนกลยุทธ์ และแผนงานประจำ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารงานและการพัฒนาคณะวิชา.....	4.04	.73	มาก
2. มหาวิทยาลัยกำหนดให้มีการประชุมคณบดี ทุกเดือน เพื่อให้คณะวิชารายงานความก้าวหน้าในการจัดการเรียนการสอน.....	4.42	.66	มาก
3. มหาวิทยาลัยกำหนดให้ทุกคณะวิชาจัดทำรายงานประจำปีเพื่อสรุปภาพรวมของการดำเนินงานในแต่ละปีการศึกษา.....	3.97	.90	มาก
4. มหาวิทยาลัยกำหนดให้ทุกคณะวิชาจัดทำรายงานเพื่อขอรับรองมาตรฐานการศึกษา และการประเมินคุณภาพการศึกษาต่อทบวงมหาวิทยาลัยทุก ๆ 5 ปี	4.31	.71	มาก
5. มหาวิทยาลัยจัดให้มีคณะกรรมการประจำคณะวิชาหรือคณะกรรมการวิชาการ เพื่อทำหน้าที่บริหารงานวิชาการ ในคณะวิชาให้มีประสิทธิภาพ.....	3.70	.98	มาก
6. มหาวิทยาลัยจัดให้มีอาจารย์ประจำทำหน้าที่หัวหน้าสาขาวิชา / ภาควิชา ตามที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด.....	4.20	.78	มาก
7. มหาวิทยาลัยกำหนดให้ทุกคณะวิชา มีคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษาในแต่ละสาขาวิชา เพื่อพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรและรักษามาตรฐานทางวิชาการ.....	3.93	.85	มาก
8. มหาวิทยาลัยจัดโครงสร้างหลักสูตรในระดับปริญญาตรี และปริญญาโท ตามเกณฑ์มาตรฐานของทบวงมหาวิทยาลัย.....	4.27	.68	มาก

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

สภาพการบริหารงานวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ		สภาพปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
9. หลักสูตรที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัย ได้รับความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย และทบวงมหาวิทยาลัยอนุมัติก่อนการเปิดดำเนินการ.....	4.58	.58	มากที่สุด
10. หลักสูตรที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัย สำนักงานข้าราชการพลเรือน (กพ.) รับรองคุณวุฒิผู้สำเร็จการศึกษาทุกหลักสูตร.....	4.50	.67	มากที่สุด
11. มหาวิทยาลัยมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์อย่างเป็นระบบ.....	3.67	1.02	มาก
12. มหาวิทยาลัยมีนโยบายและมาตรการให้ทุกคณะวิชาดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง....	4.17	.77	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.15	.78	มาก

จากตาราง 4.5 พบว่า อาจารย์ประจำมีความเห็นว่ามหาวิทยาลัยมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$) เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อปรากฏว่า มีข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ คือข้อ 9. หลักสูตรที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัย ได้รับความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย และทบวงมหาวิทยาลัยอนุมัติก่อนการเปิดดำเนินการ ($\bar{X} = 4.58$) และข้อ 10. หลักสูตรที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัย สำนักงานข้าราชการพลเรือน (กพ.) รับรองคุณวุฒิผู้สำเร็จการศึกษาทุกหลักสูตร ($\bar{X} = 4.50$) ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมากทุกข้อ จำนวน 10 ข้อ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือข้อ 11. มหาวิทยาลัยมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์อย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 3.67$) และข้อ 5. มหาวิทยาลัยจัดให้มีคณะกรรมการประจำคณะวิชาหรือคณะกรรมการวิชาการ เพื่อทำหน้าที่บริหารงานวิชาการในคณะวิชาให้มีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.70$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดของอาจารย์ประจำที่มีต่อ
ปัญหาการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลในภาพรวม (n = 105)

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น		ระดับปัญหา
	\bar{X}	S.D.	
ด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ	2.58	.98	ปานกลาง
ด้านหลักสูตรและการสอน	2.26	.79	น้อย
ด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ	1.98	.82	น้อย
ค่าเฉลี่ยรวม	2.27	.86	น้อย

จากตาราง 4.6 พบว่าอาจารย์ประจำมีความเห็นว่า มหาวิทยาลัยมีปัญหาในการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.27$) เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านปรากฏว่าอยู่ในระดับน้อย จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ ($\bar{X} = 1.98$) และด้านหลักสูตรและการสอน ($\bar{X} = 2.26$) ตามลำดับ ส่วนด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.58$)

ตารางที่ 4.7 คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ประจำที่มีต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ด้านหลักสูตรและการสอน (n = 105)

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น		ระดับปัญหา
	\bar{X}	S.D.	
ด้านหลักสูตรและการสอน			
1. การบริหารหลักสูตรอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ.....	1.50	.50	น้อย
2. การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ และสังคม.....	2.19	.65	น้อย
3. การสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษา อาจารย์ผู้สอน และผู้ใช้บัณฑิต เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร.....	3.10	1.07	ปานกลาง
4. การจัดสรรงบประมาณเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร.....	1.62	.49	น้อย
5. การกำหนดนโยบายให้ทุกคณะวิชาประเมินหลักสูตรในทุก ๆ 5 ปี.....	2.23	.77	น้อย

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น		ระดับปัญหา
	\bar{X}	S.D.	
6. การนำผลการประเมินหลักสูตรมาปรับปรุงหลักสูตรและการสอน.....	2.73	1.18	ปานกลาง
7. การมอบหมายภารกิจการสอนให้อาจารย์ผู้สอนในแต่ละรายวิชาโดยคำนึงถึงคุณวุฒิและประสบการณ์ของผู้สอน.....	1.65	.48	น้อย
8. การจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการความรู้ในวิชาศึกษาทั่วไปและวิชาชีพ.....	2.38	.73	น้อย
9. การจัดทำโครงการสอน / แผนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	2.19	.71	น้อย
10. การจัดการเรียนการสอน โดยพิจารณาจากศักยภาพและความถนัดของผู้เรียน.....	3.02	1.03	ปานกลาง
11. การจัดการเรียนการสอน ตามปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ ของมหาวิทยาลัย และคณะวิชา.....	2.30	.92	น้อย
12. การวัดและการประเมินผล ของคณะวิชาเป็นไปอย่างเป็นระบบ และได้มาตรฐาน.....	2.10	.84	น้อย
13. การจัดสภาพแวดล้อม และปัจจัยเกื้อหนุนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องสมุด และสื่อการสอน.....	2.29	.48	น้อย
14. การจัดระบบอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้คำแนะนำและติดตามผลการเรียนของนักศึกษา.....	2.19	.64	น้อย
15. การจัดให้มีระบบการประเมินการสอนของอาจารย์ เพื่อพัฒนาการสอนในทุกภาคการศึกษา.....	2.20	.88	น้อย
16. การนำข้อมูลจากการประเมินการสอนของอาจารย์มาปรับปรุงและพัฒนาการสอน.....	2.38	.95	น้อย
17. การจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ให้นักศึกษาในแต่ละคณะวิชา.....	2.43	1.13	น้อย
ค่าเฉลี่ยรวม	2.26	.79	น้อย

จากตาราง 4.7 พบว่าอาจารย์ประจำมีความเห็นว่า มหาวิทยาลัยมีปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร และการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.26$) เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อปรากฏว่า มหาวิทยาลัยมีปัญหาการบริหารงานวิชาการในระดับปานกลาง จำนวน

3 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ข้อ 3. การสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษา อาจารย์ผู้สอน และผู้ใช้บัณฑิต เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X} = 3.10$) ข้อ 10. การจัดการเรียนการสอนโดยพิจารณาจากศักยภาพและความถนัดของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.02$) และข้อ 6. การนำผลการประเมินหลักสูตรมาปรับปรุงหลักสูตรและการสอน ($\bar{X} = 2.73$) ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับน้อยทุกข้อ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อ 1. การบริหารหลักสูตรอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 1.50$) ข้อ 4. การจัดสรรงบประมาณเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X} = 1.62$) และข้อ 7. การมอบหมายภารกิจการสอนให้อาจารย์ผู้สอนในแต่ละรายวิชาโดยคำนึงถึงคุณวุฒิและประสบการณ์ผู้สอน ($\bar{X} = 1.65$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ประจำ ที่มีต่อ ปัญหาการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ด้านการส่งเสริม และควบคุมงานวิชาการ (n = 105)

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น		ระดับปัญหา
	\bar{X}	S.D.	
ด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ			
1. การส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์ศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น.....	2.37	1.18	ปานกลาง
2. การส่งเสริมให้อาจารย์ผู้สอนทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น.....	2.91	1.09	ปานกลาง
3. การส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ	2.65	1.17	ปานกลาง
4. การส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ.....	2.57	.97	ปานกลาง
5. การส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์ทำงานวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่.....	2.79	1.17	ปานกลาง
6. การส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนศึกษาดูงานทั้งใน และต่างประเทศ.....	3.13	1.07	ปานกลาง
7. การจัดหาหนังสือตำราให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าตามเกณฑ์มาตรฐานที่ทบวงมหาวิทยาลัย กำหนด....	2.09	.54	น้อย
8. การจัดหาอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาตรี : ปริญญาโท : ปริญญาเอก ตามสัดส่วนที่ทบวงมหาวิทยาลัย กำหนด.....	2.18	.68	น้อย

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น		ระดับปัญหา
	\bar{X}	S.D.	
9. การจัดหาอาจารย์ประจำต่อนักศึกษาในแต่ละคณะ วิชา ตรงตามสัดส่วนที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด.....	2.15	.68	น้อย
10. การจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงงามแก่นักศึกษา.....	2.75	1.22	ปานกลาง
11. การจัดห้องเรียนที่เหมาะสมสอดคล้องกับธรรมชาติ การเรียนรู้ในแต่ละวิชา.....	2.86	1.16	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	2.58	.98	ปานกลาง

จากตาราง 4.8 พบว่า อาจารย์ประจำมีความเห็นว่า มหาวิทยาลัยมีปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.58$) เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อปรากฏว่า มหาวิทยาลัยมีปัญหาการบริหารงานวิชาการในระดับปานกลาง จำนวน 8 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยใน 3 ข้อแรก คือ ข้อ 6. การส่งเสริมและสนับสนุนโดยให้อาจารย์ผู้สอนศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศ ($\bar{X} = 3.13$) ข้อ 2. การส่งเสริมให้อาจารย์ผู้สอนทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ($\bar{X} = 2.91$) และข้อ 11. การจัดห้องเรียนที่เหมาะสมสอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ในแต่ละรายวิชา ($\bar{X} = 2.86$) ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับน้อยทุกข้อ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อ 7. การจัดหาหนังสือตำราให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าตามเกณฑ์มาตรฐานที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด ($\bar{X} = 2.09$) ข้อ 9. การจัดหาอาจารย์ประจำต่อนักศึกษาในแต่ละคณะวิชา ตรงตามสัดส่วนที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด ($\bar{X} = 2.15$) และข้อ 8. การจัดหาอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาตรี : ปริญญาโท : ปริญญาเอก ตามสัดส่วนที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ประจำที่มีต่อ
ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ (n = 105)

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น		ระดับปัญหา
	\bar{X}	S.D.	
ด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ			
1. การกำหนดให้ทุกคณะวิชาจัดทำแผนกลยุทธ์และ แผนงานประจำเพื่อเป็นแนวทางในการบริหาร และ พัฒนาคณะวิชา.....	2.14	.74	น้อย
2. การกำหนดให้มีการประชุมคณบดีทุกเดือน เพื่อราย งานความก้าวหน้าของคณะวิชา.....	1.70	.83	น้อย

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น		ระดับปัญหา
	\bar{X}	S.D.	
3. กำหนดให้ทุกคณะวิชาจัดทำรายงานประจำปี.....	2.27	1.17	น้อย
4. การกำหนดให้ทุกคณะวิชาจัดทำรายงาน เพื่อขอรับรองมาตรฐานการศึกษา และการประเมินคุณภาพการศึกษาในทุก ๆ 5 ปี.....	2.21	1.17	น้อย
5. การกำหนดให้คณะกรรมการวิชาการทำหน้าที่พิจารณาและอนุมัติข้อสอบและผลการสอบ.....	1.87	.86	น้อย
6. การกำหนดให้ทุกคณะวิชา มีคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษาในแต่ละสาขาวิชา...	1.92	.72	น้อย
7. การจัดโครงสร้างและหลักสูตรในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท ตามเกณฑ์ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด.....	1.83	.67	น้อย
8. การกำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพในทุกคณะวิชา.....	1.94	.68	น้อย
9. การกำหนดให้ทุกคณะวิชา มีคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาระดับคณะวิชา.....	1.90	.66	น้อย
10. การกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์อย่างเป็นระบบ.....	2.04	.78	น้อย
ค่าเฉลี่ยรวม	1.98	.82	น้อย

จากตาราง 4.9 พบว่าอาจารย์ประจำมีความเห็นว่ามหาวิทยาลัยมีปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.98$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่าอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 ข้อแรก คือ ข้อ 2. การกำหนดให้มีการประชุมคณบดีทุกเดือน เพื่อรายงานความก้าวหน้าของคณะวิชา ($\bar{X} = 1.70$) ข้อ 7. การจัดโครงสร้างและหลักสูตรในระดับปริญญาตรี และปริญญาโทตามเกณฑ์ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด ($\bar{X} = 1.83$) และข้อ 5. การกำหนดให้คณะกรรมการวิชาการทำหน้าที่พิจารณาและอนุมัติข้อสอบและผลการสอบ ($\bar{X} = 1.87$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 ข้อเสนอแนะในการบริหารงานวิชาการของอาจารย์ประจำ

การวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 4.10 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารงานวิชาการของอาจารย์ประจำ จากคำถามปลายเปิดจำแนกตามความถี่ปรากฏผล ดังนี้

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
ด้านหลักสูตรและการสอน	
1. หลักสูตรบางสาขายังไม่ทันสมัย ไม่สอดคล้องกับตลาดแรงงาน.....	15
2. รายวิชาในสำนักศึกษาทั่วไป ไม่มีความหลากหลาย.....	9
3. ควรมีการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาหรือบัณฑิตที่จบไปแล้ว เกี่ยวกับหลักสูตรที่เรียนกับความต้องการของตลาด เพื่อปรับปรุงหลักสูตร	7
4. ปรัชญาหลักสูตรในแต่ละคณะวิชายังไม่ชัดเจน ทำให้การจัดการเรียน การสอนไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์.....	8
5. หลักสูตรต้องพิจารณาถึงความต่อเนื่องและความพร้อมของผู้เรียน.....	7
6. จำนวนนักศึกษาต่อชั้นเรียนมีมากจนเกินไป เช่นวิชาคำนวณ.....	10
7. หลักสูตรและการเรียนการสอนขาดการบูรณาการ.....	7
8. สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนไม่เพียงพอ และไม่พร้อมที่จะใช้งาน.....	11
9. เนื้อหาบางรายวิชามากเกินไปไม่สอดคล้องกับจำนวนชั่วโมงที่สอน.....	5
10. คำอธิบายรายวิชาบางรายวิชาในส่วนของสำนักศึกษาทั่วไป ยังซ้ำซ้อน กันอยู่ เช่น วิชาหลักพื้นฐานทางคณิตศาสตร์.....	4
11. สื่อการสอนด้าน IT ยังไม่เพียงพอ เช่น เครื่องฉายทึบแสง.....	7
12. จำนวนหนังสือในห้องสมุดมีจำนวนน้อย ยังไม่เพียงพอ.....	9
13. ยังไม่นำผลจากการประเมินการสอนของอาจารย์มาปรับปรุงพัฒนา การสอนให้มีประสิทธิภาพเป็นรูปธรรม.....	8
14. จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์น้อยเกินไป.....	5
15. นักศึกษามีความรับผิดชอบต่อการเรียนน้อยกว่าที่ควรจะเป็น.....	7
ด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ	
16. อาจารย์ประจำมีภาระงานสอน ทำให้ขาดโอกาสและเวลาในการจัดทำ เอกสารประกอบการสอนและตำราทางวิชาการ.....	10
17. ภาระงานสอนของอาจารย์มีมากไม่เอื้อต่อการทำวิจัย.....	9
18. ควรส่งเสริมให้ผู้สอนไปศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ระหว่างผู้สอนต่างสถาบัน ต่างมหาวิทยาลัย.....	5

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
19. ควรจัดซื้อจัดหาหนังสือ ตำราที่ทันสมัยและเพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา.....	9
20. ขาดการกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการทำวิจัย.....	5
21. ระบบการคัดเลือกอาจารย์ไปศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น ต้องชัดเจนและเป็นธรรม.....	7
การกำกับกิจกรรมทางวิชาการ	
22. ช่วงเวลาในการประเมินการสอนของอาจารย์โดยนักศึกษาไม่เหมาะสม.....	7
23. อาจารย์บางคนไม่มีส่วนร่วมและรับผิดชอบเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา.....	5
24. การจัดการสัมมนาทางวิชาการยังมีน้อยและไม่ต่อเนื่อง.....	5
25. ขาดการประเมินแผนดำเนินงานเป็นระยะ ๆ เพื่อปรับปรุง.....	4
26. ระบบและวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ยังไม่ชัดเจน.....	5

จากตาราง 4.10 พบว่า อาจารย์ประจำได้ให้ข้อเสนอแนะในการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

1. ด้านหลักสูตรและการสอน

เมื่อพิจารณาจากความถี่แล้วพบว่า ข้อที่มีความถี่มากกว่า 8 ขึ้นไป มีจำนวน 5 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้

- ลำดับที่ 1 ข้อ 1. หลักสูตรบางสาขายังไม่ทันสมัย ไม่สอดคล้องกับตลาดแรงงาน
ลำดับที่ 2 ข้อ 8. สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนไม่เพียงพอ และไม่พร้อมที่จะใช้งาน
ลำดับที่ 3 ข้อ 6. จำนวนนักศึกษาต่อชั้นเรียน มีมากจนเกินไป เช่น ในวิชาคำนวณ
ลำดับที่ 4 ข้อ 2. รายวิชาในสำนักศึกษาทั่วไปไม่มีความหลากหลาย และข้อ 12.

จำนวนหนังสือในห้องสมุดมีจำนวนน้อย และไม่เพียงพอ

ลำดับที่ 5 ข้อ 4. ปรัชญาหลักสูตรในแต่ละคณะวิชายังไม่ชัดเจน ทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และข้อ 13. ไม่นำผลการประเมินการสอนของอาจารย์มาปรับปรุงพัฒนาการสอนให้มีประสิทธิภาพเป็นรูปธรรม ส่วนข้อเสนอแนะที่มีความถี่น้อยสุดคือข้อ 10. คำอธิบายรายวิชาบางรายวิชาในส่วนของสำนักศึกษาทั่วไปยังซ้ำซ้อนกันอยู่ เช่น วิชาหลักพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ และข้อ 14. จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์น้อยเกินไป

2. ด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ

เมื่อพิจารณาความถี่แล้วพบว่า ข้อที่มีความถี่มากที่สุด 3 ลำดับแรก ดังนี้
ลำดับที่ 1 ข้อ 16. อาจารย์ประจำมีภาระงานสอนมาก ทำให้ขาดโอกาส และไม่มีเวลาในการในการจัดทำเอกสารคำสอนและตำราเรียน

ลำดับที่ 2 ข้อ 17. ภาระงานสอนของอาจารย์มีมากไม่เอื้อต่อการทำวิจัย และข้อ 19. ควรจัดซื้อจัดหาหนังสือตำราที่ทันสมัย และเพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา

ลำดับที่ 3 ข้อ 21. ระบบการคัดเลือกอาจารย์ไปศึกษาต่อในระดับสูง ต้องชัดเจนและเป็นธรรม ส่วนข้อที่มีความถี่น้อยที่สุดคือ ข้อ 18. ควรส่งเสริมให้ผู้สอนไปศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้สอนต่างสถานต่างมหาวิทยาลัย และข้อ 20. ขาดการกระตุ้น และสร้างแรงจูงใจในการทำวิจัย

3. ด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ

เมื่อพิจารณาความถี่แล้วพบว่า ข้อที่มีความถี่มากที่สุด 3 ลำดับแรก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

ลำดับที่ 1 ข้อ 22. ช่วงเวลาในการประเมินการสอนของอาจารย์โดยนักศึกษาไม่เหมาะสม

ลำดับที่ 2 ข้อ 26. ระบบและวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ยังไม่ชัดเจน

ลำดับที่ 3 ข้อ 23. อาจารย์บางคนไม่มีส่วนร่วม และรับผิดชอบเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา และข้อ 24. การจัดสัมมนาทางวิชาการยังมีน้อยและไม่ต่อเนื่อง ส่วนข้อเสนอแนะที่มีความถี่น้อยที่สุดคือ ข้อ 25. ขาดการประเมินแผนดำเนินงานเป็นระยะ ๆ เพื่อปรับปรุง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของอาจารย์พิเศษ เกี่ยวกับสภาพการดำเนินการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ตามสภาพความเป็นจริง

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยตอนนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของอาจารย์พิเศษ จำนวน 28 คน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินการบริหารงานวิชาการ ของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ปรากฏผลในตารางที่ 4.11 – ตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.11 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (อาจารย์พิเศษ)

สถานภาพ	จำนวน (n = 28)	ร้อยละ (%)
เพศ		
ชาย.....	15	53.60
หญิง.....	13	46.40
อายุ		
น้อยกว่า 30 ปี.....	1	3.60
31 – 40 ปี.....	6	21.40
41 – 50 ปี.....	10	35.70
51 – 60 ปี.....	11	39.30
คุณวุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี.....	-	-
ปริญญาโท.....	23	82.10
ปริญญาเอก.....	5	17.90
ประสบการณ์การสอน (อาจารย์พิเศษ)		
1 – 5 ปี.....	7	25.00
6 – 10 ปี.....	8	28.60
11 – 15 ปี.....	9	32.10
16 – 20 ปี.....	4	14.30
ท่านสอนในระดับใด		
ระดับปริญญาตรี.....	21	75.00
ระดับปริญญาโท.....	7	25.00
คณะวิชาที่ท่านสอน		
คณะบริหารธุรกิจ.....	7	25.00
คณะวิศวกรรมศาสตร์.....	3	10.70
คณะนิเทศศาสตร์.....	5	17.90
คณะนิติศาสตร์.....	3	10.70
คณะเศรษฐศาสตร์.....	2	7.10
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์.....	3	10.70
บัณฑิตวิทยาลัย.....	5	17.90

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (n = 28)	ร้อยละ (%)
ท่านเป็นอาจารย์พิเศษในสถานศึกษาอื่น ๆ (นอกจากมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล)		
1 แห่ง.....	10	35.70
2 – 5 แห่ง.....	14	46.40
มากกว่า 5 แห่ง.....	1	3.60
อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	4	14.30
รวม	28	100

จากตาราง 4.11 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 53.60 รองลงมาเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 46.40

ด้านอายุ อาจารย์พิเศษส่วนใหญ่อายุ 51 – 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.30 รองลงมา อายุ 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.70

ด้านคุณวุฒิการศึกษา อาจารย์พิเศษ ส่วนใหญ่คุณวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 82.10 รองลงมาคุณวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 17.90

ด้านประสบการณ์สอน (เป็นอาจารย์พิเศษที่มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล) อาจารย์พิเศษส่วนใหญ่ มีประสบการณ์การสอน 11 – 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.10 รองลงมา มีประสบการณ์การสอน 6 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.60

ด้านระดับที่สอน อาจารย์พิเศษส่วนใหญ่สอนในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 75.00 รองลงมาสอนในระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 25.00

ด้านคณะวิชาที่สอน อาจารย์พิเศษส่วนใหญ่สอนในคณะบริหารธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 25.00 รองลงมา สอนในคณะนิเทศศาสตร์ และบัณฑิตวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ 17.90 ตามลำดับ

ด้านจำนวนสถานศึกษาที่อาจารย์พิเศษสอนอาจารย์พิเศษส่วนใหญ่สอนในสถานศึกษาอื่น ๆ 2 – 5 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 46.40 รองลงมาสอนสถานศึกษาอื่น ๆ นอกเหนือจากมหาวิทยาลัย 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 35.70

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์พิเศษที่มีต่อ
สภาพการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยโดยภาพรวม (n = 28)

การบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น		การแปลผล
	\bar{X}	S.D.	
ด้านหลักสูตรและการสอน	3.86	.72	มาก
ด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ	3.47	.93	ปานกลาง
ด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ	4.06	.67	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.79	.77	มาก

จากตาราง 4.12 พบว่าอาจารย์พิเศษมีความเห็นว่า มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล มีการดำเนินการเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$) เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านปรากฏว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2 ด้านคือ ด้านกำกับกิจกรรมทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.06$) และด้านหลักสูตรและการสอน ($\bar{X} = 3.86$) ตามลำดับ ส่วนด้านการส่งเสริมและควบคุมงานทางวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$)

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์พิเศษที่มีต่อ
สภาพการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรและการสอน (n = 28)

การบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น		การแปลผล
	\bar{X}	S.D.	
ด้านหลักสูตรและการสอน			
1. หลักสูตรของมหาวิทยาลัยทันสมัย สอดคล้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ และตลาดแรงงาน.....	3.89	.63	มาก
2. มหาวิทยาลัยมีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง.....	3.82	.72	มาก
3. มหาวิทยาลัย (คณะวิชา) มีการบริหารหลักสูตรอย่างเป็นระบบ.....	3.96	.69	มาก
4. การจัดการเรียนการสอนของคณะวิชาเหมาะสมและสอดคล้องกับรายวิชา.....	3.96	.84	มาก
5. มหาวิทยาลัยจัดสภาพแวดล้อมและปัจจัยเกื้อหนุน (อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องสมุด อุปกรณ์และสื่อการสอน) เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	3.54	1.00	มาก

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น		การแปลผล
	\bar{X}	S.D.	
6. มหาวิทยาลัยมีนโยบายชัดเจนเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผล.....	4.14	.65	มาก
7. มหาวิทยาลัยกำหนดให้มีการจัดทำโครงการสอนแผนการสอนทุกรายวิชา.....	4.36	.62	มาก
8. มหาวิทยาลัยจัดหาหนังสือและตำราให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอ.....	3.18	.82	ปานกลาง
9. มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการประเมินการสอนของอาจารย์ โดยนักศึกษาในทุกภาคการศึกษา.....	4.14	.65	มาก
10. มหาวิทยาลัยจัดการเรียนการสอน โดยบูรณาการความรู้ในวิชาศึกษาทั่วไป วิชาการของสาขาวิชา ต่าง ๆ และวิชาชีพ.....	3.64	.56	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.86	.72	มาก

จากตารางที่ 4.13 พบว่าอาจารย์พิเศษมีความเห็นว่าสภาพการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ด้านหลักสูตรและการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อปรากฏว่า เกือบทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ข้อแรกคือ ข้อ 7. มหาวิทยาลัยกำหนดให้มีการจัดทำโครงการสอนแผนการสอนทุกรายวิชา ($\bar{X} = 4.36$) ข้อ 6. มหาวิทยาลัยมีนโยบายชัดเจนเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผล ($\bar{X} = 4.14$) และข้อ 9. มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการประเมินการสอนของอาจารย์โดยนักศึกษาในทุกภาคการศึกษา ($\bar{X} = 4.14$) ตามลำดับ ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ และเป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อ 8. มหาวิทยาลัยจัดหาหนังสือและตำราให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 3.18$)

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์พิเศษที่มีต่อ
สภาพการบริหารงานวิชาการ ด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ (n = 28)

การบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น		การแปลผล
	\bar{X}	S.D.	
ด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ			
1. มหาวิทยาลัยมีระบบการบริการห้องสมุดและแหล่งค้นคว้าที่ได้มาตรฐาน.....	3.21	.92	ปานกลาง
2. มหาวิทยาลัยจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์การศึกษาแต่ละหลักสูตรอย่างพอเพียง.....	3.29	.90	ปานกลาง
3. มหาวิทยาลัยมีระบบการบริการ Internet เพื่อสืบค้น ศึกษา ค้นคว้า และวิจัย.....	3.18	.90	ปานกลาง
4. มหาวิทยาลัยมีการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม.....	3.86	.85	มาก
5. มหาวิทยาลัยจัดให้มีศูนย์เอกสารคำสอน เพื่อให้บริการในการจัดพิมพ์เอกสารคำสอน ขอสอบ และตำราเรียน.....	3.54	1.00	มาก
6. มหาวิทยาลัย จัดหาหนังสือ ตำรา วารสารวิชาการในแต่ละหลักสูตร ทันสมัย และเพียงพอ.....	3.21	.96	ปานกลาง
7. มหาวิทยาลัยจัดหาอาจารย์ประจำต่อจำนวนนักศึกษาแต่ละสาขาวิชาในสัดส่วนที่เหมาะสมและตามที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด.....	3.79	.99	มาก
8. มหาวิทยาลัยมีการคัดเลือกนักศึกษาทั้งในระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา สอดคล้องกับคณะวิชา / สาขาวิชา.....	3.71	.94	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.47	.93	ปานกลาง

จากตาราง 4.14 พบว่าอาจารย์พิเศษมีความเห็นว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลด้านการส่งเสริม และควบคุมงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$) เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อปรากฏว่า อยู่ในระดับมากจำนวน 4 ข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ข้อแรก คือข้อ 4. มหาวิทยาลัยมีการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม ($\bar{X} = 3.86$) ข้อ 7. มหาวิทยาลัยจัดหาอาจารย์ประจำต่อจำนวนนักศึกษาแต่ละสาขาวิชาในสัดส่วนที่เหมาะสม ตามที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด ($\bar{X} = 3.79$) และข้อ 8. มหาวิทยาลัยมีการคัดเลือกนักศึกษาทั้งในระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา สอดคล้องกับคณะวิชา / สาขาวิชา ($\bar{X} = 3.71$) ส่วนข้อ

อื่น ๆ นั้นอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 4 ข้อ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อ 3. มหาวิทยาลัยมีระบบการบริการ Internet เพื่อสืบค้น ศึกษา ค้นคว้าและวิจัย ($\bar{X} = 3.18$) ข้อ 1. มหาวิทยาลัยมีระบบการบริการห้องสมุด และแหล่งค้นคว้าที่ได้มาตรฐาน ($\bar{X} = 3.21$) และข้อ 6. มหาวิทยาลัยจัดหาหนังสือ ตำรา วารสารวิชาการในแต่ละหลักสูตรทันสมัย และเพียงพอ ($\bar{X} = 3.21$)

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์พิเศษที่มีต่อสภาพการบริหารงานวิชาการ ด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ (n = 28)

การบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น		การแปลผล
	\bar{X}	S.D.	
ด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ			
1. มหาวิทยาลัยกำหนดให้ทุกคณะวิชามีคณะกรรมการเพื่อพิจารณาอาจารย์ผู้สอนในแต่ละรายวิชา.....	3.96	.64	มาก
2. มหาวิทยาลัยกำหนดให้ทุกคณะวิชามีคณะกรรมการกำกับมาตรฐาน คณะกรรมการวิชาการเพื่อพิจารณาและอนุมัติผลการสอบ.....	3.96	.64	มาก
3. มหาวิทยาลัยกำหนดให้ทุกคณะวิชา มีคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษาสาขาวิชา เพื่อทบทวน ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง.....	3.82	.61	มาก
4. มหาวิทยาลัยกำหนดโครงสร้างหลักสูตรในระดับปริญญาตรี บัณฑิตวิทยาลัย เหมาะสมเป็นไปตามเกณฑ์ของทบวงมหาวิทยาลัย.....	4.18	.67	มาก
5. หลักสูตรต่าง ๆ มีที่เปิดสอนได้ผ่านการรับรองจากสภามหาวิทยาลัย ทบวงมหาวิทยาลัย สถาบันวิชาชีพ และสำนักข้าราชการพลเรือน (ก.พ.).....	4.25	.80	มาก
6. มหาวิทยาลัยมีการกำหนดให้ทุกคณะวิชาจัดทำรายงานเพื่อขอรับรองมาตรฐานการศึกษาและการประเมินคุณภาพการศึกษาต่อทบวงมหาวิทยาลัยทุก ๆ 5 ปี.....	4.25	.74	มาก

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น		การแปลผล
	\bar{X}	S.D.	
7. มหาวิทยาลัยมีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อเตรียมรับการประกันคุณภาพการศึกษาจากองค์กรภายนอก.....	4.00	.62	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.06	.67	มาก

จากตาราง 4.15 พบว่าอาจารย์พิเศษมีความเห็นว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อปรากฏว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ข้อแรกคือ ข้อ 5. หลักสูตรต่าง ๆ ที่เปิดสอนได้ผ่านการรับรองจากสภามหาวิทยาลัย ทบวงมหาวิทยาลัย สถาบันวิชาชีพ และสำนักงานข้าราชการพลเรือน (กพ.) ($\bar{X} = 4.25$) ข้อ 6. มหาวิทยาลัยมีการกำหนดให้ทุกคณะวิชาจัดทำรายงานเพื่อขอรับรองมาตรฐานการศึกษาและการประเมินคุณภาพการศึกษาต่อทบวงมหาวิทยาลัย ทุก ๆ 5 ปี ($\bar{X} = 4.25$) และข้อ 4. มหาวิทยาลัยกำหนดโครงสร้างหลักสูตรในระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตวิทยาลัย เหมาะสมเป็นไปตามเกณฑ์ของทบวงมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 4.18$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 3. มหาวิทยาลัยกำหนดให้ทุกคณะวิชามีคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษา สาขาวิชา เพื่อทบทวนปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ($\bar{X} = 3.82$)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ในอาจารย์ประจำ ในตอนที่ 1 และอาจารย์พิเศษ ในตอนที่ 2 ผู้วิจัยได้นำปัญหาการบริหารงานวิชาการมาจัดกลุ่มสนทนา (Focus group discussion) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย คณบดีของทุกคณะวิชา และผู้อำนวยการสำนักศึกษาทั่วไป รวม 7 ท่าน ร่วมกันพิจารณาประเด็นปัญหาการบริหารงานวิชาการในขอบข่ายงาน 3 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการสอน ด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ และด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ มาเป็นส่วนหนึ่งของการกำหนดรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ผู้วิจัยได้ศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการ และสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - structure) ผู้ทรงคุณวุฒิ 10 ท่าน แยกเป็นผู้บริหารจากมหาวิทยาลัยของรัฐ 5 ท่าน และมหาวิทยาลัยเอกชน 5 ท่าน นำข้อมูลมาบูรณาการ กำหนดเป็นรูปแบบการบริหารงานวิชาการ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาต่อไป ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏในตอนี่ 3 ดังนี้

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบการบริหารงานวิชาการ

3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากการตอบแบบสอบถามรอบที่ 1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย ปรากฏในตารางที่ 4.16 – ตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.16 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ผู้เชี่ยวชาญ)

สถานภาพ	ผู้เชี่ยวชาญ (n = 21)	ร้อยละ (%)
1. เพศ		
ชาย.....	11	53.38
หญิง.....	10	47.62
2. อายุ		
31 – 40 ปี	3	14.29
41 – 50 ปี	6	28.57
51 – 60 ปี	8	38.09
มากกว่า 61 ปี.....	4	19.09
3. คุณวุฒิการศึกษาสูงสุด		
ปริญญาตรี	1	4.76
ปริญญาโท	4	19.04
ปริญญาเอก	16	76.19
4. ตำแหน่งทางวิชาการ		
อาจารย์.....	7	33.33
ผู้ช่วยศาสตราจารย์.....	3	14.28
รองศาสตราจารย์.....	8	38.09
ศาสตราจารย์.....	3	14.29
5. ตำแหน่งทางการบริหาร		
คณบดี.....	2	9.52
รองอธิการบดี.....	15	71.43
อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	4	19.04

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

สถานภาพ	ผู้เชี่ยวชาญ (n = 21)	ร้อยละ (%)
6. ประสบการณ์ในการสอนมหาวิทยาลัย		
1 – 5 ปี.....	3	14.28
6 – 10 ปี.....	3	14.28
11 – 15 ปี.....	4	19.05
16 – 20 ปี.....	4	19.05
มากกว่า 21 ปี.....	11	52.38
รวม	21	100

จากตาราง 4.16 สภาพทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 52.38 เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 47.82

ด้านอายุ ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.09 รองลงมา มีอายุอยู่ระหว่าง 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.57

ด้านคุณวุฒิการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 76.19 รองลงมา จบการศึกษาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 19.04

ด้านตำแหน่งทางวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นรองศาสตราจารย์ คิดเป็นร้อยละ 38.09 รองลงมาเป็นอาจารย์ คิดเป็นร้อยละ 33.33

ด้านตำแหน่งทางการบริหาร ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ มีตำแหน่งทางการบริหาร คือ รองอธิการบดี คิดเป็นร้อยละ 71.43 รองลงมาเป็นตำแหน่งอื่น ๆ อาทิเช่น ตำแหน่งผู้อำนวยการ นักวิจัย ผู้ช่วยคณบดีบัณฑิต รองคณบดีฝ่ายบริหาร และผู้อำนวยการสำนักศึกษาทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 19.04

ด้านประสบการณ์การสอนในมหาวิทยาลัย ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่มีประสบการณ์การสอนในมหาวิทยาลัย 21 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 52.38 และมีประสบการณ์การสอนในระหว่าง 16 – 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.05

การวิเคราะห์คำตอบโดยใช้เทคนิคเดลฟายรอบที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลในรอบนี้เป็น การวิเคราะห์ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับประเด็นข้อความต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยนำเสนอเป็นรายชื่อ พร้อมทั้งเปิดรับคำตอบจากคำถามปลายเปิดในแต่ละด้าน เมื่อนำไปพิจารณาเพิ่มเติม และสกัด (ตัดทอน) ประเด็นข้อความต่าง ๆ ของรูปแบบให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามในรอบที่ 2 ต่อไป ผลการวิเคราะห์ได้แสดงไว้ใน ตารางที่ 4.17 ตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.17 ร้อยละของคำตอบที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนา
รูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ด้านหลักสูตรและ
การสอน

รูปแบบการบริหารงานวิชาการ	เห็นด้วย (n = 21)	ไม่เห็นด้วย
ด้านหลักสูตรและการสอน		
1. มีการสำรวจความต้องการกำลังคนและความ ต้องการของสังคมในสาขาวิชาที่จะขอเปิด ดำเนินการ.....	100.00	0.00
2. มีการกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึง ประสงค์ก่อนกำหนดหลักสูตร.....	100.00	0.00
3. มีเอกสารและคู่มือเกี่ยวกับหลักสูตรออกเผยแพร่	100.00	0.00
4. มีการจัดบริหารหลักสูตรที่เป็นระบบ.....	100.00	0.00
5. มีการรับรองมาตรฐานการศึกษาหลักสูตรจาก ทบวงมหาวิทยาลัย.....	95.24	14.76
6. มีนโยบายให้ทุกคณะวิชาประเมินหลักสูตรทุก ๆ 5 ปี.....	81.00	19.00
7. มีการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษา อาจารย์ ผู้สอน และผู้ใช้บัณฑิตเพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตร.....	100.00	0.00
8. มีการทำวิจัยติดตามผลบัณฑิต เพื่อปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตร.....	100.00	0.00
9. มีการนำผลจากการประเมินหลักสูตรมาพัฒนา การเรียนการสอน.....	95.24	4.76
10. มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้อง กับสภาพสังคม.....	100.00	0.00
11. มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อปรับปรุงและพัฒนา หลักสูตร.....	95.24	4.76
12. มีการกำหนดภาระงานของอาจารย์ผู้สอนชัดเจน..	100.00	0.00
13. การพิจารณาอาจารย์ผู้สอน ในแต่ละรายวิชา โดยคำนึงถึงคุณวุฒิและประสบการณ์การสอน...	95.24	4.76
14. มีการจัดทำโครงการสอน แผนการสอน ทุกราย วิชา.....	95.24	4.76

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

รูปแบบการบริหารงานวิชาการ	เห็นด้วย (n = 21)	ไม่เห็นด้วย
15. มีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยและคณะวิชา และหลักสูตร.....	95.24	4.76
16. มีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	100.00	0.00
17. มีการจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการความรู้ในวิชาศึกษาทั่วไป วิชาการของสาขาวิชาต่าง ๆ และวิชาชีพ.....	100.00	0.00
18. การจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมศักยภาพและความถนัดของผู้เรียน.....	81.00	19.00
19. มีการจัดทำคู่มือการสอนและคู่มือการปฏิบัติการ.....	95.24	4.76
20. มีนโยบายชัดเจนเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผล.....	100.00	0.00
21. มีวิธีการวัดและประเมินผลหลากหลายรูปแบบและวิธีการ.....	100.00	0.00
22. มีจำนวนอาจารย์ประจำตามมาตรฐานที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดและสอดคล้องกับภาระงาน	95.24	4.76
23. มีการกำหนดให้อาจารย์ผู้สอนจัดทำสรุปรายงานการสอนทุกภาคการศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน.....	95.24	4.76
24. มีการประเมินการสอนของอาจารย์ โดยนักศึกษาทุกภาคการศึกษา.....	100.00	0.00
25. มีการนำข้อมูลจากการประเมินการสอนของอาจารย์มาปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน.....	100.00	0.00
26. มีระบบการคัดเลือกนักศึกษาในทุกหลักสูตร.....	95.24	4.76
27. มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อติดตามผลการเรียนของนักศึกษา.....	100.00	0.00
28. มีคู่มืออาจารย์ที่ปรึกษาเป็นแนวทางในการให้การปรึกษาทางวิชาการ.....	100.00	0.00

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

รูปแบบการบริหารงานวิชาการ	เห็นด้วย (n = 21)	ไม่เห็นด้วย
29. มีการกำหนดสัดส่วนอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นไปตามเกณฑ์ทบวงมหาวิทยาลัย.....	90.48	9.52
30. มีการติดตามผลและประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ.....	100.00	0.00

จากตาราง 4.17 พบว่าผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน ในการตอบแบบสอบถามรอบที่ 1 มีความคิดเห็นต่อรูปแบบการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรและการสอน ซึ่งมีข้อคำถามจำนวน 30 ข้อ ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยทั้งหมด ร้อยละ 100 จำนวน 17 ข้อ และเห็นด้วย โดยส่วนใหญ่ตามเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป จำนวน 13 ข้อ (81 – 95) โดยแยกดังนี้

เห็นด้วยร้อยละ 100 จำนวน 17 ข้อ

1. มีการสำรวจความต้องการกำลังคน และความต้องการของสังคม ในสาขาวิชาที่จะขอเปิดดำเนินการ

2. มีการกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ก่อนกำหนดหลักสูตร

3. มีเอกสารและคู่มือเกี่ยวกับหลักสูตรออกเผยแพร่

4. มีการบริหารหลักสูตรที่เป็นระบบ

5. มีการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษา อาจารย์ผู้สอน และผู้ใช้บัณฑิต เพื่อนำ

ข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร

6. มีการทำวิจัยติดตามผลบัณฑิต เพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร

7. มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพสังคม

8. มีการกำหนดภาระงานของอาจารย์ผู้สอนชัดเจน

9. มีการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

10. มีการจัดการเรียนการสอน โดยบูรณาการความรู้ ในวิชาศึกษาทั่วไป วิชาการของ

สาขาวิชาต่าง ๆ และวิชาชีพ

11. มีนโยบายชัดเจนเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผล

12. มีการวัดและประเมินผลหลากหลายรูปแบบ และวิธีการ

13. มีการประเมินการสอนของอาจารย์ โดยนักศึกษาทุกภาคการศึกษา

14. มีการนำข้อมูลจากการประเมินการสอนของอาจารย์มาปรับปรุงพัฒนาการเรียน

การสอน

15. มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อติดตามผลการเรียนของนักศึกษา

16. มีคู่มืออาจารย์ที่ปรึกษาเป็นแนวทางในการให้การปรึกษาทางวิชาการ

17. มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ

เห็นด้วยโดยส่วนใหญ่ (81 – 95) จำนวน 13 ข้อ

1. มีการรับรองมาตรฐานการศึกษาหลักสูตรจากทบวงมหาวิทยาลัย (95.24)
2. มีนโยบายให้ทุกคณะวิชาประเมินหลักสูตรทุก ๆ 5 ปี (81.00)
3. มีการนำผลการประเมินหลักสูตรมาพัฒนาการเรียนการสอน (95.24)
4. มีการจัดสรรงบประมาณ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร (95.24)
5. การพิจารณาอาจารย์ผู้สอน ในแต่ละรายวิชา โดยคำนึงถึงคุณวุฒิและประสบการณ์
การสอน (95.24)
6. มีการจัดทำโครงการสอน แผนการสอนทุกรายวิชา (95.24)
7. มีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ ของ
มหาวิทยาลัย และคณะวิชาและหลักสูตร (95.24)
8. การจัดการเรียนการสอน ตามศักยภาพและความถนัดของผู้เรียน (81.00)
9. มีการจัดทำคู่มือการสอนและคู่มือการปฏิบัติการ (95.24)
10. มีจำนวนอาจารย์ประจำตามมาตรฐานที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด และสอดคล้อง
กับภาระงาน (95.24)
11. มีการกำหนดให้อาจารย์ผู้สอนจัดทำสรุปรายงานการสอนทุกภาคการศึกษา เพื่อ
พัฒนาการเรียนการสอน (95.24)
12. มีระบบการคัดเลือกนักศึกษาในทุกหลักสูตร (95.24)
13. มีการกำหนดสัดส่วนอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นไปตามเกณฑ์ทบวงมหาวิทยาลัย
(90.48)

ตารางที่ 4.18 ร้อยละของคำตอบที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนา
รูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ด้านการส่งเสริม
และควบคุมงานวิชาการ

รูปแบบการบริหารงานวิชาการ	เห็นด้วย (n = 21)	ไม่เห็นด้วย
ด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ		
1. มีการส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนเขียน เอกสารคำสอนและแต่งตั้งตำราเรียน.....	100.00	0.00
2. มีการส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนทำวิจัย ในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน.....	100.00	0.00
3. มีการส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนทำวิจัย โดยจัดสรรงบประมาณและลดภาระงานสอน ให้.....	100.00	0.00

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

รูปแบบการบริหารงานวิชาการ	เห็นด้วย (n = 21)	ไม่เห็นด้วย
4. มีการส่งเสริม สนับสนุน ให้อาจารย์ผู้สอนศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น.....	100.00	0.00
5. มีการส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ.....	100.00	0.00
6. มีการส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนเข้าร่วมสัมมนาทั้งภายใน และภายนอกสถานที่.....	100.00	0.00
7. มีการส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์ศึกษาดูงานทั้งภายใน และต่างประเทศ.....	100.00	0.00
8. มีการส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนเขียนบทความทางวิชาการและตีพิมพ์.....	100.00	0.00
9. มีการจัดสัมมนาทางวิชาการเกี่ยวกับการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ.....	100.00	0.00
10. มีการจัดหาอาจารย์ประจำต่อจำนวนนักศึกษาในแต่ละสาขาวิชา ตามที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด.....	90.48	9.52
11. มีการจัดหาอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิตรงตามสาขาวิชาในระดับปริญญาตรี : ปริญญาโท : ปริญญาเอก ตามสัดส่วนที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด.....	90.48	9.52
12. มีระบบการคัดเลือกอาจารย์ผู้สอนที่มีความโปร่งใส.....	100.00	0.00
13. มีการส่งเสริมให้อาจารย์ทุกคณะวิชาจัดบริการทางวิชาการแก่สังคม.....	100.00	0.00
14. มีการติดตามดูแลให้มีการจัดการเรียนการสอนตรงตามจุดมุ่งหมายในแต่ละหลักสูตร.....	100.00	0.00
15. มีการคัดเลือกนักศึกษาทั้งในระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา.....	100.00	0.00
16. มีการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม.....	100.00	0.00

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

รูปแบบการบริหารงานวิชาการ	เห็นด้วย (n = 21)	ไม่เห็นด้วย
17. มีระบบบริการห้องสมุดและแหล่งค้นคว้าที่ได้มาตรฐาน.....	100.00	0.00
18. มีการจัดหาหนังสือ / ตำราเรียน / สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ให้นักศึกษาค้นคว้าตามเกณฑ์ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด.....	95.24	4.76
19. มีการจัดห้องเรียนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของกลุ่มวิชาศึกษาทั่วไปและกลุ่มวิชาชีพ.....	100.00	0.00
20. มีการจัดวัสดุ ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์การศึกษาแต่ละหลักสูตรอย่างเพียงพอ.....	100.00	0.00
21. มีการจัดห้องปฏิบัติการ ห้องปฏิบัติการวิชาชีพตามเกณฑ์มาตรฐานของแต่ละสาขาวิชา.....	100.00	0.00
22. มีตำรา วารสารวิชาการของแต่ละหลักสูตรที่ทันสมัยและเพียงพอ.....	100.00	0.00
23. มีระบบการบริการ Internet เพื่อสืบค้น ศึกษา ค้นคว้าและวิจัย.....	100.00	0.00
24. มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน.....	100.00	0.00
25. มีการสำรวจอัตราการลาออกกลางคันของนักศึกษา ทุกปีการศึกษา.....	100.00	0.00
26. มีการสำรวจข้อมูลนักศึกษาที่จบการศึกษาตามกำหนดเวลาทั้งในระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา.....	100.00	0.00
27. มีการจัดทำวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรในการผลิตบัณฑิต.....	100.00	0.00
28. มีสำนักวิชาการติดต่อสื่อสารและประสานงานการจัดการเรียนการสอนระหว่างคณะวิชา.....	100.00	0.00
29. มีศูนย์เอกสารคำสอนให้บริการในการจัดพิมพ์เอกสารคำสอน ข้อสอบ และตำราเรียน.....	100.00	0.00

จากตาราง 4.18 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน ในการตอบแบบสอบถามรอบที่ 1 มีความคิดเห็นต่อรูปแบบการบริหารงานวิชาการด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ ซึ่งมีข้อคำถามจำนวน 29 ข้อ ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยร้อยละ 100 จำนวน 26 ข้อ และเห็นด้วยโดยส่วนใหญ่ ตามเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป จำนวน 3 ข้อ (90 – 95) โดยแยกดังนี้

เห็นด้วยร้อยละ 100 จำนวน 26 ข้อ

1. มีการส่งเสริม สนับสนุน ให้อาจารย์ผู้สอน เขียนเอกสารคำสอนและแต่งตำราเรียน
2. มีการส่งเสริม สนับสนุน ให้อาจารย์ผู้สอนทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
3. มีการส่งเสริม สนับสนุน ให้อาจารย์ผู้สอนทำวิจัยโดยจัดสรรงบประมาณ และลดภาระงานสอนให้
4. มีการส่งเสริม สนับสนุน ให้อาจารย์ผู้สอนศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น
5. มีการส่งเสริม สนับสนุน ให้อาจารย์ผู้สอนเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ
6. การส่งเสริม สนับสนุน ให้อาจารย์ผู้สอนเข้าร่วมสัมมนา ทั้งภายในและภายนอกสถานที่
7. มีการส่งเสริม สนับสนุน ให้อาจารย์ศึกษาดูงานทั้งภายในและต่างประเทศ
8. มีการส่งเสริม สนับสนุน ให้อาจารย์ผู้สอนเขียนบทความทางวิชาการและตีพิมพ์
9. มีการจัดสัมมนาทางวิชาการเกี่ยวกับการเรียนการสอน อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
10. มีระบบการคัดเลือกอาจารย์ผู้สอนที่มีความโปร่งใส
11. มีการส่งเสริมให้อาจารย์ทุกคณะวิชาจัดบริการทางวิชาการแก่สังคม
12. มีการติดตามดูแลให้มีการจัดการเรียนการสอนตรงตามจุดมุ่งหมายในแต่ละหลักสูตร
13. มีระบบการคัดเลือกนักศึกษาทั้งในระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา
14. มีการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงงาม
15. มีระบบบริการห้องสมุดและแหล่งค้นคว้าที่ได้มาตรฐาน
16. มีการจัดห้องเรียนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของกลุ่มวิชาศึกษาทั่วไป และกลุ่มวิชาชีพ
17. มีการจัดวัสดุ ครุภัณฑ์และอุปกรณ์การศึกษาแต่ละหลักสูตรอย่างเพียงพอ
18. มีการจัดห้องปฏิบัติการ ห้องปฏิบัติการวิชาชีพ ตามเกณฑ์มาตรฐานของแต่ละสาขาวิชา
19. มีตำรา วารสารวิชาการของแต่ละหลักสูตรที่ทันสมัยและเพียงพอ
20. มีระบบบริการ Internet เพื่อสืบค้นศึกษาค้นคว้าและวิจัย
21. มีการจัดทำระบบทุนข้อมูลเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
22. มีการสำรวจอัตราการลาออกกลางคันของนักศึกษาทุกปีการศึกษา
23. มีการสำรวจข้อมูลนักศึกษาที่จบการศึกษาตามกำหนดเวลา ทั้งในระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา

24. มีการจัดทำวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรในการผลิตบัณฑิต
25. มีสำนักงานวิชาการเป็นหน่วยงานติดต่อสื่อสารและประสานงานการจัดการเรียนการสอนระหว่างคณะวิชา
26. มีศูนย์เอกสารคำสอน ให้บริการในการจัดพิมพ์เอกสารคำสอน ข้อสอบและตำราเรียน
- เห็นด้วยโดยส่วนใหญ่ (90 – 95) จำนวน 3 ข้อ
1. มีการจัดหาอาจารย์ประจำต่อจำนวนนักศึกษาในแต่ละสาขาวิชา ตามที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด (90.48)
 2. มีการจัดหาอาจารย์ประจำที่มีคุณสมบัติตรงตามสาขาวิชาในระดับปริญญาตรี :
ปริญญาโท : ปริญญาเอก ตามสัดส่วนที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด (90.48)
 3. มีการจัดหาหนังสือ / ตำราเรียน / สื่อสิ่งพิมพ์ ต่าง ๆ ให้นักศึกษาค้นคว้าตามเกณฑ์ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด (95.24)

ตารางที่ 4.19 ร้อยละของคำตอบที่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ

รูปแบบการบริหารงานวิชาการ	เห็นด้วย (n = 21)	ไม่เห็นด้วย
ด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ		
1. มีการกำหนดให้ทุกคณะวิชา จัดทำแผนพัฒนาแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารและพัฒนาคณะวิชา.....	100.00	0.00
2. มีการกำหนดการประชุมคณบดี ทุกเดือน เพื่อรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงาน.....	90.48	9.52
3. มีการกำหนดให้คณบดีทุกคณะวิชาประชุมผู้ได้บังคับบัญชาทุกเดือน.....	95.24	4.76
4. มีการกำหนดให้ทุกคณะวิชาจัดทำรายงานประจำปี.....	95.24	4.76
5. มีการกำหนดให้ทุกคณะวิชาจัดทำรายงานเพื่อขอรับรองมาตรฐาน / การประเมินคุณภาพการศึกษาต่อทบวงมหาวิทยาลัย ทุก ๆ 5 ปี.....	100.00	0.00
6. มีการกำหนดให้มีคณะกรรมการวิชาการ เพื่อพิจารณาอาจารย์ผู้สอน ในแต่ละรายวิชา.....	100.00	0.00

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

รูปแบบการบริหารงานวิชาการ	เห็นด้วย (n = 21)	ไม่เห็นด้วย
7. มีการกำหนดให้ทุกคณะวิชามีคณะกรรมการกำกับมาตรฐาน / คณะกรรมการวิชาการเพื่อพิจารณาและอนุมัติผลการสอบ.....	95.24	4.76
8. มีการกำหนดให้ทุกคณะวิชามีคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษาสาขาวิชา เพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร.....	100.00	0.00
9. มีการกำหนดโครงสร้างหลักสูตรในระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา ตามเกณฑ์ของทบวงมหาวิทยาลัย	80.95	19.05
10. มีการกำหนดให้อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ / อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามหลักเกณฑ์ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด.....	90.48	9.52
11. หลักสูตรต่าง ๆ ที่เปิดสอนได้รับความนิยมชอบจากสภามหาวิทยาลัย และทบวงมหาวิทยาลัย	95.24	4.76
12. มีการกำหนดให้ทุกคณะวิชามีคณะกรรมการรับผิดชอบในการจัดทำฐานข้อมูลเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน.....	100.00	0.00
13. มีการกำหนดระบบและเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ผู้สอนทุกปีการศึกษา	100.00	0.00
14. หลักสูตรต่าง ๆ ที่เปิดสอนได้ผ่านการรับรองจากทบวงมหาวิทยาลัย สถาบันวิชาชีพ และสำนักงานข้าราชการพลเรือน (กพ.) รับรองคุณวุฒิ.....	100.00	0.00
15. มหาวิทยาลัยมีระบบการกระตุ้นและการจูงใจให้อาจารย์ผู้สอนเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ.....	100.00	0.00
16. มหาวิทยาลัยมีโครงการความร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัย ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน.....	100.00	0.00
17. มหาวิทยาลัยมีหน่วยงานที่ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา.....	100.00	0.00

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

รูปแบบการบริหารงานวิชาการ	เห็นด้วย (n = 21)	ไม่เห็นด้วย
18. มหาวิทยาลัยมีการกำหนดแผนงาน การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา.....	100.00	0.00
19. คณะวิชาต่าง ๆ มีการดำเนินการการประกันคุณภาพภายในทุกคณะวิชา.....	100.00	0.00
20. มหาวิทยาลัยมีการตรวจสอบภายในการประกันคุณภาพการศึกษา ในทุกคณะวิชา.....	100.00	0.00
21. มหาวิทยาลัยมีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อเตรียมการประเมินจากองค์กรภายนอก.....	100.00	0.00

จากตาราง 4.19 พบว่าผู้เชี่ยวชาญจำนวน 21 คน ในการตอบแบบสอบถามรอบที่ 1 มีความคิดเห็นต่อรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ ซึ่งมีข้อคำถาม จำนวน 21 ข้อ ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยทั้งหมด ร้อยละ 100 จำนวน 14 ข้อ และเห็นด้วยโดยส่วนใหญ่ ตามเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป จำนวน 7 ข้อ (80 – 95) โดยแยกดังนี้ เห็นด้วยร้อยละ 100 จำนวน 14 ข้อ

1. มีการกำหนดให้ทุกคณะวิชา จัดทำแผนพัฒนาแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการเพื่อเป็นแนวทางในการบริหาร และพัฒนาคณะวิชา
2. มีการกำหนดให้ทุกคณะวิชาจัดทำรายงาน เพื่อขอรับรองมาตรฐาน การประเมินคุณภาพการศึกษาต่อทบวงมหาวิทยาลัยทุก ๆ 5 ปี
3. มีการกำหนดให้มีคณะกรรมการวิชาการ เพื่อพิจารณาอาจารย์ผู้สอน ในแต่ละรายวิชา
4. มีการกำหนดให้ทุกคณะวิชา มีคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร และมาตรฐานการศึกษา รายวิชา เพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร
5. มีการกำหนดให้ทุกคณะวิชา มีคณะกรรมการรับผิดชอบในการจัดทำฐานข้อมูล เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
6. มีการกำหนดระบบและเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ผู้สอนทุกปี การศึกษา
7. หลักสูตรต่าง ๆ ที่เปิดสอน ได้ผ่านการรับรองจากทบวงมหาวิทยาลัย สถาบันวิชาชีพ และสำนักงานข้าราชการพลเรือน (กพ.) รับรองคุณวุฒิ
8. มหาวิทยาลัยมีระบบการกระตุ้น และการจูงใจให้อาจารย์ผู้สอนเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ

9. มหาวิทยาลัยมีโครงการความร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัย ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

10. มหาวิทยาลัยมีหน่วยงานที่ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา

11. มหาวิทยาลัยมีการกำหนดแผนงานการดำเนินการประกันคุณภาพ

12. คณะวิชาต่าง ๆ มีการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ในทุกคณะวิชา

13. มหาวิทยาลัย มีการตรวจสอบภายในการประกันคุณภาพการศึกษาในทุกคณะวิชา

14. มหาวิทยาลัยมีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อเตรียมการประเมินจาก

องค์กรภายนอก

เห็นด้วยโดยส่วนใหญ่ (80 – 95) จำนวน 7 ข้อ

1. มีการกำหนดให้ประชุมคณบดีทุกเดือน เพื่อรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงาน

2. มีการกำหนดให้คณบดีทุกคณะวิชาประชุมผู้ได้บังคับบัญชาทุกเดือน

3. มีการกำหนดให้ทุกคณะวิชา จัดทำรายงานประจำปี

4. มีการกำหนดให้ทุกคณะวิชา มีคณะกรรมการกำกับมาตรฐาน และคณะกรรมการ

วิชาการเพื่อพิจารณาและอนุมัติผลการสอบ

5. มีการกำหนดโครงสร้างหลักสูตร ในระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา ตามเกณฑ์

ของทบวงมหาวิทยาลัย

6. มีการกำหนดให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ / อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้า

อิสระ ตามหลักเกณฑ์ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด

7. หลักสูตรต่าง ๆ มีเปิดสอน ได้รับความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย และทบวง

มหาวิทยาลัย

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จากการตอบแบบสอบถามรอบที่ 2

การวิเคราะห์คำตอบในรอบนี้เป็นการวิเคราะห์คำตอบของผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ในแต่ละข้อ เพื่อการพัฒนาารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงไว้ในตารางที่ 4.20 – ตารางที่ 4.22

ตารางที่ 4.20 ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของคำตอบในรอบที่ 2 ของผู้เชี่ยวชาญ
เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร และการสอน

การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ	ค่ามัธยฐาน (Mdn.) (n = 21)	ค่าพิสัยระหว่าง ควอไทล์ (I.R)
ด้านหลักสูตรและการสอน		
1. มีการสำรวจความต้องการกำลังคนและความต้องการของสังคมในสาขาวิชาที่จะขอเปิดดำเนินการ.....	4.631	0.921
2. มีการกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ก่อนกำหนดหลักสูตร.....	4.750	0.775
3. มีเอกสารและคู่มือเกี่ยวกับหลักสูตรออกเผยแพร่	4.571	0.928
4. มีการจัดบริหารหลักสูตรที่เป็นระบบ.....	4.761	0.738
5. มีการรับรองมาตรฐานการศึกษาหลักสูตรจากทบวงมหาวิทยาลัย.....	4.684	0.868
6. มีนโยบายให้ทุกคณะวิชาทบทวนและประเมินหลักสูตรทุก ๆ 4 ปี หรือตามความจำเป็นเร่งด่วน	4.578	0.973
7. มีการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษา อาจารย์ผู้สอน และผู้ใช้บัณฑิตเพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร.....	4.800	0.725
8. มีการทำวิจัยติดตามผลบัณฑิต เพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร.....	4.789	0.763
9. มีการนำผลจากการประเมินหลักสูตรมาพัฒนาการเรียนการสอน.....	4.809	0.690
10. มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพสังคม.....	4.666	0.833
11. มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร.....	4.571	0.928
12. มีการกำหนดภาระงานของอาจารย์ผู้สอนไว้ชัดเจน.....	4.650	0.875
13. มีการทดลองงานสอนอย่างน้อย 1 ภาคการศึกษาและมีการประเมินก่อนบรรจุเป็นอาจารย์ประจำ.....	4.437	1.388

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ	ค่ามัธยฐาน (Mdn.) (n = 21)	ค่าพิสัยระหว่าง ควอไทล์ (I.R)
14. การพิจารณาอาจารย์ผู้สอน ในแต่ละรายวิชา โดยคำนึงถึงคุณวุฒิและประสบการณ์การสอน...	4.666	0.833
15. มีการจัดทำโครงการสอน แผนการสอน ทุกรายวิชา.....	4.809	0.675
16. มีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยและคณะวิชา.....	4.571	0.925
17. มีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	4.529	1.187
18. มีการจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการความรู้ในวิชาศึกษาทั่วไป วิชาการของสาขาวิชาต่าง ๆ และวิชาชีพ.....	4.631	0.921
19. การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมศักยภาพและความถนัดของผู้เรียน.....	4.352	1.379
20. มีการจัดทำคู่มือการสอนและคู่มือการปฏิบัติการในรายวิชาที่สามารถดำเนินการได้.....	4.578	0.973
21. มีนโยบายชัดเจนเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผล.....	4.809	0.690
22. มีวิธีการวัดและประเมินผลหลากหลายรูปแบบและวิธีการ.....	4.476	1.050
23. มีจำนวนอาจารย์ประจำตามมาตรฐานที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดและสอดคล้องกับภาระงานของแต่ละคณะวิชา.....	4.450	1.111
24. มีการกำหนดให้อาจารย์ผู้สอนจัดทำสรุปรายงานการสอนทุกภาคการศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน.....	4.500	1.050
25. มีการประเมินการสอนของอาจารย์ โดยนักศึกษาทุกภาคการศึกษา.....	4.809	0.690
26. มีการนำข้อมูลจากการประเมินการสอนของอาจารย์มาปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน.....	4.809	0.690

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ	ค่ามัธยฐาน (Mdn.) (n = 21)	ค่าพิสัยระหว่าง ควอไทล์ (I.R)
27. มีระบบการคัดเลือกนักศึกษาในทุกหลักสูตร.....	4.400	1.133
28. มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อติดตามผลการเรียนของนักศึกษา.....	4.650	0.875
29. จัดให้มีการอบรมการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาที่ดีให้แก่อาจารย์ทุกคน.....	4.684	0.868
30. มีคู่มืออาจารย์ที่ปรึกษาเป็นแนวทางในการให้คำปรึกษาทางวิชาการ.....	4.714	0.785
31. มีการกำหนดสัดส่วนอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นไปตามความเหมาะสมในแต่ละสาขาวิชา.....	4.761	0.738
32. มีการติดตามผลและประเมินการปฏิบัติงานของอาจารย์ผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ.....	4.809	0.690

จากตาราง 4.20 พบว่าผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน ในทางตอบแบบสอบถามรอบที่ 2 มีความเห็นต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลด้านหลักสูตรและการสอน ซึ่งมีจำนวน 32 ข้อ มีข้อที่มีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 4.00 ขึ้นไปทุกข้อ และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ต่ำกว่า 1.99 ทุกข้อ ซึ่งแสดงว่าผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดมีความเห็นสอดคล้องกันสูงในทุกข้อ

ตารางที่ 4.21 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของคำตอบในรอบที่ 2 ของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ

การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ	ค่ามัธยฐาน (Mdn.) (n = 21)	ค่าพิสัยระหว่าง ควอไทล์ (I.R)
ด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ		
1. มีการส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนเขียนเอกสารคำสอนและแต่งตำราเรียน.....	4.761	0.738
2. มีการส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน.....	4.684	0.868

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

การพัฒนา รูปแบบการบริหารงานวิชาการ	ค่ามัธยฐาน (Mdn.) (n = 21)	ค่าพิสัยระหว่าง ควอไทล์ (I.R)
3. มีการส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนทำวิจัย โดยจัดสรรงบประมาณและลดภาระงานสอนให้...	4.500	1.166
4. มีการส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนศึกษา ต่อในระดับสูงขึ้น.....	4.500	1.050
5. มีการส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนเข้าสู่ ตำแหน่งทางวิชาการ.....	4.800	0.725
6. มีการส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนเข้า ร่วมสัมมนาทั้งภายใน และภายนอกสถานที่.....	4.600	0.925
7. มีการส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์ศึกษาดูงาน ทั้งภายใน และต่างประเทศ.....	4.421	1.200
8. มีการส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนเขียน บทความทางวิชาการและตีพิมพ์.....	4.700	0.825
9. มีการจัดสัมมนาทางวิชาการเกี่ยวกับการเรียน การสอนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ.....	4.600	0.925
10. มีการจัดหาอาจารย์ประจำต่อจำนวนนักศึกษา ในแต่ละสาขาวิชา ตามที่ทบวงมหาวิทยาลัย กำหนด หรือยืดหยุ่นตามความเหมาะสมของแต่ละ สาขาวิชา.....	4.650	0.875
11. มีการคัดเลือกผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และ รักที่จะเป็นผู้สอน.....	4.750	0.775
12. มีการส่งเสริมให้อาจารย์ผู้สอนพัฒนาตนเอง อย่างสม่ำเสมอ.....	4.619	0.880
13. มีการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์มา บรรยายพิเศษเมื่อเพิ่มประสบการณ์ให้กับ นักศึกษา.....	4.761	0.738
14. มีการสร้างสื่อการสอนแบบต่าง ๆ เมื่อสร้าง บรรยากาศในการเรียนการสอน.....	4.523	0.976

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ	ค่ามัธยฐาน (Mdn.) (n = 21)	ค่าพิสัยระหว่าง ควอไทล์ (I.R)
15. มีการจัดหาอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิตรงตามสาขาวิชาในระดับปริญญาตรี : ปริญญาโท : ปริญญาเอกตามสัดส่วนที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด หรือยืดหยุ่นตามความเหมาะสมของแต่ละสาขาวิชา.....	4.550	0.975
16. มีระบบการคัดเลือกอาจารย์ผู้สอนที่มีความโปร่งใส.....	4.809	0.690
17. มีการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนโดยนำความรู้วิชาการพื้นฐานที่ชุมชนต้องการ.....	4.600	0.925
18. มีการส่งเสริมให้อาจารย์ทุกคณะวิชาจัดบริการทางวิชาการแก่สังคม.....	4.650	0.875
19. มีการติดตามดูแลให้มีการจัดการเรียนการสอนตรงตามจุดมุ่งหมายในแต่ละหลักสูตร.....	4.714	0.785
20. มีการคัดเลือกนักศึกษาทั้งในระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา.....	4.666	0.833
21. มีการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงงาม.....	4.700	0.825
22. มีระบบบริการห้องสมุดและแหล่งค้นคว้าที่ได้มาตรฐาน.....	4.761	0.738
23. มีการจัดหาหนังสือ / ตำราเรียน / สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ให้นักศึกษาค้นคว้าตามเกณฑ์ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดเป็นอย่างดี.....	4.761	0.738
24. มีการจัดห้องเรียนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของกลุ่มวิชาศึกษาทั่วไปและกลุ่มวิชาชีพ.....	4.619	0.880
25. มีการจัดวัสดุ ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์การศึกษาในแต่ละหลักสูตรอย่างเพียงพอ.....	4.761	0.738
26. มีการจัดห้องปฏิบัติการ / ห้องปฏิบัติการวิชาชีพตามเกณฑ์มาตรฐานของแต่ละสาขาวิชา.....	4.761	0.738
27. มีตำรา วารสารวิชาการของแต่ละหลักสูตรที่ทันสมัยและเพียงพอ.....	4.714	0.785

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ	ค่ามัธยฐาน (Mdn.) (n = 21)	ค่าพิสัยระหว่าง ควอไทล์ (I.R)
28. มีระบบการบริการ Internet เพื่อสืบค้น ศึกษา ค้นคว้าและวิจัย.....	4.650	0.875
29. มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลเพื่อพัฒนาการเรียน การสอน.....	4.700	0.825
30. มีการสำรวจอัตราการลาออกกกลางคันของ- นักศึกษา ทุกปีการศึกษา.....	4.550	0.975
31. มีการสำรวจข้อมูลนักศึกษาที่จบการศึกษาตาม กำหนดเวลาทั้งในระดับปริญญาตรี และระดับ บัณฑิตศึกษา.....	4.571	0.928
32. มีการจัดทำวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรใน การผลิตบัณฑิตในทุกสาขาวิชา.....	4.619	0.880
33. มีสำนักวิชาการเป็นหน่วยงานกลาง เพื่อติดต่อ สื่อสารและประสานงานการจัดการเรียนการสอน ระหว่างคณะวิชา.....	4.619	0.880
34. มีศูนย์เอกสารคำสอนให้บริการในการจัดพิมพ์ เอกสารคำสอน ข้อสอบ และตำราเรียน.....	4.660	0.833

จากตาราง 4.21 พบว่าผู้เชี่ยวชาญจำนวน 21 คน ในการตอบแบบสอบถามรอบที่ 2 มีความคิดเห็นต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ ซึ่งมีจำนวน 34 ข้อ มีข้อที่มีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 4.00 ขึ้นไปทุกข้อ และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ต่ำกว่า 1.50 ทุกข้อ แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดมีความเห็นสอดคล้องกันสูงในทุกข้อ

ตารางที่ 4.22 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของค่าตอบในรอบที่ 2 ของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการด้านการกำกับกิจกรรมทาง วิชาการ

การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ	ค่ามัธยฐาน (Mdn.) (n = 21)	ค่าพิสัยระหว่าง ควอไทล์ (I.R)
ด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ		
1. มีการกำหนดให้ทุกคณะวิชา จัดทำแผนพัฒนา แผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการ เพื่อเป็นแนว ทางในการบริหารและพัฒนาคณะวิชา.....	4.809	0.690
2. มีการกำหนดให้มีการประชุมคณบดี ทุกเดือน เพื่อรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงาน.....	4.600	0.925
3. มีการกำหนดให้คณบดีทุกคณะวิชาประชุม ผู้ได้บังคับบัญชาทุกเดือน.....	4.600	0.825
4. มีการกำหนดให้ทุกคณะวิชาจัดทำรายงาน ประจำปี.....	4.714	0.785
5. มีการกำหนดให้ทุกคณะวิชาจัดทำรายงานเพื่อ ขอรับรองมาตรฐาน / การประเมินคุณภาพการ ศึกษาต่อทบวงมหาวิทยาลัย ทุก ๆ 5 ปี.....	4.666	0.833
6. มีการกำหนดให้มีคณะกรรมการวิชาการ เพื่อ พิจารณาอาจารย์ผู้สอน ในแต่ละรายวิชา.....	4.650	0.875
7. มีการดำเนินงานและให้คำแนะนำให้มี คณะกรรมการกำกับมาตรฐาน / คณะกรรมการ วิชาการเพื่อพิจารณาและอนุมัติผลการสอบ.....	4.809	0.690
8. มีการกำหนดให้มีผู้ทรงคุณวุฒิทั้งด้านวิชาการ และวิชาชีพช่วยดูหลักสูตร.....	4.809	0.690
9. มีการกำหนดให้ทุกคณะวิชา มีคณะกรรมการ พัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษาสาขา วิชา เพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร.....	4.666	0.833
10. มีการกำหนดโครงสร้างหลักสูตรในระดับ ปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา ตามเกณฑ์ของ ทบวงมหาวิทยาลัย	4.666	0.833

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ	ค่ามัธยฐาน (Mdn.) (n = 21)	ค่าพิสัยระหว่าง ควอไทล์ (I.R)
11. มีการกำหนดให้อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ / อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามเกณฑ์หลักที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด.....	4.660	0.833
12. หลักสูตรต่าง ๆ ที่เปิดสอนได้รับความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย และทบวงมหาวิทยาลัย...	4.809	0.690
13. มีการกำหนดให้ทุกคณะวิชามีคณะกรรมการรับผิดชอบในการจัดทำฐานข้อมูลเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน.....	4.714	0.785
14. มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ผู้สอนทุกปีการศึกษาอย่างเป็นระบบ.....	4.684	0.868
15. หลักสูตรต่าง ๆ ที่เปิดสอนได้ผ่านการรับรองจากทบวงมหาวิทยาลัย สถาบันวิชาชีพ และสำนักงานข้าราชการพลเรือน (กพ.) รับรองคุณวุฒิ.....	4.761	0.738
16. มหาวิทยาลัยมีระบบการกระตุ้นและการจูงใจให้อาจารย์ผู้สอนเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ.....	4.809	0.690
17. ผู้บริหารทุกระดับมีระบบ/มาตรฐานในการควบคุมกิจกรรมทางวิชาการ เพื่อความโปร่งใสและ ยุติธรรม.....	4.578	0.973
18. มหาวิทยาลัยควรกำกับกิจกรรมทางวิชาการให้ดำเนินไปตามมาตรฐานและมีคุณภาพ.....	4.666	0.833
19. มหาวิทยาลัยมีโครงการความร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัย ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน.....	4.523	0.976
20. มหาวิทยาลัยมีหน่วยงานที่ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา.....	4.714	0.785
21. มหาวิทยาลัยมีการกำหนดแผนงาน การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา.....	4.761	0.738
22. คณะวิชาต่าง ๆ มีการดำเนินการ การประกันคุณภาพภายในทุกคณะวิชา.....	4.809	0.690

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

การพัฒนาารูปแบบการบริหารงานวิชาการ	ค่ามัธยฐาน (Mdn.) (n = 21)	ค่าพิสัยระหว่าง ควอไทล์ (I.R)
23. มหาวิทยาลัยมีการตรวจสอบภายในการ ประกันคุณภาพการศึกษา ในทุกคณะวิชา.....	4.809	0.690
24. มหาวิทยาลัยมีการดำเนินการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในเพื่อเตรียมรับการประเมินจาก องค์กรภายนอก.....	4.904	0.595

จากตาราง 4.22 พบว่าผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน ในการตอบแบบสอบถามรอบที่ 2 มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลด้าน การกำกับกิจกรรมทางวิชาการ ซึ่งมีจำนวน 24 ข้อ ทุกข้อมีค่ามัธยฐาน 5.00 และค่าพิสัย ระหว่างควอไทล์ต่ำกว่า 1.00 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดมีความเห็นสอดคล้องกันสูงมากใน ทุกข้อ

การดำเนินการขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัย วงษ์ชวลิตกุล โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) สอบถามผู้เชี่ยวชาญจำนวน 21 คน จากมหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 8 คน มหาวิทยาลัยของรัฐ 6 คน และมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล 7 คน ดำเนินการในรอบที่ 1 และรอบที่ 2 ผลปรากฏว่า ในรอบที่ 2 ได้คำตอบที่สอดคล้องกัน (Consensus) จึงนำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลในรอบที่ 2 มาสร้างเป็นแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ โดยให้คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยประเมินการพัฒนาารูปแบบการ บริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ซึ่งปรากฏผลในตอนี่ 4

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของคณะกรรมการบริหาร เกี่ยวกับการประเมินการพัฒนา รูปแบบการบริหารงานของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล โดยการนำข้อมูลจากการตอบแบบ สอบถามของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 21 ท่าน ในรอบที่ 1 และรอบที่ 2 มาหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน มาทดสอบความเป็นไปได้ในการนำการพัฒนา รูปแบบการบริหารงาน วิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลไปใช้ โดยให้คณะกรรมการบริหาร ซึ่งประกอบด้วย รองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการศูนย์ฯ สำนักฯ รองคณบดี ผู้ช่วยคณบดี และหัวหน้าสาขา วิชา จำนวน 31 คน ประเมินและตรวจสอบความเป็นไปได้ ว่าการพัฒนา รูปแบบการบริหารงาน วิชาการสามารถปฏิบัติได้หรือปฏิบัติไม่ได้ในระดับมากน้อยเพียงใด ผลปรากฏในตารางที่ 4.23 - ตารางที่ 4.26

ตารางที่ 4.23 ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินการพัฒนา รูปแบบการบริหารงานวิชาการ ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหาร มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลโดยภาพรวม (n = 31)

การพัฒนา รูปแบบการบริหารงานวิชาการ ของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล	ผลการประเมิน		ระดับความ คิดเห็น		ระดับ ปฏิบัติ
	ปฏิบัติ ได้	ปฏิบัติ ไม่ได้	\bar{X}	S.D.	
ด้านหลักสูตรและการสอน	100	0.00	4.43	.65	มาก
ด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ	100	0.00	4.30	.73	มาก
ด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ	100	0.00	4.59	.64	มากที่สุด
รวม	100	0.00	4.44	.67	มาก

จากตาราง 4.23 พบว่า การประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวม ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการมหาวิทยาลัย สามารถนำไปปฏิบัติได้ในระดับมากทุกด้าน และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านปรากฏว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านหลักสูตรและการสอน ($\bar{X} = 4.43$) และด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ ($\bar{X} = 4.30$) ส่วนด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$)

ตารางที่ 4.24 ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินการพัฒนา
รูปแบบการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรและการสอน ตามความคิดเห็นของ
คณะกรรมการบริหาร (n = 31)

การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ ของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล	ผลการประเมิน		ระดับความ คิดเห็น		ระดับ ปฏิบัติ
	ปฏิบัติ ได้	ปฏิบัติ ไม่ได้	\bar{x}	S.D.	
ด้านหลักสูตรและการสอน					
1. มีการสำรวจความต้องการกำลังคนและ ความต้องการของสังคมในสาขาวิชาที่จะขอ เปิดดำเนินการ.....	100	0.00	4.35	.55	มาก
2. มีการกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึง ประสงค์ก่อนกำหนดหลักสูตร.....	100	0.00	4.29	.64	มาก
3. มีเอกสารและคู่มือเกี่ยวกับหลักสูตรออก เผยแพร่.....	100	0.00	4.87	.34	มากที่สุด
4. มีการจัดบริหารหลักสูตรที่เป็นระบบ.....	100	0.00	4.71	.59	มากที่สุด
5. มีการรับรองมาตรฐานการศึกษาหลักสูตร จากทบวงมหาวิทยาลัย.....	100	0.00	4.81	.48	มากที่สุด
6. มีนโยบายให้ทุกคณะวิชาทบทวนและ ประเมินหลักสูตรทุก ๆ 4 ปี หรือตามความ จำเป็นเร่งด่วน.....	100	0.00	4.61	.56	มากที่สุด
7. มีการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษา อาจารย์ผู้สอน และผู้ใช้บัณฑิตเพื่อนำข้อ มูลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร.....	100	0.00	4.26	1.03	มาก
8. มีการทำวิจัยติดตามผลบัณฑิต เพื่อปรับ ปรุงและพัฒนาหลักสูตร.....	100	0.00	4.26	.82	มาก
9. มีการนำผลจากการประเมินหลักสูตรมา พัฒนาการเรียนการสอน.....	100	0.00	4.23	.67	มาก
10. มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้อง กับสภาพสังคม.....	100	0.00	4.26	.68	มาก
11. มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อปรับปรุงและ พัฒนา หลักสูตร.....	100	0.00	3.90	.83	มาก
12. มีการกำหนดภาระงานของอาจารย์ผู้สอน ไว้ชัดเจน.....	100	0.00	4.52	.68	มากที่สุด

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

การพัฒนาารูปแบบการบริหารงานวิชาการ ของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล	ผลการประเมิน		ระดับความ คิดเห็น		ระดับ ปฏิบัติ
	ปฏิบัติ ได้	ปฏิบัติ ไม่ได้	\bar{X}	S.D.	
13. มีการทดลองงานสอนอย่างน้อย 1 ภาคการศึกษาและมีการประเมินก่อนบรรจุเป็น อาจารย์ประจำ.....	100	0.00	4.68	.54	มากที่สุด
14. การพิจารณาอาจารย์ผู้สอน ในแต่ละราย วิชา โดยคำนึงถึงคุณวุฒิและประสบการณ์ การสอน.....	100	0.00	4.48	.68	มาก
15. มีการจัดทำโครงการสอน แผนการสอน ทุกรายวิชา.....	100	0.00	4.87	.34	มากที่สุด
16. มีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับ ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ของ มหาวิทยาลัยและคณะวิชา.....	100	0.00	4.45	.62	มาก
17. มีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ.....	100	0.00	4.03	.80	มาก
18. มีการจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการ ความรู้ ในวิชาศึกษาทั่วไป วิชาการของ สาขาวิชาต่าง ๆ และวิชาชีพ.....	100	0.00	4.10	.83	มาก
19. การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริม ศักยภาพและความถนัดของผู้เรียน....	100	0.00	3.94	.96	มาก
20. มีการจัดทำคู่มือการสอนและคู่มือการ ปฏิบัติการ ในรายวิชาที่สามารถดำเนินการ ได้.....	100	0.00	4.29	.64	มาก
21. มีนโยบายชัดเจนเกี่ยวกับการวัดและการ ประเมินผล.....	100	0.00	4.68	.54	มากที่สุด
22. มีวิธีการวัดและประเมินผลหลากหลายรูป แบบ และวิธีการ.....	100	0.00	4.23	.76	มาก
23. มีจำนวนอาจารย์ประจำตามมาตรฐานที่ ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดและสอดคล้อง กับภาระงาน ของแต่ละคณะวิชา.....	100	0.00	4.35	.88	มาก

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

การพัฒนา รูปแบบการบริหารงานวิชาการ ของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล	ผลการประเมิน		ระดับความ คิดเห็น		ระดับ ปฏิบัติ
	ปฏิบัติ ได้	ปฏิบัติ ไม่ได้	\bar{X}	S.D.	
24. มีการกำหนดให้อาจารย์ผู้สอนจัดทำสรุปรายงานการสอนทุกภาคการศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน.....	100	0.00	4.77	.50	มากที่สุด
25. มีการประเมินการสอนของอาจารย์ โดยนักศึกษาทุกภาคการศึกษา.....	100	0.00	4.84	.50	มากที่สุด
26. มีการนำข้อมูลจากการประเมินการสอนของอาจารย์มาปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน.....	100	0.00	4.71	.53	มากที่สุด
27. มีระบบการคัดเลือกนักศึกษาในทุกหลักสูตร	100	0.00	3.61	1.00	มาก
28. มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อติดตามผลการเรียนของนักศึกษา.....	100	0.00	4.39	.67	มาก
29. จัดให้มีการอบรมการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาที่ดีให้แก่อาจารย์ทุกคน.....	100	0.00	4.58	.62	มากที่สุด
30. มีคู่มืออาจารย์ที่ปรึกษาเป็นแนวทางในการให้คำปรึกษาทางวิชาการ.....	100	0.00	4.58	.72	มากที่สุด
31. มีการกำหนดสัดส่วนอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นไปตามความเหมาะสมในแต่ละสาขาวิชา...	100	0.00	4.52	.57	มากที่สุด
32. มีการติดตามผลและประเมินการปฏิบัติงานของอาจารย์ผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ.....	100	0.00	4.71	.46	มากที่สุด
รวม	100	0.00	4.43	.65	มาก

จากตาราง 4.24 พบว่า การประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ด้านหลักสูตรและการสอน ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารเห็นว่า สามารถนำไปปฏิบัติได้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$) เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ มีข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 10 ข้อ และ 3 ข้อแรกที่มีค่าเฉลี่ยเรียงจากมากไปหาน้อยคือ ข้อ 3. มีเอกสารและคู่มือเกี่ยวกับหลักสูตรออกเผยแพร่ ($\bar{X} = 4.87$) และข้อ 25. มีการประเมินการสอนของอาจารย์โดยนักศึกษาทุกภาคการศึกษา ($\bar{X} = 4.84$) และข้อ 24. มีการกำหนดให้อาจารย์ผู้สอนจัดทำสรุปรายงานการสอนทุกภาคการศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.77$) ส่วนข้ออื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 27. มีระบบการคัดเลือกนักศึกษาในทุก

หลักสูตร ($\bar{X} = 3.61$) ข้อที่ 19. การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมศักยภาพและความถนัดของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.94$) และข้อ 17. มีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.03$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.25 ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินการพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการ ด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล (n = 31)

การพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการ ของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล	ผลการประเมิน		ระดับความคิดเห็น		ระดับ ปฏิบัติ
	ปฏิบัติ ได้	ปฏิบัติ ไม่ได้	\bar{X}	S.D.	
ด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ					
1. มีการส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนเขียนเอกสารคำสอนและแต่งตำราเรียน.....	100	0.00	4.42	.76	มาก
2. มีการส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน.....	100	0.00	4.06	.96	มาก
3. มีการส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนทำวิจัย โดยจัดสรรงบประมาณและลดภาระงานสอนให้.....	100	0.00	4.26	.86	มาก
4. มีการส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น.....	100	0.00	4.84	.37	มากที่สุด
5. มีการส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ.....	100	0.00	4.48	.63	มาก
6. มีการส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนเข้าร่วมสัมมนาทั้งภายใน และภายนอกสถานที่.....	100	0.00	4.48	.63	มาก
7. มีการส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์ศึกษาดูงาน ทั้งภายใน และต่างประเทศ.....	100	0.00	3.90	.79	มาก
8. มีการส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนเขียนบทความทางวิชาการและตีพิมพ์.....	100	0.00	4.45	.77	มาก
9. มีการจัดสัมมนาทางวิชาการเกี่ยวกับการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ....	100	0.00	4.71	.64	มากที่สุด

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ ของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล	ผลการประเมิน		ระดับความ คิดเห็น		ระดับ ปฏิบัติ
	ปฏิบัติ ได้	ปฏิบัติ ไม่ได้	\bar{X}	S.D.	
10. มีการจัดหาอาจารย์ประจำต่อจำนวน นักศึกษา ในแต่ละสาขาวิชา ตามที่ทบวง มหาวิทยาลัยกำหนด หรือยืดหยุ่นตาม ความเหมาะสมของแต่ละสาขาวิชา.....	100	0.00	4.45	.62	มาก
11. มีการคัดเลือกผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และรักที่จะเป็นผู้สอน.....	100	0.00	4.35	.66	มาก
12. มีการส่งเสริมให้อาจารย์ผู้สอนพัฒนาตน เองอย่างสม่ำเสมอ.....	100	0.00	4.45	.99	มาก
13. มีการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์มา บรรยายพิเศษเมื่อเพิ่มประสบการณ์ให้กับ นักศึกษา.....	100	0.00	4.68	.70	มากที่สุด
14. มีการสร้างสื่อการสอนแบบต่าง ๆ เมื่อสร้าง บรรยากาศในการเรียนการสอน.....	100	0.00	4.29	.69	มาก
15. มีการจัดหาอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิตรง ตามสาขาวิชาในระดับปริญญาตรี : ปริญญาโท : ปริญญาเอกตามสัดส่วนที่ ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด หรือยืดหยุ่น ตามความเหมาะสมของแต่ละสาขาวิชา.....	100	0.00	4.32	.65	มาก
16. มีระบบการคัดเลือกอาจารย์ผู้สอนที่มีความ โปร่งใส.....	100	0.00	4.45	.77	มาก
17. มีการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนโดยนำ ความรู้ วิชาการพื้นฐานที่ชุมชนต้องการ....	100	0.00	4.16	.64	มาก
18. มีการส่งเสริมให้อาจารย์ทุกคณะวิชาจัด บริการทางวิชาการแก่สังคม.....	100	0.00	4.39	.80	มาก
19. มีการติดตามดูแลให้มีการจัดการเรียนการ สอนตรงตามจุดมุ่งหมายในแต่ละหลักสูตร..	100	0.00	4.42	.96	มาก
20. มีการคัดเลือกนักศึกษาทั้งในระดับปริญญา ตรี และระดับบัณฑิตศึกษา.....	100	0.00	3.84	1.00	มาก

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

การพัฒนาารูปแบบการบริหารงานวิชาการ ของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล	ผลการประเมิน		ระดับความ คิดเห็น		ระดับ ปฏิบัติ
	ปฏิบัติ ได้	ปฏิบัติ ไม่ได้	\bar{X}	S.D.	
21. มีการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อปลูกฝังคุณ ธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม.....	100	0.00	4.32	.87	มาก
22. มีระบบบริการห้องสมุดและแหล่งค้นคว้าที่ ได้มาตรฐาน.....	100	0.00	4.23	.88	มาก
23. มีการจัดหาหนังสือ / ตำราเรียน / สื่อ สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ให้นักศึกษาค้นคว้าตาม เกณฑ์ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดเป็น อย่างต่ำ.....	100	0.00	4.58	.62	มากที่สุด
24. มีการจัดห้องเรียนให้สอดคล้องกับจุดมุ่ง หมายของกลุ่มวิชาศึกษาทั่วไปและกลุ่ม วิชาชีพ.....	100	0.00	4.39	.62	มาก
25. มีการจัดวัสดุ ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์การ ศึกษา ในแต่ละหลักสูตรอย่างเพียงพอ.....	100	0.00	4.23	.84	มาก
26. มีการจัดห้องปฏิบัติการ / ห้องปฏิบัติการ วิชาชีพ ตามเกณฑ์มาตรฐานของแต่ละ สาขาวิชา.....	100	0.00	4.45	.62	มาก
27. มีตำรา วารสารวิชาการของแต่ละหลักสูตร ที่ทันสมัยและเพียงพอ.....	100	0.00	4.39	.76	มาก
28. มีระบบการบริการ Internet เพื่อสืบค้น ศึกษาค้นคว้าและวิจัย.....	100	0.00	4.26	.86	มาก
29. มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลเพื่อพัฒนาการ เรียนการสอน.....	100	0.00	4.19	.79	มาก
30. มีการสำรวจอัตราการลาออกกกลางคันของ นักศึกษา ทุกปีการศึกษา.....	100	0.00	4.45	.77	มาก
31. มีการสำรวจข้อมูลนักศึกษาที่จบการศึกษา ตามกำหนดเวลาทั้งในระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา.....	100	0.00	4.55	.62	มากที่สุด
32. มีการจัดทำวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายตลอดหลัก สูตรในการผลิตบัณฑิตในทุกสาขาวิชา.....	100	0.00	4.35	.66	มาก

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

การพัฒนาารูปแบบการบริหารงานวิชาการ ของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล	ผลการประเมิน		ระดับความ คิดเห็น		ระดับ ปฏิบัติ
	ปฏิบัติ ได้	ปฏิบัติ ไม่ได้	\bar{X}	S.D.	
33. มีสำนักวิชาการเป็นหน่วยงานกลาง เพื่อ ติดต่อสื่อสารและประสานงานการจัดการ เรียนการสอนระหว่างคณะวิชา.....	100	0.00	4.65	.66	มากที่สุด
34. มีศูนย์เอกสารคำสอนให้บริการในการจัด พิมพ์เอกสารคำสอน ข้อสอบ และ ตำราเรียน.....	100	0.00	4.74	.51	มากที่สุด
รวม	100	0.00	4.30	.73	มาก

จากตาราง 4.25 พบว่า การประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ด้านการส่งเสริม
และควบคุมงานวิชาการ ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารเห็นว่า สามารถนำไป
ปฏิบัติได้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ มีข้อที่อยู่ในระดับ
มากที่สุด จำนวน 7 ข้อ และ 3 ข้อแรกที่มีค่าเฉลี่ยเรียงจากมากไปหาน้อย คือข้อ 4. มีการส่งเสริม
สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น ($\bar{X} = 4.84$) ข้อ 34. มีศูนย์เอกสารคำ
สอนให้บริการในการจัดพิมพ์เอกสารคำสอน ข้อสอบ และตำราเรียน ($\bar{X} = 4.74$) และข้อ 9. มี
การจัดสัมมนาทางวิชาการเกี่ยวกับการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.71$)
ส่วนข้ออื่น ๆ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 20. มีการ
คัดเลือกนักศึกษาทั้งในระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา ($\bar{X} = 3.84$) ข้อ 7. มีการ
ส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์ศึกษาดูงานทั้งภายในและต่างประเทศ ($\bar{X} = 3.90$) และข้อ 2.
การส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
($\bar{X} = 4.06$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.26 ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินการพัฒนา
รูปแบบการบริหารงานวิชาการ ด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ ตามความ
คิดเห็นของคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย (n = 31)

การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ ของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล	ผลการประเมิน		ระดับความ คิดเห็น		ระดับ ปฏิบัติ
	ปฏิบัติ ได้	ปฏิบัติ ไม่ได้	\bar{X}	S.D.	
ด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ					
1. มีการกำหนดให้ทุกคณะวิชา จัดทำแผน พัฒนา แผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารและพัฒนา คณะวิชา.....	100	0.00	4.58	.62	มากที่สุด
2. มีการกำหนดให้มีการประชุมคณบดี ทุกเดือน เพื่อรายงานความก้าวหน้าในการ ดำเนินงาน.....	100	0.00	4.84	.37	มากที่สุด
3. มีการกำหนดให้คณบดีทุกคณะวิชาประชุม ผู้ได้บังคับบัญชาทุกเดือน.....	100	0.00	4.77	.43	มากที่สุด
4. มีการกำหนดให้ทุกคณะวิชาจัดทำรายงาน ประจำปี.....	100	0.00	4.61	.50	มากที่สุด
5. มีการกำหนดให้ทุกคณะวิชาจัดทำรายงาน เพื่อขอรับรองมาตรฐาน / การประเมิน คุณภาพการศึกษาต่อทบวงมหาวิทยาลัย ทุก ๆ 5 ปี.....	100	0.00	4.84	.50	มากที่สุด
6. มีการกำหนดให้มีคณะกรรมการวิชาการ เพื่อพิจารณาอาจารย์ผู้สอน ในแต่ละราย วิชา.....	100	0.00	4.48	.77	มาก
7. มีการดำเนินงานและให้คำแนะนำให้มี คณะกรรมการกำกับมาตรฐาน / คณะ กรรมการวิชาการเพื่อพิจารณาและอนุมัติ ผลการสอบ.....	100	0.00	4.87	.43	มากที่สุด
8. มีการกำหนดให้มีผู้ทรงคุณวุฒิทั้งด้านวิชา การ และวิชาชีพช่วยดูหลักสูตร.....	100	0.00	4.39	.72	มาก

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

การพัฒนาารูปแบบการบริหารงานวิชาการ ของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล	ผลการประเมิน		ระดับความ คิดเห็น		ระดับ ปฏิบัติ
	ปฏิบัติ ได้	ปฏิบัติ ไม่ได้	\bar{X}	S.D.	
9. มีการกำหนดให้ทุกคณะวิชามีคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษาสาขาวิชา เพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร.....	100	0.00	4.58	.72	มากที่สุด
10. มีการกำหนดโครงสร้างหลักสูตรในระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา ตามเกณฑ์ของทบวงมหาวิทยาลัย	100	0.00	4.65	.71	มากที่สุด
11. มีการกำหนดให้อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ / อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามเกณฑ์หลักที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด.....	100	0.00	4.52	.81	มากที่สุด
12. หลักสูตรต่าง ๆ ที่เปิดสอนได้รับความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย และทบวงมหาวิทยาลัย.....	100	0.00	4.94	.25	มากที่สุด
13. มีการกำหนดให้ทุกคณะวิชามีคณะกรรมการรับผิดชอบในการจัดทำฐานข้อมูลเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน.....	100	0.00	4.61	.76	มากที่สุด
14. มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ผู้สอนทุกปีการศึกษาอย่างเป็นระบบ.....	100	0.00	4.65	.71	มากที่สุด
15. หลักสูตรต่าง ๆ ที่เปิดสอนได้ผ่านการรับรองจากทบวงมหาวิทยาลัย สถาบันวิชาชีพ และสำนักงานข้าราชการพลเรือน (กพ.) รับรองคุณวุฒิ.....	100	0.00	4.90	.30	มากที่สุด
16. มหาวิทยาลัยมีระบบการกระตุ้นและการจูงใจให้อาจารย์ผู้สอนเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ.....	100	0.00	4.23	1.20	มาก

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ ของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล	ผลการประเมิน		ระดับความ คิดเห็น		ระดับ ปฏิบัติ
	ปฏิบัติ ได้	ปฏิบัติ ไม่ได้	\bar{X}	S.D.	
17. ผู้บริหารทุกระดับมีระบบ/มาตรฐานในการ ควบคุมกิจกรรมทางวิชาการ เพื่อความ โปร่งใสและ ยุติธรรม.....	100	0.00	4.32	.98	มาก
18. มหาวิทยาลัยควรกำกับกิจกรรมทางวิชาการ ให้ดำเนินไปตามมาตรฐานและมีคุณภาพ...	100	0.00	4.71	.53	มากที่สุด
19. มหาวิทยาลัยมีโครงการความร่วมมือทาง วิชาการกับมหาวิทยาลัย ทั้งในและต่าง ประเทศ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน.....	100	0.00	4.03	.91	มาก
20. มหาวิทยาลัยมีหน่วยงานที่ดำเนินการ การประกันคุณภาพการศึกษา.....	100	0.00	4.32	.83	มาก
21. มหาวิทยาลัยมีการกำหนดแผนงาน การ ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา.....	100	0.00	4.65	.55	มากที่สุด
22. คณะวิชาต่าง ๆ มีการดำเนินการ การ ประกันคุณภาพภายในทุกคณะวิชา.....	100	0.00	4.65	.55	มากที่สุด
23. มหาวิทยาลัยมีการตรวจสอบภายในการ ประกันคุณภาพการศึกษา ในทุกคณะวิชา..	100	0.00	4.68	.54	มากที่สุด
24. มหาวิทยาลัยมีการดำเนินการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในเพื่อเตรียมรับการ ประเมินจากองค์กรภายนอก.....	100	0.00	4.55	.68	มากที่สุด
รวม	100	0.00	4.59	.64	มากที่สุด

จากตาราง 4.26 พบว่าการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ด้านการกำกับ
กิจกรรมทางวิชาการ ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารเห็นว่า สามารถนำไปปฏิบัติได้
โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$) เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบว่า มีข้อที่อยู่ใน
ระดับมากที่สุด จำนวน 9 ข้อ และ 3 ข้อแรกที่มีค่าเฉลี่ยเรียงจากมากไปหาน้อยคือ ข้อ 12.
หลักสูตรต่าง ๆ ที่เปิดสอน ได้รับความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัยและทบวงมหาวิทยาลัย
($\bar{X} = 4.94$) ข้อ 15. หลักสูตรต่าง ๆ ที่เปิดสอนได้ผ่านการรับรองจากทบวงมหาวิทยาลัย
สถาบันวิชาชีพและสำนักงานข้าราชการพลเรือน (กพ.) รับรองคุณวุฒิ ($\bar{X} = 4.90$) และข้อ 7.
มีการดำเนินงานและให้คำแนะนำให้มีคณะกรรมการกำกับมาตรฐาน / คณะกรรมการวิชาการ

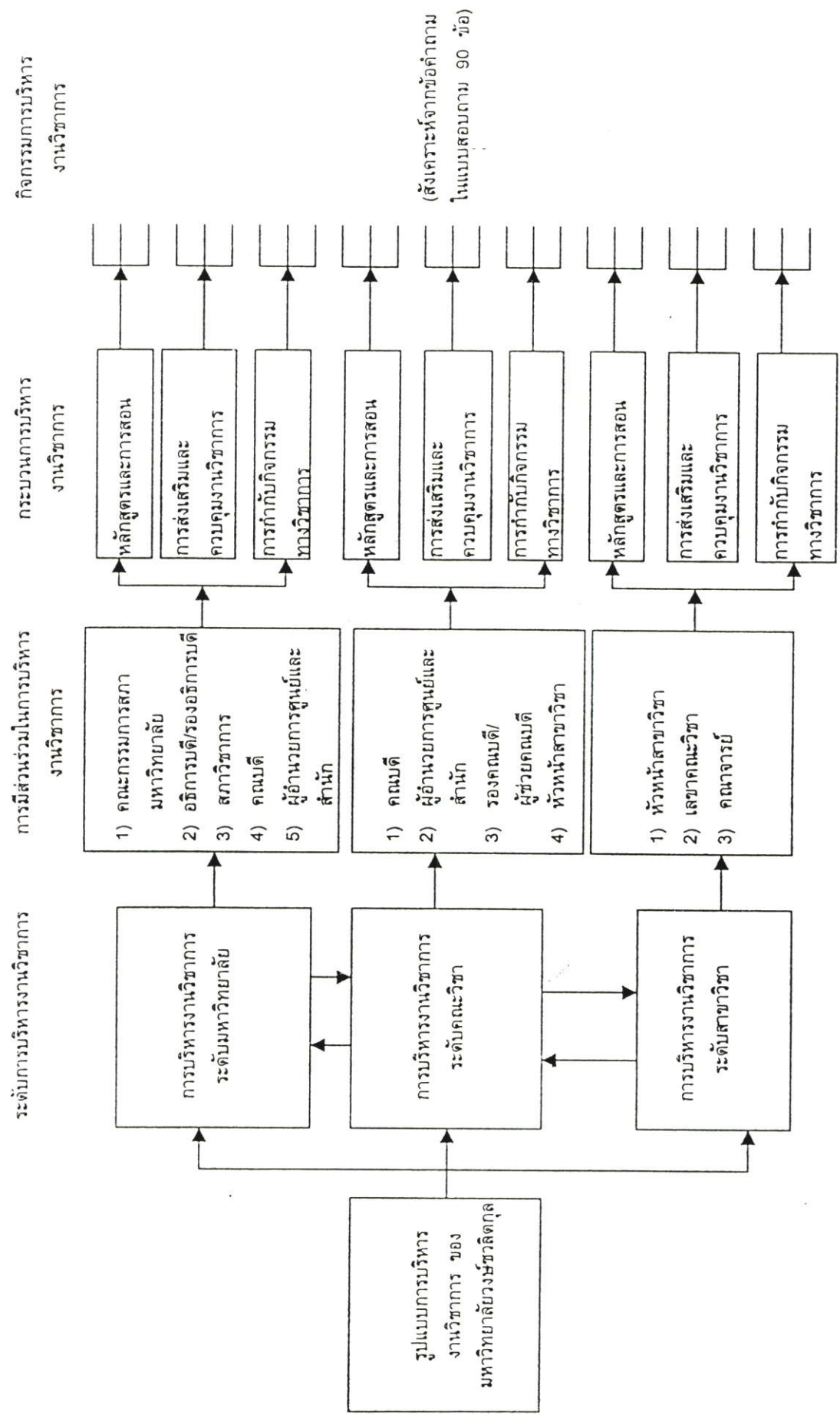
เพื่อพิจารณาข้อสอบ และอนุมัติผลการสอบ ($\bar{X} = 4.87$) ส่วนข้ออื่น ๆ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 19. มหาวิทยาลัยมีโครงการความร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยทั้งในและต่างประเทศ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.03$) ข้อ 17. ผู้บริหารทุกระดับมีระบบและมาตรฐานในการควบคุมกิจกรรมทางวิชาการ เพื่อความโปร่งใสและยุติธรรม ($\bar{X} = 4.32$) และข้อ 20. มหาวิทยาลัยมีหน่วยงานที่ดำเนินการประกันคุณภาพ ($\bar{X} = 4.32$) ตามลำดับ

ตอนที่ 5 การนำเสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

การนำเสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลนั้น ผู้วิจัยได้สังเคราะห์กิจกรรมการบริหารงานวิชาการ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนต้นที่ 3 และตอนที่ 4 และนำเสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้

1. ระดับการบริหารงานวิชาการ
2. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ
3. กระบวนการในการบริหารงานวิชาการ
4. กิจกรรมการบริหารงานวิชาการ

ดังปรากฏในภาพ 4.1 รูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

ภาพที่ 4.1 รูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการ และเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล โดยมีการดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการ โดย

1. ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่ ปัจจัยที่มีเงื่อนไขต่อการบริหารงานวิชาการในระดับอุดมศึกษา อาทิเช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราชพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แผนอุดมศึกษาระยะยาว (2533 – 2547) แนวคิดการปฏิรูปโครงสร้างและการบริหารจัดการอุดมศึกษา แนวคิดวิธีการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยไทย ตลอดจนเอกสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ ทฤษฎี แนวคิดวิธีการการบริหารงานวิชาการ เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดรูปแบบในการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

2. ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล เพื่อสรุปสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการ และนำมาสร้างแบบสอบถาม ซึ่งครอบคลุมถึงสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการ 3 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการสอน ด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ และด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ

3. ศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการในมหาวิทยาลัยไทย โดยผู้วิจัยศึกษาเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการ และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานวิชาการ จำนวน 10 คน โดยแยกเป็นผู้บริหารจากมหาวิทยาลัยของรัฐ 5 คน และมหาวิทยาลัยเอกชน 5 คน โดยการสัมภาษณ์แบบถึงโครงสร้าง ผู้วิจัยนำผลมาจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากขั้นตอนที่ 2 และขั้นตอนที่ 3 มากำหนดรูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล โดยศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ได้รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่เหมาะสม โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) จำนวน 2 รอบ โดยรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารมหาวิทยาลัยของรัฐ 6 คน ผู้บริหารมหาวิทยาลัยเอกชน 8 คน และผู้บริหารมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล 7 คน รวม 21 คน ซึ่งมีวิธีการรวบรวมข้อมูลดังนี้

รอบที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะความคิดเห็นเพิ่มเติมเป็นรายด้าน ผู้วิจัยได้ดำเนินการคัดเลือกข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยตั้งแต่ร้อยละ 80 ข้อเสนอแนะในคำถามปลายเปิด นำมาปรับปรุงข้อความเพิ่มเติมในแบบสอบถามรอบที่ 2

รอบที่ 2 สร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งคัดเลือกข้อที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ ในขั้นนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้หาค่ามัธยฐาน (median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (interquartile range) โดยกำหนดเกณฑ์พิจารณาเลือกข้อความที่มีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.99 เพื่อนำมาเป็นแบบสอบถามในรอบที่ 3 แต่การดำเนินการในรอบที่ 2 ผลปรากฏว่า ได้คำตอบที่สอดคล้องกัน (Consensus) จึงนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรอบที่ 2 มาสร้างเป็นแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ โดยให้คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยประเมินการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ

รอบที่ 3 นำแบบสอบถามจากรอบที่ 2 เฉพาะข้อที่ผ่านเกณฑ์ในรอบที่ 2 มาระบุค่ามัธยฐาน (median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (interquartile range) ของกลุ่ม และคำตอบของผู้เชี่ยวชาญเอง (จากคำตอบในรอบที่ 2) โดยสร้างเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แล้วจัดส่งไปให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนพิจารณาเปรียบเทียบความคิดเห็นของตนเองกับความคิดของกลุ่ม เพื่อทบทวนและแสดงความคิดเห็นอีกครั้งหนึ่ง

ขั้นตอนที่ 3 ทดสอบความเป็นไปได้โดยการประเมินและตรวจสอบความเป็นไปได้ของการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลในขั้นตอนที่ 4 ที่มีความเห็นสอดคล้องกัน โดยนำไปสร้างแบบสอบถามเพื่อสอบถามความคิดเห็นคณะกรรมการบริหารในมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลที่มีตำแหน่งตั้งแต่รองอธิการบดี คณบดี รองคณบดี ผู้ช่วยคณบดี หัวหน้าสาขาวิชา ผู้อำนวยการศูนย์/สำนักฯ จำนวน 31 คน เพื่อประเมินและตรวจสอบความเป็นไปได้ และความเหมาะสมของการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลต่อไป

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของอาจารย์ประจำ อาจารย์พิเศษ เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ซึ่งประกอบด้วยสาระที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของอาจารย์ประจำเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล มีความเห็นว่า มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลมีการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตั้งแต่ด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ ด้านหลักสูตรและการสอน และด้านการ

ส่งเสริมและควบคุมงานทางวิชาการ ส่วนปัญหาการบริหารงานวิชาการนั้น อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลมีความเห็นว่า มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลมีปัญหาการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย 2 ด้าน คือ ด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ และด้านหลักสูตรและการสอน ส่วนด้านการส่งเสริมและควบคุมงานทางวิชาการ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของอาจารย์พิเศษเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล อาจารย์พิเศษมีความเห็นว่า มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลมีการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก คือ ด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ และด้านหลักสูตรและการสอน ตามลำดับ ส่วนด้านการส่งเสริมและควบคุมงานทางวิชาการ มีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง

5.1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรอบที่ 3 จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกันสูงและสูงมาก ผลปรากฏว่า การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล 3 ด้าน ดังนี้

5.1.3.1 ด้านหลักสูตรและการสอน ประกอบด้วย

1. มีการสำรวจความต้องการกำลังคนและความต้องการของสังคมในสาขาวิชาที่จะขอเปิดดำเนินการ
2. มีการกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิต ที่พึงประสงค์ก่อนกำหนดหลักสูตร
3. มีเอกสารและคู่มือเกี่ยวกับหลักสูตรออกเผยแพร่
4. มีการจัดบริหารหลักสูตรที่เป็นระบบ
5. มีการรับรองมาตรฐานการศึกษาหลักสูตรจากทบวงมหาวิทยาลัย
6. มีนโยบายให้ทุกคณะวิชาทบทวน และประเมินหลักสูตรทุก ๆ 4 ปี หรือตามความจำเป็นเร่งด่วน
7. มีการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษา อาจารย์ผู้สอน และผู้ใช้บัณฑิต เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร
8. มีการทำวิจัยติดตามผลบัณฑิต เพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร
9. มีการนำผลการประเมินหลักสูตรมาพัฒนาการเรียนการสอน
10. มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ให้สอดคล้องกับสภาพสังคม
11. มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร
12. มีการกำหนดภาระงานอาจารย์ผู้สอนไว้ชัดเจน
13. มีการทดลองงานสอนอย่างน้อย 1 ภาคการศึกษา และมีการประเมินก่อนบรรจุเป็นอาจารย์ประจำ

14. มีการพิจารณาอาจารย์ผู้สอนในแต่ละรายวิชา โดยคำนึงถึง
คุณวุฒิและประสบการณ์
15. มีการจัดทำโครงการสอน แผนการสอนทุกรายวิชา
16. มีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับปรัชญาปณิธาน
วัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย และคณะวิชา
17. มีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
18. มีการจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการความรู้ ในวิชาศึกษา
ทั่วไป วิชาการของสาขาวิชาต่าง ๆ และวิชาชีพ
19. การพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมศักยภาพและความถนัด
ของผู้เรียน
20. มีการจัดทำคู่มือการสอน และคู่มือการปฏิบัติการในรายวิชาที่
สามารถดำเนินการได้
21. มีนโยบายชัดเจนเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผล
22. มีวิธีการวัดและประเมินผลหลากหลายรูปแบบ และวิธีการ
23. มีจำนวนอาจารย์ประจำตามมาตรฐานที่ทบวงมหาวิทยาลัย
กำหนดและสอดคล้องกับภาระงานของแต่ละคณะวิชา
24. มีการกำหนดให้อาจารย์ผู้สอนจัดทำสรุปรายงาน
25. มีการประเมินการสอนของอาจารย์โดยนักศึกษาทุกภาค
การศึกษา
26. มีการนำข้อมูลจากการประเมินการสอนของอาจารย์มาปรับปรุง
พัฒนาการเรียนการสอน
27. มีระบบการคัดเลือกนักศึกษาในทุกหลักสูตร
28. มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อติดตามผลการเรียนของนักศึกษา
29. จัดให้มีการอบรมการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาที่ดีให้แก่อาจารย์
ทุกคน
30. มีคู่มืออาจารย์ที่ปรึกษาเป็นแนวทางในการให้คำปรึกษาทาง
วิชาการ
31. มีการกำหนดสัดส่วนอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นไปตามความ
เหมาะสมในแต่ละสาขาวิชา
32. มีการติดตามผลและประเมินการปฏิบัติงานของอาจารย์ผู้สอน
อย่างสม่ำเสมอ

5.1.3.2 ด้านการส่งเสริมและควบคุมงานทางวิชาการ

1. มีการส่งเสริม/สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอน เขียนเอกสารคำสอน
และแต่งตำราเรียน

2. มีการส่งเสริม/สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอน ทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
3. มีการส่งเสริม/สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนทำวิจัย โดยจัดสรรงบประมาณและลดภาระงานสอนให้
4. มีการส่งเสริม/สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น
5. มีการส่งเสริม/สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ
6. มีการส่งเสริม/สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนเข้าร่วมสัมมนาทั้งภายในและภายนอกสถานที่
7. มีการส่งเสริม/สนับสนุนให้อาจารย์ที่ปรึกษาดูงานทั้งภายในและต่างประเทศ
8. มีการส่งเสริม/สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนเขียนบทความทางวิชาการและตีพิมพ์
9. มีการจัดสัมมนาทางวิชาการเกี่ยวกับการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
10. มีการจัดหาอาจารย์ประจำต่อจำนวนนักศึกษา ในสาขาวิชาตามที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด หรือยืดหยุ่นตามความเหมาะสมของแต่ละสาขาวิชา
11. มีการคัดเลือกผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและรักที่จะเป็นผู้สอน
12. มีการส่งเสริมให้อาจารย์ผู้สอนพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ
13. มีการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์มาบรรยายพิเศษ เพื่อเพิ่มประสบการณ์ให้กับนักศึกษา
14. มีการสร้างสื่อการสอนแบบต่าง ๆ เพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอน
15. มีการจัดหาอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิตรงตามสาขาวิชาในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก ตามสัดส่วนที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดหรือยืดหยุ่นตามความเหมาะสมของแต่ละสาขาวิชา
16. มีระบบการคัดเลือกอาจารย์ผู้สอนที่มีความโปร่งใส
17. มีการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนโดยนำความรู้วิชาการพื้นฐานที่ชุมชนต้องการ
18. มีการส่งเสริมให้อาจารย์ทุกคณะวิชาจัดบริการทางวิชาการแก่สังคม
19. มีการติดตามดูแลให้มีการจัดการเรียนการสอนตรงตามจุดมุ่งหมายในแต่ละหลักสูตร

20. มีการคัดเลือกนักศึกษาทั้งในระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา
21. มีการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงงาม
22. มีระบบบริการห้องสมุด และแหล่งค้นคว้าที่ได้มาตรฐาน
23. มีการจัดหาหนังสือ/ตำราเรียน/สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ให้ศึกษาค้นคว้าตามเกณฑ์ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดเป็นอย่างต่ำ
24. มีการจัดห้องเรียนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของกลุ่มวิชาศึกษาทั่วไป และกลุ่มวิชาชีพ
25. มีการจัดวัสดุ ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์การศึกษาในแต่ละหลักสูตรอย่างเพียงพอ
26. มีการจัดห้องปฏิบัติการ/ห้องปฏิบัติการวิชาชีพ ตามเกณฑ์มาตรฐานของแต่ละสาขาวิชา
27. มีตำรา วารสารวิชาการของแต่ละหลักสูตรที่ทันสมัยและเพียงพอ
28. มีระบบการบริการ Internet เพื่อสืบค้น ศึกษาค้นคว้าและวิจัย
29. มีการจัดทำระบบทุนข้อมูลเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน
30. มีการสำรวจอัตราการลาออกกกลางคันของนักศึกษาทุกปีการศึกษา
31. มีการสำรวจข้อมูลนักศึกษาที่จบการศึกษาตามกำหนดเวลา ทั้งในระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา
32. มีการจัดทำวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรในการผลิตบัณฑิตในทุกสาขาวิชา
33. มีสำนักวิชาการเป็นหน่วยงานกลางเพื่อติดต่อสื่อสารและประสานงานการจัดการเรียนการสอนระหว่างคณะวิชา
34. มีศูนย์เอกสารคำสอนให้บริการในการจัดพิมพ์เอกสารคำสอนข้อสอบและตำราเรียน
- 5.1.3.3 ด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ ประกอบด้วย
1. มีการกำหนดให้ทุกคณะวิชา จัดทำแผนพัฒนา แผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารและพัฒนาคณะวิชา
2. มีการกำหนดให้มีการประชุมคณบดีทุกเดือน เพื่อรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงาน
3. มีการกำหนดให้คณบดีทุกคณะวิชาประชุมผู้ใต้บังคับบัญชาทุกเดือน

4. มีการกำหนดให้ทุกคณะวิชาจัดทำรายงานประจำปี
5. มีการกำหนดให้ทุกคณะวิชาจัดทำรายงานเพื่อขอรับรองมาตรฐาน/การประเมินคุณภาพการศึกษา ต่อทบวงมหาวิทยาลัยทุก ๆ 5 ปี
6. มีการกำหนดให้คณะกรรมการวิชาการเพื่อพิจารณาอาจารย์ผู้สอน ในแต่ละรายวิชา
7. มีการดำเนินงานและให้คำแนะนำ ให้มีคณะกรรมการกำกับมาตรฐาน / คณะกรรมการวิชาการ เพื่อพิจารณาและอนุมัติผลการสอน
8. มีการกำหนดให้มีผู้ทรงคุณวุฒิทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพช่วยดูหลักสูตร
9. มีการกำหนดให้ทุกคณะวิชา มีคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษาสาขาวิชา เพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร
10. มีการกำหนดโครงสร้างหลักสูตรในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา ตามเกณฑ์ของทบวงมหาวิทยาลัย
11. มีการกำหนดให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามหลักเกณฑ์ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด
12. หลักสูตรต่าง ๆ ที่เปิดสอนได้รับความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย และทบวงมหาวิทยาลัย
13. มีการกำหนดให้ทุกคณะวิชา มีคณะกรรมการรับผิดชอบในการจัดทำฐานข้อมูล เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
14. มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ผู้สอนทุกปี การศึกษาอย่างเป็นระบบ
15. หลักสูตรต่าง ๆ ที่เปิดสอนได้ผ่านการรับรองจากทบวงมหาวิทยาลัย สถาบันวิชาชีพและสำนักงานข้าราชการพลเรือน (กพ.) รับรองคุณวุฒิ
16. มหาวิทยาลัยมีระบบการกระตุ้นและการจูงใจให้อาจารย์ผู้สอนเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ
17. ผู้บริหารทุกระดับมีระบบมาตรฐาน ในการควบคุมกิจกรรมทางวิชาการ เพื่อความโปร่งใสและยุติธรรม
18. มหาวิทยาลัยควรกำกับกิจกรรมทางวิชาการให้ดำเนินไปตามมาตรฐานและมีคุณภาพ
19. มหาวิทยาลัยมีโครงการความร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัย ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

20. มหาวิทยาลัยมีหน่วยงานที่ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา
21. มหาวิทยาลัยมีการกำหนดแผนงาน การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา
22. คณะวิชาต่าง ๆ มีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในทุกคณะวิชา
23. มหาวิทยาลัยมีการตรวจสอบภายในการประกันคุณภาพการศึกษา ในทุกคณะวิชา
24. มหาวิทยาลัยมีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเพื่อเตรียมการรับการประเมินจากองค์กรภายนอก

5.2 การอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการ และเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล โดยมีกรอบแนวคิดการวิจัย 3 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการสอน ด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ และด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ ผลการวิจัยเรื่องนี้มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายดังนี้คือ

5.2.1 สภาพการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล จากผลการวิจัยพบว่า มหาวิทยาลัยมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการบริหารงานวิชาการเป็นงานสำคัญที่สุดสำหรับผู้บริหารงานสถานศึกษา มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาพิจารณาจากผลงานทางวิชาการ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535 : 17) ซึ่งมหาวิทยาลัยตระหนักและให้ความสำคัญในการบริหารงานวิชาการมากกว่าการบริหารงานด้านอื่น ๆ นอกจากนี้ ในการบริหารงานตามแผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2545 – 2549 มหาวิทยาลัยได้กำหนดวิสัยทัศน์ว่า มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลเป็นสถาบันชั้นนำในส่วนภูมิภาค ที่มีความทันสมัยและมีคุณภาพทางวิชาการ บนพื้นฐานของควมมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม และมีวัตถุประสงค์หลัก คือ ผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ ทั้งทางวิชาการ คุณธรรม จริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาของมหาวิทยาลัย คือ “จริยธรรม นำปัญญา” ซึ่งสภาพการบริหารงานวิชาการแต่ละด้านปรากฏผลดังนี้

5.2.1.1 การบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรและการสอน จากผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษานั้น ประกอบไปด้วยงานหลายอย่าง สิ่งสำคัญของงานวิชาการคือ หลักสูตรและการสอน หลักสูตรเป็นตัวกำหนดงานของวิชาการ ผู้บริหารใช้หลักสูตรเป็นตัวกำหนดนโยบาย ทิศทาง ตลอดจน

แนวทางด้านวิชาการ หลักสูตรจะต้องสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมและตลาดแรงงาน การจัดการเรียนการสอนเป็นขั้นตอนของการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2543 : 25) ดังนั้น หลักสูตรและการสอนมีความเชื่อมโยงกัน และข้อที่มหาวิทยาลัยมีการปฏิบัติงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ คือ มหาวิทยาลัยกำหนดให้อาจารย์ผู้สอนทุกคนจัดทำแผนการสอน โครงการสอนทุกภาคการศึกษา ซึ่งในการสอนแต่ละรายวิชาในทุกภาคการศึกษา การจัดทำโครงการสอนและแผนการสอนตามสังเขปวิชาเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับอาจารย์ผู้สอน ถือว่าเป็นการวางแผนการสอน ทำให้ผู้เรียนทราบล่วงหน้าว่าหัวข้อที่จะศึกษาในแต่ละรายวิชา ตลอดจนอาจารย์ผู้สอนได้กำหนดกิจกรรมการสอนชัดเจนด้วย อีกทั้งหัวหน้างานและผู้บริหารสามารถควบคุมและติดตามการปฏิบัติการสอนของอาจารย์ให้เป็นไปตามเนื้อหา และกำหนดเวลาที่ระบุไว้เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพสูงสุด (อนุศักดิ์ สมิตศักดิ์. 2540 : 20 – 21) และข้อที่ปฏิบัติในลำดับรองลงมาคือ มหาวิทยาลัยกำหนดให้มีการประเมินการสอนของอาจารย์ทุกภาคการศึกษา ซึ่งในการประเมินการสอนของอาจารย์โดยนักศึกษานั้น มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการทุกภาคการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ 4 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาผลการสอนของอาจารย์ที่สะท้อนจากเจตคติของนักศึกษา 2) เพื่อพัฒนาการสอนของอาจารย์ให้ดียิ่งขึ้น 3) เพื่อนำข้อมูลเป็นส่วนหนึ่งในการจัดทำประกันคุณภาพทางวิชาการ และ 4) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น (การประเมินการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ภาคเรียนที่ 1/2544 : 1) ส่วนข้อที่มหาวิทยาลัยปฏิบัติในลำดับต่ำสุดคือ มหาวิทยาลัยนำผลการประเมินและติดตามบัณฑิตมาปรับปรุงหลักสูตรและการสอน ซึ่งในเรื่องดังกล่าวนี้ มหาวิทยาลัยได้กำหนดให้ทุกคณะวิชาติดตามบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในแต่ละปีการศึกษา และการสำรวจการดำเนินงานของบัณฑิต ตลอดจนการสำรวจความพึงพอใจของสถานประกอบการต่อบัณฑิต แต่ในส่วนของ การนำผลของการสำรวจมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรและการสอน ยังไม่ได้ดำเนินการให้เป็นรูปธรรม

5.2.1.2 การบริหารงานวิชาการด้านการส่งเสริมและควบคุมงานทาง

วิชาการ จากผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่น้อยกว่าด้านอื่น ๆ ข้อที่มหาวิทยาลัยปฏิบัติมากในลำดับสูงสุดคือ มหาวิทยาลัยมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์ศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลเป็นมหาวิทยาลัยเอกชนในส่วนภูมิภาค การพัฒนาบุคลากรในส่วนอาจารย์ประจำให้มีคุณวุฒิสูงขึ้นสำคัญและจำเป็นต่อมหาวิทยาลัย ดังนั้น มหาวิทยาลัยมีนโยบายชัดเจนในการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น โดยกำหนดไว้ว่าอาจารย์ประจำทุกคณะวิชา มีคุณวุฒิต่ำในระดับปริญญาโทตรงกับสาขาวิชาที่สอน อีกทั้งตามหลักเกณฑ์การพิจารณาการรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษาสาขาวิชาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2535 ข้อ 2.1.6.3 สัดส่วนคุณวุฒิอาจารย์ประจำ ให้พัฒนาสัดส่วนอาจารย์ประจำปริญญาตรี : ปริญญาโท : ปริญญาเอก = 2.5 : 5.5 : 2 (ทบทวนมหาวิทยาลัย. 2543 : 72 – 76) และ

การปฏิบัติในลำดับรองลงมา คือ มหาวิทยาลัยมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์เข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ โดยกำหนดเงินประจำตำแหน่งให้คือ ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ (ผศ.) มีเงินประจำตำแหน่ง 7,000 บาท ตำแหน่งรองศาสตราจารย์ (รศ.) มีเงินประจำตำแหน่ง 9,000 บาท ส่วนการปฏิบัติในลำดับต่ำที่สุดคือ มหาวิทยาลัยมีระบบการคัดเลือกนักศึกษาในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท ซึ่งมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์การคัดเลือกนักศึกษาของมหาวิทยาลัยในระดับปริญญาตรีนั้น การรับนักศึกษาส่วนหนึ่ง มหาวิทยาลัยได้คัดเลือกนักศึกษาร่วมกับทบวงมหาวิทยาลัย แต่อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่เข้ามาสมัครเรียนในมหาวิทยาลัยมีความหลากหลาย จึงทำให้ระบบคัดเลือกไม่เคร่งครัดมากนัก และข้อที่มีการปฏิบัติในลำดับต่ำรองลงมา คือ มหาวิทยาลัยมีนโยบายส่งเสริมให้อาจารย์ศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งในส่วนของการศึกษาดูงานนั้น มหาวิทยาลัยส่งเสริมให้อาจารย์ดูงานภายในประเทศเพื่อมาพัฒนาส่วนงานของคณะวิชา การดูงานในต่างประเทศนั้น มหาวิทยาลัยมีนโยบายชัดเจนว่า ไม่สนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลากรไปต่างประเทศ (นโยบายปี พ.ศ. 2542 – 2546) สืบเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยตกต่ำ

5.2.1.3 การบริหารงานวิชาการด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ

จากผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ มหาวิทยาลัยบริหารงานวิชาการภายใต้การกำกับดูแลของทบวงมหาวิทยาลัยในด้านหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการรับรองมาตรฐานการศึกษาในทุกสาขาวิชา และข้อที่มหาวิทยาลัยปฏิบัติในลำดับสูงสุดคือ หลักสูตรที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยได้รับความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย และทบวงมหาวิทยาลัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ มหาวิทยาลัยดำเนินการภายใต้การกำกับดูแลจากทบวงมหาวิทยาลัย ดังนั้น ในการขอเปิดดำเนินการหลักสูตรสาขาวิชาต่าง ๆ ตลอดจนการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตร ตามหลักเกณฑ์การขอเปิดดำเนินการและการพิจารณาปรับปรุง หลักสูตร ปี พ.ศ. 2542 ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สมาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษาสาขาวิชาให้มีอำนาจพิจารณา ปรับปรุงหลักสูตร มาตรฐานทางวิชาการให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานของทบวงมหาวิทยาลัย และขอความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัยก่อนดำเนินการส่งทบวงมหาวิทยาลัย (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2542 : 1 – 2) และข้อที่ปฏิบัติในลำดับรองลงมาคือ หลักสูตรที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัย สำนักงานข้าราชการพลเรือน (กพ.) รับรองคุณวุฒิผู้สำเร็จการศึกษาทุกหลักสูตร ซึ่งในการควบคุมกำกับกิจกรรมทางวิชาการด้านหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนนั้น การกำกับดูแลมาตรฐานในเรื่องของการรับรองมาตรฐานนั้น เมื่อมหาวิทยาลัยได้รับรองมาตรฐานการศึกษาจากทบวงมหาวิทยาลัยแล้ว ทบวงมหาวิทยาลัยก็จะดำเนินการให้สำนักงานข้าราชการพลเรือน (กพ.) รับรองหลักสูตรด้วย (ฉันทวิทย์ สุชาติานนท์. 2539 : ภาคผนวก) การรับรองมาตรฐานการศึกษาและการรับรองหลักสูตรจากทบวงมหาวิทยาลัยและจากสำนักงานข้าราชการพลเรือน (กพ.) มีผลต่อการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในลำดับต่ำสุดนั้นคือ มหาวิทยาลัยมีการ

กำหนดเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัย ซึ่งตามความคิดเห็นของอาจารย์ประจำเห็นว่ายังไม่เป็นระบบ ตั้งแต่นโยบายไม่ชัดเจน ไม่ระบุองค์ประกอบการประเมินที่ชัดเจน ตลอดจนขั้นตอนการประเมินไม่ชัดเจน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยได้นำข้อมูลในส่วนของ การประเมินผลการปฏิบัติงานมาเป็นส่วนหนึ่งในการปรับเงินเดือน ซึ่งระบบการปรับขึ้นเงินเดือนของมหาวิทยาลัย ใช้ระบบเปอร์เซ็นต์ตามฐานของเงินเดือน โดยปรับตั้งแต่ 3% - 10% ส่วนข้อที่ปฏิบัติในลำดับต่ำรองลงมาคือ มหาวิทยาลัยจัดให้มีคณะกรรมการประจำคณะวิชา/ คณะกรรมการวิชาการ เพื่อทำหน้าที่บริหารงานวิชาการในคณะวิชา โดยพิจารณาอนุมัติข้อสอบ และผลการสอบของคณะวิชา ตลอดจนกิจกรรมอื่น ๆ ของคณะวิชาด้วย

5.2.2 ปัญหาการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล จากผลการวิจัยพบว่า มหาวิทยาลัยมีปัญหาการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ มหาวิทยาลัยดำเนินการการบริหารงานวิชาการอยู่ภายใต้การดูแลของทบวงมหาวิทยาลัยทุกขั้นตอน ตั้งแต่การจัดตั้งสถาบัน การขอเปิดดำเนินหลักสูตรต่าง ๆ ในทุกสาขาวิชา การขอรับรองมาตรฐานการศึกษาและการประเมินคุณภาพการศึกษาทุก 5 ปี ทุกสาขาวิชา (ฉันทวิทย์ สุชาติานนท์, 2539 : ภาคผนวก) เพื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่า มหาวิทยาลัยมีปัญหาการบริหารงานวิชาการในระดับน้อย ด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ และด้านหลักสูตรและการสอน ส่วนด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการมีปัญหาในระดับปานกลาง นอกจากการกำกับดูแลจากทบวงมหาวิทยาลัยในเรื่องต่าง ๆ การกำกับคุณภาพและมาตรฐานทางวิชาการตั้งแต่ต้น ทั้งด้านกายภาพ ความพร้อมเรื่องหัวหน้าสาขาวิชา อาจารย์ประจำทั้งในเรื่องคุณวุฒิ อัตราส่วนอาจารย์ประจำต่อนักศึกษา สัดส่วนปริญญาตรี : ปริญญาโท : ปริญญาเอก อาคารสถานที่ ห้องสมุด จำนวนหนังสือ ตลอดจนการจัดการเรียนการสอนในแต่ละสาขาวิชาตามเกณฑ์ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2543 : 72 – 76) ด้านหลักสูตรต้องสอดคล้องกับเกณฑ์ของทบวงมหาวิทยาลัย จึงจะได้รับอนุญาตให้เปิดสอนในหลักสูตรดังกล่าวได้ (ทบวงมหาวิทยาลัย และสมาคมอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย, 2539 : ภาคผนวก) นอกจากมหาวิทยาลัยดำเนินการภายใต้การกำกับดูแลจากทบวงมหาวิทยาลัยแล้ว มหาวิทยาลัยดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2541 เป็นต้นมา มหาวิทยาลัยดำเนินการจัดระบบและกลไกการควบคุมภายในโดยยึดปรัชญาของมหาวิทยาลัย มีหน่วยงานและคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาระดับสถาบัน ระดับคณะวิชา และระดับคณะวิชา เพื่อตรวจสอบคุณภาพการศึกษายามในมหาวิทยาลัย (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2544 : 4 – 11) และเตรียมการจัดทำการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินจากภายนอก ส่วนด้านการส่งเสริมและควบคุมงานทางวิชาการนั้น มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล เป็นมหาวิทยาลัยเอกชนที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค ระยะเวลาในการเปิดดำเนินน้อย ต้องใช้งบประมาณในการส่งเสริมและพัฒนาในส่วนต่าง ๆ จำนวนมาก จึงทำให้มีปัญหาในระดับปานกลาง

5.2.2.1 ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรและการสอน จากผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวม มหาวิทยาลัยมีปัญหาด้านหลักสูตรและการสอนอยู่ในระดับน้อย เพราะหลักสูตรทุกหลักสูตรผ่านคณะกรรมการสภาทบวงมหาวิทยาลัยและสถาบันข้าราชการพลเรือน (กพ.) รับรองทุกหลักสูตร เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีปัญหาในระดับปานกลาง ลำดับสูงสุดคือ การสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษา อาจารย์ผู้สอน และผู้ใช้บัณฑิต เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยดำเนินการแบบแยกส่วน ยังไม่ครบวงจร และยังไม่ได้นำข้อมูลมาบูรณาการ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นทางการ และปัญหาลำดับรองลงมาคือ การจัดการเรียนการสอนโดยพิจารณาจากศักยภาพและความถนัดของผู้เรียน ซึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 กล่าวไว้ชัดเจนว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ” (มาตรา 22) การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน (มาตรา 24) (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. 2544 : 10 – 11) แต่จากสภาพการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยในแต่ละรายวิชา ดำเนินการได้ค่อนข้างยาก เพราะจำนวนนักศึกษาในห้องเรียนมากจนเกินไป และความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่วนปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรและการสอนในลำดับต่ำสุดคือ ปัญหาการบริหารงานวิชาการอย่างเป็นทางการเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ และปัญหาการจัดสรรงบประมาณเพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร

5.2.2.2 ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ จากผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมมหาวิทยาลัยมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล เป็นมหาวิทยาลัยที่จัดตั้งในส่วนภูมิภาค และเป็นมหาวิทยาลัยที่เปิดดำเนินการมาไม่กี่ปี จำเป็นต้องใช้งบประมาณในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ค่อนข้างมาก จึงไม่อาจดำเนินการไปพร้อม ๆ กันได้ทุกด้าน เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีปัญหาในระดับปานกลางลำดับสูงสุด คือ การส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศในเรื่องนี้ สืบเนื่องจากแต่เดิมมหาวิทยาลัยมีโครงการให้อาจารย์ประจำศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกในต่างประเทศด้วย ในภาวะการณ์ปัจจุบันประเทศไทยประสบภาวะเศรษฐกิจ มหาวิทยาลัยมีนโยบายไม่สนับสนุนให้บุคลากรศึกษาและดูงานในต่างประเทศ (นโยบายปี พ.ศ.2541 - 2545) และปัญหาในลำดับรองลงมาคือ การส่งเสริมให้อาจารย์ผู้สอนทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น แม้ว่าทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดภาระงานของอาจารย์ประจำไว้ชัดเจน เพื่อให้อาจารย์ประจำมีเวลาศึกษาค้นคว้าวิจัย และตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ตามมาตรา 30 “ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ...ให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา” (ไพฑูริย์ สินลารัตน์. 2542 : 16) ในการบริหารงานวิชาการในระดับ

อุดมศึกษา จำเป็นต้องมีการวิจัยเพื่อพัฒนาและสร้างองค์ความรู้ใหม่ แต่นอกเหนือภาระงานสอน อาจารย์ประจำยังมีภาระงานอื่น ๆ อาทิเช่น งานอาจารย์ที่ปรึกษาและงานตามที่ได้รับมอบหมาย จึงทำให้มีเวลาในการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนน้อยลง ส่วนปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการในลำดับต่ำสุดคือ ปัญหาการจัดหาหนังสือ ตำรา ให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าตามเกณฑ์มาตรฐานที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ในการเปิดดำเนินการของแต่ละสาขาวิชา และในการขอรับรองมาตรฐานของสาขาวิชา ในส่วนของห้องสมุด ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดจำนวนที่นั่งในห้องสมุด จำนวนหนังสือต่อจำนวนนักศึกษา และเมื่อนักศึกษาเพิ่มขึ้นก็ให้จัดหาหนังสือเพิ่มขึ้นไว้อย่างชัดเจน (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2543 : 72 – 76) ในการขอรับรองมาตรฐานการศึกษาในแต่ละสาขาวิชา มหาวิทยาลัยต้องจัดหาตำรา หนังสือ วารสารทางวิชาการ ตามเกณฑ์ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด ซึ่งเกณฑ์ดังกล่าวเป็นเกณฑ์ขั้นต่ำ ปัญหาด้านนี้ในลำดับรองลงมา คือ ปัญหาการจัดหาอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาตรี : ปริญญาโท : ปริญญาเอก ตามสัดส่วนที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด ซึ่งการดำเนินการในด้านนี้ มหาวิทยาลัยจัดหาอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิและสัดส่วนตามที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดในทุกสาขาวิชาที่เปิดสอน

5.2.2.3 ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการกำกับกิจกรรมทาง

วิชาการ จากผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมมหาวิทยาลัยมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ มหาวิทยาลัยดำเนินการภายใต้การกำกับดูแลจากทบวงมหาวิทยาลัย อีกทั้งมหาวิทยาลัยมีการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ในทุกคณะวิชา ศูนย์ สำนัก มีการจัดทำรายงานศึกษาตนเอง (Self Study Report : SSR) และมีการตรวจสอบภายในเพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า มหาวิทยาลัยมีปัญหาการบริหารงานวิชาการในระดับน้อยทุกข้อ ปัญหาในระดับน้อย ลำดับสูงสุดคือ ปัญหาการกำหนดให้ทุกคณะวิชาจัดทำรายงานประจำปี ซึ่งการจัดทำรายงานประจำปีของทุกคณะวิชา ศูนย์ สำนัก นั้น ทางมหาวิทยาลัยกำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา การจัดทำรายงานประจำปีนั้น ให้เป็นฉบับเดียวกับการจัดทำรายงานประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR) ปัญหาลำดับรองลงมาคือ ปัญหาการกำหนดให้ทุกคณะวิชาจัดทำแผนกลยุทธ์และแผนงานประจำ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารและพัฒนาคณะวิชาการ ซึ่งมหาวิทยาลัยกำหนดให้ทุกคณะวิชากำหนดวิสัยทัศน์ ทบพวนปรัชญาของหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจและตลาดแรงงาน ส่วนการบริหารคณะวิชา ให้เป็นไปตามแผนกลยุทธ์และแผนงานประจำ โดยมีการประเมินผลเป็นระยะ ๆ ส่วนปัญหาด้านการกำกับกิจกรรมการบริหารงานวิชาการในลำดับต่ำที่สุดคือ ปัญหาการกำหนดให้มีการปรับปรุงคณบดีทุกเดือน เพื่อรายงานความก้าวหน้าของคณะวิชา ซึ่งการบริหารจัดการภายในมหาวิทยาลัยนั้น มหาวิทยาลัยมีการประชุมในส่วนงานต่าง ๆ เดือนละ 1 ครั้ง ดังนี้คือ มีการประชุมคณาจารย์และบุคลากร สัปดาห์แรกของเดือน การประชุมคณบดี สัปดาห์ที่ 2 ของเดือน การประชุมคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย สัปดาห์ที่ 3 และมีการ

ประชุมรองอธิการบดี เดือนละ 1 ครั้ง นอกจากเป็นการรายงานความก้าวหน้าของคณะวิชาแล้ว ยังรับนโยบายไปสู่การปฏิบัติด้วย และให้คณบดีประชุมผู้ได้บังคับบัญชา เดือนละ 1 ครั้งเช่นกัน ปัญหาในลำดับต่ำสุดรองลงมาคือ การจัดโครงสร้างและหลักสูตรในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท ตามเกณฑ์ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด มหาวิทยาลัยกำหนดหลักสูตรในระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา ตามโครงสร้างที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2542 : 3) โครงสร้างหลักสูตรปริญญาตรีประกอบด้วย หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรี ตามเกณฑ์ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด ส่วนโครงสร้างระดับบัณฑิตศึกษานั้น การกำหนดหน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต โดยแบ่งการศึกษาเป็น 2 แผน คือ แผน ก และ แผน ข

5.2.3 การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
การวิจัยในขั้นตอนนี้ใช้เทคนิคเดลฟาย มาเป็นวิธีการตรวจสอบและปรับปรุงพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

5.2.3.1 รอบที่ 1 เป็นการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับประเด็นข้อความที่ผู้วิจัยนำเสนอเป็นรายชื่อ พร้อมทั้งเปิดรับคำตอบจากคำถามปลายเปิดในแต่ละข้อ เพื่อกำหนดรูปแบบที่เหมาะสมในรอบที่ 2 ซึ่งความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญรอบที่ 1 ในแต่ละด้านดังต่อไปนี้

1. ด้านหลักสูตรและการสอน มีข้อคำถามจำนวน 30 ข้อ

ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยทั้งหมดร้อยละ 100 จำนวน 17 ข้อ และเห็นด้วยโดยส่วนใหญ่ตามเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป จำนวน 13 ข้อ (81-95) โดยผู้เชี่ยวชาญให้เหตุผลประกอบที่ไม่เห็นด้วยในแต่ละข้อคำถามดังนี้

1. การรับรองมาตรฐานการศึกษาหลักสูตรจากทบวงมหาวิทยาลัย มีผู้เชี่ยวชาญไม่เห็นด้วย โดยให้เหตุผลประกอบว่า ควรมีการรับรองมาตรฐานจากคณะผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งอาจเป็นองค์กรอิสระมากกว่าทบวงมหาวิทยาลัย

2. มีนโยบายให้ทุกคณะวิชาประเมินหลักสูตรทุก ๆ 5 ปี มีผู้เชี่ยวชาญไม่เห็นด้วย โดยเหตุผลประกอบว่า ระยะเวลา 5 ปี ช้าเกินไป ไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม ผลจากการประเมินจะไม่เกิดประโยชน์ ควรปรับทุก 4 ปี (สำหรับปริญญาตรี) หรืออาจเร็วกว่านั้น

3. มีการนำผลการประเมินหลักสูตรมาพัฒนาการเรียนการสอนผู้เชี่ยวชาญไม่เห็นด้วย โดยให้เหตุผลประกอบว่า น่าจะในทางกลับกัน คือ การประเมินการสอนมาพัฒนาหลักสูตร

4. มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรผู้เชี่ยวชาญที่ไม่เห็นด้วย ให้เหตุผลประกอบคือ การพัฒนาหลักสูตรไม่จำเป็นต้องใช้งบประมาณ

5. การพิจารณาอาจารย์ผู้สอนในแต่ละรายวิชา โดยคำนึงถึง คุณวุฒิและประสบการณ์การสอน ผู้เชี่ยวชาญที่ไม่เห็นด้วย ให้เหตุผลประกอบคือ การพิจารณา อาจารย์ผู้สอนในแต่ละรายวิชา ต้องมีส่วนอื่น ๆ ประกอบด้วย เช่น ทักษะคิดและบุคลิกภาพ

6. มีการจัดทำโครงการสอนและแผนการสอนทุกรายวิชา ผู้เชี่ยวชาญที่ไม่เห็นด้วย ให้เหตุผลประกอบคือ อาจารย์แต่ละท่านมีสูตรการสอนไม่เหมือนกัน การมีโครงการสอนทำให้ไม่ยืดหยุ่นพอ ประสิทธิภาพการสอนลดลงได้

7. มีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับปรัชญาปณิธาน วัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยและคณะวิชา ผู้เชี่ยวชาญที่ไม่เห็นด้วย ให้เหตุผลประกอบคือ ข้อนี้นำไปสู่การปฏิบัติได้ยาก และควรเพิ่มข้อความและหลักสูตรด้วย

8. การจัดการเรียนการสอนตามศักยภาพและความถนัดของผู้เรียน ผู้เชี่ยวชาญที่ไม่เห็นด้วย ให้เหตุผลประกอบคือ ผู้เรียนต้องเป็นผู้เลือกเรียนตามความถนัด (สถาบันจัดเตรียมไว้ก่อน) และทำได้ค่อนข้างยาก เพราะกลุ่มผู้เรียนมากกว่า 10 คน

9. มีการจัดทำคู่มือการสอนและคู่มือการปฏิบัติการ ผู้เชี่ยวชาญที่ไม่เห็นด้วย ให้เหตุผลประกอบคือ การจัดทำคู่มือการสอนไม่สามารถทำได้ทุกวิชา ขึ้นอยู่กับวิชาที่สอนและรายละเอียดของแผนการสอนน่าจะเพียงพอ

10. มีจำนวนอาจารย์ประจำตามมาตรฐานที่ทบวงมหาวิทยาลัย กำหนดและสอดคล้องกับภาระงาน ผู้เชี่ยวชาญที่ไม่เห็นด้วย ให้เหตุผลประกอบคือ มาตรฐานของทบวงมหาวิทยาลัยเป็นมาตรฐานขั้นต่ำ ควรพัฒนาให้ดีกว่า และบางกรณีจะใช้ความสามารถในการ ได้มาซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิ ขึ้นอยู่กับข้อจำกัดของสาขาวิชา

11. มีการกำหนดให้อาจารย์ผู้สอนจัดทำสรุปรายงานการสอนทุกภาค การศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ผู้เชี่ยวชาญที่ไม่เห็นด้วย ให้เหตุผลประกอบคือ ผู้สอนไม่จำเป็นต้องทำสรุปรายงานการสอน ขึ้นอยู่กับการบริหารแต่ละสถาบัน

12. มีระบบการคัดเลือกนักศึกษาในทุกหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญที่ไม่เห็นด้วย ให้เหตุผลประกอบคือ ทบวงมหาวิทยาลัยคัดเลือกให้แล้ว การคัดเลือกนักศึกษา ดำเนินการยากในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน แต่ละหลักสูตรมีปัญหาแตกต่างกัน

13. มีการกำหนดสัดส่วนอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นไปตามเกณฑ์ทบวงมหาวิทยาลัย ผู้เชี่ยวชาญที่ไม่เห็นด้วย ให้เหตุผลประกอบคือ เกณฑ์ทบวงมหาวิทยาลัยเหมาะกับมหาวิทยาลัยของรัฐเท่านั้น มหาวิทยาลัยเอกชนอาจารย์ต้องดูแลนักศึกษามากขึ้น และเห็นด้วยที่มีเกณฑ์ แต่ควรเป็นไปตามลักษณะรายวิชาและสถาบันมากกว่า

2. ด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ มีข้อคำถามจำนวน 29 ข้อ ผู้เชี่ยวชาญ เห็นด้วยร้อยละ 100 จำนวน 26 ข้อ และเห็นด้วยโดยส่วนใหญ่ตามเกณฑ์ 80 ขึ้นไป จำนวน 3 ข้อ (90-95) โดยผู้เชี่ยวชาญให้เหตุผลประกอบที่ไม่เห็นด้วยในแต่ละข้อคำถาม ดังนี้

1. มีการจัดหาอาจารย์ประจำต่อจำนวนนักศึกษาในแต่ละสาขาวิชา ตามที่ทบวงกำหนด ผู้เชี่ยวชาญที่ไม่เห็นด้วยให้เหตุผลประกอบคือ มีระบบ E-learning ไม่จำเป็นต้องยึดกับกฎของทบวงมหาวิทยาลัย และบางสาขาวิชาหาอาจารย์ประจำยาก

2. มีการจัดหาอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิตรงตามสาขาวิชาในระดับปริญญาตรี : ปริญญาโท : ปริญญาเอก ตามสัดส่วนที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด ผู้เชี่ยวชาญที่ไม่เห็นด้วยให้เหตุผลประกอบ คือ ควรมีความยืดหยุ่นตามความเหมาะสมของแต่ละสาขาวิชา ไม่ตึงหรือเข้มงวดเกินไป และในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนบางสาขาเป็นไปได้ยาก

3. มีการจัดหาหนังสือ / ตำราเรียน / สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ให้ นักศึกษาค้นคว้าตามเกณฑ์ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด ผู้เชี่ยวชาญที่ไม่เห็นด้วยในข้อคำถามนี้ ให้เหตุผลประกอบคือ เกณฑ์ทบวงมหาวิทยาลัยเป็นเกณฑ์ขั้นต่ำ ควรมากกว่าเกณฑ์กำหนด และสิ่งตีพิมพ์ตำราต่อไปอาจมีน้อย สามารถใช้สื่อ electronic ได้มากขึ้น

3. ด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ มีข้อคำถามจำนวน 21 ข้อ ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยทั้งหมดร้อยละ 100 จำนวน 14 ข้อ และเห็นด้วยส่วนใหญ่ตามเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป จำนวน 70 ข้อ (80-95) โดยผู้เชี่ยวชาญให้เหตุผลประกอบที่ไม่เห็นด้วยในแต่ละข้อคำถามดังนี้

1. มีการกำหนดให้ประชุมคณบดีทุกเดือน เพื่อรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงาน ผู้เชี่ยวชาญที่ไม่เห็นด้วยในข้อคำถามนี้ ให้เหตุผลประกอบคือ ควรประชุมคณบดีทุกภาคการศึกษาอาจจะดีกว่า หรือน่าจะจัดให้มีในลักษณะอื่น เช่น มีสภาวิศวกร

2. มีการกำหนดให้คณบดีทุกคณะวิชาประชุมผู้ได้บังคับบัญชาทุกเดือน ผู้เชี่ยวชาญที่ไม่เห็นด้วยในข้อคำถามนี้ ให้เหตุผลประกอบคือ ภาควิชาจัดประชุมได้ ควรทำงานอย่างอื่นดีกว่า ความถี่น่าจะทุกภาคการศึกษาจะดีกว่า หรืออาจขึ้นอยู่กับวิธีการบริหารในสถาบันนั้น ๆ

3. มีการกำหนดให้ทุกคณะวิชาจัดทำรายงานประจำปี ผู้เชี่ยวชาญที่ไม่เห็นด้วยกับข้อคำถามนี้ ให้เหตุผลประกอบคือ คณะวิชาควรจัดทำทุกภาคการศึกษาให้สอดคล้องกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา

4. มีการกำหนดให้ทุกคณะวิชามีคณะกรรมการกำกับมาตรฐานและคณะกรรมการวิชาการ เพื่อพิจารณาและอนุมัติผลการสอบ ผู้เชี่ยวชาญที่ไม่เห็นด้วยกับข้อคำถามนี้ ให้เหตุผลประกอบคือ ภายในคณะวิชาจัดดำเนินการได้ หรือมหาวิทยาลัยมีวิธีการที่เน้นประสิทธิภาพมากกว่าการมีคณะกรรมการดังกล่าว

5. มีการกำหนดโครงสร้างหลักสูตรในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษาตามเกณฑ์ของทบวงมหาวิทยาลัย ผู้เชี่ยวชาญที่ไม่เห็นด้วยกับข้อคำถามนี้ ให้เหตุผลประกอบคือ เกณฑ์ทบวงมหาวิทยาลัยเป็นเกณฑ์ขั้นต่ำ ควรกำหนดโครงสร้างให้ดีกว่า หรือควรยืดหยุ่นได้ไม่มีข้อจำกัดหรือเงื่อนไขมากเกินไป

6. มีการกำหนดให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ / อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษา ค้นคว้าอิสระตามหลักเกณฑ์ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด ผู้เชี่ยวชาญที่ไม่เห็นด้วยกับข้อคำถามนี้ ให้เหตุผลประกอบคือ ไม่จำเป็นต้องเป็นไปตามเกณฑ์ทบวงมหาวิทยาลัยสามารถกำหนดได้ตามศักยภาพของอาจารย์

7. หลักสูตรต่าง ๆ ที่เปิดสอนได้รับความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย และทบวงมหาวิทยาลัย ผู้เชี่ยวชาญที่ไม่เห็นด้วยกับข้อคำถามนี้ ให้เหตุผลประกอบคือ ควรเปิดโอกาสให้สภามหาวิทยาลัยได้มีความรับผิดชอบในเรื่องนี้ ไม่ควรเกี่ยวข้องกับทบวงมหาวิทยาลัย

5.2.3.2 รอบที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่ปรับปรุงพัฒนามาจากแบบสอบถามรอบที่ 1 ผลการวิเคราะห์คำตอบของผู้เชี่ยวชาญในรอบนี้เป็นการหาค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ในแต่ละข้อ เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลในแต่ละด้านดังนี้

1. ด้านหลักสูตรและการสอน มีข้อคำถามจำนวน 32 ข้อ ปรากฏว่าทุกข้อมีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 4.00 ขึ้นไป และมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ตั้งแต่ 1.99 ลงมาทุกข้อ ซึ่งแสดงว่าผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดมีความเห็นสอดคล้องกันสูงในทุกข้อด้านหลักสูตรและการสอน

2. ด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ มีข้อคำถามทั้งหมด 34 ข้อ ปรากฏว่าทุกข้อมีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 4.00 ขึ้นไป และมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ตั้งแต่ 1.50 ลงมาทุกข้อ ซึ่งแสดงว่าผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดมีความเห็นสอดคล้องกันสูงในทุกข้อด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ

3. ด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ มีข้อคำถามทั้งหมด 24 ข้อ ปรากฏว่าทุกข้อมีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 5.00 ขึ้นไป และมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ตั้งแต่ 1.00 ลงมาทุกข้อ ซึ่งแสดงว่าผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดมีความเห็นสอดคล้องกันสูงมากในทุกข้อด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ

5.2.4 การทดสอบความเป็นไปได้ในการนำการพัฒนาารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลไปใช้ โดยให้คณะกรรมการบริหารจำนวน 31 คน ประเมินและตรวจสอบความเป็นไปได้ว่าสามารถปฏิบัติได้หรือไม่ในระดับมากน้อย เพียงซึ่งผลการประเมินปรากฏ ดังนี้

ผลการประเมินการพัฒนาารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลโดยภาพรวม สามารถปฏิบัติได้ คิดเป็นร้อยละ 100 ในทุกด้าน ตั้งแต่ด้านหลักสูตรและการสอน ด้านการส่งเสริมและควบคุมงานทางวิชาการ และด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่า ด้านที่ปฏิบัติได้มากที่สุดคือ ด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ รองลงมาคือ ด้านหลักสูตรและการสอนและด้านการส่งเสริมและควบคุมทางวิชาการ ตามลำดับ ซึ่งในแต่ละด้านปรากฏผลดังนี้

5.2.4.1 ด้านหลักสูตรและการสอน ซึ่งมีข้อคำถามทั้งหมด 32 ข้อจากผลการประเมินของคณะกรรมการบริหาร มีความเห็นว่าสามารถนำไปปฏิบัติได้ทุกข้อร้อยละ 100 และโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า ข้อที่สามารถปฏิบัติได้ในระดับมากที่สุดลำดับสูงสุดคือ มีเอกสารและคู่มือเกี่ยวกับหลักสูตรออกเผยแพร่ และมีการทำโครงการสอน แผนการสอนทุกรายวิชา ลำดับสูงสุดรองลงมาคือ การกำหนดให้อาจารย์ผู้สอนจัดทำสรุปรายงานการสอนทุกภาคการศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ส่วนข้อที่ปฏิบัติได้ในลำดับต่ำที่สุดคือ มีระบบการคัดเลือกนักศึกษาในทุกหลักสูตร และมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ตามลำดับ

5.2.4.2 ด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ ซึ่งมีข้อคำถามทั้งหมด 34 ข้อจากผลการประเมินของคณะกรรมการบริหารมีความเห็นว่า สามารถนำไปปฏิบัติได้ทุกข้อร้อยละ 100 และโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า ข้อที่สามารถปฏิบัติได้ในระดับมากที่สุดลำดับสูงสุด คือการส่งเสริม/สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป ลำดับสูงสุดรองลงมาคือ การมีศูนย์เอกสารคำสอน ให้บริการในการจัดพิมพ์เอกสารคำสอน ข้อสอบและตำราเรียน และข้อที่ปฏิบัติในลำดับต่ำสุดคือ มีการคัดเลือกนักศึกษาทั้งในระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา และมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนไปศึกษาดูงานทั้งภายในและต่างประเทศ

5.2.4.3 ด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ ซึ่งมีข้อคำถามทั้งหมด 24 ข้อจากผลการประเมินของคณะกรรมการบริหารมีความเห็นว่าสามารถนำไปปฏิบัติได้ทุกข้อร้อยละ 100 และโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า ข้อที่สามารถปฏิบัติได้ในระดับมากที่สุดลำดับสูงสุดคือ หลักสูตรต่าง ๆ ที่เปิดสอนได้รับความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัยและ ทบวงมหาวิทยาลัย และข้อที่สามารถปฏิบัติได้ในลำดับสูงสุดรองลงมาคือ หลักสูตรต่าง ๆ ที่เปิดสอน ได้ผ่านการรับรองจากทบวงมหาวิทยาลัย สถาบันวิชาชีพและสำนักงานข้าราชการ พลเรือน (กพ.) รับรองคุณวุฒิ ส่วนข้อที่ปฏิบัติได้ในระดับมากลำดับต่ำที่สุดคือ มหาวิทยาลัยมีโครงการความร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยทั้งในและต่างประเทศ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และรองลงมาคือ มหาวิทยาลัยมีระบบการกระตุ้นและจูงใจให้อาจารย์ผู้สอนเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ

5.2.5 การเสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
การนำเสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลนั้น ผู้วิจัยได้สังเคราะห์กิจกรรมการบริหารงานวิชาการ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนต้นที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ และขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบความเป็นไปได้ในการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ และนำเสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้

1. ระดับการบริหารงานวิชาการ ในการแบ่งระดับการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลนั้น ควรแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

1.1 การบริหารงานวิชาการระดับมหาวิทยาลัย การบริหารงานวิชาการในระดับนี้ มีบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบในการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ในการบริหารงานวิชาการ ให้มีคุณภาพและมาตรฐานทางวิชาการ

1.2 การบริหารงานระดับคณะวิชา การบริหารงานวิชาการในระดับนี้ มีบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบในการนำนโยบายไปสู่ปฏิบัติ ตลอดจนการจัดทำแผนงานวิชาการ เพื่อให้การดำเนินการวิชาการเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

1.3 การบริหารงานวิชาการระดับสาขาวิชา การบริหารงานวิชาการในระดับนี้ มีบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบในการดำเนินการจัดการเรียนการสอน และการวัดประเมินผล เพื่อให้บัณฑิตมีคุณภาพต่อไป

2. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการจากการสังเคราะห์กิจกรรมการบริหารงานวิชาการ แบ่งบุคลากรที่มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 การบริหารงานวิชาการระดับมหาวิทยาลัย ได้แก่ คณะกรรมการสภามหาวิทยาลัย อธิการบดี รองอธิการบดี สภาวิชาการ และผู้อำนวยการศูนย์และสำนัก

กลุ่มที่ 2 การบริหารงานวิชาการระดับคณะวิชา ได้แก่ คณบดี รองคณบดี ผู้ช่วยคณบดี และหัวหน้าสาขาวิชา

กลุ่มที่ 3 การบริหารงานวิชาการระดับสาขาวิชา ได้แก่ หัวหน้าสาขาเลขาคณะ และคณาจารย์

ในการมีส่วนร่วมของแต่ละกลุ่มนั้น มากน้อยแตกต่างกันตาม ตำแหน่ง บทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบและความเกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการในแต่ละระดับ

3. กระบวนการบริหารงานวิชาการ ในแต่ละระดับประกอบด้วยงานวิชาการ 3 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการสอน ด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ และด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ

จากการสังเคราะห์กิจกรรมการบริหารงานวิชาการ 90 ข้อ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย สรุปกิจกรรมการบริหารงานวิชาการในแต่ละด้านได้ดังนี้

3.1 ด้านหลักสูตรและการสอน กิจกรรมการบริหารงานวิชาการประกอบด้วย

3.1.1 การบริหารหลักสูตร

3.1.2 การปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร

3.1.3 การประเมินหลักสูตร

- 3.1.4 อาจารย์ผู้สอน
- 3.1.5 กระบวนการจัดการเรียนการสอน
- 3.1.6 นักศึกษา
- 3.1.7 อาจารย์ที่ปรึกษา
- 3.1.8 การบริการทางวิชาการแก่สังคม
- 3.1.9 ปัจจัยเกื้อหนุนต่าง ๆ
- 3.2 ด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ
 - 3.2.1 การส่งเสริมและพัฒนาการเรียนการสอน
 - 3.2.2 การส่งเสริมและสนับสนุนในการพัฒนาอาจารย์ผู้สอน
 - 3.2.3 การควบคุมกิจกรรมทางวิชาการด้านต่าง ๆ
- 3.3 ด้านการกำกับกิจกรรมการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย
 - 3.3.1 การกำกับกิจกรรมด้านหลักสูตร
 - 3.3.2 การกำกับกิจกรรมด้านการเรียนการสอน
 - 3.3.3 การกำกับกิจกรรมด้านมาตรฐานทางวิชาการ

5.3 ข้อเสนอแนะ

ผลจากการวิจัยการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำรูปแบบไปประยุกต์ใช้

จากผลการวิจัยการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัย ซึ่งครอบคลุมงานวิชาการ 3 ด้าน ตั้งแต่ด้านหลักสูตรและการสอน ด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ และด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ ถึงแม้ว่าในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะผ่านการตรวจสอบ ปรับปรุงและยืนยันจากผู้เชี่ยวชาญ และคณะกรรมการบริหารของมหาวิทยาลัยมาแล้วก็ตาม แต่เนื่องจากปัจจัยเงื่อนไขต่าง ๆ และความพร้อมของมหาวิทยาลัยทั้งในเชิงกายภาพ และศักยภาพ ดังนั้น ในการนำการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการไปใช้ ควรมีการเตรียมการและทำความเข้าใจดังต่อไปนี้

5.3.1.1 การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาโดยภาพรวมของมหาวิทยาลัย ไม่ได้แยกตามคณะวิชา ดังนั้น การนำผลการวิจัยไปใช้ ควรวิเคราะห์ในส่วนที่เกี่ยวข้องไปดำเนินการต่อ จะช่วยให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง

5.3.1.2 ควรมีการจัดประชุม เพื่อทำความเข้าใจและพิจารณาความเป็นไปได้ ในแต่ละประเด็นข้อความในแต่ละด้าน หรือปรับประยุกต์ให้เหมาะสมกับสภาพจริงก่อนนำไปสู่

การปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

5.3.1.3 ควรส่งเสริมให้มีการทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเป็นระยะ ๆ อาทิ เช่น ด้านหลักสูตรและการสอน เนื่องจากสภาพสังคมมีความเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

5.3.1.4 ผลจากการวิจัยในครั้งนี้เป็นความคิดเห็นที่มีรายละเอียดหลายประการ ผู้ที่จะนำไปปฏิบัติอาจเลือกนำไปดำเนินการตามความเหมาะสมกับคณะวิชา

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยต่อไป

การวิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล เป็นการศึกษาารูปแบบการบริหารงานวิชาการ เฉพาะมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลเท่านั้น ดังนั้น ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยของรัฐ และของมหาวิทยาลัยเอกชนด้วย ดังนั้น ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไปจึงครอบคลุมในหัวข้อต่อไปนี้

5.3.2.1 ควรทำการวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยของรัฐ หรือของมหาวิทยาลัยเอกชน

5.3.2.2 ควรทำการวิจัยและพัฒนาศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยของรัฐ และมหาวิทยาลัยเอกชน

5.3.2.3 ควรมีการทำวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

5.3.2.4 ควรมีการทำวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาด้านวิชาการของมหาวิทยาลัยของรัฐ หรือมหาวิทยาลัยเอกชน

5.3.2.5 ควรมีการทำวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในแต่ละคณะวิชา ทั้งในระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา เนื่องจากแต่ละคณะวิชา มีธรรมชาติของการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน จึงควรทำเฉพาะคณะวิชา

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2521. **หลักสูตรใหม่**. (เอกสารแนะนำหลักสูตรฉบับปรับปรุง) กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการศาสนา.
- กิตติมา ปรีดีติลล. 2532. **การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ : อักษรวิพัฒน์.
- จรัส สุวรรณเวลา. 2539. **รื้อปรับระบบสถาบันอุดมศึกษา กรณีศึกษา :**
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จรัส สุวรรณเวลา และคณะ. 2540. **บนเส้นทางอุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จริยา เสถบุตร และคณะ. 2526. **ผลขององค์ประกอบที่ไม่ใช่ทางวิชาการที่มีต่อความสัมฤทธิ์ผลด้านวิชาการของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย**. ขอนแก่น : ศึกษาศาสตร มหาวิทาลัยขอนแก่น.
- จำเริญรัตน์ เจือจันทร์. 2543. **การพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพด้านวิชาการของมหาวิทยาลัยเอกชน**. ปรินญาณินท์ กศ.ด. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- จุไรรัตน์ สมสุข. 2537. **ปัญหาการใช้หลักสูตรปริญญา สาขาวิทยาศาสตร์สายวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ โปรแกรมวิทยาศาสตร์การกีฬา (การฝึกและการจัดการกีฬา) พุทธศักราช 2535**. ปรินญาณินท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร อัดสำเนา.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. 2539. **การพัฒนาหลักสูตร : หลักการและแนวปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.
- ฉันทวิทย์ สุชาดานนท์. 2539. **“สรุปการดำเนินการของทบวงมหาวิทยาลัยในการกำกับดูแลมาตรฐานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน” ในรายงานการสัมมนาเรื่องการประกันคุณภาพและการควบคุมมาตรฐานการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน**. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัยและสมาคมอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย.
- ชนิดา รัชพลเมือง. (2528. มกราคม - มีนาคม). **“การวิจัยแบบเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique)”**. ในวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 9(9) : 89 - 101.
- ชมพันธ์ุ กุญชร ณ อยุธยา. 2530. **การพัฒนาหลักสูตร**. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร อัดสำเนา.
- ชมพู่ แก้วปัญญา. 2539. **รูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว**. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.

- ชัยเนตร ไวยคณี. 2539. การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดกรมสามัญศึกษาในส่วนกลาง. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยวัฒน์ เจียมสุขสุจิตต์. 2538. การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดุษฎี พงศ์ศาสตร์. 2535. “การบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้” . ในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา. เอกสารประกอบการฝึกอบรม หลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กรุงเทพฯ : กรมสามัญศึกษา.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. 2533. รายงานผลการวิจัยเรื่องโครงการวางแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี โครงการที่ 41 : เรื่องบทบาทอุดมศึกษาเอกชน. กรุงเทพฯ : สำนักบริหารวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. 2538ข. คู่มือปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการสอบไล่ภายนอก หลักสูตรระดับอุดมศึกษาที่ไม่สูงกว่าปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2538. กรุงเทพฯ : สำนักกิจการสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. ทบวงมหาวิทยาลัย.
- ทบวงมหาวิทยาลัยและสมาคมอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย. 2539. รายงานสัมมนา เรื่องการประกันคุณภาพและการควบคุมมาตรฐานการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. 2542. คู่มือปฏิบัติเกี่ยวกับแนวทางและวิธีการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. 2543. รายงานประจำปี 2543. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. 2543. ประมวลนโยบาย หลักเกณฑ์และแนวทางที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. ทบวงมหาวิทยาลัย พ.ศ.2543.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. 2544. นโยบาย แนวทาง และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา

- ทัศนีย์ ศิริวัฒน์. 2537. รายงานการวิจัย กรณีศึกษาการบริการให้คำปรึกษาของ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง อัดสำเนา.
- ทิพวรรณ อากาศวิภาค. 2536. การบริหารงานวิชาการ ของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข. ปรินท์นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. 2538. อัดสำเนา.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. 2542. การบริหารจัดการอุดมศึกษา หลักและแนวทางตามแนว ปฏิรูป. รายงานเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ธนาคารกสิกรไทย. 2538. รายงานการสัมมนาระดับชาติ เรื่องยุทธศาสตร์การศึกษาไทย ในยุคโลกาภิวัตน์. 18 ตุลาคม 2538 ณ ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์.
- นงเยาว์ ชาราศรีสุทธิ. 2529. การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. 2525. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัท เอส. เอ็ม. เอ็ม. จำกัด.
- นภดล อูชชิน. 2536. การนำเสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนู กุลชล. 2540. "สารที่ปรึกษาสมาคม", ในครบรอบ 20 ปี สมาคมสถาบันอุดมศึกษา เอกชนแห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ : สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย.
- ธำรง บัวศรี. 2531. ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและพัฒนา. กรุงเทพฯ : เอราวันการพิมพ์.
- ธำรง บัวศรี. 2533. เอกสารแนะนำหลักสูตร ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- ประนอม โอทกานนท์. 2532. "มาตรฐานการศึกษาพยาบาลอยู่ที่ใด". วารสารการพยาบาล. 4(2).
- ประพิมพ์พรรณ โชคสุวัฒน์กุล และคณะ. 2534. หลักสูตรมัธยมศึกษา. ภาควิชาหลักสูตร และการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย รามคำแหง.
- ประสิทธิ์ ทองไสว. 2538. กลไกประเมินมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ. ปรินท์นิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒประสานมิตร. บัณฑิตวิทยาลัย ถ่ายเอกสาร.

- ปรีชา บุญอมรัตน์. 2532. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. อัดสำเนา.
- ประกอบ คูปรัดน์ และคณะ. 2533. โครงการวางแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี (2531 – 2545) โครงการวิจัยที่ 4.1 : เรื่องบทบาทอุดมศึกษาเอกชน. กรุงเทพฯ : สำนักบริการวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริม กรุงเทพฯ.
- พงษ์ศักดิ์ อินทรามะ. 2537. การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- พงษ์ศักดิ์ อิทธิศิริเวทย์. 2538. การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเทคนิค. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- พนัส หันนาคินทร์. 2524. หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. 2536. การอุดมศึกษากับสังคมไทย. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. 2542. การบริหารจัดการอุดมศึกษา หลักและแนวทางตามแนวปฏิรูป. รายงานเสนอต่อ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กันยายน.
- ไพศาล หวังพานิช. 2535. "หลักสูตรการสอน การวัดผล", ในการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการวัดผลภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ ณ โรงแรมแอมบาสเดอร์ซิตี จอมเทียน ชลบุรี ระหว่าง 19 – 21 ตุลาคม 2535. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ปิญญา สาทร. 2526. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล. 2543. คู่มือการศึกษาระดับปริญญาตรี. กรุงเทพฯ : ชันพรีนติ้ง.
- มณฑนา เหมชะญาติ. 2533. การศึกษาการจัดการด้านวิชาการของฝ่ายวิชาการ. วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523. อัดสำเนา.
- เมธี ปิลันธนานนท์. 2529. การบริหารงานบุคคลในวงการศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเอส พรีนติ้งเฮ้าส์.
- มัทกานต์ โอพารรัตน์มณี. 2544. เอกสารวิชาการหมวดวิชาศึกษาทั่วไป. จัดพิมพ์โดย สำนักกิจการสถาบันอุดมศึกษาเอกชน.

- เริ่งจิตร กลั่นทประ. 2540. รูปแบบการบริหารมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐบาล. ปรินญาณินพนธ์ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รุ่ง แก้วแดง. 2541. การปฏิวัติการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน.
- รุ่ง ว่องวิทวัสและคณะ. 2531. รายงานการวิจัยเรื่องระบบการบริหารงานวิชาการ ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร. เสนอต่อทบวงมหาวิทยาลัย. วัฒนาพร ระจับทุกข์. 2542. แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพมหานคร : กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- วันชัย ศิริชนะ. 2540. การประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษา. อนุสาร อุดมศึกษา 23 (226) : 3 - 13 ; เมษายน.
- วัลลภ สุวรรณดี และคณะ. 2541. รายงานวิจัยประกอบการร่างพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542. สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- วิจารณ์ พานิช. 2528. “พหุมิติในการพัฒนาอาจารย์” สงขลานครินทร์เวชสาร”. 3 (3) : 378 - 381 ; กรกฎาคม - กันยายน.
- วิจิตร ศรีสอาน. 2518. หลักการอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. 2526. พัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. 2537. กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. 2543. การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา. ทบวงมหาวิทยาลัย.
- สงคราม เหลืองทองคำ. 2542. ทบวงมหาวิทยาลัยกับการปฏิรูปอุดมศึกษา. หนังสือพิมพ์ มติชนรายวัน. วันอาทิตย์ที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2542 , หน้า 4 – 5.
- สวัสดิ์ อุทรานันท์. 2532. พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มิตรสยาม.
- สมคิด ศิลป์ประกอบ. 2538. การบริหารวิชาการของวิทยาลัยครู. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. 2544. โครงการวิจัยเรื่องการปฏิรูปการเรียนการสอนในระดับ อุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดยาว.
- สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย. 2542. “รายชื่อสมาชิกสถาบันสมาคม สถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย” , ในจุลสารสมาคมอุดมศึกษาเอกชน แห่งประเทศไทย. 8 (2) : 7 - 9.

- สวัสดิ์ ประทุมราช และคณะ. 2521. การศึกษาความสอดคล้องระหว่างหลักสูตรการฝึกหัดครูกับหลักสูตรประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท. 2521.
- สันต์ ชรรณบำรุง. 2532. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมศาสนา.
- สากล จริยวิทยานนท์. 2540. นักบริหารมหาวิทยาลัย. ไทยรัฐ 4 มีนาคม.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. 2520. การบริหารกิจการนักเรียน พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก. อัดสำเนา
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. 2542. การบริหารวิชาการ. ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เสริมศรี ไชยสร. 2543. หลักเกณฑ์และรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรี. เอกสารประกอบการเสวนาประชาพิจารณ์งานวิจัย ด้านการปฏิรูปการเรียนการสอน ระดับอุดมศึกษา ครั้งที่ 2 วันที่ 7 กันยายน พ.ศ. 2543 ณ โรงแรมโซลทวิน กรุงเทพฯ.
- สุทนต์ ศรีไสย์. 2539. กองแผนงานพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : ครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนทร วิไลลักษณ์. 2540. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุพัตรา ไหลสกุล. 2539. การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชุมพร. ปริญญาโท ครุศาสตร์มหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุมิตร คุณากร. 2518. "การส่งเสริมวิชาการในโรงเรียนและความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรประถมศึกษา", วิทยาสาร. 3 : 16 – 18 ; มีนาคม.
- สุมิตร คุณากร. 2523. หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- สุวัฒน์ แสนทวี. 2538. การศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุวิมล ว่องวานิช และ นางลักษณ์ วิรัชชัย. 2542. การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการจัดลำดับมหาวิทยาลัยของประเทศในเอเชีย ปี 2540 – 2542. กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดี จำกัด.

- สวัสต์ ประทุมราช และคณะ. 2521. **การศึกษาความสอดคล้องระหว่างหลักสูตร การฝึกหัดครู กับหลักสูตรประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2538. **แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544)**. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2539. **แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540 - 2544)**. กรุงเทพฯ : เม็ดทรายพรินติ้ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- อดุลย์ วิริยเวชกุล. 2538. **การประกันคุณภาพทางวิชาการในมหาวิทยาลัยไทย**. กรุงเทพฯ : พี.เอ.ลิฟวิ่ง.
- อรรถัย บุญช่วย. 2542. **การบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยรามคำแหง. ปฏิญญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต (การอุดมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.**
- อรนุช ศรีสะอาด. (ม.ป.ป.). **คู่มือการสอนวิชาวัดผลการศึกษา**. มหาสารคาม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- อิศเรศ พิพัฒน์มงคลพร. 2542. **รูปแบบการพัฒนาอาจารย์ในมหาวิทยาลัยขอนแก่น. ปฏิญญานิพนธ์ กศ.ด. (การอุดมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.**
- อนุศักดิ์ สมิตสันต์. 2540. **การบริหารงานวิชาการ. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒบางเขน.**
- อำภา บุญช่วย. 2537. **การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2** กรุงเทพฯ : โอ เอส พรินติ้งเฮ้าส์.
- Adelman, C. 1992. "Accreditation", in **The Encyclopedia of Higher Education, Volume II**. Oxford : Pergamon Press.
- Aleamomi, L.M 1984 "The Dynamics of Faculty Evaluation" in **Changing Practices**. edited by P. Seldin San Francisco : Jossey : Bass Publisgers.
- Blake, R.R. , J.S. and others Mouton and M.S. William. 1981. **Academic Administration Grid**. San Francisco : Jossey – Bass Publishers.
- Bloom, Benjamin J. 1976. **Human Characteristic and School Learning**. New York : Mcgraw – Hill Book Company.
- Bobbitt, Flankin. 1918. **The Curriculum**. Boston : Houghton. Miffin.
- Borich, G.D. 1988. **Effective Teacher Method**. London : Merrill Publisging Company.

- Brophy, J. and T. Good. 1986. "Teacher Behavior and Student Achievement" ,
in Handbook of Research on Teaching. 3rd ed. Edited by M.C. Wittrock.
 East Lansing : Michigan State University.
- Caswell. H.L & Campbell, D.S. 1935. **Curriculum Development.** New York :
 American Book Company.
- Connelly. Michael. 1997. The Academic Quality Audit of an Asian Postgraduate
 University, in **Quality Assurance in Education** West Yorkshire :
 MC B University Press. 3 (4) : 30 - 34.
- Connelly, Michael. 1997. "The Academic Quality Audit of an Asian Postgraduate
 University" , in **Quality Assurance in Education.** West Yorkshire : MCB
 University Press, 5 (1) : 40 - 45.
- Crow and A.W. Crow. 1980. **Introduction to Education.** New Delhi : Euraga
 Publishing House.
- Cypher, T. and D.J. Willower. 1984. "The Work Behavior of Secondary School
 Teachers" , **Jurnal of Research and Development.** Vol. No.1
- Doherty, G.D. 1995. "**Assessing Competence in Higher Education**". London :
 Kogan Page.
- Francis, J. Bruce. 1978. "Curriculum and Instruction", in **The International
 Encyclopedia of Higher Education.** Vol. 3, San Francisco : Jossey – Bass
 Publishers.
- Genova , W.J. and Others. 1976. **Mutual Benefit Evaluation of Faculty and
 Administration in Higher Education.** Massachusetts : Balingier Publishing
 Company.
- Good, C.V. 1973. **Dictionary of Education (1973) (3rd. ed.)** . New York. McCraw-
 Hill.
- Gordon, Gorge. 1995. "Higher Education 2005 : Points, Possibilities, Pitfalls,
 Principles", in **Quality Assurance in Education.** West Yorkshire : MCB
 University Press, 3(4) : 21 29.
- Henderson, A.D. and J.G. Henderson. 1974. **Higher Education in America.**
 San Francisco : Jossey – Bass Publishers.
- Hinett, Karen and Peter Kinght. 1996. "Quality and Assessment" . in **Quality
 Assurance in Education.** West Yorkshire : MBC University Press, 4 (3) :
 3 - 10.

- Hutchins. R.M. 1978. **The Higher Learning in America.** Chelsea : Yale University Press.
- Jackson, Norman. 1996. "Internal Academic Quality Audit in UK Higher Education : Part I – Current Practice and Conceptual Frameworks ", in **Quality Assurance in Education.** West Yorkshire : MCB University Press, 5(1) : 37 – 39.
- Johnson, M.C. 1971. "Appropriate research direction in curriculum and instruction" **Curriculum Theory Network.** Winter.
- Kaufman, Roger and Zahn, Douglas. 1993. **Quality Management Plus The Continous Improvement of Education.** California : Corwin Press, Inc.
- Kibler, Robert J. 1970. "Backward Objectives and The Instructional Process, " in **Selected Readings for the Introduction to the Teaching Profession.** Edited by Milton Muscea P. 44 - 53 : Mc Cutchan.
- King, Roger. 1995. "What is Higher Education for ? : Strategies Dilemmas for Twenty - first Century University" , in **Quality Assurance in Education.** West Yorkshire : MCB University Press, 3 (4) : 14 - 20.
- Knight, Peter. 1995. Ed. **Assessment for Learning in Higher Education.** London : Kogan Page Limited.
- Lange, Phillip C. 1967. **The Yearbook of the National Society for Study of Education, Part II.** Chicago. Scott, Foresman and Company.
- Lavatelli, Celia S., Walter J. Moore, and Theodore Kalsounis. 1972. **Elementary School Curriculum.** New York : Holt, Rinepart and Winston.
- Lee, M. and James C. Vanhorn. 1983. **Academic Administration : Planning, Budgeting and Dicision Making with Multiple Objectives.** University of Nebraska Press.
- Leicester, Mal. 1993. **Race for a Chage in Continuous and Higher Education.** Buckingham : SRHE & Open University Press.
- Lewis, Ralph G. and Douglas Smith H. 1994. **Total Quality in Higher Education.** Florida : St. Lucie Press.
- Miller, Van. 1965. **The Public Administration of American School System.** New York : Macmillan Company.
- Neagley, Ross L., and N. Dean Evans. 1967. **Handbook for Effective Curriculum.** Englewood. Cliffs, New Jersey : Prentice Hall.

- Parkay, Forrest W. and Beverly Hardcastle Stanford. 1998. **Becoming A Teacher**.
Boston : Allyn and Bacon.
- Reiheluth, C.M. and M. Merrill. 1977. **An Instructional Design Theory and Models**.
New Jersey : Lawrence Urbana Associate Inc.,
- Ryan K. and James M. Cooper. 1975. **Those Who Can Teach 2nd ed.** Boston :
Houghton and Mifflin.
- Saylor, J.G. & W.M. Alexander, 1974. **Planning Curriculum for Schools**.
New York : Holt, Rinehart and Winston.
- Shaver, James and Harold Berlak. 1968. **Democracy Pluralism, and the Social
Studies**. Boston : Houghton Mifflin.
- Smith, Edward W. and Others. 1961. **The Education Encyclopedia**. Englewood
:New Jersey Cliffs Prentice – Hall. Inc.
- Smith, Edward W. and Others. 1971. **The Education' s Encyclopedia**.
New Jersey : Prentice – Hall. Inc.,
- Taba, Hilda. 1962. **Curriculum Development : Theory and Practice**. New York :
Harcourt, Brace and World Inc.,
- Taba, Hilda 1962. **Curriculum : Theory And Practice**. New York : Harcourt Brace.
- Tongdhamchart, Nirachara. (1996. October) . **An Analysis of President's
Perceptions of 19 Thai Private Institutes of Higher Education about
Teaching, Research, Public Service and Thai Culture Preservation. Ph D.
Dissertation Abstract**. Ohio : Ohio State University. Available : DAI - A57/04
: 1522.
- Vroeijenstyn, Al. 1995. "Self Assessment, External Review and Then? ", in **The Third
Meeting of The INQAAHE**. Utrecht, The Nethelands : Association of
Universities in The Netherlands.
- Wheeler, D.K. 1974. **Curriculum Process**. London : University of London Press Ltd.
- Winch, Christopher. 1996. "Special Issue : Quality and Education", in **Journal
Philosophy of Education**. Cambridge, MA : 30 (10).
- Withers, Rebert, 1995. "Quality Assessment : Two Traditions (A Review Article)",
in **Quality Assurance in Education**. West Yorkshire : MCB University Press,
3(2) : 40 – 41.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ที่ ทม 1504 / 3968

คณะกรรมการอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒๕๔๔ กันยายน ๒๕๔๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวสงวนพงศ์ ชวนชม นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหาร
อาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ การพัฒนารูปแบบของการบริหารงานวิชาการของ
มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ”

คณะกรรมการอุตสาหกรรมพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับ
เรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดีจึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม เพื่อการวิจัยของ นางสาว
สงวนพงศ์ ชวนชม ดังที่แนบมาพร้อมนี้จำนวน 1 ชุด ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียง
ใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บข้อมูลของ นางสาวสงวนพงศ์ ชวนชม มีความสมบูรณ์
ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณ
เป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 327-1199 , 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร 3269040

สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย

ASSOCIATION OF PRIVATE HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS OF THAILAND

๑๓ ถนนพระราม ๖ กรุงเทพมหานคร ๑๐๕๐๐ โทร ๒๕๕-๘๕๔๘, ๒๕๕-๙๓๒๗, โทรสาร ๒๕๕-๘๕๔๘
73 Rama 6 Road, Bangkok 10400, Thailand. Tel 245-8548, 245-9327, FAX 245-8548

ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ น.โกมลนาค ที่ สสอท. 238/2544
น.เสวย วิมลเจีย

ดร.บุญ บุญทอง

24 กันยายน 2544

นายกสมาคม

ดร.วิโรจน์ สุวรรณดี

นายกเขตพื้นที่วาระ

อาจารย์พรชัย มงคลวานิช

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์

เรียน รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

เป่ายก (๑)

ดร.สุทัศน์ ชูญญา

เป่ายก (๒)

ดร.จักร์จิรา วรขมทอง

นายกรับเลือก

ดร.บุญทอง ภูเจริญ

ขาธิการ

ดร.ชาลิต นิ่มนุช

ช่วยเลขาธิการ

ดร.เสาวีย์ สุวรรณดี

ฎีกม

อาจารย์ประณี วงษ์สวัสดิกุล

ยทะเบียน

อาจารย์สุรีย์ ล.สุภาพันธุ์

ฎีกฎกและประสานฝ่ายพัฒนา

ดร.มณีนี บุญประเสริฐ

ะธานฝ่ายวิชาการ

ดร.พรชดา ศรีบุษยา แสงหิรัญ

ะธานฝ่ายกิจการนักศึกษา

อาจารย์กนกวรรณ ลิ้มเสนวมงคล

ะธานฝ่ายหาทุน

ดร.พรชัย อรรถกนกพงศ์

ะธานฝ่ายประชาสัมพันธ์

ดร.สุวิภากร ฑิตะผา

ะธานฝ่ายจัดโปรแกรมฯ

ดร.ศรัทธา วัฒนวิจิตร

รรมการ

ศาสตราจารย์ อุดมพันธ์ุ

อาจารย์ภัทรทมา วิริยเวชกุล

ดร.พรทิพย์ นิ่งของ

อาจารย์วิจิตร ทยุทกะธนา

ดร.อ.สมิทธิ์ คำแจ่มกุล

ดร.วิภาดา สานศิริวิจิตร

ดร.เลิศลักษณ์ สานศิริวิจิตร

อาจารย์สุรี บุรณเดโช

อาจารย์นิภา ทศะรินทร์

อาจารย์มรกต นันท์เทศย์

ด้วย นางสาวสงวนพงศ์ ชวนชม อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยวงษ์สวัสดิกุล ปัจจุบันกำลังศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ขณะนี้ อยู่ระหว่างดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนา รูปแบบของการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์สวัสดิกุล" ทั้งนี้ ผู้ทำวิจัยจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถาม รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 16 สถาบัน ได้แก่

1. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	2. มหาวิทยาลัยเกริก
3. มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต	4. มหาวิทยาลัยรังสิต
5. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	6. มหาวิทยาลัยพายัพ
7. มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	8. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
9. มหาวิทยาลัยศรีปทุม	10. มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น
11. มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์	12. มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
13. มหาวิทยาลัยสยาม	14. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร
15. มหาวิทยาลัยคริสเตียน	16. วิทยาลัยโยน

ในการนี้ สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนฯ ได้รับความร่วมมือจาก อาจารย์ปราณี วงษ์สวัสดิกุล อธิการบดีมหาวิทยาลัยวงษ์สวัสดิกุล เป็นผู้ตรวจแบบสอบถาม

สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนฯ จึงเวียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ผู้ทำวิจัยดังกล่าว ได้มีโอกาสเก็บรวบรวมข้อมูลในสถาบันของท่านได้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.บุญทอง ภูเจริญ)

นายกสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย

ศูนย์ประสานงานสมาคม

โทร. 245-8548, 245-9327 โทรสาร 245-9327

มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

VONGCHAVALITKUL UNIVERSITY

ถนนมิตรภาพ อ.เมือง จ.นครราชสีมา ๓๐๐๐๐ โทร. (๐๔๔) ๒๐๓๗๗๘ - ๘๔ FAX: (๐๔๔) ๒๐๓๗๘๕-๖

MITRAPARBHIGHWAY AMPUR MUANG NAKHONRATCHASIMA THAILAND 30000 TEL: (044) 203778-84 FAX: (044) 203785-6

มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล วิทยาเขตหมื่นไวย ถนนมิตรภาพ อ.เมือง จ.นครราชสีมา ๓๐๐๐๐ โทร. (๐๔๔) ๒๕๕๕๒๓-๔ FAX: (๐๔๔) ๒๗๑๓๑๗

VONGCHAVALITKUL UNIVERSITY MUENWAI CAMPUS AMPUR MUANG NAKHONRATCHASIMA THAILAND 30000 TEL : (044) 255523-4 FAX : (044) 271317

ที่ มว.๐๗๖๒/๒๕๔๔

๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๔

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

เรียน รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

ด้วย นางสาวสงวนพงศ์ ชวนชม รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ซึ่งเป็นนักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล” โดยมีศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ ราชบัณฑิต เป็นผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ และ ดร. ณรงค์ พิมสาร เป็นผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดตอบแบบสอบถามดังกล่าวเพื่อเป็นประโยชน์ทางวิชาการด้วย จักเป็นพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

(นางปราณี วงษ์ชวลิตกุล)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

สำนักอธิการบดี

โทร. (๐๔๔) ๒๐๓๗๗๘-๘๔, ๒๐๓๗๘๕-๘, ๒๕๕๕๒๓-๔

โทรสาร. (๐๔๔) ๒๐๓๗๘๕-๖, ๒๗๑๓๑๗

มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

VONGCHAVALITKUL UNIVERSITY

ถนนมิตรภาพ อ.เมือง จ.นครราชสีมา ๓๐๐๐๐ โทร. (๐๔๔) ๒๐๓๗๗๘ - ๘๔ FAX: (๐๔๔) ๒๐๓๗๘๕-๖

MITRAPARHBHIGWAY AMPUR MUANG NAKHONRATCHASIMA THAILAND 30000 TEL: (044) 203778-84 FAX: (044) 203785-6

มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล วิทยาเขตหมื่นไวย ถนนมิตรภาพ อ.เมือง จ.นครราชสีมา ๓๐๐๐๐ โทร. (๐๔๔) ๒๕๕๕๒๓-๔ FAX: (๐๔๔) ๒๗๐๓๑๗

VONGCHAVALITKUL UNIVERSITY MUENWAI CAMPUS AMPUR MUANG NAKHONRATCHASIMA THAILAND 30000 TEL: (044) 255523-4 FAX: (044) 271317

ที่ มว.๐๓๕๕/๒๕๕๔

๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

ด้วยดิฉัน นางสาวสงวนพงศ์ ชวนชม อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ขณะนี้กำลังศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล” โดยมี ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ ราชบัณฑิต เป็นผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ และ ดร. ณรงค์ พิมสาร เป็นผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาต่อไป

ในการนี้ ดิฉันใคร่ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลจากมหาวิทยาลัยของท่าน เพื่อนำมาประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามและส่งคืนผู้วิจัยภายในวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ จักเป็นพระคุณอย่างสูง

อนึ่ง เพื่อเป็นประโยชน์ทางวิชาการในการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการในมหาวิทยาลัยของท่าน ดิฉันยินดีส่งผลการวิจัยมายังท่านในโอกาสต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวสงวนพงศ์ ชวนชม)

ผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

VONGCHAVALITKUL UNIVERSITY

ถนนมิตรภาพ อ.เมือง จ.นครราชสีมา ๓๐๐๐๐ โทร. (๐๔๔) ๒๐๓๗๗๘ - ๘๔ FAX: (๐๔๔) ๒๐๓๗๘๕-๖

MITRAPARBHIGHWAY AMPUR MUANG NAKHONRATCHASIMA THAILAND 30000 TEL: (044) 203778-84 FAX: (044) 203785-6

มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล วิทยาเขตห้วยไผ่ ถนนมิตรภาพ อ.เมือง จ.นครราชสีมา ๓๐๐๐๐ โทร. (๐๔๔) ๒๕๕๕๒๓-๔ FAX: (๐๔๔) ๒๗๑๓๑๗
VONGCHAVALITKUL UNIVERSITY MUENWAI CAMPUS AMPUR MUANG NAKHONRATCHASIMA THAILAND 30000 TEL: (044) 255523-4 FAX: (044) 271317

ที่ มว. ๐๘๕๖ / ๒๕๔๔

๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๔

เรื่อง ขอลความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม รอบที่ ๒

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย ๑ ชุด

ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูง ที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามในรอบที่ ๑ และผลจากคำตอบแบบสอบถามในรอบที่ ๑ ผู้วิจัยได้นำมาหาคำร้อยละ พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไข แบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยการสกัดข้อความที่ไม่ต้องการออกไป รวมทั้งเพิ่มประเด็นที่ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะในแบบสอบถามรอบที่ ๑

สำหรับการตอบแบบสอบถามในรอบที่ ๒ นั้น ขอความกรุณาให้ท่านแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ขอความกรุณาให้ท่านอาจารย์ตอบแบบสอบถามและส่งคืนผู้วิจัย ภายในวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๔๔ จักเป็นพระคุณอย่างสูง

จึงเรียนมาเพื่อขอลความอนุเคราะห์จากท่านอาจารย์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวสงวนพงศ์ ชวนชม)

ผู้วิจัย

สำนักอธิการบดี

โทร. (๐๔๔) ๒๐๓๗๗๘-๘๔, ๒๐๓๗๘๗-๘, ๒๕๕๕๒๓-๔

โทรสาร. (๐๔๔) ๒๐๓๗๘๕, ๒๗๑๓๑๗, ๒๕๖๘๓๓

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามอาจารย์ประจำ (ฉบับที่ 1)

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การพัฒนาารูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

A DEVELOPMENT OF ACADEMIC ADMINISTRATION MODEL

OF PRIVATE HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

ฉบับที่ 1 : สำหรับอาจารย์ประจำ (อาจารย์ผู้สอน)

คำชี้แจง

- (1) ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ได้แก่ อาจารย์ประจำที่เป็นอาจารย์ผู้สอนของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
- (2) แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ
 - ตอนที่ 2 เป็นคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัย ตามสภาพที่เป็นอยู่จริง จำนวน 50 ข้อ
 - ตอนที่ 3 เป็นคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัย จำนวน 38 ข้อ
 - ตอนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัย พร้อมทั้งข้อเสนอแนะ
- (3) ข้อมูลที่ได้จากท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำไปสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน อันนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพทางด้านวิชาการต่อไป

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ที่ท่านได้ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

(นางสาวสงวนพงศ์ ชวนชม)

(นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

20 – 30 ปี

31 – 40 ปี

41 – 50 ปี

51 – 60 ปี

61 ปีขึ้นไป

3. คุณวุฒิการศึกษาสูงสุด

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

ปริญญาเอก

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4. ประสบการณ์ในการทำงาน

ต่ำกว่า 5 ปี

6 – 10 ปี

11 – 15 ปี

16 – 20 ปี

21 ปีขึ้นไป

5. ตำแหน่งของท่านในปัจจุบัน

อาจารย์ผู้สอน

เลขานุการคณะ

หัวหน้าสาขาวิชา

คณบดี

ผู้ช่วยคณบดี

รองคณบดี

รองคณบดี

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ผู้อำนวยการศูนย์ / สำนัก

6. สังกัดคณะวิชา

สำนักศึกษาทั่วไป

คณะนิเทศศาสตร์

คณะบริหารธุรกิจ

คณะเศรษฐศาสตร์

คณะวิศวกรรมศาสตร์

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

คณะนิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

- ตอนที่ 2** เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
- คำชี้แจง** ตามความคิดเห็นของท่าน มหาวิทยาลัยฯ ได้ดำเนินการบริหารงานวิชาการ ตามข้อคำถามที่ระบุในแต่ละด้าน ตามสภาพที่ปฏิบัติจริง (ระดับปฏิบัติการ มากน้อยเพียงใด โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนที่กำหนดไว้ดังนี้
- 5 ปฏิบัติมากที่สุด
 - 4 ปฏิบัติมาก
 - 3 ปฏิบัติปานกลาง
 - 2 ปฏิบัติน้อย
 - 1 ปฏิบัติน้อยที่สุด

สภาพการบริหารงานวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
ด้านหลักสูตรและการสอน					
1. มหาวิทยาลัยจัดพิมพ์เอกสารและคู่มือเกี่ยวกับหลักสูตรออกเผยแพร่.....
2. มหาวิทยาลัยได้กำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ก่อนกำหนดหลักสูตรและการสอน.....
3. มหาวิทยาลัยมีการบริหารหลักสูตรอย่างเป็นระบบ...
4. มหาวิทยาลัยมีนโยบายในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสาขาวิชาต่าง ๆ ทุก ๆ 5 ปี.....
5. มหาวิทยาลัยกำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารและพัฒนาหลักสูตร.....
6. มหาวิทยาลัยกำหนดให้ทุกคณะวิชาปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยสอดคล้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ และตลาดแรงงาน.....
7. มหาวิทยาลัยสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษา อาจารย์ผู้สอนและผู้ใช้บัณฑิตเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร.....
8. มหาวิทยาลัยมีระบบติดตามและประเมินผลหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง.....
9. มหาวิทยาลัยเชิญวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญมาให้ ความรู้ และเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนา หลักสูตร.....

สภาพการบริหารงานวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
10. มหาวิทยาลัยได้จัดเตรียมงบประมาณในการดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างเพียงพอ.....
11. มหาวิทยาลัยนำผลจากการประเมินและติดตามบัณฑิตมาปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอน.....
12. มหาวิทยาลัยจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับปรัชญา ปณิธาน และวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยและคณะวิชา.....
13. มหาวิทยาลัยจัดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชาโดยคำนึงถึงคุณวุฒิ และประสบการณ์ของผู้สอน.....
14. มหาวิทยาลัยจัดให้มีจำนวนอาจารย์ประจำที่เหมาะสม และสอดคล้องกับภาระงาน.....
15. มหาวิทยาลัยจัดการเรียนการสอน โดยบูรณาการความรู้ในวิชาศึกษาทั่วไป และวิชาชีพ.....
16. มหาวิทยาลัยกำหนดให้อาจารย์ผู้สอนทุกคน จัดทำแผนการสอน โครงการสอน ทุกภาคการศึกษา.....
17. มหาวิทยาลัยจัดสภาพแวดล้อมและปัจจัยเกื้อหนุน (อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องสมุด อุปกรณ์และสื่อการสอน) เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง (อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องสมุด อุปกรณ์และสื่อการสอน).....
18. มหาวิทยาลัยจัดการเรียนการสอน ที่สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียนแต่ละบุคคล.....
19. มหาวิทยาลัยจัดให้มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ.....
20. มหาวิทยาลัยกำหนดหลักเกณฑ์ชัดเจนเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล.....
21. มหาวิทยาลัยกำหนดให้มีการประเมินการสอนของอาจารย์ทุกภาคการศึกษา.....
22. มหาวิทยาลัยนำข้อมูลจากการประเมินการสอนของอาจารย์มาปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น.....

สภาพการบริหารงานวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
23. มหาวิทยาลัยกำหนดให้อาจารย์ผู้สอน จัดทำสรุป รายงานการสอน ทุกภาคการศึกษาเพื่อพัฒนา การเรียนการสอน.....
24. มหาวิทยาลัยกำหนดให้ทุกคณะวิชามีการจัดฝึก ประสบการณ์วิชาชีพให้นักศึกษา.....
ด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ					
25. มหาวิทยาลัยมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้ อาจารย์ศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น.....
26. มหาวิทยาลัยมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้ อาจารย์ทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อปรับปรุงการเรียน การสอนให้ดีขึ้น.....
27. มหาวิทยาลัยมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้ อาจารย์เขียนเอกสารคำสอน และแต่งตำราเรียนใน แต่ละรายวิชา.....
28. มหาวิทยาลัยมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้ อาจารย์เข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ โดยมีเงินประจำ ตำแหน่งให้.....
29. มหาวิทยาลัยมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้ อาจารย์ทำงานวิจัย เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ โดยจัด สรรงบประมาณให้
30. มหาวิทยาลัยมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้ อาจารย์ศึกษาดูงาน ทั้งในและต่างประเทศ.....
31. มหาวิทยาลัยมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้ อาจารย์เข้าร่วมสัมมนาทั้งภายในและภายนอก สถานที่.....
32. มหาวิทยาลัยจัดหาหนังสือและตำราให้นักศึกษาได้ ศึกษาค้นคว้าตามเกณฑ์มาตรฐานของ ทบวงมหาวิทยาลัย.....
33. มหาวิทยาลัยจัดหาอาจารย์ประจำที่มีคุณสมบัติตรงตาม สาขาวิชาในระดับปริญญาตรี : ปริญญาโท ปริญญา เอก ตามสัดส่วนที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด.....

สภาพการบริหารงานวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
34. มหาวิทยาลัยจัดหาอาจารย์ประจำต่อจำนวนนักศึกษาในแต่ละสาขาวิชา ตามที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด.....
35. มหาวิทยาลัยมีระบบคัดเลือกนักศึกษาในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท.....
36. มหาวิทยาลัยส่งเสริมให้ทุกคณะวิชา จัดบริการทางวิชาการแก่สังคมอย่างสม่ำเสมอ.....
37. มหาวิทยาลัยจัดกิจกรรมนักศึกษา และกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงามแก่นักศึกษา.....
38. มหาวิทยาลัยจัดห้องเรียนให้สอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ในแต่ละรายวิชา.....
ด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ					
39. มหาวิทยาลัยกำหนดให้ทุกคณะวิชาจัดทำแผนกลยุทธ์ และแผนงานประจำ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารงานและการพัฒนาคณะวิชา.....
40. มหาวิทยาลัยกำหนดให้มีการประชุมคณบดี ทุกเดือน เพื่อให้คณะวิชารายงานความก้าวหน้าในการจัดการเรียนการสอน.....
41. มหาวิทยาลัยกำหนดให้ทุกคณะวิชาจัดทำรายงานประจำปีเพื่อสรุปภาพรวมของการดำเนินงานในแต่ละปีการศึกษา.....
42. มหาวิทยาลัยกำหนดให้ทุกคณะวิชาจัดทำรายงานเพื่อขอรับรองมาตรฐานการศึกษา และการประเมินคุณภาพการศึกษาต่อทบวงมหาวิทยาลัยทุก ๕ ปี..
43. มหาวิทยาลัยจัดให้มีคณะกรรมการประจำคณะหรือคณะกรรมการวิชาการ เพื่อทำหน้าที่บริการงานวิชาการ ในคณะอย่างมีประสิทธิภาพ.....
44. มหาวิทยาลัยจัดให้มีอาจารย์ประจำทำหน้าที่หัวหน้าสาขาวิชา / ภาควิชา ตามที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด.....

สภาพการบริหารงานวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
45. มหาวิทยาลัยกำหนดให้ทุกคณะวิชามีคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษาในแต่ละสาขาวิชา เพื่อพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรและรักษามาตรฐานทางวิชาการ.....
46. มหาวิทยาลัยจัดโครงสร้างหลักสูตรในระดับปริญญาตรี และปริญญาโท ตามเกณฑ์มาตรฐานของทบวงมหาวิทยาลัย.....
47. หลักสูตรที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัย ได้รับความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย และทบวงมหาวิทยาลัยอนุมัติก่อนการเปิดดำเนินการ.....
48. หลักสูตรที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัย สำนักงานข้าราชการพลเรือน (กพ.) รับรองคุณวุฒิผู้สำเร็จการศึกษาทุกหลักสูตร.....
49. มหาวิทยาลัยมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลงานปฏิบัติงานของอาจารย์อย่างเป็นระบบ.....
50. มหาวิทยาลัยมีนโยบายและมาตรการให้ทุกคณะวิชาดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง...

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

คำชี้แจง ตามความคิดเห็นของท่าน การบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยของท่าน มีปัญหาอยู่ในระดับใด ตามข้อคำถามที่ระบุในแต่ละด้านตามความเป็นจริง (ระดับปัญหา) โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนที่กำหนดไว้ดังนี้

5 หมายถึง ปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ปัญหาอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ปัญหาอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีปัญหาน้อยที่สุด

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	ระดับของปัญหา				
	5	4	3	2	1
ด้านหลักสูตรและการสอน					
ท่านคิดว่าการดำเนินการในคณะวิชาที่ท่านสังกัดอยู่ใน ข้อคำถามต่อไปนี้ มีปัญหาอยู่ในระดับใด					
1. การบริหารหลักสูตรอย่างเป็นระบบ และมี ประสิทธิภาพ.....
2. การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยและสอดคล้องกับ สภาพเศรษฐกิจ และสังคม.....
3. การสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษา อาจารย์ผู้สอน และผู้ใช้บัณฑิต เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนา หลักสูตร.....
4. การจัดสรรงบประมาณเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา หลักสูตร.....
5. การกำหนดนโยบายให้ทุกคณะวิชาประเมินหลักสูตร ในทุก ๆ 5 ปี.....
6. การนำผลการประเมินหลักสูตรมาปรับปรุงหลักสูตร และการสอน.....
7. การมอบหมายภารกิจการสอนให้อาจารย์ผู้สอนใน แต่ละรายวิชาโดยคำนึงถึงคุณวุฒิและประสบการณ์ ของผู้สอน.....
8. การจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการความรู้ในวิชา ศึกษาทั่วไปและวิชาชีพ.....
9. การจัดทำโครงการสอน / แผนการสอน โดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ.....
10. การจัดการเรียนการสอน โดยพิจารณาจากศักยภาพ และความถนัดของผู้เรียน.....
11. การจัดการเรียนการสอน ตามปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ ของมหาวิทยาลัย และคณะวิชา.....
12. การวัดและการประเมินผล ของคณะวิชาเป็นไปอย่าง เป็นระบบ และได้มาตรฐาน.....
13. การจัดสภาพแวดล้อม และปัจจัยเกื้อหนุนที่ส่งเสริม ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องสมุด และสื่อการสอน.....

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	ระดับของปัญหา				
	5	4	3	2	1
14. การจัดระบบอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้คำแนะนำและติดตามผลการเรียนของนักศึกษา.....
15. การจัดให้มีระบบการประเมินการสอนของอาจารย์เพื่อพัฒนาการสอนในทุกภาคการศึกษา.....
16. การนำข้อมูลจากการประเมินการสอนของอาจารย์มาปรับปรุงและพัฒนาการสอน.....
17. การจัดกาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ให้นักศึกษาในแต่ละคณะวิชา.....
ด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ					
ท่านคิดว่าการดำเนินการในข้อคำถามต่อไปนี้ มีปัญหาอยู่ในระดับใด.....
18. การส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์ศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น.....
19. การส่งเสริมให้อาจารย์ผู้สอนทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น.....
20. การส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอน เขียนเอกสารคำสอนและตำราเรียนในแต่ละรายวิชา.....
21. การส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ.....
22. การส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์ทำงานวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่.....
23. การส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศ.....
24. การจัดหาหนังสือตำราให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าตามเกณฑ์มาตรฐานที่ทบวงมหาวิทยาลัย กำหนด....
25. การจัดหาอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาตรี : ปริญญาโท : ปริญญาเอก ตามสัดส่วนที่ทบวง - มหาวิทยาลัยกำหนด.....
26. การจัดหาอาจารย์ประจำต่อนักศึกษาในแต่ละคณะวิชา ตรงตามสัดส่วนที่ทบวงมหาวิทยาลัย กำหนด....
27. การจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงามแก่นักศึกษา.....

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	ระดับของปัญหา				
	5	4	3	2	1
28. การจัดห้องเรียนที่เหมาะสมสอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ในแต่ละรายวิชา.....
ด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ					
29. การกำหนดให้ทุกคณะวิชาจัดทำแผนกลยุทธ์และแผนงานประจำเพื่อเป็นแนวทางในการบริหาร และพัฒนาคณะวิชา.....
30. การกำหนดให้มีการประชุมคณบดีทุกเดือนเพื่อรายงานความก้าวหน้าของคณะวิชา.....
31. การกำหนดให้ทุกคณะวิชาจัดทำรายงานประจำปี.....
32. การกำหนดให้ทุกคณะวิชาจัดทำรายงาน เพื่อขอรับรองมาตรฐานการศึกษาและการประเมินคุณภาพการศึกษาในทุก ๆ 5 ปี.....
33. การกำหนดให้คณะกรรมการวิชาการทำหน้าที่พิจารณาและอนุมัติข้อสอบและผลการสอบ.....
34. การกำหนดให้ทุกคณะวิชา มีคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษาในแต่ละสาขาวิชา.....
35. การจัดโครงสร้างและหลักสูตรในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท ตามเกณฑ์ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด.....
36. การกำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพในทุกคณะวิชา.....
37. การกำหนดให้ทุกคณะวิชา มีคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาระดับคณะวิชา.....
38. การกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์อย่างเป็นระบบ.....

ตอนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัย พร้อมทั้งข้อเสนอแนะ

ในฐานะที่ท่านเป็นอาจารย์ผู้สอน ท่านพบปัญหาในการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยในแต่ละด้านอย่างไรบ้าง โปรดระบุปัญหาพร้อมทั้งข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหา

1. ด้านหลักสูตรและการสอน

ปัญหาที่พบ.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

2. ด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ

ปัญหาที่พบ.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

3. ด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ

ปัญหาที่พบ.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามอาจารย์พิเศษ (ฉบับที่ 2)

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

ฉบับที่ 2 : สำหรับอาจารย์พิเศษ

จุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ

คำชี้แจง

- (1) ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ได้แก่อาจารย์พิเศษที่สอนที่มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป
- (2) แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 3 ตอน
 - ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 7 ข้อ
 - ตอนที่ 2 เป็นคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลตามสภาพที่เป็นอยู่จริง จำนวน 25 ข้อ
 - ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำไปพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล อันนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพทางด้านวิชาการต่อไป

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ที่ท่านได้ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

(นางสาวสงวนพงศ์ ชวนชม)

(นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับความจริง

1 เพศ

ชาย หญิง

2 อายุ

น้อยกว่า 30 ปี 31 - 40 ปี

41 - 50 ปี 51 - 60 ปี

61 ปีขึ้นไป

3 คุณวุฒิการศึกษาสูงสุด

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

ปริญญาเอก

4 ประสบการณ์การสอน (อาจารย์พิเศษ) ที่มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

1 - 5 ปี 6 - 10 ปี

11 - 15 ปี 51 - 60 ปี

5 ท่านสอนในระดับใด

ระดับปริญญาตรี ระดับบัณฑิตศึกษา

ระดับปริญญาโท

6 คณะวิชาที่ท่านสอน (มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล)

คณะบริหารธุรกิจ คณะวิศวกรรมศาสตร์

คณะนิเทศศาสตร์ คณะนิติศาสตร์

คณะเศรษฐศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย

7 ท่านเป็นอาจารย์พิเศษในสถานศึกษาอื่น ๆ.....

1 แห่ง 2 - 5 แห่ง

มากกว่า 5 แห่ง อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 ตามความคิดเห็นของท่าน มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลได้ดำเนินการบริหารงานวิชาการตามข้อคำถามต่อไปนี้ ในแต่ละด้านมากน้อยเพียงใด (ตอบในภาพรวมคณะวิชาที่ท่านเป็นอาจารย์พิเศษ) ตามสภาพปฏิบัติจริง

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนที่กำหนดไว้ดังนี้

- 5 เห็นด้วยมากที่สุด
 4 เห็นด้วยมาก
 3 เห็นด้วยปานกลาง
 2 เห็นด้วยน้อย
 1 เห็นด้วยน้อยที่สุด

สภาพการบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านหลักสูตรและการสอน					
1. หลักสูตรของมหาวิทยาลัยทันสมัยสอดคล้องกับสภาพสังคมเศรษฐกิจ และตลาดแรงงาน
2. มหาวิทยาลัยมีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง.....
3. มหาวิทยาลัย (คณะวิชา) มีการบริหารหลักสูตรอย่างเป็นระบบ.....
4. การจัดการเรียนการสอนของคณะวิชาเหมาะสมและสอดคล้องกับรายวิชา.....
5. มหาวิทยาลัยจัดสภาพแวดล้อมและปัจจัยเกื้อหนุน (อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องสมุด อุปกรณ์และสื่อการสอน) เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....
6. มหาวิทยาลัยมีนโยบายชัดเจนเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผล.....
7. มหาวิทยาลัยกำหนดให้มีการจัดทำโครงการสอน แผนการสอนทุกรายวิชา.....
8. มหาวิทยาลัยจัดหาหนังสือและตำราให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอ.....

สภาพการบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
9. มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการประเมินการสอนของอาจารย์โดยนักศึกษาในทุกภาคการศึกษา.....
10. มหาวิทยาลัยจัดการเรียนการสอน โดยบูรณาการความรู้ในวิชาศึกษาทั่วไป วิชาการของสาขาวิชาต่าง ๆ และวิชาชีพ.....
ด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ					
1. มหาวิทยาลัยมีระบบการบริหารห้องสมุดและแหล่งค้นคว้าที่ได้มาตรฐาน.....
2. มหาวิทยาลัยจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์การศึกษาแต่ละหลักสูตรอย่างพอเพียง.....
3. มหาวิทยาลัยมีระบบการบริการ Internet เพื่อสืบค้นศึกษาค้นคว้า และวิจัย.....
4. มหาวิทยาลัยมีการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม.....
5. มหาวิทยาลัยจัดให้มีศูนย์เอกสารคำสอนเพื่อให้บริการในการจัดพิมพ์เอกสารคำสอน ข้อสอบ และตำราเรียน.....
6. มหาวิทยาลัย จัดหา ตำรา วารสารวิชาการ แต่ละหลักสูตร ทันสมัย และเพียงพอ.....
7. มหาวิทยาลัยจัดหาอาจารย์ประจำต่อจำนวนนักศึกษาแต่ละ สาขาวิชาในสัดส่วนที่เหมาะสมและตามที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด.....
8. มหาวิทยาลัยมีการคัดเลือกนักศึกษาทั้งในระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา สอดคล้องกับคณะวิชา / สาขาวิชา.....
ด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ					
1. มหาวิทยาลัยกำหนดให้ทุกคณะวิชามีคณะกรรมการวิชาการเพื่อพิจารณาอาจารย์ผู้สอนในแต่ละรายวิชา.....
2. มหาวิทยาลัยกำหนดให้ทุกคณะวิชามีคณะกรรมการกำกับมาตรฐาน คณะกรรมการวิชาการ เพื่อพิจารณาและอนุมัติผล การสอบ

สภาพการบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
3. มหาวิทยาลัยกำหนดให้ทุกคณะวิชามีคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานสาขาวิชา เพื่อทบทวนปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง
4. มหาวิทยาลัยกำหนดโครงสร้างหลักสูตรในระดับปริญญาตรี / บัณฑิตศึกษา เหมาะสมเป็นไปตามเกณฑ์ของทบวงมหาวิทยาลัย.....
5. หลักสูตรต่างๆ มีเปิดสอนได้ผ่านการรับรองจากสภามหาวิทยาลัยทบวงมหาวิทยาลัย สถาบันวิชาชีพ และสำนักงานข้าราชการ พลเรือน (ก.พ.)
6. มหาวิทยาลัยมีการกำหนดให้ทุกคณะวิชาจัดทำรายงานเพื่อขอรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษาต่อทบวงมหาวิทยาลัยทุกๆ 5 ปี
7. มหาวิทยาลัยมีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเพื่อเตรียมรับการประกันคุณภาพการศึกษาจากองค์กรภายนอก.....

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

ในฐานะที่ท่านเป็นอาจารย์พิเศษ สอนที่มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ขอให้ท่านให้ข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะ เพื่อการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในด้านต่าง ๆ ดังนี้

3.1 การบริหารหลักสูตรและการสอน

ปัจจัยด้านหลักสูตร.....

.....

.....

.....

.....

ปัจจัยด้านอาจารย์ผู้สอน.....

.....

.....

.....

ปัจจัยด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน.....

.....

.....

.....

ปัจจัยด้านนักศึกษา

.....

.....

.....

ปัจจัยด้านอาจารย์ที่ปรึกษา.....

.....

.....

.....

ปัจจัยด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม.....

.....

.....

.....

ปัจจัยด้านปัจจัยเกื้อหนุน.....

.....

.....

.....

ปัจจัยด้านอื่น ๆ

3.2 การส่งเสริมและควบคุมงานทางวิชาการ

.....
.....
.....
.....
.....

3.3 การกำกับกิจกรรมทางวิชาการ

.....
.....
.....
.....
.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ภาคผนวก ง

แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญ (ฉบับที่ 3 : รอบที่ 1)

**แบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการ
ฉบับที่ 3 : สำหรับผู้เชี่ยวชาญ (รอบที่ 1)**

จุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ

คำชี้แจง แบบสอบถาม มีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการ โดยให้พิจารณาข้อความที่ปรากฏในแบบสอบถามว่าสมควรกำหนดในรูปแบบการบริหารงานวิชาการหรือไม่

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการ

ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ รวมทั้งผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนั้น ขอให้ท่านตอบให้ตรงกับความจริงมากที่สุด และเมื่อตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง ว่าท่านตอบแบบสอบถามครบถ้วนหรือไม่

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาของท่าน

(นางสาวสงวนพงศ์ ชวนชม)

(นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง)

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับข้อมูลส่วนตัวของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

30 – 40 ปี

41 – 50 ปี

51 – 60 ปี

61 ปีขึ้นไป

3. คุณวุฒิการศึกษาสูงสุด

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

ปริญญาเอก

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4. ตำแหน่งทางวิชาการ

อาจารย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์

รองศาสตราจารย์

ศาสตราจารย์

5. ตำแหน่งทางการบริหาร

คณบดี

รองอธิการบดี

อธิการบดี

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

6. ประสบการณ์ในการสอนในมหาวิทยาลัย

1 – 5 ปี

16 – 20 ปี

6 – 10 ปี

21 ปีขึ้นไป

11 – 15 ปี

ตอนที่ 2 โปรดแสดงความคิดเห็นว่า ท่าน **เห็นด้วย** หรือ **ไม่เห็นด้วย** กับข้อความที่ควรกำหนด ในรูปแบบการบริหารงานวิชาการ โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

รูปแบบการบริหารงานวิชาการ	ความคิดเห็น		เหตุผลประกอบ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
ด้านหลักสูตรและการสอน			
1. มีการสำรวจความต้องการกำลังคนและความต้องการของสังคมในสาขาวิชาที่จะขอเปิดดำเนินการ.....
2. มีการกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ก่อนกำหนดหลักสูตร.....
3. มีเอกสารและคู่มือเกี่ยวกับหลักสูตรออกเผยแพร่.....
4. มีการจัดบริหารหลักสูตรที่เป็นระบบ.....
5. มีการรับรองมาตรฐานการศึกษาหลักสูตรจากทบวงมหาวิทยาลัย.....
6. มีนโยบายให้ทุกคณะวิชาประเมินหลักสูตรทุก ๆ 5 ปี.....
7. มีการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษา อาจารย์ผู้สอน และผู้ใช้บัณฑิตเพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร.....
8. มีการทำวิจัยติดตามผลบัณฑิต เพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร.....
9. มีการนำผลจากการประเมินหลักสูตรมาพัฒนาการเรียนการสอน.....
10. มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพสังคม.....
11. มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร.....
12. มีการกำหนดภาระงานของอาจารย์ผู้สอนชัดเจน.....

รูปแบบการบริหารงานวิชาการ	ความคิดเห็น		เหตุผลประกอบ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
13. การพิจารณาอาจารย์ผู้สอน ในแต่ละรายวิชา โดยคำนึงถึงคุณวุฒิและประสบการณ์การสอน...
14. มีการจัดทำโครงการสอน แผนการสอน ทุกรายวิชา.....
15. มีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยและคณะวิชา.....
16. มีการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....
17. การจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการความรู้ในวิชาศึกษาทั่วไป วิชาการของสาขาวิชาต่าง ๆ และวิชาชีพ.....
18. การจัดการเรียนการสอนตามศักยภาพและความถนัดของผู้เรียน.....
19. มีการจัดทำคู่มือการสอนและคู่มือการปฏิบัติการ
20. มีนโยบายชัดเจนเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผล.....
21. มีวิธีการวัดและประเมินผลหลากหลายรูปแบบและวิธีการ.....
22. มีจำนวนอาจารย์ประจำตามมาตรฐาน ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดและสอดคล้องกับภาระงาน
23. มีการกำหนดให้อาจารย์ผู้สอนจัดทำสรุปรายงานการสอนทุกภาคการศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน.....
24. มีการประเมินการสอนของอาจารย์ โดยนักศึกษาทุกภาคการศึกษา.....
25. มีการนำข้อมูลจากการประเมินการสอนของอาจารย์มาปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน.....
26. มีระบบการคัดเลือกนักศึกษาในทุกหลักสูตร.....
27. มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อติดตามการเรียนการสอนของนักศึกษา.....

รูปแบบการบริหารงานวิชาการ	ความคิดเห็น		เหตุผลประกอบ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
28. มีคู่มืออาจารย์ที่ปรึกษาเป็นแนวทางในการให้การปรึกษาทางวิชาการ.....
29. มีการกำหนดสัดส่วนอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นไปตามเกณฑ์ทบวงมหาวิทยาลัย.....
30. มีการติดตามผลและประเมินการปฏิบัติงานของอาจารย์ผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ.....
ด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ			
31. มีการส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนเขียนเอกสารคำสอนและแต่งตำราเรียน.....
32. มีการส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน.....
33. มีการส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนทำวิจัยโดยจัดสรรงบประมาณและลดภาระงานสอนให้.....
34. มีการส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น.....
35. มีการส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ.....
36. มีการส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนเข้าร่วมสัมมนาทั้งภายใน และภายนอกสถานที่.....
37. มีการส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์ศึกษาดูงานทั้งภายใน และต่างประเทศ.....
38. มีการส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนเขียนบทความทางวิชาการและตีพิมพ์.....
39. มีการจัดสัมมนาทางวิชาการเกี่ยวกับการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ.....
40. มีการจัดหาอาจารย์ประจำต่อจำนวนนักศึกษาในแต่ละสาขาวิชา ตามที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด.....

รูปแบบการบริหารงานวิชาการ	ความคิดเห็น		เหตุผลประกอบ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
41. มีการจัดหาอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิตรงตามสาขาวิชาในระดับปริญญาตรี : ปริญญาโท : ปริญญาเอก ตามสัดส่วนที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด.....
42. มีระบบการคัดเลือกอาจารย์ผู้สอนที่มีความโปร่งใส.....
43. มีการส่งเสริมให้อาจารย์ทุกคณะวิชาจัดบริการทางวิชาการแก่สังคม.....
44. มีการติดตามดูแลให้มีการจัดการเรียนการสอนตรงตามจุดมุ่งหมายในแต่ละหลักสูตร.....
45. มีการคัดเลือกนักศึกษาทั้งในระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา.....
46. มีการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงงาม.....
47. มีระบบบริการห้องสมุดและแหล่งค้นคว้าที่ได้มาตรฐาน.....
48. มีการจัดหาหนังสือ / ตำราเรียน / สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ให้นักศึกษาค้นคว้าตามเกณฑ์ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด.....
49. มีการจัดห้องเรียนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของกลุ่มวิชาศึกษาทั่วไปและกลุ่มวิชาชีพ.....
50. มีการจัดวัสดุ ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์การศึกษาแต่ละหลักสูตรอย่างเพียงพอ.....
51. มีการจัดห้องปฏิบัติการ / ห้องปฏิบัติการวิชาชีพตามเกณฑ์มาตรฐานของแต่ละสาขาวิชา.....
52. มีตำรา วารสารวิชาการของแต่ละหลักสูตรที่ทันสมัยและเพียงพอ.....
53. มีระบบการบริการ Internet เพื่อสืบค้น ศึกษา ค้นคว้าและวิจัย.....
54. มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน.....

รูปแบบการบริหารงานวิชาการ	ความคิดเห็น		เหตุผลประกอบ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
55. มีการสำรวจอัตราการลาออกกลางคันของ- นักศึกษา ทุกปีการศึกษา.....
56. มีการสำรวจข้อมูลนักศึกษาที่จบการศึกษาตาม กำหนดเวลาทั้งในระดับปริญญาตรี และระดับ บัณฑิตศึกษา.....
57. มีการจัดทำวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรใน การผลิตบัณฑิต.....
58. มีสำนักวิชาการติดต่อสื่อสารและประสานงาน การจัดการเรียนการสอนระหว่างคณะวิชา.....
59. มีศูนย์เอกสารคำสอนให้บริการในการจัดพิมพ์ เอกสารคำสอน ข้อสอบ และตำราเรียน.....
ด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ			
60. มีการกำหนดให้ทุกคณะวิชา จัดทำแผนพัฒนา แผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการ เพื่อเป็นแนว ทางในการบริหารและพัฒนาคณะวิชา.....
61. มีการกำหนดให้มีการประชุมคณบดี ทุกเดือน เพื่อรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงาน...
62. มีการกำหนดให้คณบดีทุกคณะวิชาประชุม ผู้ได้บังคับบัญชาทุกเดือน.....
63. มีการกำหนดให้ทุกคณะวิชาจัดทำรายงาน ประจำปี.....
64. มีการกำหนดให้ทุกคณะวิชาจัดทำรายงานเพื่อ ขอรับรองมาตรฐาน / การประเมินคุณภาพการ ศึกษาต่อทบวงมหาวิทยาลัย ทุก ๆ 5 ปี.....
65. มีการกำหนดให้มีคณะกรรมการวิชาการ เพื่อ พิจารณาอาจารย์ผู้สอน ในแต่ละรายวิชา.....
66. มีการดำเนินงานและให้คำแนะนำให้มี คณะกรรมการกำกับมาตรฐาน / คณะกรรมการ วิชาการเพื่อพิจารณาและอนุมัติผลการสอบ.....

รูปแบบการบริหารงานวิชาการ	ความคิดเห็น		เหตุผลประกอบ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
67. มีการกำหนดให้ทุกคณะวิชามีคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษาสาขาวิชา เพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร.....
68. มีการกำหนดโครงสร้างหลักสูตรในระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา ตามเกณฑ์ของทบวงมหาวิทยาลัย
69. มีการกำหนดให้อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ / อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามเกณฑ์หลักที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด.....
70. หลักสูตรต่าง ๆ ที่เปิดสอนได้รับความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย และทบวงมหาวิทยาลัย
71. มีการกำหนดให้ทุกคณะวิชามีคณะกรรมการรับผิดชอบในการจัดทำฐานข้อมูลเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน.....
72. มีการกำหนดระบบและเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ผู้สอนทุกปีการศึกษา
73. หลักสูตรต่าง ๆ ที่เปิดสอนได้ผ่านการรับรองจากทบวงมหาวิทยาลัย สถาบันวิชาชีพ และสำนักงานข้าราชการพลเรือน(กพ.)รับรองคุณวุฒิ.....
74. มหาวิทยาลัยมีระบบการกระตุ้นและการจูงใจให้อาจารย์ผู้สอนเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ.....
75. มหาวิทยาลัยมีโครงการความร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัย ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน.....
76. มหาวิทยาลัยมีหน่วยงานที่ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา.....
77. มหาวิทยาลัยมีการกำหนดแผนงาน การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา.....

รูปแบบการบริหารงานวิชาการ	ความคิดเห็น		เหตุผลประกอบ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
78. คณะวิชาต่าง ๆ มีการดำเนินการ การประกันคุณภาพภายในทุกคณะวิชา.....
79. มหาวิทยาลัยมีการตรวจสอบภายในการประกันคุณภาพการศึกษา ในทุกคณะวิชา.....
80. มหาวิทยาลัยมีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อเตรียมการประเมินจากองค์กรภายนอก.....

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการ

3.1 การบริหารหลักสูตรและการสอน

ปัจจัยด้านหลักสูตร.....

ปัจจัยด้านอาจารย์ผู้สอน.....

ปัจจัยด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน.....

ปัจจัยด้านนักศึกษา.....

.....

.....

.....

.....

ปัจจัยด้านอาจารย์ที่ปรึกษา.....

.....

.....

.....

.....

ปัจจัยด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม.....

.....

.....

.....

.....

ปัจจัยด้านปัจจัยเกื้อหนุน.....

.....

.....

.....

.....

ปัจจัยด้านอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

3.2 การส่งเสริมและควบคุมงานทางวิชาการ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.3 การกำกับกิจกรรมทางวิชาการ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ภาคผนวก จ

แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญ (ฉบับที่ 3 : รอบที่ 2)

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ฉบับที่ 3 : สำหรับผู้เชี่ยวชาญ (รอบที่ 2)

จุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
คำชี้แจง ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของท่านในรอบที่ 1 และวิเคราะห์หาค่าร้อยละที่ **เห็นด้วย** และ **ไม่เห็นด้วย** กับข้อความต่าง ๆ หลังจากนั้นผู้วิจัยได้สกัดข้อความที่มีผู้ไม่เห็นด้วยส่วนหนึ่งออกไป พร้อมทั้งได้เพิ่มข้อความที่ผู้ตอบแบบสอบถามบางท่านเสนอแนะเข้ามาไว้ในรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ในการตอบแบบสอบถามรอบที่ 2 นั้น ขอความกรุณาให้ท่านแสดงความคิดเห็นในมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งแต่ละระดับมีความหมายดังนี้

5 หมายถึง ข้อความนั้นมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด หรือเห็นด้วยมากที่สุด

4 หมายถึง ข้อความนั้นมีความเหมาะสมในระดับมาก หรือเห็นด้วยมาก

3 หมายถึง ข้อความนั้นมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง หรือไม่แน่ใจ

2 หมายถึง ข้อความนั้นมีความเหมาะสมในระดับน้อย หรือเห็นด้วยน้อย

1 หมายถึง ข้อความนั้นมีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด หรือเห็นด้วยน้อยที่สุด

แบบสอบถามในรอบที่ 2 นี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามความคิดเห็นของท่านที่มีต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ ของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการต่อไป ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

(นางสาวสงวนพงศ์ ชวนชม)

(นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหาร
งานวิชาการ

2.1 ด้านหลักสูตรและการสอน

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2.2 ด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2.3 ด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ภาคผนวก จ

แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญ (ฉบับที่ 3 : รอบที่ 3)

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ฉบับที่ 3 : สำหรับผู้เชี่ยวชาญ (รอบที่ 3)

จุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

คำชี้แจง ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของท่านในรอบที่ 2 และวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) เพื่อให้ท่านทราบคำตอบของกลุ่มและคำตอบของท่านว่ามีความสอดคล้องกันมากน้อยเพียงใด เพื่อให้ท่านได้พิจารณาทบทวนคำตอบของท่านอีกครั้งหนึ่งว่าท่านควรเปลี่ยนแปลงคำตอบตามความคิดเห็นของกลุ่มหรือไม่

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่ามัธยฐาน (Median) ใช้ย่อว่า Mdn. หมายถึงค่ากลางของคำตอบทั้งหมดในแต่ละข้อ ซึ่งแสดงไว้ด้วยเครื่องหมาย (*) เมื่อเครื่องหมายดอกจันทรืปรากฏอยู่ในช่องความเหมาะสมใด ก็หมายความว่ากลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของข้อความดังกล่าวในระดับนั้น เช่น เครื่องหมายดอกจันทรืปรากฏอยู่ในช่องความเหมาะสม 4 ความหมายว่าข้อความนั้นกลุ่มมีความเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมาก
2. ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ใช้คำย่อว่า I.R. เป็นค่าแสดงการกระจายของคำตอบในแต่ละข้อ ซึ่งมีความหมาย ดังนี้
 - ข้อที่มีค่า I.R. มากแสดงว่าข้อความนั้นมีการกระจายมากหรือแสดงว่าผู้ตอบมีความเห็นสอดคล้องกันน้อย
 - ข้อที่มีค่า I.R. น้อยแสดงว่า ข้อความนั้นมีการกระจายน้อยหรือผู้ตอบมีความเห็นสอดคล้องกันมาก

วิธีตอบ

1. ให้ท่านพิจารณาคำตอบเดิมของท่านซึ่งแสดงไว้ด้วยเครื่องหมาย ✓ เปรียบเทียบกับคำตอบของกลุ่มซึ่งแสดงไว้ในเครื่องหมาย (*) ว่าอยู่ในช่องเดียวกันหรือห่างกันกี่ช่อง
2. ถ้าเครื่องหมายทั้งสองอยู่ในช่องเดียวกันหมายความว่าคำตอบของท่านตรงกับคำตอบของกลุ่ม คือว่าท่านไม่ต้องทำอะไรในข้อนั้น

3. ถ้าเครื่องหมาย ✓ กับเครื่องหมาย * ห่างกัน 1 ช่อง เช่น
 เครื่องหมาย * อยู่ที่ช่องค่าความเหมาะสม 3 และเครื่องหมาย ✓
 อยู่ที่ช่องค่าความหมาย 4 หรือ 2 หมายความว่าคำตอบของท่าน
 ใกล้เคียงกับคำตอบของกลุ่มหรือท่านมีคามเห็นค่อนข้างสอดคล้อง
 กับความคิดเห็นของกลุ่ม ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดี หากท่านเห็นว่า
 คำตอบของท่านเหมาะสมแล้ว ท่านก็ไม่ต้องทำอะไรกับข้อนั้น แต่
 ถ้าท่านเห็นว่าควรตอบให้สอดคล้องกับกลุ่มมากขึ้นอีกให้ท่านทำ
 เครื่องหมาย X ทับกับเครื่องหมาย ✓ แล้วทำเครื่องหมาย ✓
 ใหม่ ลงในช่องเดียวกันกับเครื่องหมาย *
4. ถ้าเครื่องหมาย ✓ กับเครื่องหมาย * อยู่ห่างกัน ตั้งแต่ 2 ช่อง
 ขึ้นไป เช่นเครื่องหมาย * อยู่ที่ช่องค่าความเหมาะสม 4 และ
 เครื่องหมาย ✓ อยู่ที่ช่องความเหมาะสม 2 หรือ 1 หมายความว่า
 คำตอบของท่านแตกต่างจากคำตอบของกลุ่มหรือในกรณีนี้ขอให้
 ท่านพิจารณาทบทวนดูว่าท่านเห็นด้วยกับคำตอบของกลุ่มหรือไม่
 ถ้าท่านเห็นด้วยให้ทำเครื่องหมาย X ทับเครื่องหมาย ✓ เดิม
 แล้วทำเครื่องหมายใหม่ ในช่องเดียวกับเครื่องหมาย * หรือช่อง
 ใกล้เคียงก็ได้ แต่ หากท่านไม่เห็นด้วยกับคำตอบของกลุ่มหรือ
 ยืนยันคำตอบเดิม ขอให้ท่านโปรดอธิบายเหตุผล ที่ท่านไม่
 เห็นด้วยกับคำตอบของกลุ่มหรือยืนยันคำตอบเดิม ขอให้
 ท่านโปรดอธิบายเหตุผลที่ท่านไม่เห็นด้วยกับคำตอบของ
 กลุ่ม ลงในช่องเหตุผลประกอบ จักเป็นพระคุณยิ่ง
 อนึ่งผู้วิจัยใคร่ขอเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนภายในวันที่
 20 ธันวาคม 2544 โดยผู้วิจัยมารับคืนด้วยตนเอง
 ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ ที่ท่านให้ความ
 ร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

(นางสาวสงวนพงศ์ ชวนชม)

(นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา
 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง)

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของ
มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

รูปแบบการบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น					ค่า I.R.	เหตุผล ประกอบ
	5	4	3	2	1		
ด้านหลักสูตรและการสอน							
1. มีการสำรวจความต้องการกำลังคนและความต้องการของสังคมในสาขาวิชาที่จะขอเปิดดำเนินการ.....	*	1.00
2. มีการกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ก่อนกำหนดหลักสูตร.....	*	0.50
3. มีเอกสารและคู่มือเกี่ยวกับหลักสูตรออกเผยแพร่.....	*	1.00
4. มีการจัดบริหารหลักสูตรที่เป็นระบบ.....	*	0.50
5. มีการรับรองมาตรฐานการศึกษาหลักสูตรจากทบวงมหาวิทยาลัย.....	*	1.00
6. มีนโยบายให้ทุกคณะวิชาทบทวนและประเมินหลักสูตรทุก ๆ 4 ปี หรือตามความจำเป็นเร่งด่วน.....	*	1.00
7. มีการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษา อาจารย์ผู้สอน และผู้ใช้บัณฑิตเพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร.....	*	0.00
8. มีการทำวิจัยติดตามผลบัณฑิต เพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร.....	*	0.00
9. มีการนำผลจากการประเมินหลักสูตรมาพัฒนาการเรียนการสอน.....	*	0.00
10. มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพสังคม.....	*	1.00
11. มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร.....	*	1.00
12. มีการกำหนดภาระงานของอาจารย์ผู้สอนไว้ชัดเจน.....	*	1.00

รูปแบบการบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น					ค่า I.R.	เหตุผลประกอบ
	5	4	3	2	1		
13. มีการทดลองงานสอนอย่างน้อย 1 ภาคการศึกษาและมีการประเมินก่อนบรรจุเป็นอาจารย์ประจำ.....	*	1.00
14. มีการพิจารณาอาจารย์ผู้สอน ในแต่ละรายวิชา โดยคำนึงถึงคุณวุฒิและประสบการณ์การสอน.....	*	1.00
15. มีการจัดทำโครงการสอน แผนการสอน ทุกรายวิชา.....	*	0.00
16. มีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยและคณะวิชา.....	*	1.00
17. มีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	*	1.00
18. มีการจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการความรู้ในวิชาศึกษาทั่วไป วิชาการของสาขาวิชาต่าง ๆ และวิชาชีพ.....	*	1.00
19. การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมศักยภาพและความถนัดของผู้เรียน.....	*	1.00
20. มีการจัดทำคู่มือการสอนและคู่มือการปฏิบัติการในรายวิชาที่สามารถดำเนินการได้.....	*	1.00
21. มีนโยบายชัดเจนเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผล.....	*	0.00
22. มีวิธีการวัดและประเมินผลหลากหลายรูปแบบและวิธีการ.....	*	1.00
23. มีจำนวนอาจารย์ประจำตามมาตรฐานที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดและสอดคล้องกับภาระงานของแต่ละคณะวิชา.....	*	1.00
24. มีการกำหนดให้อาจารย์ผู้สอนจัดทำสรุปรายงานการสอนทุกภาคการศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน.....	*	1.00

รูปแบบการบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น					ค่า I.R.	เหตุผล ประกอบ
	5	4	3	2	1		
25. มีการประเมินการสอนของอาจารย์ โดย นักศึกษาทุกภาคการศึกษา.....	*	0.00
26. มีการนำข้อมูลจากการประเมินการสอนของ อาจารย์มาปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน.....	*	0.00
27. มีระบบการคัดเลือกนักศึกษาในทุกหลักสูตร	*	1.00
28. มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อติดตามผล การเรียนของนักศึกษา.....	*	1.00
29. จัดให้มีการอบรมการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาที่ดี ให้แก่อาจารย์ทุกคน.....	*	1.00
30. มีคู่มืออาจารย์ที่ปรึกษาเป็นแนวทางในการให้คำ ปรึกษาทางวิชาการ.....	*	1.00
31. มีการกำหนดสัดส่วนอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นไป ตามความเหมาะสมในแต่ละสาขาวิชา.....	*	0.50
32. มีการติดตามผลและประเมินการปฏิบัติงานของ อาจารย์ผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ.....	*	0.00
ด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ							
33. มีการส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนเขียน เอกสารคำสอนและแต่งตำราเรียน.....	*	0.50
34. มีการส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนทำวิจัย ในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน.....	*	1.00
35. มีการส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนทำวิจัย โดยจัดสรรงบประมาณและลดภาระงานสอน.....	*	1.00
36. มีการส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนศึกษา ต่อในระดับสูงขึ้น.....	*	1.00
37. มีการส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนเข้าสู่ ตำแหน่งทางวิชาการ.....	*	0.00
38. มีการส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนเข้า ร่วมสัมมนาทั้งภายใน และภายนอกสถานที่.....	*	1.00
39. มีการส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์ศึกษาดูงาน ทั้งภายใน และต่างประเทศ.....	*	1.00

รูปแบบการบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น					ค่า I.R.	เหตุผล ประกอบ
	5	4	3	2	1		
40. มีการส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนเขียนบทความทางวิชาการและตีพิมพ์.....	*	1.00
41. มีการจัดสัมมนาทางวิชาการเกี่ยวกับการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ.....	*	1.00
42. มีการจัดหาอาจารย์ประจำต่อจำนวนนักศึกษาในแต่ละสาขาวิชา ตามที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด หรือยืดหยุ่นตามความเหมาะสมของแต่ละสาขาวิชา.....	*	1.00
43. มีการคัดเลือกผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และรักที่จะเป็นผู้สอน.....	*	0.50
44. มีการส่งเสริมให้อาจารย์ผู้สอนพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ.....	*	1.00
45. มีการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์มาบรรยายพิเศษเมื่อเพิ่มประสบการณ์ให้กับนักศึกษา.....	*	0.50
46. มีการสร้างสื่อการสอนแบบต่าง ๆ เมื่อสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอน.....	*	1.00
47. มีการจัดหาอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิตตรงตามสาขาวิชาในระดับปริญญาตรี : ปริญญาโท : ปริญญาเอกตามสัดส่วนที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด หรือยืดหยุ่นตามความเหมาะสมของแต่ละสาขาวิชา.....	*	1.00
48. มีระบบการคัดเลือกอาจารย์ผู้สอนที่มีความโปร่งใส.....	*	0.00
49. มีการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนโดยนำความรู้วิชาการพื้นฐานที่ชุมชนต้องการ.....	*	1.00
50. มีการส่งเสริมให้อาจารย์ทุกคณะวิชาจัดบริการทางวิชาการแก่สังคม.....	*	1.00
51. มีการติดตามดูแลให้มีการจัดการเรียนการสอนตรงตามจุดมุ่งหมายในแต่ละหลักสูตร.....	*	1.00

รูปแบบการบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น					ค่า I.R.	เหตุผล ประกอบ
	5	4	3	2	1		
52. มีการคัดเลือกนักศึกษาทั้งในระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา.....	*	1.00
53. มีการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม.....	*	1.00
54. มีระบบบริการห้องสมุดและแหล่งค้นคว้าที่ได้ มาตรฐาน.....	*	0.50
55. มีการจัดหาหนังสือ / ตำราเรียน / สื่อสิ่งพิมพ์ ต่าง ๆ ให้นักศึกษาค้นคว้าตามเกณฑ์ที่ทบวง มหาวิทยาลัยกำหนดเป็นอย่างดี.....	*	0.50
56. มีการจัดห้องเรียนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย ของกลุ่มวิชาศึกษาทั่วไปและกลุ่มวิชาชีพ.....	*	1.00
57. มีการจัดวัสดุ ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์การศึกษา ในแต่ละหลักสูตรอย่างเพียงพอ.....	*	0.50
58. มีการจัดห้องปฏิบัติการ / ห้องปฏิบัติการวิชาชีพ ตามเกณฑ์มาตรฐานของแต่ละสาขาวิชา.....	*	0.50
59. มีตำรา วารสารวิชาการของแต่ละหลักสูตรที่ ทันสมัยและเพียงพอ.....	*	1.00
60. มีระบบบริการบริการ Internet เพื่อสืบค้น ศึกษา ค้นคว้าและวิจัย.....	*	1.00
61. มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลเพื่อพัฒนาการเรียน การสอน.....	*	1.00
62. มีการสำรวจอัตราการลาออกกกลางคันของ- นักศึกษา ทุกปีการศึกษา.....	*	1.00
63. มีการสำรวจข้อมูลนักศึกษาที่จบการศึกษาตาม กำหนดเวลาทั้งในระดับปริญญาตรี และระดับ บัณฑิตศึกษา.....	*	1.00
64. มีการจัดทำวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรใน การผลิตบัณฑิตในทุกสาขาวิชา.....	*	1.00
65. มีสำนักวิชาการเป็นหน่วยงานกลาง เพื่อติดต่อ สื่อสารและประสานงานการจัดการเรียนการสอน ระหว่างคณะวิชา.....	*	1.00

รูปแบบการบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น					ค่า I.R.	เหตุผล ประกอบ
	5	4	3	2	1		
66. มีศูนย์เอกสารคำสอนให้บริการในการจัดพิมพ์เอกสารคำสอน ข้อสอบ และตำราเรียน.....	*	1.00
ด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ							
67. มีการกำหนดให้ทุกคณะวิชา จัดทำแผนพัฒนาแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารและพัฒนาคณะวิชา.....	*	0.00
68. มีการกำหนดให้มีการประชุมคณบดี ทุกเดือนเพื่อรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงาน.....	*	1.00
69. มีการกำหนดให้คณบดีทุกคณะวิชาประชุมผู้ได้บังคับบัญชาทุกเดือน.....	*	1.00
70. มีการกำหนดให้ทุกคณะวิชาจัดทำรายงานประจำปี.....	*	1.00
71. มีการกำหนดให้ทุกคณะวิชาจัดทำรายงานเพื่อขอรับรองมาตรฐาน / การประเมินคุณภาพการศึกษาต่อทบวงมหาวิทยาลัย ทุก ๆ 5 ปี.....	*	1.00
72. มีการกำหนดให้มีคณะกรรมการวิชาการ เพื่อพิจารณาอาจารย์ผู้สอน ในแต่ละรายวิชา.....	*	1.00
73. มีการดำเนินงานและให้คำแนะนำให้มีคณะกรรมการกำกับมาตรฐาน / คณะกรรมการวิชาการเพื่อพิจารณาและอนุมัติผลการสอบ.....	*	1.00
74. มีการกำหนดให้มีผู้ทรงคุณวุฒิทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพช่วยดูหลักสูตร.....	*	1.00
75. มีการกำหนดให้ทุกคณะวิชามีคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษาสาขาวิชา เพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร.....	*	1.00
76. มีการกำหนดโครงสร้างหลักสูตรในระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา ตามเกณฑ์ของทบวงมหาวิทยาลัย	*	1.00
77. มีการกำหนดให้อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ / อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระตามเกณฑ์หลักที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด.....	*	1.00

รูปแบบการบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น					ค่า I.R.	เหตุผลประกอบ
	5	4	3	2	1		
78. หลักสูตรต่าง ๆ ที่เปิดสอนได้รับความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย และทบวงมหาวิทยาลัย	*	0.00
79. มีการกำหนดให้ทุกคณะวิชามีคณะกรรมการรับผิดชอบในการจัดทำฐานข้อมูลเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน.....	*	1.00
80. มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ผู้สอนทุกปีการศึกษาอย่างเป็นระบบ.....	*	1.00
81. หลักสูตรต่าง ๆ ที่เปิดสอนได้ผ่านการรับรองจากทบวงมหาวิทยาลัย สถาบันวิชาชีพ และสำนักงานข้าราชการพลเรือน (กพ.) รับรองคุณวุฒิ.....	*	0.00
82. มหาวิทยาลัยมีระบบการกระตุ้นและการจูงใจให้อาจารย์ผู้สอนเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ.....	*	1.00
83. ผู้บริหารทุกระดับมีระบบ/มาตรฐานในการควบคุมกิจกรรมทางวิชาการ เพื่อความโปร่งใสและ ยุติธรรม.....	*	1.00
84. มหาวิทยาลัยควรกำกับกิจกรรมทางวิชาการให้ดำเนินไปตามมาตรฐานและมีคุณภาพ.....	*	1.00
85. มหาวิทยาลัยมีโครงการความร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัย ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน.....	*	1.00
86. มหาวิทยาลัยมีหน่วยงานที่ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา.....	*	1.00
87. มหาวิทยาลัยมีการกำหนดแผนงาน การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา.....	*	0.50
88. คณะวิชาต่าง ๆ มีการดำเนินการ การประกันคุณภาพภายในทุกคณะวิชา.....	*	0.00
89. มหาวิทยาลัยมีการตรวจสอบภายในการประกันคุณภาพการศึกษา ในทุกคณะวิชา.....	*	0.00
90. มหาวิทยาลัยมีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเพื่อเตรียมรับการประเมินจากองค์กรภายนอก.....	*	0.00

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ

2.1 ด้านหลักสูตรและการสอน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.2 ด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.3 ด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ภาคผนวก ช

แบบสอบถามคณะกรรมการบริหาร (ฉบับที่ 4)

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
ฉบับที่ 4 : สำหรับคณะกรรมการบริหาร

จุดมุ่งหมาย เพื่อประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปใช้

คำชี้แจง ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 21 ท่าน ในรอบที่ 1 รอบที่ 2 และรอบที่ 3 โดยหาค่าร้อยละ ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่าง ควอไทล์ และนำข้อมูลมากำหนดในการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ในการตอบแบบสอบถามในรอบนี้ เป็นการประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นในข้อคำถามว่า ถ้านำผลจากการวิจัยมาใช้ปฏิบัติจริง ในมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรว่า ปฏิบัติได้ หรือปฏิบัติไม่ได้ ในระดับมากน้อยเพียงใด

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามความคิดเห็นของท่านที่มีต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ ของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ต่อไป ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

(นางสาวสงวนพงศ์ ชวนชม)

(นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา
 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามปลายเปิดให้ท่านแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะเพิ่มเติม ในการนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ไปใช้

2.1 ด้านหลักสูตรและการสอน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.2 ด้านการส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.3 ด้านการกำกับกิจกรรมทางวิชาการ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ภาคผนวก ซ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

1. ศาสตราจารย์ ดร.ธีระ รุญเจริญ
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงวน วงษ์ชวลิตกุล
คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิชัย เทวธีระรัตน์
คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ ศลโกสุม
สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณภา โพธิ์น้อย
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ภาคผนวก ฅ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถาม

รายนามผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถาม

ลำดับชื่อ	ชื่อ-สกุล	สถานที่ปฏิบัติงาน
1.	ภราดา ดร.บัญญัติ แสงหิรัญ รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
2.	ดร.สุวิชากร ชินะผา รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น
3.	รศ.ดร.ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
4.	ดร.อุไรพรรณ เจนวาณิชยานนท์ รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
5.	รศ.ดร.สมบูรณวัลย์ สัตยารักษ์วิทย์ รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
6.	อาจารย์นิภา ทศพะรินทร์ รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	มหาวิทยาลัยศรีปทุม
7.	ศ.ดร.ธีระยุทธ์ กลิ่นสุคนธ์ รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	มหาวิทยาลัยรังสิต
8.	ดร.ศรีศุภร์ ทัมพิบูลย์ รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	มหาวิทยาลัยโยนก
9.	รศ.ดร.ทวิช จิตรสมบูรณ์ รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
10.	รศ.สุมาลี วงษ์วิจิตร รองอธิการบดีวิทยาเขตนครราชสีมา	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
11.	รศ.ดร.ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ รองอธิการบดี	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
12.	ผศ.ดร.โชติ จิตรรังษี รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
13.	รศ.ดร.เรณู พงษ์เรืองพันธ์ รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	มหาวิทยาลัยบูรพา
14.	รศ.ประเสริฐ ดำรงชัย รองคณบดีฝ่ายวิชาการ	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
15.	ศาสตราจารย์ ดร.ธีระ รุญเจริญ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

ลำดับชื่อ	ชื่อ-สกุล	สถานที่ปฏิบัติงาน
16.	ศาสตราจารย์ธำรง เปรมปรีดิ์ หัวหน้าสาขาวิชาการจัดการ งานวิศวกรรม บัณฑิตวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
17.	ผศ.สมชาติ มณีโชติ รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร	มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
18.	ดร.จำเริญรัตน์ เจือจันทร์ ผู้ช่วยคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
19.	ดร.พรพรรณ วีระปรียากร ผู้อำนวยการสำนักวิจัย	มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
20.	อาจารย์เจียมจิตต์ เม็ดจะบก คณบดีคณะบริหารธุรกิจ	มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
21.	อาจารย์รัตนา เลิศวิชัย ผู้อำนวยการสำนักวิชาศึกษาทั่วไป	มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล	นางสาวสงวนพงศ์ ชวนชม
วัน เดือน ปีเกิด	17 กุมภาพันธ์ 2499
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดพังงา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 349/1 ถนนเดชอุดม ซอย 14 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000
สถานที่ทำงาน	มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
ตำแหน่ง	รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
ประวัติการศึกษา	ปีการศึกษา 2521 สำเร็จการศึกษา ศิลปศาสตรบัณฑิต วิชาเอก ภาษาไทย วิชาโท ภาษาอังกฤษ จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2532 สำเร็จการศึกษา ครุศาสตรบัณฑิตมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2545 สำเร็จการศึกษาศรุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบริหารอาชีวศึกษา จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง